THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

דבר

יום ו' ז' באדר תשל"ד, 1 במארס 1974 • גליון 14925 • השנה הארבעים ותשע

היום 20 עמודים וכן המוספים "משא" ו"דבר השבוע" • המחיר 170 אג'

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון
ברל כצנלסון ז"ל
עורך: חנה זמר

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY
ACC. NO. 7389
CLASS NO.
DATE 6 MAY 1975

היום ב"דבר"

● שיחה עם הבה אלמבי / דניאל בלוך ● קיסינג'ר בין דמשק לירושלים / חגי אשד ● לבטי הישות הפלשתינאית / מיכאל אסף ● מאחורי הקלעים של המלווה האמריקאי הראשון / אליהו אילת ● נתבדו התחזיות לאנטישמיות בארה"ב / שלמה שפיר ● לקיסינג'ר ברגשות מעורבים / ז'אק דניאל ● הערבעלים מגן על כבוד העם היהודי ● דב אפל ● הרבנות הראשית מסתבכת בפוליטיקה / אהרן גבע ● "אימפורמאבילית" / חיים איזק ● מלחמה בחיות בסכנת הכחדה / שלמה גינוסר ● בבקעת הירדן המסקים כרגיל / צבי איזן / בורים ברמי ● כי יבנה בית לעולה / אריה כנרתי ● ביפור הצורים — תנאי להתנדבות יציבה / יהודה שמשי ● "דבר השבוע" ● "משא" / נוסף לספרות ולאמנות שומם ובלים.

מזג האוויר

מעוננים יוסיפו לרדת לפרקים. בלוויות סופות רעמים בודדות ורוחות חזקות.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 4—6 בצלזיוס, תל-אביב 10—14, חיפה 11—15, המזמזן 5—8, רבת הגולן 2—5, טבריה 10—13, לוד 7—13, צפת 3—6, יריחו 9—16, עזה 10—15, טבריה 8—15, באר שבע 7—14, נצרת 5—9.

טעם החיים

סאדאת הכריז על חידוש יחסים מלאים עם ארה"ב

מזמין את ניקסון לביקור; מייעץ לסוריה לשתף פעולה עם קיסינג'ר

קאהיר, (א.פ., יו.פ., עיר ועי"ן). — הנשיא סאדאת הכריז אתמול על פתיחת "עידן חדש" ביחסי מצרים עם ארה"ב, חידש במלואם את היחסים הדיפלומטיים עם ואשינגטון והזמין את הנשיא ניקסון לבקר במצרים. במקביל, שיבח הנשיא המצרי במלים חמות את פעלו של ד"ר קיסינג'ר ו"יעץ" לסוריה לשתף עמו פעולה, כדי להגיע להסכם הפרדת-כוחות עם ישראל.

הודעתו המפתיעה של סאדאת הושמעה על מרפסת מעון הנופש שלו כשד"ר קיסינג'ר עומד לצידו. ההצהרה הושמעה בתום שיחה של כארבע שעות שקיים הנשיא עם שר החוץ האמריקאי.

אמש פורסם בקאהיר, כי ד"ר קיסינג'ר יהיה נוכח הבוקר בטקס הנפת הדגל האמריקאי על בנין השגרירות בקאהיר, אחר כך ייצא לירושלים.

בהודעתו אמר סאדאת, כי דן עם קיסינג'ר בכל הבעיות הקשורות למשבר בצורה התיכון ואולם הנושא העיקרי בשיחותם היה הפרדת הכוחות בחזית הסורית. הוא הוסיף, כי בהקשר זה "נבדקה השאלה על גבי מפה גיאוגרפית של הגולן".

בשלב זה של השיחות נכחו גם שר המלחמה המצרי מרשל איסמאעיל עלי והרמטכ"ל גנראל עבד אל גאני גאמסי.

אשר לאמברגו הנפט אמר סאדאת, כי שרי הנפט הערביים עומדים להתכנס בטריפולי בחודש כדי לדון בשאלה. הוא הוסיף, כי מגעים בענין זה כבר התקיימו באחרונה בין הי מדינות הערביות.

בכבודים אורחיים

תוך כדי חלוקת מחמאות לד"ר הנרי קיסינג'ר ("ידידי") אמר סאדאת, כי יש משמעות לשבורה שהוא מקבל את מכיר המדינה האמריקאית כשהוא לובש בהליפה אורחית במקום במדים צבאיים. אין לפרש לבוש זה כסימן לסיום המלחמה — אמר סאדאת

(המשך בעמוד 2, טור 1)

סאדאת: הסכם ההפרדה משקף עייפות מצרים

מאת סופר "דבר" לענייניים ערביים

"מצרים התעייפה. אנו רוצים לשאוף אוויר ולבנות את כל־... — הסכם ההפרדה שיקף את המצב הפסיכולוגי הזה של־... דברים אלה אמר הנשיא סאדאת למנהיג מפלגת "הפאלאנ־ג'" הנוצרית בלבנון, פייר ג'ומייל.

השבועון הביירותי "אל-חוואדיס", המפרסם את פרטי השיחה, מוסר עוד, כי סאדאת אמר, ש"מצרים מסוגלת לחדש את הלחימה בכל רגע, באשר כלכלתה תהיה חזקה ותוכל לשאת במצב כזה".

דברים ברוח הזו בפי סאדאת לגבי אפשרות סירוב סורי לגשת לשיחות הפרדה. "אם הסורים, שיכלו לסבך אותנו — הם שונים. אני נאה במה שהשגתי", אמר סאדאת, "ולא אתן שיעמידו אותי במצב לא נוח".

לקראת שובו של קיסינג'ר להמשך שיחותיו בת"א

סוריה רומזת על נכונותה להשתתף בוועידת ז'נווה

אסד מציע שחרור מחצית השבויים תמורת 15,000 פליטים

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

בירושלים מניחים, כי נשיא מצרים אנואר סאדאת יצטרך להפעיל על הסורים השפעה ממתנת נוספת לפני שאפשר יהיה לעשות צעד נוסף קדימה לקראת שיחות ממשיות על הפרדת הכוחות.

מאת סופר "דבר" לענייניים ערביים

הנשיא אסד מציע לשחרר מחצית מן השבויים הישראלים שבידי סוריה, תמורת החזרת 15,000 הפליטים לכפרי המובלעת שנכבשה ביום הכיפורים ונתונה בשליטה ישראלית. כך מוסר השבועון הלבנוני "א-סיאד".

(המשך בעמוד 2, טור 1)

(סוף בעמ' 2 טור 3)

הרכב הממשלה ביום א' לאישור לשכת העבודה

מגעים עם דיין בסוף השבוע; ההכרעה תיפול ברפ"י במוצ"ש

מאת דן כתיה, סופר "דבר"

ראש הממשלה גולדה מאיר אמורה להשלים עד מחר הרכבת הממשלה החדשה, והיא מקווה להביא ביום א' בשעה 2.00 אחה"צ את הרכב שרי הממשלה לאישור לשכת מפלגת העבודה ושריגתה במכבר.

ראש-הממשלה הבריטי אדוארד הית וריבו ממפלגת העבודה הרולד וילסון קורנים אופטימיות ליד הקלפיות שבהם השליכו את פתקי ההצבעה שלהם.

צילום רדיו של "אסושיאייטד פרס"

משאל אחרון: רוב של 3% צפוי לשמרנים בבריטניה

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (ביוחד ל"דבר"). — המלכה אליזבת תזמין אליה היום לארמון באקינגהאם את מנהיג המפלגה המנצחת בבחירות ותטיל עליו להרכיב ממשלה חדשה.

הממשלה החדשה תפקים מהחוץ

שיעור הצבעה גבוה

במאמץ לבלום המרידה הצבאית

קיסר אתיופיה מינה ר"מ חדש

אדיס אבבה, (א.פ., ר., ב., עי"ן ועי"ת). — הקיסר היילה סילאסי מינה אתמול ראש ממשלה חדש והטיל עליו להרכיב ממשלה

המצרים סילקו כל בסיסי הטילים ממזרח התעלה

הקטע האחרון בשפת התעלה יפונה ביום ב'

מאת סופרי הצבאי של "דבר"

כל בסיסי הטילים שהוקמו על ידי המצרים ממזרח לתעלת סואץ סולקו משם עד יום, בהתאם להתחייבותם במסגרת ההסכם להפרדת כוחות.

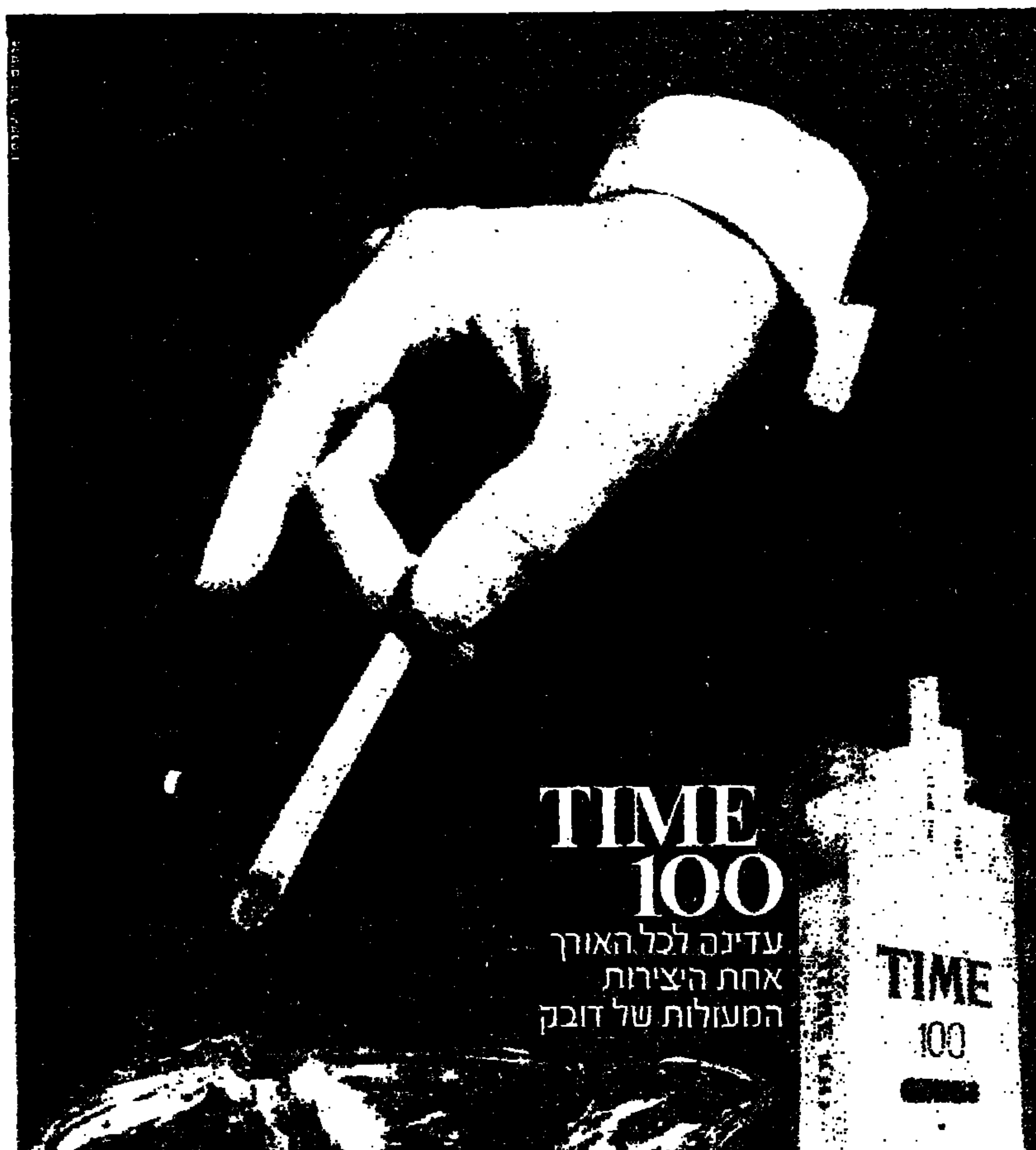

בלווין "דבר" של היום
עמודים 8—9
מוסף מיוחד
למלאת 70 שנה
לעתלית

האזינו
בשעה 1.00 בצהריים
בגלי צה"ל
לתכניתו של יעקב אגמון
"שאלות אישיות"
מר אמנון כראיון
את הגברת
סוזי אבן
נשיאת האגודה למלחמה בסרטן בישראל
לקראת
"מבצע
הקש בדלת"

בית ציוני — תכנית השבוע

יום ו' 1.3.74
בשעה 2 אחה"צ מיפגש נוער בטעם מוצצה תלמידים
בשעה 9.30 בערב — ערב היפגשות עם...
בשעה 11.30 בערב — פגישה מחודשת...

שבת 2.3.74
בשעה 7.00 בערב — מועדון הסרט הטוב — "גישור" של מר פיפיספיס.

יום א' 3.3.74
בשעה 6 בערב — מכון אדלר — מרכז יעוץ להורים.

יום ב' 4.3.74
בשעה 2 אחה"צ — ביה"ס לבלט, התעמלות וג'ז במדרגת ללדי גנך.
בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — שקיעות הסוב־קברים + עופי.
בשעה 7.30 בערב — מדיטציה טרנסצנדנטלית...

יום ג' 5.3.74
בשעה 5 אחה"צ — מכון אדלר — מרכז יעוץ לנוער.
בשעה 7 בערב — ביה"ס גבוה לפועלים — קורס לעובדים סוציאליים. בנחה: אהוד יונה.

יום ד' 6.3.74
בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — פרון נגד הנאצים.
בשעה 4 אחה"צ — אולפן לריקודי־עם.
בשעה 9 בערב — חוג לריקודי־עם — להברים בלבד.

יום ה' 7.3.74
בשעה 2 אחה"צ — ביה"ס לבלט, התעמלות וג'ז במדרגת ללדי גנך.
בשעה 6 בערב — חוג לליכוד אסארטב.

המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות
המחלקה לתרבות ולנוער במועצת פועלי ת"א־יפו

הועידה השתים עשרה
ההסתדרות הכללית
של העובדים בארץ ישראל

מועד פתיחת הועידה

הי"ב וסדר היום

הועידה הי"ב של ההסתדרות תיפתח בבנייני האומה בירושלים ביום ב', י"ז באדר תשל"ד (11.3.74) בשעה 6 אחה"צ.

להברי סיעה "העבודה המערך" בהסתדרות

ביום א' ה־3.3.74, בשעה 4 אחה"צ...

על הפרק:
1. לקראת ועידת ההסתדרות
2. הנשת העובד והחזר לועידה
3. שונות

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי ת"א–יפו — המחלקה לתרבות ולנוער

טיולי בית-ברנר לחודש מרץ - ליום אחד: לשפכות, עזרה ובורות (2.3.74) ליום אחד: כפרים באולה, ושארת-א-שיחה (9.3.74) לשלושה ימים: לבקעת הקבה ואזור ים המלח (לה"ל ברצים) 16.3.74 ליום אחד: אל בתי הכנסת הקדומים במבצן הארץ (23.3.74) ליום אחד
פרטים והרשמה בבית ברנר, חדר 7, (הנרקין) בשעות: 8.30—12 — וביום 4—6, טל. 282211.

מטרת ארה"ב: מצרים — ידידה עיקרית בעולם הערבי

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — חידושם המלא של היחסים הדיפלומטיים בין מצרים לארה"ב הוא ציון דרך בתכניתו של קיסינג'ר להפוך את מצרים לידידה העיקרית של ארה"ב במזרח התיכון — כך אמרו אתמול משקיפים בוואשינגטון.

קיסינג'ר רואה בהתקרבות שהיתה מאז המלחמה ביחסי ארה"ב-מצרים את אחד ההישגים האמריקאיים החשובים ביותר בזירה המזרח-תיכונית.

לדברי המשקיפים, שואף קיסינג'ר לקדם את מעמדה של מצרים בהנהגת העולם הערבי, ולהעניק לה מעמד של מוביל האינטרסים האמריקאיים כלפי מדינות ערב האחרות.

נראה, שאופיים החדש של יחסי ארה"ב-מצרים ומעמדה של מצרים במזרח התיכון היו הנושאים העיקריים בדיוני קיסינג'ר וסאדאת, ולא השלבים הבאים במו"מ המזרח תיכוני. עם זאת, אין הכתבים המלווים את קיסינג'ר מוציאים מכלל אפשרות, שבשיחה נדונה גם הדרך לקראת פתיחת השיחות הישראליות-סוריות, והנושא של ההיוועצות אפשרי להמשך המו"מ הישראלי-מצרי.

פקיד בכיר המלווה את קיסינג'ר אמר אתמול לכתבים, כי בביקורים אצל השבויים הישראליים לא ישתתפו למעשה נציגי הצלב האדום הבין-לאומי, אלא אנשי ה"סהר האדום" הסורי.

לדברי הפקיד הבכיר אסאד לא קיים הביקורים רק בתום פגישתו בת שבע השעות עם קיסינג'ר ביום ג'.

זרימת הכספים ממכירות אג"ח איימה למוטט הבנקאות

שטסל: ייתכנו פעולות נוספות להרעת תנאי הצמודים

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של "דבר"

הספקולציה בשוק אגרות-החוב הצמודות שקדמה להרעת התנאים הגיעה לממדים כה גדולים שהיה חשש שכל מערכת הבנקאות תתמוטט, כאשר גרעונות הנזילות של הבנקים הגיעו למאות מיליוני ל"י. מצב זה כמעט אילץ את הממשלה, או בנק ישראל, להזרים כספים גדולים למערכת הבנקאות כדי לאזן את הגרעונות ולאפשר לבנקים המשך הפעילות השוטפת של מימון המפעלים — גילה אמש החשב הכללי באוצר, חיים שטסל, בדיון שנערך במרכז הישראלי לניהול.

שטסל הוסיף, שהספקולציה בשוק אג"ח היתה הרבה מעבר למה שהיה דרוש לקיום שוק הון תקין. אנשים רבים משכו פקדונות של זמנים קצובים מהבנקים והשקיעו לכמה ימים בצמודי-מדד ללא ויתור הון ביטוחים, לפרוק ערבות האנשים, כיון החשב הכללי, מגמה זו עדיין לא נעצרה. ייתכן שיהיה הכרח לפעולות נוספות יותר נמרצות מאשר נעשו עד כה. עם זאת, המדיניות של האוצר היא לבצע שינויים בתנאי אג"ח בתבונה ובאיטיות ולא לעשות פעולות פזיזות.

הממשלה מתכננת השנה לגייס בשוק ההון, ע"י הנפקת אג"ח, כ-6.6–7 מיליארד ל"י, לעומת 5 מיליארד ל"י שגוייסו בשנה שעברה. מתוך הסכום שיגוייס השנה, מיועדים כ-4.25 מיליארד ל"י למימון תקציב המדינה וכ-1.7 מיליארד ל"י יגוייסו ע"י מוסדות כספיים למתן הלוואות מכוונות ע"י הממשלה והיתרה למימון פעולות אחרות במשק.

מנהל מכון המחקר של ביה"ס למינהל עסקים של האוניברסיטה העברית, פרופ' מרשל סרנת, יצא בביקורת על מסע הצלב המתנהל נגד שיטת ההצמדה וקרא להפסיק את "מחול השדים" המתנהל. הוא ציין, שאילמלא הנהגת ההצמדה לא היתה הממשלה יכולה לגייס את הכספים מהציבור. שיטת ההצמדה כאספקלריה ללווים להיות עם האינפלציה.

פרופ' סרנת תקף את יועצי שר האוצר על אשר הביאו לביטול שיטת ההצמדה במתן הלוואות לפני מספר שנים. גם ע"י העלאת הריבית על הלוואות פיתוח ל-11% או 18 אחוז, בתנאי האינפלציה הקיימים, ימשיכו הלווים לקבל את הכספים בריבית שלילית.

הצרפתים נבוכים מתרגיל מסמר

מאת ז'אק מוריס, סופר "דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"דבר"). — **ראש הממשלה פייר מסמר עתיד להודיע הבוקר על הרכב ממשלתו החדשה וההערכה הכללית היא, כי צפוי צמצום במספר חברי הקאבינט בלא שיהיו חילופי גברי משמעותיים.**

ה"תרגיל" הממשלתי של שלשום — התפטרות ממשלת מסמר ומינויה, שש שעות אחר כך, כמרכיב הממשלה החדשה — הותיר את הצרפתים נבוכים ולמעשה לא ברור עדיין מה היתה כוונת התמרון הזה. האופוזיציה טוענת, כי המדובר באחיזת עיניים ומהירות, כי ממשלתו החדשה של מסמר לא תהיה טובה מזו היוצאת. בחוגי הממשלה מסרבים פקידים להגיב על ההתפתחויות האחרונות.

ז'ובר וז'יסקאר ד'אסטן יישארו

ההערכה המקובלת היא, כי שר החוץ מישל ז'ובר יישאר בתפקידו והעובדה שז'ובר המשיך בסדרת פגישותיו ואף השלים את הכנות מסעותיו לשבועות הקרובים — מחזקת את ההערכה.

גם שר הכלכלה ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן הודיע לכתבים, כי הוא יישאר חבר בממשלה החדשה. עם זאת לא הבהיר, אם יוסיף להחזיק בתיק הכלכלה וסירב להגיב על שמועות, כאילו יופקד בידו תיק שונה.

ז'ובר ובן-נתן סיכמו פרטי ביקורי שרי-החוץ

מאת ז'אק מוריס, סופר "דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"דבר"). — שר החוץ הצרפתי מישל ז'ובר נועד שלשום במשך כשעה עם שגריר ישראל אשר בן נתן.

מקורות בפאריס מוסרים, כי בפגישה סוכם, כי שר החוץ אבא אבן יהיה הראשון שיבוא לביקור רשמי בפאריס ורק אחר כך יערוך ז'ובר ביקור גומלין בירושלים.

פגישת ז'ובר—בן נתן התקיימה ב"קה ד'אורסיי" זמן קצר לאחר שדובר הממשלה הודיע על התפטרות ממשלת מסמר. לדברי מקורות מדיניים בפאריס, שימשה פגישת ז'ובר עם השגריר הישראלי הוכחה לכך, שמסמר אינו מתכוון להחליף את שר החוץ בממשלתו החדשה.

נשיא תוניסיה חביב בורגיבה נועד עם משלחת של "פתח". **שליט לוב** קולונל קדאפי הגיע לעדן, לשיחות עם מנהיגי דרום תימן.

סאדאת הכריז

(המשך מעמוד 1)

— אך יש לראות בכך את ל"קופה הישה". סאדאת הצביע על העובדה שקיסינג'ר הוא המדינאי הזר הראשון שהוא מקבל את פניו בבגדים אזרחיים.

"קיסינג'ר עשה מאמץ הרואי ישבת, כשהוא מגבש למצוא פתרון ובכאן אפשר ללמוד כי אמריקה מתכוונת לחתור לפתרון" — אמר סאדאת. "זו עמדה חדשה וקונסטרוקטיבית מצד ארה"ב, ועל כן אנו עושים לנורמאליזציה של היחסים".

ניקסון מרים אמריקאי לשיקום התעלה

כשנשאל נשיא מצרים, אם בשיחתו עם שר החוץ האמריקאי הועלו לדיון גם בעיות כלכליות והאפשרות שארה"ב תסייע לפינוי המוקשים בתעלת סואץ, אמר סאדאת: "דנו על כל אלה, אך עד כה לא סוכם דבר מוגדר בקשר לתעלה. דרוש ציוד מסויים לטיהור התעלה וציוד זה אפשר להשיג אך ורק בארה"ב. ביקשנו שהציוד יישלח אלינו וארה"ב הסכימה".

בהקשר זה מציינים, כי נשיא הבנק הבין-לאומי לשיקום ולפיתוח רוברט מקנאמארה הגיע שלשום לקאהיר לביקור של שלושה ימים.

סאדאת אמר, כי אין בידיו כל הצעה להפרדת הכוחות בחזית הסורית. אך כאשר נשאל, איזה עצה היה נותן לסוריה, אמר: "שיתחילו, שימשיכו ויקיימו לד"ר קיסינג'ר את ההזדמנות לגבש ולהשיג, מה שהשיג כאן בחזית המצרית".

הבית הלבן: צעד טבעי

בוואשינגטון נמסר, כי הנשיא ניקסון הגיב על חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ארה"ב למצרים, באמרו "זה צעד טבעי, תולדה של השיפור ההדרגתי ביחסים בין שתי המדינות במהלך השבועות האחרונים".

דובר הבית הלבן ג'ראלד וורן אמר, כי חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ואשינגטון לקאהיר מהווה חלק מ"נורמליזציה של יחסים בין ארה"ב והמדינות בחלק זה של העולם".

הנשיא ניקסון מינה את הרמן אילטס לתפקיד שגריר ארה"ב במצרים.

"אל-אהראם" הקאהירי כבר דיווח, כי הנשיא ניקסון יבוא למצרים בחודש אפריל. סאדאת אמר אתמול, כי גם הקאנצלר בראנדט יגיע השנה לביקור בקאהיר.

בהודעתו אתמול מסר הנשיא המצרי, כי הזמין את המלך חוסיין לשיחות בקאהיר והבהיר, כי לא יערכו דיונים לשלום בז'נווה, בלא השתתפות הפלשתינאים.

קיסינג'ר מגיע היום

(המשך מעמוד 1)

שמר של "דבר" שנעצרו המולים גם על ידי המצרים ולא על ידי הסובייטים כי אין יכולים לצפות לשינוי שוב בעמדה הסורית והיהודית במסגרת הסכם ההפרדה, אשר חייב להיות, לפי מבין, הסכם צבאי בלבד הכולל לתגובות להתערבות החשה של המעורבות.

מכל מקום, בשלב זה יודעים הרבה העיקרי בשיחות על כך שסבבה קיסינג'ר "מתכונת השיחות". כלומר — המקום והרכב שלהן, ישראל, סוריה, בעדיפה קיום בהרכב המצומצם ביותר, כלומר ישראל, סוריה ואו"ם, בצד כתבורים יעדיפה, כנראה, שהמצרים יעבדו אותם.

יחד עם זאת יש להביא בחשבון שהסובייטים ירצו הפעם מכל תוקף על שיתופם בשיחות ההפרדה ודרישה לשם כך את יהולם בתכנית, במסגרת קבוצת העבודה הצבאית של הוועידה.

לשם כך יצטרכו הסורים להודיע על קבלת ההזמנה לוועידת השלום בז'נבה, שאותה דחו בדצמבר.

בירושלים מביאים בחשבון את האפשרות, כנושא זה הוא אחת המטרות העיקריות לביקור הבזק של שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו בדמשק וכן אף על ביקורו המתוכנן בקאהיר.

אתמול נמסר, כי האמריקאים ידעו מראש על ביקור גרומיקו בדמשק וידיעה מוקדמת על כך נמסרה גם לישראל אבל לא נמסרה אינפורמציה על מטרת הביקור לפי עמדת ברה"מ לגבי התכונה שיחות ההפרדה ושיתופם הזכיר בשיחות אלה.

הפגישה בתל-אביב

שר החוץ האמריקאי יקיים את סיבוב פגישותיו השני היום בתל-אביב ולא בירושלים. הוא עומד להגיע לכאן בשעות לפני הצהרים ויהיה אורחה של ראש הממשלה גולדה מאיר לארוחת צהרים. בארוחה ובפגישה שיתקיימו לפניה ואחריה ישתתפו אותם אישים שהשתתפו בשיחות שלשום וביניהם השרים י. אלון, מ. דיין וא. אבן.

בשיחות אלה מצפה ישראל לקבל דיווח מוסמך על הצעות הסוריות ועל ביקורי אנשי הצלב האדום אצל השבויים הישראליים ועל מועד הביקורים היום.

לאחר מכן יציג הצד הישראלי את הצעותיו בדבר הפרדת שיחות ישירות ומצומצמות, ככל האפשר, תוך התנגדות לקיומן בוועדה בהרכב הרחב ביותר, האפשרי. יחד עם זאת ימסרו הצעותיו להפרדת הכוחות בתוך שטח המובלעת בלבד. עם זאת לא כן המצב כי יוחלפו דעות על רעיונות הצעות חדשות מצד המצרים והסורים אם אכן גובשו כאלה על מנת שימסרו לישראל על ידי קיסינג'ר.

דבר DAVAR עתון פועלי ארץ ישראל
מערכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: אליהו אגרס
מנהל כללי: גדעון נאמן
המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).
סניפים: תל-אביב, בית "דבר" רחוב שינקין 45, טלפון 286141. ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3. חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

הקיסר היילה סילאסי מברך מצעד של יחידות צבא, שלשום, באדיס-אבבה.

קיסר אתיופיה

(המשך מעמוד 1)

אדיס אבבה ונערכים סיכוכים מרירים ליד נקודות אסטראטגיות בבירה.

הצבא: לא נגד הקיסר

סוכנויות אחרות מתארות, כי כרוזות הצבא הבהיר אתמול נאמנות לקיסר. מטס של מטוסים עבר אתמול בשמי אדיס אבבה וחיילים השליכו כרוזים בהם הובהרה נאמנותם לקיסר והובהר, כי אין לראות בהתפתחויות האחרונות מרידה. היילה סילאסי עצמו פנה אתמול אל אנשי הצבא וקרא להם לחזור לתפקידיהם השגרתיים ולמלא את המוטל עליהם.

הקיסר הודיע גם, כי ראש הממשלה החדש, ל"ג אנדאלקאטשב מאקונן שהיה שר הדואר והתקשורת בממשלה היוצאת, התבקש להרכיב תוך ימים את ממשלתו החדשה. עד כה נהוג היה שהקיסר עצמו ממנה את חברי הממשלה. הפעם התבקש מקונן עצמו לבחור את השרים.

באדיס אבבה לא פורסם דבר על ריכוז צבא סומאלים בגבול הדרומי של אתיופיה, אך הקיסר הזהיר את הצבא מפני אויביה של אתיופיה העלולים לנצל את המצב הפנימי במדינה. בינתיים נמסר, כי נכדו של הקיסר הנסיך אלכסנדר דסטה יצא בדרך הים ממסאווה לסודאן. דסטה נקט צעד זה לאחר שיחידות הצבא במסאווה הצטרפו למרידה.

שלושה הרוגים ופצוע בתאונות

שני אנשים נהרגו ואחד נפצע קשה בתאונות-דרכים קטלניות שאירעו אתמול בשעות הצהריים בכביש שדה-התעופה, באכא צומת הכביש של נמל הקישון.

משאית-גורר שהובילה כימיקלים פגעה בטנדר. כתוצאה מכך נהרגו שנים מנוסעי הטנדר ונוסע שלישי נפצע ונותש ללא הכרה לבי"ח "כרמל" בחיפה. משטרת התנועה פתחה בחקירת נסיבות התאונה ונהג משאית-הגרר נעצר לחקירה.

עד לפרסום הידיעה, לא נמסרו שמות ההרוגים.

נהרג בתאונה בכביש עכו—צפת

אדם אחד נהרג בתאונת-דרכים קטלנית שאירעה אתמול בבוקר בכביש עכו—צפת.

המקרה אירע בשעה 8 בבוקר, ליד העיירה כרמיאל. מכונית פרטית נהוגה בידי הבכם רוזנטאר מקריית-חיים, שנסעה מכוון עכו לצפת, התנגשה באוטובוס שבא ממול, נהוג בידי פרץ כלולסון בן 54, מהכפר רמי. כתוצאה מכך נפצע קשה נהג המכונית הפרטית, וכאשר הגיע לביה"ח הממשלתי בנהריה כבר היה ללא רוח חיים.

בתאונה אחרת שאירעה בכביש קרית-שמונה—דן, התנגש ג'יפ נהוג בידי דוד חביב בן 42 בצדה השמאלי של משאית שבאה ממול, נהוגה בידי צבי שמאי בן 28 מראש-פינה. נהג הג'יפ ונוסע שהיה עמו, אהרן יחזקאל, נפצעו קשה והועברו לביה"ח בצפת. שני נוסעים אחרים, סעיד כאמל בן 21 מפקיעין, ר' משה שכריה מיבנה, נפצעו פצעים קלים יותר והועברו אף הם לאותו בית-חולים. (ע)

מבקשים להבטיח זכויות דייגי ישראל מול חוף סיני

מאת סופר "דבר" בחיפה

אגוד הדייגים החליט לפנות לממשלה החדשה, לאחר הקמתה, בדרישה שתבטיח בהסכם שלום את הזכויות ההיסטוריות של דייגים ישראליים לדייג מול חופי סיני, במקרה שיפנה צה"ל את סיני.

מזכיר האגוד דב שפירא מסר, דייגים ישראלים עבדו מול חופי סיני עוד בימי המנדט. לאחר קום המדינה הפסיקו בעבודתם, למעט תקופות קצרות של תקריות אש באזור.

בשנים האחרונות עובדות באזור 20 ספינות מכמורת שעליהן 100 דייגים ישראלים. מחצית השלל, שערכו 4 מליון ל"י נידוג באזור הזה. האגוד מבקש להבטיח לחבריו תנאים נאותים ואפשרויות להמשיך בעבודה באזור, כמובן, לא בתחום המים הריבוניים של מצרים, (שלוש מילין מהחוף).

"אני בטוח שלממשלה החדשה יהיו דאגות אחרות ואולי חשובות יותר, אך לנו חשוב הדבר הזה ונפעל בעניין" — אמר שפירא.

הנשיא פומפידו אמר שלשום בטקס האמנתו של השגריר הלבנוני החדש בצרפת, כי צרפת תוסיף לדרוש את כיבוד גבולותיה של לבנון.

שר המלכה ההולנדי דוד לוברס הודיע אתמול על העלאת מחיר הדלק ביותר מעשרה סנט לליטר.

מכבי ת"א אנטוורפן 74:84

מאת סופר "דבר"

אלופת ישראל בכדורסל קבוצת מכבי תל אביב נחלה אמש בהיכל הספורט ביד אליהו: מגביע אירופה בנצחון על קבוצת אנדרל אנטוורפן, אלופת בלגיה, בתוצאה 74:84, לאחר 35:41 בתום המחצית הראשונה.

המשחק ברוב שלביו היה ירוד ברמתו ואיטי בהחלה. מכבי תל אביב הובילה ברוב פרקי המשחק ביתרון שנע בין 6—8 נקודות אולם הבלגים הצליחו להתקרב עד כדי ארבע נקודות (70:74) שלוש דקות לפני הסיום. פריצה, מהירות למכבי יהודן בן צבר בסיום המשחק.

5000 צופים חזו במשחק שנוהל על ידי השופטים בסטינגן (מערב גרמניה) וחלם (אוסטריה). למכבי הירבו לקלוע: ברודי (24), פלם (23) ודשורק (8). לאנטוורפן הירבו לקלוע: גילבסי (27), בארמש (21) ובל (16).

קבוצת מכבי תל אביב זוכה במסגרה דבע גבר בבית אלימה תשה בשחקים גבר שלוש קבוצות וזכייה בפגישים אלה בשלורה צהעוגות ושלושה הפסדים.

הגרלת הפיס

בהגרלת מפעל הפיס בס' 9.74 שהתקיימה ביום 28.2.74 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 150,000 ל"י זכה המספר: 363990 ;472398. בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 753413. בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 308150 ;781940. בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 269697 ;573983 ;585802 ;746885.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-03649 ;16070 ;19017 ;26707 ;20903 ;50081 ;60930 ;78973 ;89060 ;93506.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-00505 ;06687 ;10266 ;21518 ;25101 ;25241 ;28853 ;27023 ;45838 ;46866 ;50257 ;51596 ;52125 ;55625 ;56822 ;64651 ;71756 ;73770 ;74061 ;83530 ;89909 ;90617 ;95169 ;96597 ;99242.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-1218 ;2202 ;3316 ;3479 ;6963 ;7460 ;7923.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב-0042 ;0075 ;0648 ;0691 ;0523 ;1262 ;1593 ;1688 ;1845 ;1971 ;2028 ;2563 ;2612 ;2742 ;2752 ;2931 ;3028 ;3230 ;4199 ;4481 ;4696 ;5091 ;5223 ;5356 ;5856 ;6171 ;6231 ;6319 ;6425 ;6772 ;7127 ;7173 ;7936 ;8096 ;8119 ;8420 ;8500 ;8810 ;9383.

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 5.

בסך 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 051490 ;679264 ;132363 ;133546 ;248403 ;267977 ;235933 ;298009 ;345348 ;582263 ;507788 ;309816 ;524528 ;567273 ;520725 ;629889 ;697329 ;718186 ;741507 ;763425 ;788286.

אסד מציע

(המשך מעמוד 1)

הוא הגדיר את מטרותיה של סוריה: פינוי מוחלט של השטחים הכבושים; החזרת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי.

בהגיבו על ההצהרה, לפיה מתכוונת ישראל להקים עיר חדשה ברמת הגולן, אמר: "עם הצהרה כזו אין ניתן להגיע לשלום צודק, בשום אופן לא נסכים להגשמת הכיבוש הישראלי בטריטוריה שלנו".

בהמשך דבריו אמר שר ההסברה, כי הסורים סבורים שהסיכויים להגיע לשלום צודק ובר-קיימא הם "בינוניים". סוריה סבורה, שאם ארה"ב תעשה מאמץ ותפעיל לחץ על ממשלת ישראל — תצטרך ממשלה זו לעצות היהודים ולפנות את השטחים הכבושים.

הצלב לא קיבל אישור

ז'נווה, (צ"ז). — הצלב האדום הבין-לאומי הודיע אתמול אחר הצהרים, כי לפי שעה אין באפשרותו לאשר כי נציגיו יוכלו לבקר החל מהיום אצל שבויי המלחמה הישראליים בסוריה.

"לא קיבלנו עוד אישור לגבי דברי ד"ר קיסינג'ר, לפיהם יוכלו נציגינו לבקר אצל השבויים. שלטונות סוריה לא הודיעו דבר לנציגותנו בדמשק" — הוסיפו המקורות.

עם זאת ציינו בז'נווה, כי נציגי הצלב האדום הנמצאים בסוריה מסוגלים להתחיל בביקורים אצל השבויים הישראליים מיד כשיקבלו אישור לכך.

"יוצבו 2000 חיילי או"ם"

לונדון, (יונייטד). — כוח או"ם בין-לאומי שימנה עד 2,000 חיילים יוצב באיזור החיץ בין הצבאות ברמת הגולן, לאחר שיופרדו הכוחות על פי הסדר ההפרדה בין סוריה וישראל — מוסר פרשן "טיימס" פ. ק. האלר, מפי מקורות דיפלומטיים.

מקורות אלה אמרו, כי כבר נעשות הכנות כדי להציב כוח זה בין הכוחות הישראלים והמצרים בסיני. ואולם כוח זה יהיה נפרד מן הכוח המוצב בחזית סיני. לפי האומדן ימנה כוח או"ם בגולן 1,500 עד 2,000 חיילים, אולם ייתכן שמספר זה ישונה בהתאם לדרישות ובהתאם למחוזות אשר יועמדו לרשות או"ם. ברור, כי במסגרת כח השיטור המתוכנן לא ייכללו חיילים אמריקאים או סובייטיים.

מה אומרים?

נקודות תורפה

שמחה כזאת, שמחה כאובה כזאת. ששים וחמישה חיים. השאר לא ידוע. מה שלומם? מה עשו להם? מתי ישובו?

כתבי עתונים מתארים את הבשורה הטובה המעוברת בבתים נגועי חרדה ומטורפי ציפיות, בקרב הבוכים כעת מאושר.

אומרים, כי גם ראש הממשלה וגם הרמטכ"ל מחו דמעה בהיודע להם.

כל שהיה אלמוני ומופשט — "משפחות השבויים" — מתערטל ונחשף פתאום ומואר: פני אמהות ואבות, פני נשים, פני בנים ובנות, פני אח, פני אחות, פני קרובים.

הטלפון המצלצל ללא הפוגה והתהלוכת הפרחים הנמשכת...

דומה, כי לעתים רחוקות מבקשת אומה פצועה ולוחמת בכל ליבה מעט כל כך: הבו לנו רק את שמותיהם של החיים והראו את פניהם "לצד שלישי".

אולי בכך נחשפת נקודת תורפה נוספת בגופם ובנפשם של הישראלים.

כאשר נאותו המצרים לשחרר שבוי ישראלי אחד תמורת שלושים ושניים משלהם, הגנה הארץ.

מחזות קבלת-הפנים שהתחוללו בלוד חרגו מן המשוער המקובל.

רגשי אשם, אומרים, רגשי אשם.

זר, הצופה מן הצד, עשוי לשאול: כיצד יכולה אומה זו להילחם מלחמות רבות כל כך, ממושכות כל כך, ועודה מגלה רגישות רבה כל כך כלפי כל אחד מבניה. הם סבורים, כי בכך נחשפת נקודת תורפה המזמינה לחצים וסחיטות.

יש שחושבים, כי התנהגותם של הישראלים מעוררת תגובת בוז ותמהון במחנה האויב.

אחרים אומרים, כי נקודת התורפה אינה אלא נקודת כוח. "לא קהינו ממנה". גם לאחר מותם של רבים ממספר שם ואלפי נופלים כאן יקרה כל נפש מישראל. דווקא בשל כך אומרים הם.

ויש המוסיפים, כי תרבות ישראל מציבה במרכזה את היחיד, את קדושת חייו. סגולות-יקר אלה לא אבדו במרוצת הדורות, אומרים הם בגאווה. אם כך או כך כאלה הם הישראלים.

וכעת, מה תעשו? שואלים. מה תעשו לאחר שנודע שמם? לאחר שגיליתם לעין כל את נקודת התורפה? לאחר השמחה הגדולה הזאת? האם תחזירו את תרמה שנכבשה ונשמרה בדם המאות תמורת העשרות האלה?

לא, אסור לשאול כך. לא כך עומדת השאלה. קשה לדעת כיצד ומתי ייפרדו האויבים בצפון ומה המחיר הנתבע מידינו. המשא-ומתן יהיה ממושך וקשה, אומרים, ומי יודע את תוצאותיו. אין תרמה דומה לשניה, אומרים, וצודקים האומרים.

אך כבר כעת יודעים הכל, כי בינינו ובין דמשק לא רק רכסי בזלת וחילים מבצרים חפורים ותיל ומוקשים, גם הששים וחמישה מצויים שם.

על הישראלים להיות חזקים מאוד בימים האלה.

ח—ג'

הרכב הממשלה

(המשך מעמוד 1)

בערב בתל אביב, כדי לדון בנושא זה ולקבל החלטות עקרוניות על התפתחויות של לסתות ששה בשלי מפלגת העבודה מהפוגתם בכנסת.

נראה, כי הנטיה המסתמנת היא לאפשר, נוסף לראש הממשלה גם לשרים אלון, ספיר ואבן, ועוד אחד בתפקיד רשי (דיין, אם ייכנס, או פרס) להכנס במגדר הה בכנסת, וכי כל השאר יתבקשו להתפטר מתפקידם זה.

עדיין לא ברור גם היקפו של הרכב הממשלה החדשה: ראש הממשלה אינה מתכוונת, כפי שנמסר, להגדיל את מספר השרים בממשלה. אך עם זאת נודע, כי על הגדלת ייצוגה של ל"ע בצד אחד לשרים בממשלה החדשה. הובעה הצעה (אם תצטרף לממשלה) להגדיל את ייצוגה משלושה שרים לארבעה, ואילו מפ"ם תובעת לצרף שר נוסף, שלישי במנין. יש לציין, כי הגיבה המפד"ל לשר לביטוי בתחה לא רק להגדיל את כוחה של מפד"ל ליד שולחן הממשלה, אלא גם לצבור בעניין פנימיות על ידי הכללת שר התרבות הדתית ד"ר ז. והתפשט בממשלה החדשה (צלומה המיועדים הראשונים לייצג את המפד"ל בממשלה הם השרים ד"ר י. בורג, מ. חזני וי. רפאל, על ידי בר יבוצל כוחם של ראשי הצעירים במפד"ל.

בחוגים רחבים תהיה השאלה אם ינתן לה שר שלישי במפלגה החדשה לאיש בח"כ י. הזן, אלא שהוא עצמו עדיין לא נתן את הסכמתו לכך.

בינתיים נודע, כי ח"כ גדעון האוזנר חויב אמש בישיבת הנהלת המפלגה הליברלית העצמאית כי הוא הגר בי בהתנגדות להצטרף לממשלה החדשה כשר בלי תיק.

שיחות ההידברות הקואליציוניות בין שלוחות מרכיבי מפלגת העבודה עומדים להתחדש היום לפני הצהריים ביוזמתן ובקבלת החלטה.

דיפויה בגאמין לשינויי החיים הפנימיים במפלגת העבודה, ביניהן: ביטול המשטר ההסתדרותי, כולל ביטול תפקידי הגבאי המזכ"ל במפלגת העבודה, ובמקומם קמו סגן אחר לא תומכים; שינוי סדרי ההבחירות בתוך המפלגה והכנת תקנות הבחירה הרבה; הקמת עמדה עליון על הציבורי לצבירת הפלגה שיאושר בצורה פורמאלית על ידי המרכז; חיזוק מכמות הלשכה, שינוי הרכבה וביטול כל ביקורת המפלגה; ובאשר לנושאי התקשורת — יש, לדבריהם, להגדיר את ההבנה "אחת", להקים ועדה שתבדוק את נושא בכאון המפלגה, להעביר את ההוצאה של "דבר", ולבדוק אפשרות של הצי קיבוץ בתוך רשות השידור כדי להפכה לכלי הסברה ממלכתית ולא להפכה אנטי-ממלכתית; וכן שיפור העבודה השוטפת במפלגה על ידי חיזוק כוחניה, בדיקת מחלקות המרכז הפעלתן מחדש של ועדות, כגו הוועדה המדינית.

מזכ"ל העבודה ח"כ א. ידלין העלה במקביל הצעות דומות. גם הוא בעד ביטול התשלובות, כהחזר ליד כרזדגי ובעד נקיטת צעדים להפחתת ההוצאות; לדבריו, אי אפשר לבטל כבר עתה את יתר הכוחות הציבוריים בהסתדרות, אך ניתן להקפיא שנציגי התשלובת יבחרו לשבמוסדות על ידי כל החטיבות, וכן להפעיל עקרון זה כבר בבחירתם הקרובה של חברי מפלגת העבודה לוועדה המרכזת של ההסתדרות.

תקוע יופיע במקום דיין בוועידת הבונדס

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" באמריקה

ואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — שגריר ישראל באו"ם יוסף תקוע יופיע את נשף פתיחת ועידת הבונדס במקום שר הבטחון משה דיין. ביקורו של דיין באה"ב נדחה בגלל המשבר הממשלתי בישראל.

10,000 שבתו כמחאה בלוד

שביתת מחאה של שעה אחת נגד גל ההתייקרויות וביטול הסובסידיות, התקיימה אתמול בלוד והקיפה כ-10,000 פועלים ועובדים.

השביתה נמשכה בין 10 ל-11 בבוקר. והיא התקיימה לפי החלטה שנתקבלה בשבוע שעבר במליאת מועצת הפועלים, בישיבה משותפת עם ועדי הפועלים והתעשיה, כולל התעופה האזרחית המטבח, הפסיקו את עבודתם בהתאם להחלטת מליאת מועצת הפועלים. כן שבתו עובדי הרכבת, הבנקים, הדואר והעיריה, משמרת עובדי התעשיה האוירית קיימו באותה שעה ישיבת הודעת מחאה. לשביתת המחאה הצטרפו גם עובדי התעופה האזרחית בכל נמלי התעופה האזרחים בחלקי הארץ.

מזכיר ועד עובדי התעופה האזרחית גסים בטיש אמר, שכדי לא לפגוע בתנועה הסדירה של המטוסים הותרה עבודתם של הפועלים הקשורים ישירות בהמראת המטוסים ונחיתתם ובטיפול בנוסעים, אך כל העבודה האחרת בנמל שבתה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

מועצת פועלי חיפה
המחלקה לתרבות ולחנוך

מתוך לוח האירועים השבועי:

ביה"ס לפעילים
(בשיתוף המרכז לתרבות ולחינוך):
ביום שני 4.3.74 — באורנים — הרצאת א.א. שבהיה — דור ההמשך.
ביום שני 4.3.74 — בבית הפועלים בסתלית — חוג ערב לפועלים.
ביום שלישי 5.3.74 — במועדון רמת יהיאל — הרצאת א.א. שבהיה "באולמים".
ביום ה' 7.3.74 — ב"ביתנו" — חוג למדעי המדינה (א. וולפנזון).
דור ההמשך — א. א. שבהיה, במועדון קהילתי קרית אליעזר.

אוניברסיטה עממית
ביום ראשון 3.3.74 — החוג לפסיכולוגיה חברתית (נוה שאנן) — רות כץ. החוג ליחסי אנוש ומינהל (יחיאל ב) — ב. כהן. החוג ליחסי אנוש וביטחון סוציאלי (ב. ציון), החוג ללימודי עבודה (ביתנו) — עודד י. גיל.
ביום שני 4.3.74 — החוג לספרות עברית וכללית (אורנים) — עליזה שנהר. החוג ליחסי אנוש ושרותי רווחה (ביתנו) — ב. כהן.
ביום שלישי 5.3.74 — החוג לפסיכולוגיה חברתית (אורנים) — רות כץ.
ביום רביעי 6.3.74 — החוג לאנגלית למתקדמים (ביתנו) — א. פורת. החוג ליחסי אנוש (אורנים), החוג ליחסי אנוש (ב. ציון).

בביתנו
ביום שלישי 1.3.74 — ב-9.30 בערב "התייש ואשת המנהלים" — בציקה, כשלים ושירי עם.
במוצאי שבת 2.3.74 — ב-8 בערב כינוס לשלום בצירים.
ביום ראשון 3.3.74 — ב-4.30 אחה"צ מקהלת הילדים. ב-7.30 מקהלת בנ"ה — בימונה של עמוס מלר; ב-9.00 בערב מועדון הנוער לאקטואלים צעירים; ב-6.30 בערב כנס שלי נחזוית.
ביום שני 4.3.74 — ב-7 בערב בשיתוף האגודה לסטודנטים — ערב שאלות ותשובות עם ח"כ; ב-7.30 בערב — להקת המחול הערבית בהדרכת רות אשכנזי.
ביום שלישי 5.3.74 — ב-7 בערב חוג שבועי — בהנחיית הח' י. גיל.
ביום חמישי 7.3.74 — ב-3 אחה"צ "חבורת תקוה" — בהדרכת א. קלעגלו, ב-8 בערב ריקודי עם לעמים — בהדרכת מ. אשכנזי.

במקומות עבודה
"ושוב עמנו"
הדרש מיוחד המוקדש לטובם של המגוייסים ייערך ע"י אגודה מקצועית
חודש פועלי תעשיה יתקיים ב-10.3.74 בתכנית:
פגישה שבועי לוקרי פועלים ופעילים
ישיבה הגינית של מועצת האגודה
ביקורים מוזמנים
כפיבות מוזמנות למגוייסים משפחות מקום העבודה ע"ש ביתני לפועלת
פגישים חברתיים
הצגת האמברון
תצאצת עלון מיוחד לציון המאמץ המלחמתי של חברי האגודה.

הצגות לפועלים
אולם קולנוע "שביט" —
ביום שני 1.3.74 — שמואל בן לרב ראיתו של אורי ג'לה.
בשבת 2.3.74 — הצגת "בעלי בעולבים". ביום ראשון 3.3.74 — קונצרט האנסמבל הקאמרי.
אולם קולנוע "אורה" —
ביום שני 1.3.74 — "מאמא לאונר".
באולם התיאטרון העירוני —
בימים 2—4—5—6.3.74 — "בבקר הרחוב".
כרטיסי הנחה להשיג — במשרד רחוב הלוץ 45, חדר 104, בימים א'—ה' בשעות 10—12 לפנה"צ ו-16—18; בימים ד' וד' בשעות 10—12 לפנה"צ; בארגוס — רח' קלל של הכרמל — בשעות 10—12 לפנה"צ ו-16—19.

בסניפים ובשכונות
(בשיתוף המחלקה לסניפים ולשכונות)
ביום שני 1.3.74 — בהדר הכרמל — "אורנים" — ב-7.30 בערב — ריקודי עם לעמים.
בשבת 2.3.74 — סמינריון שבת בשעה 11 לפנה"צ בבית ההסתדרות: בנוה שאנן — הרצאת דר' ש. גיון; בקריית ביאליק — הרצאת ב. רפאלי (בשיתוף המרכז המקומי); בקריית אליעזר — ב-8 בערב — ערב פולקלור.
ביום ראשון 3.3.74 — ב-6 בערב הרצאת הח' גבי.
ביום שלישי 5.3.74 — בית אבא "כרמל" — ב-7 בערב הרצאת הח' ב. קרינבוך.
ביום חמישי 7.3.74 — בקרית מוצקין — ב-4.30 אחה"צ "ביתגר" — פינת נוער. ב-6.30 בערב בבית הקהילה — מסיבת פורים (המסיבה בשיתוף המרכז המקומי).

במועצות המשנה
טבעון — ביום ששי 1.3.74 — ב-8 בערב בבית אגודה, ערב פולקלור.
בשבת 2.3.74 — ב-8 בערב בבית ההסתדרות, מועדון הגדר השנה.
ביום שני 4.3.74 — ב-8 בערב בבית ההסתדרות, מסיבת פורים, דברים הח' א. אריאלי.
יקנעם — בשבת 2.3.74 — בבית ההסתדרות ב-8 בערב מועדון הגדר השנה.
ביום חמישי 7.3.74 — ב-8 בערב בבית ההסתדרות, מסיבת פורים לילדים.
קרית אתא — ביום שני 4.3.74 — ב-5.30 אחה"צ בבית — הרצאת דר' א. אילון.
קרית חבר — ביום חמישי 7.3.74 — בבית ההסתדרות מסיבת פורים. דברים הח' ח. פורת.

בגרות ומוקדמות לחיילים משוחררים - חינם
לימודי ערב ובוקר
רישום במשרד, רח' שבתאי לוי 26, בשעות 8—12 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ.

אמנו ואבינו היקרה, עטרת משפחתנו
מרת רחל פלץ ז"ל
איננה
הלויה תצא היום, יום ששי, 7 באדר תשל"ד, 1.3.74 בשעה 11.30 מבית הלויה סנהדריה בירושלים להר המנוחות בגבעת שאול.
המשפחה המתאבלת
בארץ ובחו"ל

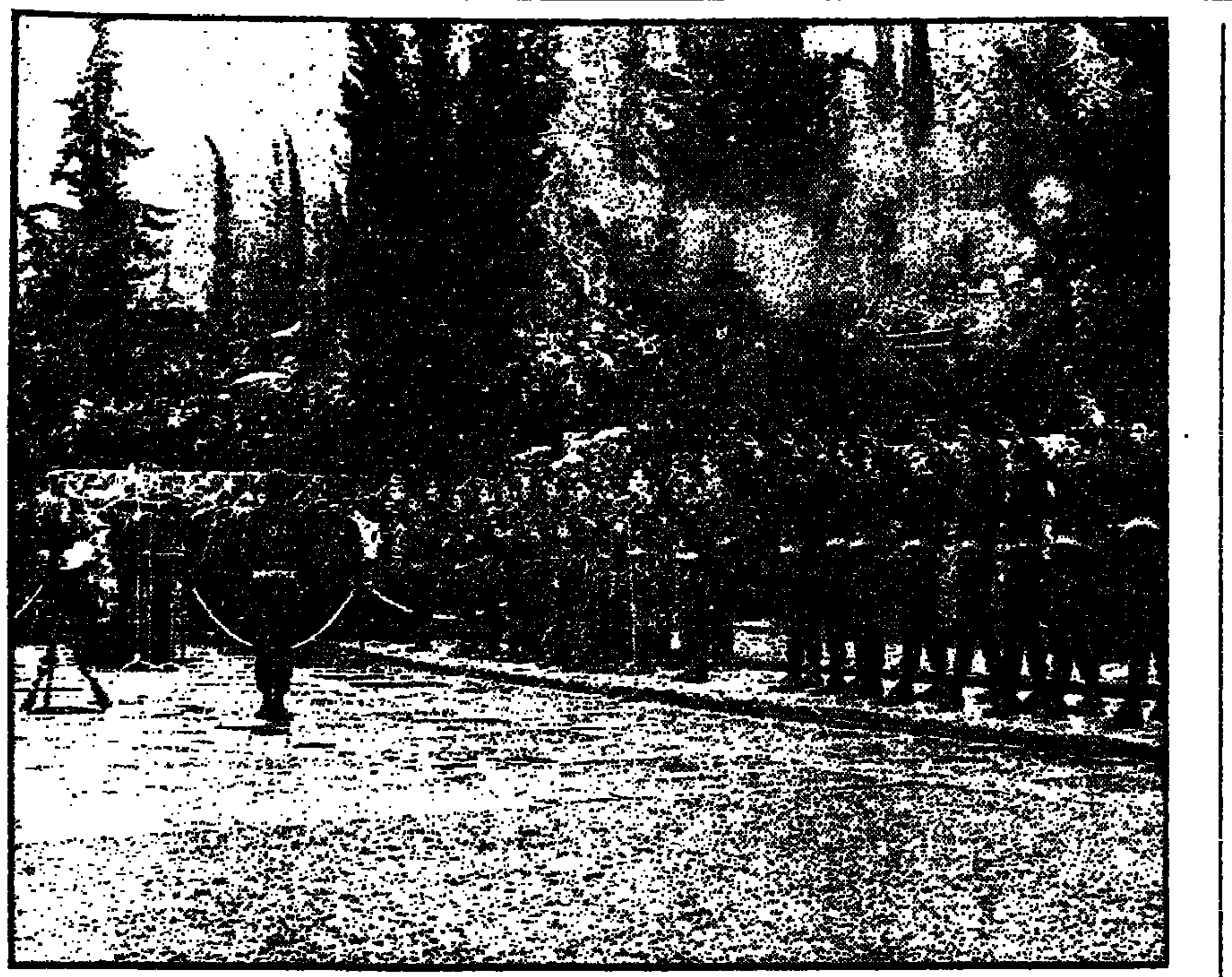

ראש הממשלה גולדה מאיר ושר־הבטחון משה דיין באזכרה. למעלה: פלוגת חיילים יורה מטחי כבוד לזכר החללים הנעדרים.

20,000 בהר־הרצל — באזכרה לחללי צה״ל שמקום קבורתם לא נודע

במזג־אוויר סגרירי וצונן של הרי ירושלים, תחת גשם מעורב בפתיתי ברד, נאספו אתמול כ־20,000 איש מבני משפחות החללים של כל מערכות ישראל אשר מקום קבורתם לא נודע, למעמד אזכרה בבית הקברות הצבאי על הר הרצל בירושלים.

מעמד האזכרה המסורתי נערך ערב ז׳ באדר, יום פטירתו של משה רבנו שמקום קבורתו לא נודע.

שבילי בתי העלמין מלאו בני משפחות שכולות, קרובים, חברים לנשק וידידי הנעדרים, אשר לשמם הוצבו מצבות־אבן מעוטרות זרי פרחים. בין משתתפי עצרת הזכרון היו ראש הממשלה גולדה מאיר, שרים, הרמטכ״ל ו־קציני המטה הכללי של צה״ל, מפקדי החילות. הרב הראשי הראשון־לציון עובדיה יוסף. חברי כנסת וחיילים פצועים, שכמה מהם נעזרו בידי ידידיהם וקרוביהם להגיע אל בית־העלמין.

הרב הצבאי הראשי, תת־אלוף מ. פירון, אמר דברי אזכרה.

דברי דיין

בשם הממשלה נשא את דברו שר הבטחון משה דיין:

„משפחות שכולות, מלחמת יום־הכיפורים היתה הקשה שבמלחמות מדינתנו. היא באה עלינו בפתע ובכוח רב. צבאות האויב — באדם, בשריון ובאוויר — היו גדולים פי־שלושה מאלה שעמדו מולנו במלחמת ששת הימים.

„דם רב ניגר במלחמה זו שנמשכה 17 ימים. צבאנו לחם בגבורה מופלאה. הדף את האויב וניצח, אך אבידותינו היו כבדות. רבים רבים מטובי בנינו אשר מתו נפלו חלל, הרכים והרעננים שבצעירי בנינו היו לחומת מגן לארצנו, חומת מגן לחיינו, לישובינו, לעתידנו.

„הורים, בנים, נשים, אחים וחברים. בסערת המלחמה במדבר סיני, בים, בגולן, ובין צוקי החרמון, נפלו חיילים ומקום קבורתם לא נודע. אותם ואת אלה שנפלו במערכות ישראל האחרות אשר מקום קבורתם לא נודע באנו לספוד היום. ערב ז׳ אדר, להציב להם יד בקדושה שבעברינו. זכרם ודמותם גבוהים ונישאים ככל מצבת אבן. אתנו הם בכל עת ובכל מקום. שמותיהם חרותים בלב לבם של דברי ימי עמנו ותגוונים להם העמוקים שברגשותינו. אין צער וכאב עמוקים ואין אבל כבד מאבלנו, על אובדן יקירינו אלה״.

כמה מקרב בני המשפחות השכולות התפרצו במהלך הטקס בקריאות גנאי כלפי ראש הממשלה ושר הבטחון, ובמהלך מרידה ויגון הטיחו כלפיהם דברי־האשמה חריפים. רק לאחר שגולדה מאיר ודיין ניגשו אל אחדים מבין הזועקים ושוחחו אתם אישית, נרגעו הרוחות.

משמר כבוד של חיילי צה״ל דיגל את נשקו והטקס נבעל בשלושה מטחי אש לזכר הנעדרים. (ע)

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

בית הספר ללמודי מוסמכים

קורסים ללימודים מתקדמים

בתל־אביב

סמסטר א׳ תשל״ד — 1974

הקורסים הבאים ניתנים במסגרת „לימודים מתקדמים״ המיועדים למהנדסים. הלימודים יתקיימו בשעות אחה״צ והערב. המשתתפים רשאים לגשת לבחינות ובנסיבות מסויימות יוכלו לזכות בהכרת לימודים אלה לקראת תואר מגיסטר.

הפקולטה להנדסת מכונות

✱ תורת הזרימה המתקדמת	ד״ר א׳ נבון	3 נקודות
✱ מעבר חום — הולכה	ד״ר א׳ שיצר	3 נקודות

הפקולטה להנדסת חשמל

✱ תורת הבקרה הליניארית 1	פרופ/ח ר׳ סיון	2 נקודות
✱ הנדסת אנטנות	ד״ר י׳ בלאם	2 נקודות
✱ מעגלים לוגיים במערכות ספרתיות	ד״ר ס׳ למדן	3 נקודות
✱ מערכות יסודות מכ״ם	אינג׳ א׳ איינבאום	2 נקודות

הפקולטה להנדסה אוירונוטית

✱ התמסיקה שימושית בהנדסה אוירונוטית	ד״ר א׳ דינר	3 נקודות
✱ אוירודינמיקה 1	פרופ/ח ה׳ פורטמני	3 נקודות
✱ תורת הקורות דקות הדפן	מר י. בנצבי	3 נקודות

הפקולטה למתמטיקה

✱ יסודות האנליזה המודרנית להנ׳ חשמל	פרופ/ח ד׳ ספר	2 נקודות
✱ אלגברה ליניארית להנ׳ חשמל	המרצה מרים נקבע	2 נקודות

המחלקה למכניקה

✱ מכניקה אנליטית ושימושית 1	פרופ/ח י. גולצקי	2 נקודות
✱ תנודות מכניות 1	ד״ר מ. שמואלי	2 נקודות

הפקולטה להנדסה אזרחית
המגמה לקונסטרוקציות

✱ שיטות מחשב בסטטיקה	ד״ר י׳ גליק	2 נקודות

המגמה למדעי תכנית וניהול הבניה

✱ חקר פעולות בתהליכי בניה 1	פרופ/ח ר׳ ערמון	2 נקודות

המגמה להנדסה סביבתית

✱ טפול במים ובשפכים 1	ד״ר י׳ פולקמן	3 נקודות

הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול

✱ תכנון לטווח ארוך	פרופ/ח א׳ אלבלה	3 נקודות

הרשמה מיידית נדרשת.
מועד אחרון להרשמה 15.3.74.
מועד אחרון לבטול השתתפות 31.3.74.
כל הקורסים ייפתחו בשבוע המתחיל ביום א׳ 17.3.74.

פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללמודי הנ״ה, רחוב ליסין 14, תל־אביב
טלפון 268126/7, 266992.

הרמטכ״ל רב־אלוף דוד אלעזר בפגישתו אתמול עם חיילים במובלעת שבחזית סוריה

ב־10.3 תחל הפצת חוברות שמות החללים והנעדרים

בין 2521 השמות גם החללים והנעדרים בחזית הצפון: 606 קצינים בין הנופלים

מאת סופרו הצבאי של „דבר״

החוברת, שתכלול את שמותיהם של 2521 החללים והנעדרים במלחמת יום הכיפורים, תחולק ממוצאי שרשת פורים, 10 במארס, למשפחות השכולות על־ידי שליחים מיוחדים מטעם צה״ל. לאחרת תחולק החוברת לכל מבקש בבתי הדואר ובמרכזות מוסמכים אחרים.

החוברת כוללת את שמות החללים והנעדרים ביום פרוץ המלחמה ועד 12 בפברואר השנה. היא תעודכן גם לגבי הזמן שבין ...[illegible] 18 הנעדרים (שמשפחותיהם לא נמצאו ...[illegible]). לקראת פרסום החוברת על־ידי צה״ל ...[illegible] כ־2500 המשפחות השכולות כדי לברר את ...[illegible] בקשה ...[illegible] 50 משפחות. לא הוכללו בחוברת את שמותיהם של 32 חללים ו־13 נעדרים.

עם זאת מצאו שלטונות צה״ל, שאין באפשרותם להיענות לבקשות שונות, כמו להוסיף ליד שם החייל שנפל גם את כינויו, לציין את שני מקומות־ישוב (שאליהם היה קשור), לציין את הכתובת המלאה, לציין את נסיבות הנפילה בקרב, הגיזרה והתאריך וכד׳.

רשימת החללים והנעדרים תכלול, אפוא, את הפרטים הבאים: דרגה, שם משפחה (שם משפחה קודם), שם פרטי, שמות האב והאם ומקום המגורים (שם הישוב).

כן נמסר, כי מבין 2521 השמות בחוברת, 123 הם טוראים ו־606 הם קצינים, בהם אלוף אחד, שניים בדרגת אלוף־משנה, 25 סגני־אלופים ו־89 בדרגת רב־סרן.

בהקשר זה נמסר אתמול, כי במבצע קדש נפלו יותר מ־170 חללים, בהם כ־80 טוראים, ו־במלחמת ששת הימים היה מספר הנופלים 777, בהם 260 טוראים ו־157 קצינים. כן הוסבר, נוכח שאלות שהועלו בציבור בענין העלאה בדרגה לאחר המוות, כי ה־נוהל הוא, כי מי שביום נפילתו מילא תפקיד כפל לדרגתו, מרובקת לו לאחר מותו העלאה בדרגה אחת, בהתאם לכך.

רובין וגלאטסקי הפסיקו שביתת הרעב במוסקווה; אזבל סרב

שניים משלושת העולים במוסקווה דויד רובין ואלי ...[illegible] לעצירי ציון, ...[illegible] גלאטסקי, ...[illegible] לפי בקשת אחד מראשי ההסתדרות הציונית לה גבוהה בישראל ...[illegible] למען יהודי ברה״מ הפסיקו את שביתת הרעב. פרופ׳ דוד אזבל הודיע, כי הוא לא ייענה לבקשה זו ולא יפסיק את השביתה.

בתשובתם של רובין וגלאטסקי נאמר בין השאר: אנו מפסיקים את השביתה, וכמובן גם אנו חושבים שהיא השיגה את מטרתה, וכי דעת הקהל העולמית מודעת לשביתה, שהגירת יהודים בברה״מ כהבטעת בהגאים של חוסר ההתחשבות בחוקים ובשרירות לב... נגעה ללבנו העובדה, שגם בתקופה קשה למדינת־ישראל כבאהם כר־חות נפשיים ואפשרות להמוך בנו ובמאבקנו.

בתשובתו של פרופ׳ אזבל נאמר בין השאר: דאגתכם ותשובתכם לבכם לנו נגעו ללבי מאד. חברי הפסיקו היום את השביתה, אך אני, לצערי, איני יכול למלא אחר בקשתכם. עליכם לזכור את גילי ואת הכבתנים שצברתי בחיי. זוהי שביתת הכמעט 40 במספר שלי ואני רגיל לזה. אני מרגיש טוב, אם כי יש לרופאים דעה מנוגדת.

מסע שיפוטי בברה״מ לחיסול בתי־עלמין יהודיים

ניו יורק, (עסס״א). — בברה״מ מתנהל עתה מסע ממשלתי שיטתי להפקעתם וחילולם של בתי עלמין יהודיים. פרטים על מגמה סובייטית זו נמסרו במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בניו יורק מטעם הועידה למען יהדות ברה״מ בניו יורק רבתי.

אחד ממנהלי הועידה מלקולם הנליין, אמר, כי בשביעית האחרונים „נודע לנו באמצעות יחידות עם פעילים יהודיים בברה״מ, כי ...[illegible] בתי הקברות היהודיים ...[illegible] אבנים ...[illegible] היא אמר, כי בכיר לבנים ...[illegible]

אושרו תקנים לגבי משוחררים

בעבודה, הכשרה מקצועית ולימודים

ועדת העבודה של הכנסת התירה אתמול לאשר מספר תקנות על־פי חוק החיילים המשוחררים.

א. עבודה והכשרה מקצועית: לפי התקנות בדבר הזר בעליה לעבודה והכשרה מקצועית, חייל משוחרר יהנה מזכות עדיפות בהור בעליה לעבודה, ועליו לפנות לשם כך ללשכת העבודה שבה נרשם כדורש עבודה. כן יהנה בפסוח מחובת תשלום שכר־לימוד בהכשרה מקצועית הניתנת מאת המדינה או מטעמה, או תשלום שכר־לימוד בהכשרה מקצועית הניתנת שלא מטעם המדינה וכן לקבלת זכות עדיפות בלימודים. לשם כך עליו לפנות למוסד שבו ניתנת ההכשרה המקצועית או במקום אחר שעליו הודיע משרד־העבודה בשני עתונים יומיים.

ב. לימודים ושכר לימוד: לפי התקנות בדבר תשלום שכר־לימוד על־ידי המדינה ועדיפות בקבלה ללימודים, בקשה בדבר לימוד לקראת העודה־בגרות תוגש באמצעות מוסד החינוך בישראל בו מבקש החייל המשוחרר ללמוד, אל מנהל מרכז הקרנות במשרד החינוך, במשרד החינוך והתרבות. בקשה לתשלום שכר־לימוד בישיבה או במוסד על־תיכון, יש להגיש באמצעות המוסד בו לומד החייל המשוחרר.

בקשה לתשלום שכר־לימוד בחו״ל רשאי להגיש חייל משוחרר שהפסיק את לימודיו במוסד להשכלה גבוהה בחו״ל, שהיחידה לסטודנטים במשרד החינוך והתרבות מכירה בו כמוסד להשכלה גבוהה או מאשרת לסטודנט הישראלי הלומד בו הקצבה של מטבע־חוץ. הבקשה תוגש למנהל מרכז הקרנות.

בקשה לקבלת זכות עדיפות ללימודים במוסד להשכלה גבוהה יש להגיש למוסד בו מבקש החייל המשוחרר ללמוד. המוסד יענה תוך 30 יום, ואם נדחתה הבקשה — הנמוק סיבת הדחיה.

התקנות קובעות שמנהל מרכז הקרנות יבדוק כל בקשה שהוגשה לו בענין לימוד לקראת תעודת־בגרות או לימוד במוסד על־תיכוני או ישיבה, ויודיע לחייל המשוחרר על אישורה או על דחייתה תוך 30 יום מיום קבלתה. אושרה הבקשה, תשלם המדינה את שכר־הלימוד. נדחתה הבקשה, יודיע מנהל מרכז הקרנות בכתב למבקש את הסיבות לדחייתה. חייל משוחרר שבקשתו נדחתה, רשאי לבקש דיון חוזר בבקשתו.

המדינה תשלם למוסד להשכלה גבוהה בו לומד חייל משוחרר את שכר־הלימוד במוסד וינתן לחייל המשוחרר אישור על כך. שילם חייל משוחרר תשלום כלשהו על חשבון שכר־הלימוד שהמדינה חייבת בתשלומו, או שילם מקדמה ואין בכוונתו ללמוד, תחזיר לו המדינה את הסכום ששילם, באמצעות המוסד לו שולם התשלום. מנהל מרכז הקרנות יבדוק כל בקשה להשלום שכר־לימוד בחו״ל ויודיע לחייל משוחרר על אישורה או על דחייתה תוך 30 יום מיום קבלתה. אושרה הבקשה, תשלם המדינה לסטודנט או לבא־כוחו, באמצעות מנהל מרכז הקרנות, שכר־לימוד במוסד לשנה אקדמית אחת שבה שירת החייל המשוחרר, אך לא יותר משכר־הלימוד השנתי הנהוג במוסד דומה להשכלה גבוהה בישראל. התשלום ייעשה במטבע ישראלי, ומנהל מרכז הקרנות יתן לחייל המשוחרר או לבא־כוחו, באמצעות היחידה לסטודנטים במשרד החינוך והתרבות, אישור הקצבת מטבע־חוץ בהתאם לנהלים הקבועים בנדון.

החל הדיון בבעיות שיקום מקורות הפרנסה של העצמאיים

הוועדה החלה בדיוניה בתקנות בדבר מתן מענקים, מילוות וערבויות לצרכי שיקום מקורות הפרנסה של עצמאיים.

לאור ההצעות הרבות שהועלו על־ידי חברי ועדה שונים, הוחלט לדחות את ההחלטה הסופית עד לשבוע הבא.

יועלו תשלומי הביטוח הלאומי

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר״

תקרת הגביה של המוסד לביטוח לאומי תועלה מ־1,500 ל־3,000 ל״י החל מה־1 באפריל.

פירוש הדבר, שהתשלומים של העובדים, המעסיקים והעצמאים לביטוח הלאומי יוגדלו בשיעור ניכר. המוסד לביטוח לאומי והאוצר סיכמו בימים האחרונים על ביצוע העלאת התיקרה הזא.

למעשה עמדה העלאת התיקרה להתבצע עוד לפני כשנה, לאור עליית השכר הממוצע במשק. אבל שר העבודה יוסף אלמוגי דחה ביצוע התקנה הכלולה בחוק בקשר לזה. תוספת ההכנסה הצפויה מהעלאת התיקרה מגיעה לכ־400 מיליון ל״י.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות תדון ביום א׳ במשמעויות של העלאת התיקרה.

עשרות רופאים־עולים, רובם מברה״מ, סיימו אתמול הכשרה מקצועית בקורס־הסבה מיוחד שאורגן בשבילם בבית־חולים סורוקה בבאר־שבע.

נכבדים מהגולן תובעים סיפוח

נכבדים דרוזים מרמת הגולן חזרו והשמיעו אתמול קריאה לממשלת ישראל לספח את רמת הגולן למדינת ישראל ולהעניק אזרחות ישראלית לתושבי הכפרים הדרוזיים שבצפון הרמה.

הדברים הושמעו באזני שר הדתות, ד״ר זרח ורהפטיג, בטקס הכתרת שני „קאדים״ דרוזיים ברמת הגולן שהתקיים בכפר מסעדה.

בטקס מתו — שייך כאיף פנדי אבו־סאלח מהכפר מג׳דל שאמס, ושייך כהמד פאחות מהכפר בוקעתא — לשמש כדיינים בבית־הדין הדרוזי האיזורי.

מכתב הבשורה במסגרת — למזכרת

מאת ישעיהו עמית, סופר „דבר״ בבית...

„כאשר שמעתי שקיסינג׳ר יביא את רשימת השבויים, היתה לי הרגשה פנימית כל־כך חזקה שדוד חי. עד שאפילו עוגה והכנתי כיבוד עוד לפני שנחת מטוסו של שר־החוץ האמריקאי״ — אמרה מזל ליבוביץ, שקיבלה אתמול את הידיעה המשמחת שבעלה, דוד ליבוביץ, שנשבה במוצב החרמון, חי בשבי הסורי.

מזל, העובדת במתפרה של משרד הבטחון, אימה 11 קיבמטולה בשל נדודי שינה. מאז הודיעו לה שבעלה נעדר והתגבשו חייה, היא הפסיקה לעבוד, ועברה לגור אצל אמהּ עם בנה בן השנתיים וחצי. עתה כשפנים קיבלה מכתב־האדומים ולעידוד רב זכתה ממנהלי עבודתה שמצאו בה לחזור לעבודה, ואכן כך עשתה.

„עכשיו אני רוצה לראות אותו ומחכה לו בכיליון־עיניים״, אמרה מזל, „את מכתב הבשורה: צה״ל שמו לי מכתב שרשר ליבוביץ דוד מופיע ברשימת השבויים הישראלים בסוריה — אשמור בארון יקר במסגרת״.

בשבריה מביתים בקבוקי שמפניה

שלום ...[illegible] ...[illegible]: בקבוקי ...[illegible] ...[illegible] ...[illegible] בכניסה משפחה ...[illegible] ...[illegible] ...[illegible] ...[illegible] ...[illegible]

את הבשורה המשמחת הביאו למשפחות נציגי קצין העיר שנתבקשו לשוב ולהשתתף במסיבות שיערכו לשבויים כאשר ישובו.

אלמוגי מעודד הורי השבויים

שר העבודה וראש עיריית חיפה, יוסף אלמוגי, ערך בליל ד׳ ביקורי עידוד אצל משפחות בני חיפה הנתונים בשבי הסורי.

השר ביקר בביתו של ברוך וליבכה קובליו שבנם סוריאן בן ה־20 נשבה במוצב החרמון. בשעת לילה כאוחרת הכה בית ההורים ברחוב כרמל 43 מאורחים שבאו להשתתף בשמחה, עם היוודע דבר הימצאו של הבן בשבי.

האב ברוך קובליו, העובד בנמל חיפה, לא הסתיר את התרגשותו ואמר לשר העבודה: „לילות לא ישנתי, יום יום פורסמו מספרים שונים בעתונות על מספר השבויים הנמצא בסוריה. זה התיש ממש את ההורים. בלילה שקם לי באו של קיסינג׳ר לישראל לא עצמתי עין״.

הוא סיפר עוד, כי לפני כשבועיים ביקרו אצלו נציגי צה״ל וביקשו ממנו תמונות של בנו כדי לפרסמן בחוברת החללים והנעדרים. „סירבתי לתת את התמונות ודחיתי כל הצעה לפרסמן בחוברת זו, כל זמן שלא אדע נכונה מה עלה בגורלו״ — אמר האב.

בני משפחת קובליו זיהו את דמות בנם בתמונת שבויים ישראלים שפורסמה בשעתו בעתונים בחו״ל.

אלמוגי עודד את ההורים ואמר: „יהיה בסדר. הם ישובו הביתה, גם אני הייתי בשבי הגרמני ארבע שנים״. (ע)

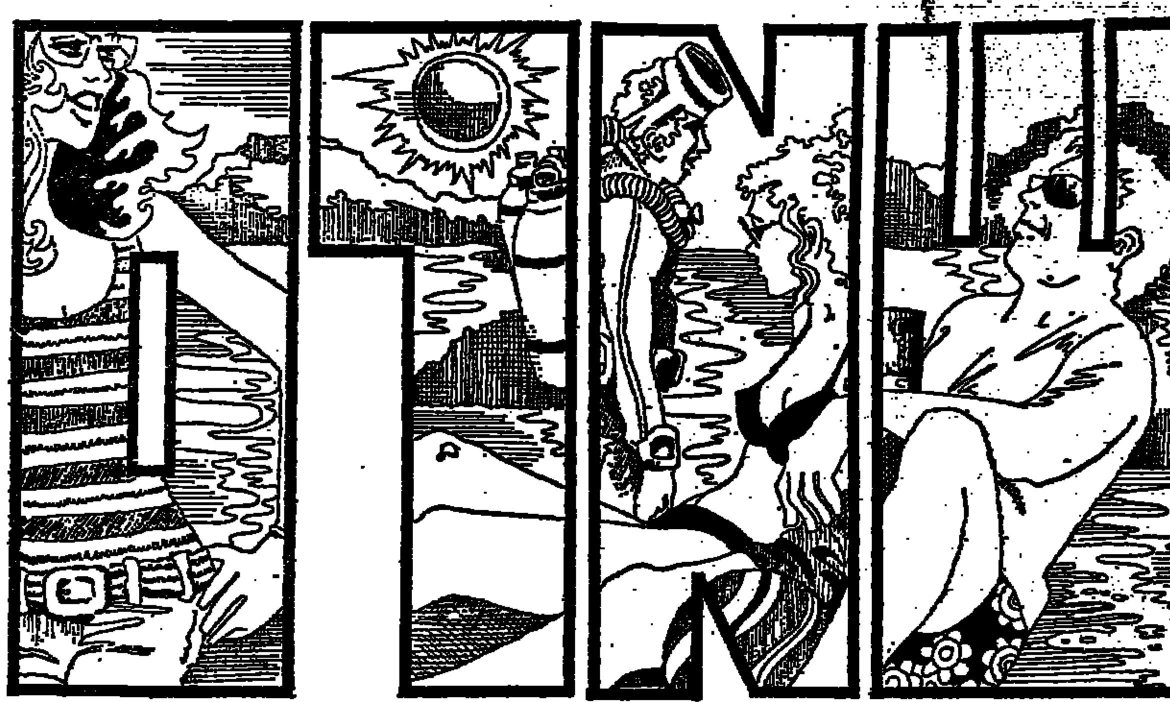

שארם - מקום הנופש השקט ביותר בארץ

עכשיו 30% הנחה

עכשיו, כשרבים כל כך זקוקים לאותו שקט מיוחד המאפשר להשתחרר מהמתח והעצבנות, ולאגור כוחות חדשים, החליטו גורמי התיירות בשארם להעניק הנחה בגובה 30% מהמחיר המלא (לא כולל מסים). ההנחה תינתן עד ערב פסח למגוייסים ששירתו 75 יום לפחות ולבני משפחותיהם.

בשארם מזג האויר עכשיו חמים ונעים ומתאים לשיזוף, לשחיה, ולצלילה בעולם תת־ימי מהיפים בתבל. בשארם ים טהור ורוגע, חופים נסתרים, נופי בראשית מדהימים ביופיים, שירותי תיירות ותוח, שייט במפרץ וטיולים לפינות הקסומות במרחב שלמה השקט והרוגע.

לפרטים והרשמה נא לפנות:

✱ מלון „שארם״, שד׳ רוטשילד 42, תל אביב, טל׳ 624594־5־6 או ישירות טל׳ 057־89226.
✱ כפר הנופש „נוה מדבר״, רח׳ פרישמן 21, תל אביב, טל׳ 249710 או ישירות טל׳ 057־89214.

בואו אל השלווה, השמש והים - בואו לשארם השקטה!

משרד התיירות / המנהל לעידוד תיירות פנים

המינהל לפיתוח מרחב שלמה

هكذا من الأصل

אליהו חברה לבטוח בע"מ

מאזן ליום 31 בדצמבר, 1973

(בלירות שלמות)

השקעות

			31.12.1972
השקעות			
אגרות חוב, כולל תשלומים על חשבון: (ביאור 1ג, 2)			
של הממשלה או בערבותה	25,241,657		14,932,030
אחרות (רשומות בבורסה)	683,375		345,875
	25,925,032		15,277,905
רבית צבירה של אגרות חוב ממשלתיות	700,945		623,955
		26,625,977	15,901,860
הלוואות ופקדונות אחרים:			
הלוואות על פוליסות החברה (בגבול ערך הפדיון) (ביאור 1ה)	332,580		243,233
הלוואה לעיריה (ביאור 1ה)	1,231,092		—
הלוואות אחרות (ביאור 3)	20,603,960		9,179,512
פקדונות בבנקים למתן הלוואות	263,873		253,887
		22,431,505	9,676,632
מניות (רשומות בבורסה) (ביאור 1ד)		845,676	204,750
מקרקעין:			
בנינים להשכרה (ביאור 1ו)	1,019,908		1,015,737
קרקע פנויה — לפי העלות בנכוי הפחתה	65,399		62,268
		1,085,307	1,078,005
		50,988,465	26,861,247
מניות בחברות בטוח אחרות — לפי העלות		71,934	71,900
רכוש קבוע			
בניני משרד (ביאור 1ו)	1,337,115		1,352,437
ציוד משרדי ומכונות — לפי העלות בנכוי פחת	1,720,636		863,832
		3,057,751	2,216,269
סכומים לקבל ומזומנים			
חברות בטוח:			
פקדונות	—		795,834
חשבונות אחרים	519,531		1,015,174
	519,531		1,811,008
פרמיות לגביה (מזה שטרות ושיקים בסך 4,525,790 ל"י)	11,215,072		7,702,818
חייבים ויתרות חובה (כולל סך 226,633 ל"י חובות עובדים)	513,497		351,746
פקדונות בבנקים לתקופה שאינה עולה על שנה	836,400		1,551,800
מזומנים בקופה ובבנקים	6,151,017		3,571,771
		19,235,517	14,989,143
		73,353,667	44,138,559

פירוט ההתחייבויות וההשקעות במסגרת עסקי בטוח חיים, הכלולות במאזן זה, ניתן ברשימה נפרדת.

הון, קרנות ועודפים

		רשום	מונפק	נפרע	31.12.1972
הון, קרנות ועודפים					
הון המניות:					
מניות הנהלה בנות 1.— ל"י		100	100	100	100
מניות רגילות בנות 1.— ל"י		5,000,000	3,823,768	3,538,768	3,129,842
		5,000,100	3,823,868	3,538,868	3,129,942
יעוד לחלוקת מניות הטבה				424,664	375,593
עודפים:					
קרן שמורה			3,500,000		2,000,000
רווח — יתרה שלא יועדה			494,379		109,798
				3,994,379	2,109,798
				7,957,911	5,615,333
עתודות בטוח					
בטוח חיים: (ביאור 1א)					
עתודת בטוח חיים		13,690,148			6,957,69-
בנכוי — בטוח משנה		286,808			130,559
		13,403,340			6,827,135
עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל		1,079,842			442,312
			14,483,182		7,269,447
בטוחים כלליים — עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל (ביאור 1ב)			1,720,000		1,500,000
				16,203,182	8,769,447
התחייבויות אחרות					
עתודה לסיכונים שטרם חלפו — בבטוחים כלליים (ביאור 1ב)	15,764,687				10,702,247
בנכוי — בטוח משנה	5,652,429				3,826,270
		10,112,258			6,875,977
תביעות תלויות בבטוח חיים	394,083				30,000
בנכוי — בטוח משנה	238,353				15,750
		155,730			14,250
תביעות תלויות בבטוחים כלליים	31,376,324				24,297,358
בנכוי — בטוח משנה	10,690,161				11,732,289
		20,686,163			12,565,069
			30,954,151		19,455,296
חברות בטוח:					
פקדונות מבטחי משנה					
פקדונות בטוח		4,162,630			2,874,635
פקדונות תביעות תלויות		1,171,864			2,018,629
		5,334,494			4,893,264
חשבונות אחרים		5,824,117			2,370,466
			11,158,611		7,263,730
האוצר — בעד התחייבות לרכישת מלוה מלחמה מרצון			1,500,000		—
זכאים ויתרות זכות			3,666,607		1,990,659
רבית שנתקבלה מראש			1,476,533		606,736
פרמיות שנתקבלו מראש			436,672		437,358
				49,192,574	29,753,779
				73,353,667	44,138,559

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהמאזן.

ביאורים לדו"חות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 1973

1. כללי החשבונאות שיושמו בדו"חות הכספיים:

(א) עתודת בטוח חיים:
העתודה הצמודה למדד יוקר המחיה הותאמה למדד החודש הקובע לפי תנאי הפוליסות הצמודות בתאריך המאזן.
העתודה חושבה על ידי אקטואר החברה, בהתאם לכללים ששימשו יסוד לחישוב העתודה בשנה שעברה.

(ב) הכנסות מעסקי בטוח ועתודות בבטוח כללי:
בהתאם לנוהג בשנים קודמות, נכללו חשבונות עסקים מחברות בטוח אחרות לתקופה המסתיימת לפני תאריך המאזן.
העתודה לסיכונים שטרם חלפו חושבה לפי תקנות הפקוח על עסקי בטוח.
העתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל הושבה בשנת החשבון בהתאם להסכם עם האוצר.

(ג) אגרות חוב (כולל התשלומים על חשבון):
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה צמודות למדד יוקר המחיה המוחזקות על חשבון עתודת בטוח חיים הצמודה נכללו במאזן לפי העלות בתוספת 2,653,076 ל"י, אך למטה מערך פדיונם, לפי המדד הקובע לחשוב אותה עתודה.
יתר אגרות החוב המוחזקות בקשר לעתודת בטוח החיים הבלתי צמודה, ואלו שאינן לכסוי עסקי בטוח חיים נכללו במאזן כדלקמן:
הרשומות בבורסה (מרביתן לפי תנאי ברירה) — לפי העלות (בתוספת רבית צבירה המגיעה) בערך השוק
שאינן רשומות בבורסה — לפי העלות
אגרות חוב בערך נקוב של 540,000 ל"י מופקדות באוצר המדינה.

(ד) מניות:
הרשומות בבורסה — נכללו במאזן לפי העלות או השוק, כנמוך שבהם.

(ה) הלוואות הצמודות נכללו במאזן כדלקמן:
ההלוואות על פוליסות החברה הצמודות נכללו בהתאם למדד הקובע לחישוב עתודה בטוח חיים הצמודה.
ההלוואה לעיריה צמודה למדד ונכללה במאזן לפי מדד חודש נובמבר, 1973.

(ו) בניני משרד ובנינים להשכרה:
נכללו במאזן במרביתן לפי העלות, ובחלקם לפי הערכת שמאי מוסמך ליום 31 בדצמבר, 1965, הכל בניכוי פחת והפחתות.

(ז) הפרשות בגין פיצויים לעובדים:
התחייבות החברה בגין פצויים לעובדים מכוסה באופן מלא, על ידי הפקדה בקופה מאושרת.

(ח) שערי חליפין:
יתרות במטבע חוץ ליום המאזן נכללו לפי השער הרשמי בתאריך המאזן.

2. השקעות באגרות חוב (ביאור 1ג) כוללות:

	סך הכל	צמודות למדד יוקר המחיה	בלתי צמודות
ממשלתיות או בערבות הממשלה			
המוחזקות על חשבון עתודת בטוח חיים אינן רשומות בבורסה	14,487,210	14,377,210	110,000
שאינן מוחזקות על חשבון עתודה בטוח חיים רשומות בבורסה (מרביתן מלוות מסוג ברירה)	8,404,787	8,404,787	—
אינן רשומות בבורסה (מלוות בטחון, חסכון ומלחמה של הממשלה)	2,349,660	2,349,660	—
העברה	25,241,657	25,131,657	110,000
העברה	25,241,657	25,131,657	110,000
אחרות			
רשומות בבורסה	683,375	—	683,375
	25,925,032	25,131,657	793,375
רבית צבירה על מלוות מסוג ברירה	700,945	700,945	—
	26,625,977	25,832,602	793,375
ליום 31.12.1972	15,901,860	15,555,985	345,875

3. הלוואות אחרות לפי הבטחות שנתקבלו

	1973	1972
מובטחות בערבויות בנקאיות או של מוסדות כספיים	18,791,328	8,295,960
מובטחות במשכנתאות (כולל סך 857,904 ל"י בהתחייבות לרישום משכנתא)	1,607,587	711,552
מובטחות באגרות חוב של הממשלה	205,045	172,000
	20,603,960	9,179,512

4. מס הכנסה:
החברה קבלה שומות סופיות למס הכנסה עד ליום 31 בדצמבר, 1972.

הננו מאשרים כי לפי מיטב אמונתנו ערכו הכולל של הרכוש המופיע במאזן אינו קטן מהסכום הרשום במאזן.

בשם מועצת המנהלים

שלמה אליהו יושב־ראש המועצה

שאול אליהו סגן יושב־ראש המועצה

דו"ח רווח והפסד וייעוד הרווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 1973

(בלירות שלמות)

			שנה קודמת
הועבר מדו"חות עסקי בטוח:			
רווח מבטוח כללי	1,985,115		620,384
רווח מבטוח חיים	99,337		50,711
		2,084,452	671,095
הכנסות אשר לא נכללו בדו"ח עסקי בטוח:			
רבית, דיבידנדים והכנסות מרכוש	2,387,530		1,138,207
רווח ממימוש השקעות והפרשי הצמדה על הלוואה לעיריה בנכוי הפרשה לירידת ערך	188,651		132,902
הכנסות שונות	—		3,942
		2,576,181	1,275,051
		4,660,633	1,946,146
פחות:			
הוצאות הנהלה וכלליות אשר לא נזקפו לדו"חות עסקי בטוח		378,480	254,108
רווח נקי — לפני הפרשה למסים על ההכנסה		4,282,153	1,692,038
הפרשה למסים על ההכנסה ומס שרותים		1,850,000	700,000
רווח נקי לשנה		2,432,153	992,038
רווח בלתי מיועד לתחילת השנה		109,798	272,772
בטול הפרשה עודפת למסים על ההכנסה		192,590	—
רווח הניתן לייעוד		2,734,541	1,264,810
ייעוד הרווחים:			
העברה לקרן שמורה	1,500,000		500,000
12% יעוד לחלוקת מניות הטבה	424,664		375,593
12% דיבידנד נטו (ברוטו 420,664 ל"י)	315,498		279,419
סך הרווח שיועד		2,240,162	1,155,012
רווח — יתרה שלא יועדה		494,379	109,798

הערה: פחת הציוד והבנינים שנזקף בדו"חות הנו בסך 237,844 ל"י (אשתקד 166,762 ל"י)
הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מדו"ח זה ומדו"חות עסקי הבטוח.

דו"ח עסקי בטוח כלליים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 1973

(בלירות שלמות)

			שנה קודמת
פרמיות (כולל פורטפוליו בסך 321,708 ל"י אשתקד 324,493 ל"י)	38,749,440		26,622,539
בנכוי — בטוח משנה (כולל פורטפוליו בסך 117,322 ל"י אשתקד 1,142,482)	16,421,287		11,770,190
	22,328,153		14,852,349
פחות: גידול בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בנכוי בטוח משנה)	3,236,281		661,597
פרמיות לשנת הדו"ח		19,091,872	14,190,752
דמי רישום ודמים אחרים		5,658,204	3,857,108
רבית זקופה		1,450,372	795,165
		26,200,448	18,843,025
תביעות	26,028,667		22,117,712
בנכוי — בטוח משנה	7,835,298		9,292,989
	18,193,369		12,824,723
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	220,000		750,000
		18,413,369	13,574,723
		7,787,079	5,268,302
דמי עמלה ששולמו	6,580,886		5,063,499
הוצאות הנהלה וכלליות	4,102,000		3,082,352
	10,682,886		8,145,851
בנכוי — דמי עמלה מבטוח משנה	4,880,922		3,497,933
		5,801,964	4,647,918
רווח — עובר לדו"ח רווח והפסד		1,985,115	620,384

דו"ח עסקי בטוח חיים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 1973

(בלירות שלמות)

			שנה קודמת
פרמיות	8,956,954		5,032,737
בנכוי — בטוח משנה	1,050,026		495,580
		7,906,928	4,537,157
רבית דיבידנדים והכנסות מרכוש	719,407		344,634
תוספת עקב העלאת ערך השקעות צמודות	1,866,013	2,585,420	594,289
		10,492,348	5,476,080
פחות: גידול בעתודת הבטוח (בנכוי בטוח משנה)		6,576,205	3,117,240
		3,916,143	2,358,840
תביעות מקרי מוות — ששולמו ותלויות	1,326,097		443,107
בנכוי — בטוח משנה	788,596		147,236
	537,501		295,871
פחות: העברה מעתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל בקשר לתביעות כתוצאה ממקרה מלחמת יום הדין	266,898		—
	270,603		295,871
פוליסות שמועדן נגמר	28,799		—
פוליסות שנפדו	261,032		302,575
	560,434		598,446
הפרשה לעתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל	904,428		228,242
		1,464,862	826,688
		2,451,281	1,532,152
בולי הכנסה ובדיקות רפואיות בנכוי דמי פוליסה	263,934		168,668
דמי עמלה ששולמו	1,511,353		1,021,869
הוצאות הנהלה וכלליות	751,780		458,262
	2,527,067		1,648,799
בנכוי דמי עמלה מבטוח משנה (כולל עמלת רווחים)	175,123		167,358
		2,351,944	1,481,441
רווח — עובר לדו"ח רווח והפסד		99,337	50,711

דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות של אליהו חברה לבטוח בע"מ

בדקנו את המאזן של אליהו חברה לבטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 1973, ואת דו"ח רווח והפסד לשנה שנסתיימה באותו תאריך. בדיקתנו נערכה לפי תקני בקורת מקובלים ובהתאם לכך נקטנו באותם נהלי בקורת אשר חשבנום לדרושים בהתאם לנסיבות.

לדעתנו, משקף הדו"ח הכספי את הפרטים והידיעות הדרושים מאת חברת בטוח, בתוקף הוראות חוק הפיקוח על עסקי בטוח, 1951, והתקנות שהותקנו לפיו, ובהתאם לכך מראים לדעתנו המאזן ודו"ח רווח והפסד הנ"ל ביחד עם הביאורים ולפי הכללים שנקבעו בחוק והתקנות הנ"ל באופן נאות את מצב עסקי החברה ליום 31 בדצמבר, 1973, ואת תוצאות פעולותיה לשנה שנסתיימה באותו תאריך.

בהתאם לסעיף 109 של פקודת החברות, אנו מציינים שקבלנו את כל הידיעות והביאורים שדרשנו ולידנו וכי היה דעתנו על המאזן ועל דו"ח רווח והפסד ניתנת לפי מיטב ידיעותינו והביאורים שקבלנו וכפי שנראה בתוך פנקסי החברה.

תל־אביב, י"ד בטבת תשל"ד, 8.1.1974

גבאי ושות'
רואי חשבון

הלוח החדש דבר

מכוניות

● מרכז למכוניות משומשות בע"מ. סוכנות אוסקרס בתל-אביב, מציגה לקהל הרכשו המבוקשות המכוניות במקומו – בויק, כרמל דוכס, סוסיתא, פולקסווגן, ופורדים, – מרשות – ממספקת מידיית. וכן משומשות באחריות בית המחלקה, תנאי רכישה נוחים. לפנות: מרכז למכוניות משומשות בע"מ, רח' בר-שבע 10, טלפון: 251980 (סמוך מגשר נחלת-יצחק).

● ב"מראמי" נתניה תמצא כל מכונית חדשה או משומשת. תנאים מיוחדים למושבים וקיבוצים. רח' הרצל 44, טל. 053-23453.

מעוניין לקנות

● מעוניין לקנות מכונית-פרטית באורך של כ-1.80 מ' בצבע בהיר במצב טוב. לפנות טל. 828395.

הצעות עבודה

● מעוניין בעבודה חלקית בשעות אחר הצהריים 3–4 ערבים בשבוע. ת. ד. 9073 ראשון לציון.

● דוברת אנגלית דרושה לעזרה למשפחה בבוקר, תנאים טובים. לפנות: טל. 08-150595.

דירות למכירה

● סולל בונה נתניה בונה למכירה דירות מרווחות עם כל השכלולים במקומות הטובים בנתניה ובהר השרון. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים – 053-28934, 053-23950.

תקליטות

● הדר בשמשר השבעה מציג רשתות בעצי צפודים, משעפים מפלסטיק, עצי פרי, "צביל" בשפי, ורדים, ציליות וכל צמחי מי, ורדי, משק השבעה, טלפון 944230.

שעורים

● פקידות כללית בירושלים: כתיבה במכונה – חודש! ביה"ס "המקיף" ע' פרמן, בצלאל 18.

בולים

● מחירון חדש לעניית בולי ישראל, התאטים, ומכירות שובלים – מחיר – 2 ל"י. ניטנברג, מגדל פיזי 24 תל-אביב.

תל-אביב

קדון העתונאים על ישראל והמשבר האנרגיה

● עתון העתונאים שיתקיים ביום ב' בבית סוקולוב בת"א יוקדש לנושא: ישראל והמשבר האנרגיה. בעתון ישתתפו: המשמיאי מתנים אלכסנדר ארזין, פרופ' שמואל ברזוכאי – מנהל תיחידה לחקר באוניברסיטת ת"א; מנחם תן – מנהל מכון הנפט וקמצי פינס – עורך "מעריב". עורך ד"ר אליין – אברהם פלג מ"מעריב". העתון נערך בשיתוף עם האגף לתרבות בעירייה ת"א–יפו. כרטיסים להשיג בבית סוקולוב. "אהל-שם"

● השבת, פרשת תצוה, 2.3 ב-10: י. סבירסקי – הגיך; ב-11, הרב פרידלנדר: תלמוד; ב-4 במסיבת "עונג שבת". יוזמה מר יהושע והודי. על הנושא: "האנטישמיות צדוקיה והדמיה". הפתיחה: ד"ר "אהל-שם" – משה גולדשטין, דברי אגודה – ד"ר ש. ז. כהנא.

במועדון "מלוא"

● בליל שבת, 1.3.74 בשעה 8.45, תתקיים הרצאתו של המנהל הכללי של מכון הנפט הישראלי העורך "חדשות הנפט", מנחם תן, על "משבר האנרגיה, סיבותיו והשפעותיו על העולם ועל ישראל". המנחה: ישראל כהן. במחלקת החינוך של ע.ת.א.

● אגף החינוך של עיריית תל אביב–יפו מודיע, כי הרשמת הי תלמידים לשנת הלימודים תשל"ה

חיפה

עיריית חיפה "בשער" מועדון הבסמולגיה קריית-חיים

● במוצ"ש, ב-6.30, ירצה הבריר ד"ר ראובן קרין על הנושא: הרדמבולוגיה במסורת העברית. הר צבור בוחן.

בהסתדרות קריית-ים טל. 711106–7–8

תרבות

● ביום ראשון, 17.3.74, בשעה 8.00 בערב, בקלוב "ביתך" בקריית-ים, הופעת אופרטה נסיכת הקרקס. ● ביום שני, 25.3.74, הופעת להקת המלסיכה אשר הי פיע בקבצי באו מחדרי, בברכה הופעתם עומדת סתיכה בה שלד שה הלקים, נושאת את השם: "הרות". כרטיסים ניתן להשיג כל יום בבית ההסתדרות בקריית ים, ובערבי המופעים – בקופת הנטים:

● נפתח קורס לנהלת הכבי בות למתחילים, בימים ראשון, שלישי, בשעה 6.00 בערב. ● נפתח קורס לאנגלית למתחילים ביום שלישי בשעה 6.00 בערב.

תנקיים כלהלן: הצגי הילדים בימים: כ-12.3.74 עד 19.3.74 ההרשמה כפי שפרסם במודעה: לכיתות א' עד ב', ב-12.3.74 עד 22.3.74, במשרדי ההסתדרות, בלי שות להקצבות המתאימים בי בית ספר אחד להצגה הקבלנה באותם ימים בלשכת המדריכן של העירייה, כפי שפורסם במודי עות. פרטים בהודעות על גבי לוחות המודעות העירוניים.

באגודת סופרי יידיש בית-לייוויק

● במוצ"ש בשעה 7 יתקיים קבר בית עם ההנהלה החדשה באות"ב איגוד סופרי יידיש. בתכנית: פרקי הזמר העירוני בידיש, בי אנגלית והרצאה. כלולה בהלו בלוד בגלה.

כרטיסים להשיג יתגיב בשעה 1–9 למצ"ש, טל. 221850 הבי ערב הקפצים בקופה בשעה 5.30 בערב.

כבר כן מסר להופעה היו אגודית לסתרמים. פרסים: בבית ההרי הוזרת קריתים.

איזנשטיין: מגמות.

● במסגרת איזנשטיין ממגמת לזיכרון של כ. ב. ה. ייבנה הצגי לזכור הבאים: א. ... – פרקים במדרי הבי ... – פרקים בתדי ... לאבות. אפם, ב. ... ה ... ח. יהודי. הלוי ...

במת כהן בתפקיד לשעה ...

● יום שני – פקידי חיפה המודים בשעות 1–5 בערב; יום שני – כך ביצלי בגין בי בעות 4–6 בערב; יום שלישי – קך ביצלים הקלאיים בשעה 4–6 בערב; יום רביעי – להכבה הם הרב עולים להסתדרות בי שעות 5–6.30 בערב. כבר כן הוזה לבלה קהל כדירה בכל הדוריים בהתאם לרבים הכבירים. (כל פעילות ההנהלה הם בשיתוף עם המזכבה המקצועית קריתיים).

350 מתנדבים יישארו בארץ

350 מתנדבים מחו"ל, שהגיעו לארץ עם פרוץ המלחמה, כבר הביעו את רצונם להישאר בישראל כעולים ונמצאים בטיפול מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות היהודית.

עד כה הגיעו לארץ 5,500 מתנדבים, ובמחלקת הקליטה נבקש לי טפל בבעיות שהתעוררו עקב מתנדבים בודדים המצאים כיום בארץ כעולים.

יחד עם זאת, כדי להקל על קליטתם, פתחה מחלקת העליה למתנדבים בודדים במלון "ביירון" בהרצליה, שבו 190 מקומות, הם יוכלו להתגורר במלון במשך תקופה עד שיימצא להם דיור קבע.

בעיית הדיור של עולים בודדים היא קשה, והיות אתה הרי סיבות הנרכשות לאי-קליטתם בארץ.

חגורת הירק סביב ירושלים הולכת ונשלמת

חגורת ירק סביב ירושלים, שיועדה להקיף את הבירה בי 16,000 דונם יערות ופארקים ובי אשר תהווה הכתר לעיר ירושלים הנטוע במערב העיר לאחר קום המדינה, הולכת ונשלמת.

הקק"ל הצליחה עד עתה בנטיעה על 8400 דונם שהוזכרו בעבודות באזור בית-שמש וגבעות ההגנה, 410 דונם סביב להכנת המסלולים נטעה, 340 דונם ליד בית-אורנים, 3400 דונם בין רמת-אשכול העבתה רמת-שפט לעיר וכן כ-1000 דונם יער בהר גילה.

בית הדין העליון ציווה לעכב ספירת קולות ובדיקת מעטפות לבחירות בנתניה

מאת ע. פריפו, סופר "דבר" בנתניה

בית-הדין הגבוה לצדק החליט אתמול להוציא צו על-תנאי, המעכב בדיקת קלפיות לבחירות בעיריית נתניה. כן ציווה לא לבדוק מעטפות החיילים לעירייה, עד שלא יתקיים דיון עם הצדדים. הצו ניתן על ידי השופטים ברנזון – ידין, ויתקון ושמגר.

הבג"ץ הוגש על ידי עו"ד-דין מ. כספי בשם עו"ד א. איזנמן וי. הולנבורג מסיעת ההווה הדתית בנתניה. הבג"ץ הוגש לאחר שהשופט ש. לובנברג, פסק ביום שני השבוע, בבית המשפט המחוזי בת"א, לספור 8 מעטפות של חיילים – בבחירות לעיריית נתניה, שוועדת הבחירות קבעה אותן כפסולות בגלל אי התאמות בפנקס הבוחרים. כן ציווה השופט לובנברג, לבדוק מחדש 28 קלפיות בנתניה, בגלל טענת המערערים על אי-התאמה בין מספר המעטפות ומספר המצביעים בי קלפיות, ואי-התאמה ברישום בי פרוטוקולים. השופט הטיל על מזכיר בית-המשפט לבדוק את הקלפיות והוא עמד להוציא לפועל את החלטה עוד אתמול.

בעתירה לבג"ץ נותה: "מדוע לא תבוטל החלטת השופט שבנתנה תוך פגיעה בעיקרי הצדק הטבעי". עו"ד כספי טען, שהשופט לובנברג קבע את החלטתו, בלי להת לטבוע המצביעים אפשרות לטעון ולחקור עדים. בית הדין לצדק נתן אפשרות להשובה על הצו תוך 15 יום.

כתבנו מוסיף: לסיעת ליכוד בנתניה חסרו שני קולות כדי לזכות במנדט שישי לבחירות עיריית נתניה על חשבון הציר הרביעי של החזית הדתית. ספירת קולות כעטפות החיילים עשויה היתה לשנות את הרכב הסיפת לטובת עצה. גם שינוי החלוקה בין הליכוד והדתיים לא יכול לשנות בי קואליציה העירונית המורכבת מ-10 מתוך 15 חברי המועצה.

ביהמ"ש העליון ביטל הבחירות באור-יהודה

הבחירות למועצה המקומית אור יהודה בוטלו על פי צו שהוציא אתמול בית הדין הגבוה לצדק בירושלים, נוכח עתירתו של יצחק בוכובזה מרשימת הליכוד.

ההחלטה בדבר ביטול הבחירות כבר ניתנה בשעתו על-ידי בית המשפט המחוזי בת"א על פי בקשת בוכובזה, ובעקבות החלטה זו הורה שר הפנים לקיים בחירות חוזרות באמצע מארס השנה, אולם ועדת הבחירות הודיעה כי לא תוכל לצרף את רשימת הליכוד בבחירות, לאחר העובדה שרשימה זו הוגשה באיחור לבחירות הקודמות.

בתגובה על כך הוגשה עתירה לבג"צ על ידי בוכובזה, שניצב במקום השני ברשימת הליכוד. העותר ביקש צו על תנאי נגד שר הפנים, נגד ועדת הבחירות ונגד פקיד הבחירות, לבטל כדוע לא יהיו את הבחירות החוזרות ויאפשרו פתיחת הרשימות, כדי שגם רשימתו תוכל להתמודד בבחירות.

על פי החלטת בית המשפט הגבוה לצדק בוטלו הבחירות ועל שר הפנים וכן ועדת הבחירות יהיה להחליט על הרכב המועצה הבקדית של אור יהודה או לקבוע מועד לבחירות חדשות.

עם קבלת החלטה זו, בוטלה בחירה אחרת באותו עניין שהוגשה בשמו של שלמה סופר מהנועדת התורה, ונענה להתמודד אתמול לפני בית המשפט הגבוה לצדק.

פרקליטו של סופר, עו"ד ד. שילנסקי, הודיע, כי מאחר שבית המשפט הגבוה לצדק כבר נתן את החלטתו בדבר ביטול הבחירות למועצת אור יהודה אין עוד מקום לעתירה שלהם, ולכן היא בוטלה. ישבו בדין השופטים צ. ברנזון, א. ויתקון וח. כהן. (ע)

שפייזר נגד דילול תאורת פורים במרכזי העיר ת"א

מאת סופרת "דבר" בתל-אביב

תכניתו של ראש עיריית תל-אביב ש. להט לדלל את תאורת-פורים בעיר ואף לבטלה בכיכר מלכי ישראל, נתקבלה בהסתייגות רבה על-ידי האופוזיציה בעירייה.

שפייזר ציין שאין התנגדות לקישוט השכונות בתג, אולם בתל-אביב 20 שכונות ולא שתיים בלבד – כבנות התקוה ויפו. אותן מתכוון להם לקשט על-חשבון כבר כוי-השמחה הבוהויים של העיר. "מגמה זו של סגירת תובעי השכונות בשיכונים לא הצליחה, והיא נוגדת את רוח השיתוף של הציבורים השונים" – אמר שפייזר.

כן הודיע שפייזר, כי סיעת הי מערך העבוד על כך, שהתאורה הנוגעת בקולות החג בשכונות שוב לא תהיה "תאורת אביבים" אלא ברמה דומה לתקופות הגי כיים.

העלאת מסים בקופ"ח האזרחיות

מאת סופר "דבר" לענייני בריאות

קופות החולים האזרחיות: "מכבי", "מרכזית", "עממית" ו"אסף", הודיעו להציבור כי הן נאלצות להעלות את מסי החברים ב-20–25 אחוז. ההעלאות מכוונות לבטא יתר פרוגרסיביות בשיעורי המס ההיעה יחסיות. ברובות הכנסה נמוכות לא ישתנה המס, או יעלה רק במעט, ואילו ברמות ההכנסה הגבוהות תהיה העלאה ניכרת. כן יוטל החל מה-1 באפריל, וייבה על ידי 4 הקופות בשיעור אחיד של 1 ל"י לתרופה.

העלאות אלה באו בעקבות העלאת כס אחיד בקופות החולים של ההסתדרות וקופ"ח לאומית, ובעקבות העלאת תיקרת המס מ-1000 ל-1500 ל"י, החל מראשית שנת 1974.

ההעלאה התקרה בקופות החולים האזרחיות מגיעה גם היא לתיקרה של 1550 ל"י.

הסוחרים נגד העלאת דמי הפקדון לאריזות

מאת כופר הכלכלי של "דבר"

התאחדות הסוחרים תחריף מאבקה נגד יצרני המשקאות, החלב ובוצאים אחרים להעלות את דמי הפקדון בעבור תיבות הפלסטיק ל-10 ל"י.

מזכ"ל התאחדות הסוחרים משה פרלוק אמר, כי לדעת מנהל אגף הסוחרים במשרד המסחר והתעשייה ד"ר מיכאל ספר, העלאה זו נוגדת את חוק המיצרכים והשירותים.

פרלוק אמר, שהעלאה דמי הפקדון הכביד ליצרנים עשרות מיליוני לירות. אם היצרנים לא יסוגו מדרישתם, אמר, יפסיקו בעלי חנויות המכולת, המסעדות והמזנונים לרכוש מוצריהם ובשירד המסחר והתעשייה יתבע לבי קש צעדים מיידים נגד אותם היצרנים שינהגו בניגוד לחוק.

הוועדה שחקרה התמוטטות המרפסות

תכנון לקוי של המבנה ורמה ירודה של העבודה והחמרים

מאת סופרת "דבר" בתל-אביב

במבואי "קרית מוסינזון", של הקריה הסיבות להתמוטטות המרפסת באחד הבתים בי שיכון בבלי בתל אביב, לפני שבוע, מבצעים על הוסף התחדשבות בתנאי הקרקע בתכנון המיבנה, שהבתים הי המורי בבניה מסוג ורות יבש, ובעל העבודה ברמה נמוכה.

הוועדה קובעת גם כי עובדי העירייה, שהסלנו על פי בקשה דיירי הבית לבדוק סכנת התמוטטות, "לא היו מכושלים מבחינה מקצועית, ככיחות הקרקע בקי צעי לאבחן את מידת הבטיחות של המבנה".

דו"ח הוועדה הוגש הבוקר לראש עיריית תל אביב ש. להט החליט עתה את בסקנות הועדה המלצותיה בבנבה לבטא הצעה לבעיות הינטות בקרים הכים בבית. ברהלטה בראשות מבקר העירייה צבי אילון, השתתפו: המהנדס שמעון ירח בשם אגודת המהנדסים והארכיטקטים ד"ר בנה תאגר, ראש המחלקה לבניין בטכנון התקנים.

המפקחים קבעו: אין סכנה

לפני שבועות לפני התמוטטות המרפסת הזמינו דיירי הבית את העירייה לבדוק את המבנה. שני מפקחים – בשם העיר – לביא וגיל, בדקו את הסדקים וקבעו שאין סכנה התמוטטות. אך דו"ח הבי דיקה, אשר נקרא על ידי המהנדס בזיק, גלרט ונלכר למחרת המבטיה. לא נמצא בתיק הבניין הוגש לעירייה.

הוועדה מציינת, כי "במחלקת הבניין בעירייה אין נהלים מסודרים לבקר אופן הטיפול בבעיות מסוג זה וקובעת, ש"המודים הממשל מיכבים בתוכנים במחלקת הבניין של העירייה אינו ערוך בבחינת גודלו וציודו ולכן גם אינו מסוגל לעבוד בבטיחות".

עלייה תלולה בעקומת התיירות מארה"ב לישראל

"עקומת התיירות לישראל מארה"ב, שוב עלתה בתלילות כאז הכינת ההסכם להפרדה הכוחות עם מצרים" – דיווחה בשני אלדרסון, ראש בבצעי התיירות של הקונגרס האמריקאי היהודי הבעשה עתה בירושלים לכנס לניפוח הדי תיירות.

אלדרסון אמרה, כי הקונגרס האמריקאי היהודי הביא לישראל יותר תיירים מאשר כל הארגונים היהודיים האמריקאיים גם יחד ומי במשך 10 השנים האחרונות ביקרו בישראל 100,000 תיירים במסגרת מבצעי הקונגרס, היא הביעה את בטחונה, כי עד 1980

דבר

השבוע ביד יצחק בן צבי ירושלים

א. יום ראשון, ט' באדר תשל"ד – 3.3.74

הסמינר השנתי על "ירושלים לתקופותיה" (באנגלית)

1. צמיחתה של ירושלים בימי בית ראשון – ד"ר מגן ברושי
2. אחרית ממלכת יהודה וכיבוש ירושלים – פרופ' אברהם מלמט

יושב ראש: ד"ר ה. השקס

הסמינר השנתי על "ערי הקודש"

ב. יום שני, י' באדר תשל"ד – 4.3.74
1. ביאוגרפיה ישובית של הר חברון – פרופ' יהושע בן אריה
2. חברון באגדות חז"ל – ד"ר פנחס פלאי

(לנרשמים בלבד)

בשיתוף עם המחלקה לתרבות, עיריית ירושלים

קורס להכשרת מורים כמדריכים בירושלים וסביבתה

בשיתוף עם "הועדה המשותפת להשתלמות עובדי הוראה".

הקורס יערך בימי שלישי וחמישי החל ביום ג' 5.3.74.

פרטים והרשמה: ב"יד בן צבי" טלפון: 39202-1.

מספרי הטלפון הוחלפו כמפורט להלן:

איסטרוניקס - מרכזיה 475151 (7 קוים)

● שרות כללי 475123
● שרות מכונות אינטראיסט 475121
● שרות טלויזיה R.C.A. 475150
● מחלקת הזמנה 475158

איסטרוניקס

רח' רוזאניס 11 תל-ברוך

אליהו חברה לבטוח בע"מ

פרוט ההתחייבויות וההשקעות במסגרת עסקי בטוח חיים

(המהווה חלק מכלל השקעות החברה המוצגות במאזן)

ליום 31 בדצמבר, 1973

(בלירות שלמות)

			31.12.1972
		הסכומים העומדים להשקעה	
		עתודות בטוח	
	13,690,148	עתודות בטוח חיים (ביאור – א1)	6,957,694
	286,808	בנכוי – בטוח משנה	130,559
	13,403,340		6,827,135
	1,079,842	עתודה לסיכומים יוצאים מן הכלל	442,312
14,483,182			7,269,447
		התחייבויות אחרות	
	155,730	תביעות תלויות	14,250
	131,186	חברות בטוח – פקדונות	—
	104,140	חשבונות אחרים	170,124
	409,993	זכאים ויתרות זכות	388,352
	90,921	פרמיה שנתקבלה מראש	99,801
891,970			672,527
		עודף ההשקעות על העתודות וההתחייבויות	
997,999			1,074,933
16,373,151			9,016,907

			31.12.1972
		ההשקעות	
		השקעות	
		אגרות חוב של הממשלה (כולל תשלומים על חשבון) –	
	14,487,210	(ביאור – 1ג, 2)	7,897,649
		הלוואות על פוליסות החברה	
	332,580	(בגבול ערך הפדיון) (ביאור – 1ה)	243,233
		מקרקעין: חלק מבנינים להשכרה	
	80,000	(ביאור – 1ו)	80,000
14,899,790			8,220,882
		סכומים לקבל ומוזמנים	
	168,023	חברות בטוח – חשבונות אחרים	40,040
	755,778	פרמיות לגביה	433,693
	117,728	חייבים ויתרות חובה	56,880
	431,832	חלק מהמזומנים של החברה	265,412
1,473,361			796,025
16,373,151			9,016,967

חלוקה לפי הצמדה של הסכומים העומדים להשקעה בבטוח חיים וההשקעות

סך־הכל	סכומים בלתי צמודים	סכומים צמודים למדד יוקר המחיה	
			הסכומים העומדים להשקעה
14,483,182	681,589	13,801,593	עתודות בטוח, נטו (ביאור – 1א)
891,970	152,724	739,246	התחייבויות אחרות
997,999	—	997,999	עודף ההשקעות על העתודות וההתחייבויות
16,373,151	834,313	15,538,838	
			השקעות
14,487,210	310,000	14,177,210	אגרות חוב ממשלתיות (ביאור – 1ג, 2)
332,580	—	332,580	הלוואות (באור – 1ה)
80,000	80,000	—	מקרקעין – חלק מבנינים להשכרה (ביאור – 1ו)
1,473,361	444,313	1,029,048	סכומים לקבל ומזומנים
16,373,151	834,313	15,538,838	

הרשימה הנ"ל מהווה חלק בלתי נפרד מהדו"חות הכספיים.

אנו מודיעים בצער רב על מותו של חברנו לעבודה במנהל מחלקת ילדים ב' לשעבר

ד"ר אברהם שנפלד ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחה האבלה.

ההלויה תתקיים היום, בשעה 12.30 בבית העלמין בחולון.

הנהלת בית החולים הממשלתי, יפו
ועד העובדים
ועד הרופאים

בצער וביגון אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

פנחס (פיני) אשד

בן אליעזר

ההלויה תצא היום, יום שישי, ז' באדר תשל"ד, 1.3.74, בשעה 12 בצהריים מבית ההלויה הציוני ברח' דפנה 5, תל-אביב.

המתאבלים:

רעיתו – ציפורה
בניו – דוד ומרדכי
בתו – חסיה
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל

במלאות שלושים לפטירת הרעיה, האחות, הדודה היקרה, עדינת הנפש
אשר זכרה לא יישכח מאתנו לעד

חנה ריזי' ז"ל

לבית קרמר, מלוצק, החלין

נתייחד עם זכרה בטכס אזכרה וגילוי מצבה ביום ב', י' אדר תשל"ד, 4.3.74, בשעה 4.00 אחה"צ.

נפגשים ליד שער בית העלמין בחולון.

המשפחה המתאבלת

במלאת שנה לפטירת חברתנו

דבורה בר־נתן ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ט' באדר תשל"ד (3.3.74) בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין תלפיות

המשפחה

התחבורה ממרכז הכפר למושב הדרית.

ברית יוצאי מרוקו בישראל

משתתפת באבלו של חברנו
מזכ"ל הברית

סם אבוטבול

על בנו

ח י י ם

שנפל במלחמת יום הכיפורים

ההלויה תצא היום, יום שישי, 1.3.74 בשעה 12 מבית ספר "אליאנס" רח' רידינג 26, רמת אביב לבית הקברות הצבאי בקרית שאול

למשפחת גולדמן ובמות-מגדל

משתתפים באבלכם, במות היקר באדם

אברהם גולדמן ז"ל

קולנוע "ארמון", חולון

לאלחנן ישי ובני ביתו

עמכם בצערכם בנפול בנכם

דוד (דודו) הי"ד

במלחמת יום הכיפורים

החברים לעבודה ב"מבת" בתעשיה האוירית לישראל

למשפחת שמאכה

עמכם באבלכם הכבד
בנפול יקירכם – חברנו

מרדכי הי"ד

במלחמת יום הכפורים

חבריו לעבודה
בתעשיה האוירית לישראל

לאבינועם נוף

אתך באבלך במות

אביך

כור עתירות-מדע ועובדיו

לאריה סויפר

משתתפים בצערך על מות

אביך ז"ל

הנהלת
מקורות בינוי ופיתוח

לדב פלג והמשפחה

השתתפותנו הכנה במות

אביך ז"ל

קבוצת אורים

למשפחת שינקמן

אנו משתתפים באבלכם הכבד על פטירת

שלום שינקמן ז"ל

חברנו בעבודה

מנהל מחלקת מרכז השירותים
רוניק אריה וחבריו בעבודה

עם אלי בן נעים והמשפחה

אתכם באבל במות

האם ז"ל

בית גדות

מהבזאמן الاهل

צעד ראשון להנהגת ביטוח בריאות ממלכתי

שילוב שירותים בין קופ"ח לבתיה"ח הממשלתיים בגליל

מאת סופר „דבר" בגליל

שילוב שירותים רפואיים בין מרפאות קופת־חולים בגליל לבין בתי־החולים הממשלתיים בטבריה ובצפת, הוסכם השבוע — על כך מסר אתמול מ. אלונה, מנהל קופת־חולים בגליל, בישיבת הועד המנהל המחוזי שדן בתקציב לשנת 1974־75 המסתכם ב־23 מיליון ל"י.

אלוני רואה במהלך זה צעד ראשון לקראת הנהגת ביטוח בריאות ממלכתי. בשלב ראשון הוסכם על השירות „שילוב בחלק מן המרפאות המקצועיות הקשורות למחלקות המקבילות של בתי־החולים הממשלתיים בגליל, אך קיימת הכוונה להפעלת שירות רפואי זה גם ברפואה כללית (שכונתית). כך שרופאים בבתי־החולים בצפת יעבדו במרפאות קופת־חולים בגליל ורופאי קופת־חולים יעבדו במחלקות המתאימות בבתי־החולים.

כדי להפעיל שיטה זו, הורכבה הנהלה משותפת של הנהלת קופ"ח במחוז ומנהלי בתי־החולים הממשלתיים. השירותים הרפואיים המשולבים בגליל נועדו, בין־היתר, לפטס את הליך הפניית חברי קופת־חולים לאישפוז בבתי־חולים. אלוני ציין עוד, כי הודות לי מאמצי הנהלת המחוז ירד מספר החולים בתור מטפל רופא מ־2500 ל־3000. כן יופעל החל מהיום שירות לילה של תורנות רופאים בצפת בשיתוף משרד־הבריאות, העיריה וקופת־חולים.

החלה מגבית „מעות חיטין"

בבריאה לאורחי תל־אביב ליהודים ביד נדיבה למפעל „מצות חיטין" (קמחא דפסחא) — יצא אתמול בבסיבת עתונאים רבה הראשי של תל־אביב, הרב ידידיה יצחק פרנקל. הרב מסר, כי מפעל זה נועד לעזור לכ־30,000 נפש ביניהם רבנים, שולים הדשים, אלמנות, חולים ידי ישיבות ונזקקים אחרים.

מחיר הבשר הקפוא יוזל לקראת פסח

מאת סופרנו הכלכלי של „דבר"

מחירי הבשר הקפוא יוזלו לקראת פסח. שיעור ההוזלה טרם נקבע, אולם מדובר על כ־3 ל"י לק"ג — על כך סוכם ביום ד' בפגישה בין יו"ר הרשתות המרכזיות לצרכנות בהסתדרות, חיים גוזהה, קצב, לבין המפקח על המחירים במשרד המסחר והתעשיה ד"ר משה מנדלבאום והממונה על המשבי סלידות באוצר ישראל אריאלי.

ההוזלה תחול על הבשר הקפוא המשווק כיום במחיר 14 ל"י לק"ג לפילטונאים. מצפים שהוזלה זו תביא להוזלה במחירי העופות. אתמול סוכם גם, כי לקראת החגים יתחדש שיווק העוף הקפוא ומשרדי הממשלה יגיעו להסדר עם רשתות השיווק שהעוף יימכר ב־7.20 ל"י הק"ג. כן ייעשה מאמץ כבד משרדי הממשלה להביא להוזלה כללית על מחירי הפרות, בכוונה שהמחיר הסיטונאי לעוף טרי לא יעלה על 4.5 ל"י הק"ג והמחיר בשווקים הפתוחים יהיה ל"ד ל"י לק"ג, כך שהמחיר לצרכן לא יעלה יותר מ־6—6.3 ל"י הק"ג.

יסבסדו דגים במשק קיזו

בפגישה סוכם גם, שהממשלה תסבסד את שיווק בורות הדגים האחיד במשקל קילו הכבר, לאחר שנתגלה מחסור בדגים זה מאז צומצמו הסובסידיות. מאפיות כי צעקו בעבר באפיית להם זה סעב, שאין הוא משתלם, בבחינות המדינה, להפסיק בשיווק לחם במשקל זה.

לפי הסיכום שהושג אתמול הורחב הסובסידיה בשביל להם זה למאפיות אשר אפו בעבר כברות במשקל זה. משרד המסחר והתעשיה קיבל על עצמו לדאוג לכך, שבמקומות אשר שווק בהם לחם זה בעבר יחודש השיווק. עם זאת מוברר, שחלק מהמאפיות אין לו הכלים הדרושים כדי לאפות לחם במשקל זה.

הנת"ד ירד ל־5.08

מדד הזולרנב"ד ירד אתמול ב־3 אג' ל־5.08 ל"י. המחזור הכולל של יותר מ־700 אלף דולר. המחזור היה 640 אלף דולר.

בשוק המניות נערך מסחר שקט ללא התפתחות בכמה מיוחדת. בלי ... הקניות המאסיביות בשבוע ... לאחר, בהן נרשם מחזור גדול. שעריהן עלו ב־3.5—4.5 נקודות ועדיין קיימת ציפיה לחלוקת מניות הטבה ע"י בל"ל. בשוק המניות המחזור היה 2.485 מיליון ל"י.

בשוק אגרות־חוב היתה האווירה קלה במעילה, אף כי השערים הוסיפו לעלות. פופולאריות היו הסדרות של ... בסך 69.68 והסדרות האחרונות של אגרות הכללה. המחזור היה 13.7 מיליון ל"י.

ביטוח		
אריה	288	+6.0
הסנה	194	+2.0
מסחר ושירותים		
בית הרכב	70.5	+0.5
חשמל	55	+0.5
ספנות	153	
מקרקעין בניה פיתוח והדרים		
הכשר הישוב ∎	154	+2.5
ישרוס	136	−0.5
משקיעים	163	+4.5
רסקו סב'	79.5	+1.5
רסקו	61.5	—
תעשיה		
אליאנס	462	+1.0
אלקטרה 5	202	−3.0
ארגז ג'	104	−2.0
דובק	355	+2.5
דליה	172	−2.0
כבב ∎	774	+12.0
ליטוגרפים	65	−3.0
ניר חדרה	292	−6.0
עסיס	204	+2.5
שמן	124.5	−2.5
[illegible]	205	−6.0
חברות השקעה ואחזקה		
אלרן ∎	156.5	−1.5
[illegible]	91	−1.0
[illegible] ב	89.5	
[illegible] ב	194.5	
בל"ל השק'	182	+2.0
[illegible] השק'	59	+0.5
[illegible]	167.5	+1.5
[illegible]	185.5	+0.5
[illegible]	167.5	−1.0
מילווה ביטחון 1968 (בנקאי)		
י"א	142.7	+2.2
י"ב	141.2	+2.7
י"ג	133	+1.4
י"ד	121	−1.5
מילווה ביטחון 1969 (בנקאי)		
י"א	265.7	+2.2
י"ב	266	−1.0
י"ג	254	+5.0
י"ד	252	−1.5
ט"ו	255.5	+2.5
ט"ז	254	+1.0
י"ז	249.5	−3.5
י"ח	247.5	+3.0
י"ט	246.5	−3.0
צמודות דולר		
6% חשמל ב'	151.1	
5% ים המלח משא	248	
5% ים המלח ∎	155.5	−0.5
7% ביה	137.5	
צמודות במטבע חוץ בבנק		
6% הוללים 6	130	
6% הוללים 7	134.5	−0.5
6% הוללים 8	102.5	−0.2
6% הוללים 9	103.5	−0.5
6% הוללים 10	105.5	−0.6
6% הוללים 11	104	
6% הוללים 12	104.6	
6% הוללים 14	104.3	−0.3
6% הוללים 15	102.2	−0.8
6% הוללים 16	109.9	
6% הוללים 17	106.1	−0.3
6% הוללים 18	104.1	−0.8
6% הוללים 18	104.1	−0.8

בנקים מסחריים וחברות ואחזקות בנקאיות		
אי די בי	160	
דיסקונט א	455	−2.0
המזרחי ב	155	−1.5
הפועלים ב	322	
בל"ל	256	+4.5
בל"ל — 60% דיב'	253	+3.5
בנקים למשכנתאות		
טפחות	210	+1.0
מוסדות מימון מקצועיים		
החקלאות	75.5	

על מי אפשר לסמוך היום?

סמוך על הדודג'!

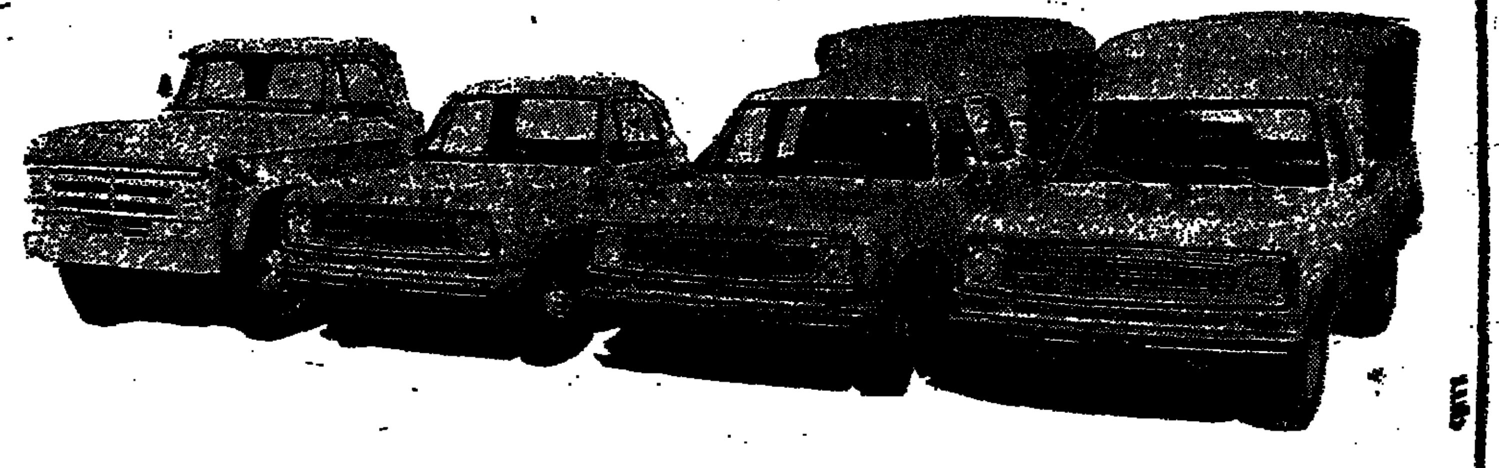

100 — D טנדר ∎ משקל כולל 2500 ק"ג ∎ כושר העמסה כ־900 ק"ג ∎ מידות הארגז 1.98 מ' × 1.78 מ' ∎ מנוע בנזין 6 צילינדרים 3700 סמ"ק ∎ נהג + 2 נוסעים בתוספת 6—7 בארגז ∎ הצתה אלקטרונית (ללא פלטינות).

200 — D טנדר ∎ משקל כולל 3400 ק"ג ∎ כושר העמסה 1500 ק"ג ∎ מידות הארגז 2.43 מ' × 1.78 מ' ∎ מנוע בנזין 6 צילינדרים 3700 סמ"ק ∎ נהג + 2 נוסעים ∎ אפשרי גם עם תא נהג כפול 3+3 ∎ הצתה אלקטרונית (ללא פלטינות).

300 — D משאית קלה לשמושים שונים ∎ משקל כולל 4550 ק"ג ∎ משקל הארגז והמטען עד 2700 ק"ג ∎ מידות הארגז עד 3.66 מ' × 2.41 מ' ∎ מנוע בנזין 6 צילינדרים 3700 סמ"ק ∎ נהג + 2 נוסעים ∎ הצתה אלקטרונית (ללא פלטינות).

500 — D משאית בינונית ∎ משקל כולל 8400 ק"ג ∎ משקל המטען והארגז כ־5850 ק"ג ∎ מידות הארגז 4.10 מ' × 2.50 מ' ∎ מנוע בנזין 6 צילינדרים 3700 סמ"ק ∎ נהג + 2 נוסעים ∎ הצתה אלקטרונית (ללא פלטינות).

תעשיות רכב נצרת עלית

ת"א - מכשירי תנועה בע"מ דרך פתח־תקוה 74, טל' 36115. חיפה - דרך העצמאות 104; טל' 04-524473. ירושלים - שיקביץ, דוד המלך 11, טל' 02-222460. רמת־גן - לנוסקי את מרדכי, ארלוזורוב 12, טל' 727261. נתניה - ליתקוף, הרצל 44, טל' 053-28307. באר־שבע - דני כרמלי, דרך חברון, טל' 057-2021. ראשון־לציון - בנדרי אליהו, מוסך הן, טל' 945148. רחובות - ס.א.ר. רחוב הרצל 134. רמתיים - אלעזר לב, רח' השקמים 44 הוד השרון, טל' 924218. נהריה - ח.ב.ב. נהריה בע"מ הרצל 67, טל' 04-22022. עפולה - רכב העמק בע"מ, הרב נחום לה, טל' 065-22666. נצרת - האחים סרוג'י מרכז התעשיה החדש 4, טל' 065-54053.

אנו נתגבר!

הודעה לציבור קמעונאי הסיגריות

להלן רשימת המחירים החדשים לסיגריות שנקבעו לקמעונאים:

הסוג	מחיר קמעונאי: באגודה לקופסה של 20 סיגריות	מחיר קמעונאי: בלי להתפילה בת 50 קופסאות
ברודווי, טיים 100	195.—	97.50
טיים, אירופה	168.22	84.11
שרתון, נלסון פילטר, סבוי	159.80	79.90
קורונט, נלסון, נובלס פילטר, רויאל, טלסטאר, כנסת פילטר, אסקוט קינג־סייז	140.80	70.40
דובק פילטר, אסקוט, עדן, לידו, פולריס, מונטי־בלאן	131.80	65.90
דובק 10	103.50	51.75
אל על (עגולות ושטוחות), כנסת 6	75.20	37.60
דגל, סילון	66.56	33.28
איילון, נדיב	57.06	28.53

המחירים לצרכן נשארו ללא שינוי

דובק בע"מ

חברה ישראלית לסיגריות בע"מ

סיגריות לוד בע"מ

דבר רק"ח

המשברים במו"מ הקואליציוני

המשברים בדרך אל הרכבת הממשלה החדשה לאחר הבחירות לכנסת הח' אינם מקריים ואף רבגוניהם — בקיר יסודי אחד להם, והוא, המשבר של המדיניות הישראלית הרשמית.

מלחמת אוקטובר 1973 והשלכותיה הביאו את עובדת כשלונה של המדיניות הרשמית, של תפיסותיה הפוליטיות והצבאיות, לידי ביטוי גלוי וברור.

הברירה העומדת בפני ישראל הובלטה בכל חריפותה: או לשנות שינוי יסודי את המדיניות, לעבור למדיניות ריאלית, אשר תאפשר כינון שלום, או להמשיך בקו הישן, אשר עלול להביא אסון לאומי על ישראל.

ה„ליכוד" הימני הקיצוני ממשיך בדמגוגיה הפוליטית שלה הבנויה על גיסטיקה לאומנית, גזענית אנטי־ערבית ותליגית פוחלמת כהמבאים המיליטריסטים האזוריים. ה„ליכוד" דוחף את עם ישראל למלחמת־דמים חדשה.

מנהיגי המערך אף הם, ברובם המכריע, לא למדו את לקח מלחמת אוקטובר. מצד אחד הם מכריזים, כי רוצים הם אמנם בשלום ואף בהתנחמים עם אנשי ה„ליכוד" בנושא זה. אך מאידך, מכריזים הם הכרזות ... לשלום. אשר אינם יכולים אלא להוביל למלחמה חדשה. ... גולדה מאיר, כי „רמת הגולן היא חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל", הקבעת ... בי"לאורך לוי ... המרכזי הם המיכסה ... במהיגיה הראשיים של המערך בשתיקים לשיח ... בגדיה של ישראל. ... לא פורסמו ... הקורבנות של מלחמת אוקטובר, ... של למעלה מ־2,000 הצעירים. ... בעתון „דבר" מה־27.2.74 ...

המאבקים בתוך המפד"ל אינם מאבקים על גישות ... המאבק הוא בין ניצים פוליטיים שרובניהם הם ה„צעירים" המפד"ל ... ה„ליכוד". ...

המאבק במפלגת העבודה אף הוא אינו „הפנימי" בלבד. אלא אף הוא עשיר במאבקים על הקו המדיני, כאשר המאבק עיקר בתוך כל ישראל והסביבה.

עם ישראל מעוניין במניעת מלחמה חדשה, בכינון שלום, על תמיד עתה: הסכם הפרדת כוחות עם סוריה ... בנסיגה מהשטחים הכבושים ... 242 ו־338.

לכן, רואה מפלגתנו הקומוניסטית הישראלית — רק"ח, את ... להכשיל את הקמתה של הממשלה בראשות המפד"ל בנאצים הפוליטים — ...

במאבק אלה של המפלגה ...

כפי שהודיעה הלשכה המדינית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח — תמיד המפלגה ...

צו השעה — ...

השלום כיום – צו עליון.
השלום יתן בטחון ויסייע רבות לפתרון שאלות הכלכלה והחברה.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית - רק"ח

המחלקה להסברה ולפירסום

המטרה:

בילוי מספר ימים צבעוניים, נפלאים

הנוף: מרהיב.
המיקום: שפת הים.
התקשורת: מלון הדר ...

שירות מיוחד: ...

מיזוג אויר מלא, מטבח מעולה, חוף ים ... בריכת שחיה, שדות אירוח, כל זאת תמצא אצלנו —

במלון החדש

אתנה פלאס בנהריה

... כל אירוח ... 35.— ל"י ...

הזמנות: טל. 04-922381/2 ת. ד. 335 נהריה.

בנוי,

האם סלקת את חובך לשנת 1973?

מלווה מצפון

רכוש מלווה מלחמה מרצון

המועצה האזורית מרחבים

צומת מרחבים — ד. נ. הנגב
טלפון 057-8333

מכרז חוזר מס' 50/189/74

... קבלנים רשומים ...

א. בניית ... הדשות
בתשובים מסוים ...
ב. ...
במושבים ...
ג. בניית 22 בתי מגורים ... — 25 ...
... 22 ...

א. ... 40.— ל"י לכל ת"ק
ב. ... 40.— ל"י לכל ת"ק
ג. ... 80.— ל"י לכל ת"ק

... 15.3.74.

... בסך של 5% ...

תנאי תשלום:
1. 80% ...
2. 20% ...

... בין מספר קבלנים.

הביצ שרבקה — יו"ר המועצה

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

כי ההרשמה לשנה"ל תשל"ה
תסתיים בח' בניסן תשל"ד (31.3.74)

ללימודי התואר הראשון (ב"א) בחוגים:

במדעי הרוח
בביה"ס לחינוך (כולל המחלקה להכשרת מורים ע"ש א. בירם וביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים").
במדעי החברה (כולל החוג למתמטיקה, החוג לסטטיסטיקה ולימודי מחשב).
מכללת עמק יזרעאל „אהל שרה".

ללימודי התואר השני (מ"א) בחוגים:

מקרא, ספרות עברית, הסטוריה של עם ישראל, תולדות הציביליזציה היוונית, פילוסופיה, הסטוריה כללית, אנגליה, חינוך־ייעוץ, חינוך־הבניות למורים, דרכי הוראה והדרכת מורים, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מדע המדינה, ביה"ס לעבודה סוציאלית.

ללימודי תעודה:

ספרנות
מינהל במלונאות

בחינת המיון הכלל־אוניברסיטאית
תתקיים ביום ב', כ"א באייר תשל"ד — 13.5.74
ולא כפי שפורסם בחוברת „מדריך לנרשמים".

חוברות הסברה וטפסי הרשמה ניתנים לרכישה:
1. בחנות אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בימים א'—ה' בשעות 10.00 עד 16.00.
2. בחנות ספרים „זהר", רחוב החלוץ 22, חיפה.

דבר ספורט

יפו תקבע המשך מעמדה של מכבי ת"א בצמרת

הפיקדמת בת 4 הנקודות [illegible]

[illegible]

הפועל חיפה — הפועל ירושלים

[illegible]

התחזית: נצחון לחיפה.

בית"ר ת"א — מכבי נתניה

[illegible]

התחזית: נצחון לבאר-שבע.

הפועל כפ"ס — הפועל ת"א

[illegible]

מכבי יפו — מכבי ת"א

[illegible]

התחזית: נצחון לת"א.

בית"ר ירושלים — מכבי חיפה

[illegible]

מכבי פ"ת — הפועל ת"א

[illegible]

התחזית: נצחון לפ"ת.

ליגה א'

[illegible]

יתר האירועים

[illegible]

הלוח החדש דרושים · דבר

מדינת ישראל · שירות התעסוקה

דרושים מתנדבים לעבודה בשכר

המקצוע	באיזור
[illegible]	[illegible]

* לפנות ללשכות עבודה: תל-אביב, בת-ים, חולון, ראשון-לציון ונס-ציונה. [illegible]

כתובות מדורי התנדבות לעבודה בשכר

ירושלים, רח' מסילת ישרים 16	טל. 02—231181
תל-אביב, רח' יבנה 32	טל. 03—625281
חיפה, רח' דבורה 2	טל. 04—666101
רמת-גן, רח' אלוף-שדה 14	טל. 03—720111
פתח-תקוה, רח' אוסישקין 16	טל. 03—914835
רחובות, רח' יעבץ 8	טל. 03—950462
באר-שבע, רח' העצמאות 53	טל. 057—4386

שעות קבלת קהל: בימים א'—ה' מ-8.00—15.00; ביום ו' עד 12.00.

תן ידך למאמץ המשקי
התנדב לעבודה בשכר!

משרד הבריאות

דרושה מדריכה לביה"ס לאחיות מעשיות

בבאר יעקב (נפש)

אחיות מוסמכות המעוניינות במשרה זו מתבקשות לפנות להנהלת ביה"ס לאחיות ליד ביה"ח הממשלתי לחולי נפש באר-יעקב.

טלפון 03-961243.

למושב באר טוביה

דרוש מרכז תוצרת

לפנות למזכירות, טלפון 055-96951

דיור במקום מובטח.

ההדפסה פקטוגרפית

דרוש דפס

בעל נסיון

[illegible]

תנאים טובים למועמד המתאים

[illegible]

למושב עובדים בסביבת נתניה

דרוש מנהל מחסן תערובת גדול

במיכון מידרני

לפנות בכתב: לסניף דבר נתניה

סודיות מובטחת

המדרשה להקלאות מיסודו של כוסף רופין — עמק-חפר

דרוש מזכיר פדגוגי

בעל הכישורים הבאים:
נסיון בהשכלת מבוגרים, נסיון פדגוגי, כישר ארגוני
יכולת קיום מגע עם תלמידים ומורים.
המועמד יידרש לגור בקרבת מקום.
נא להתקשר בטלפון: 053-98383 למנהל כה אדם.

למפעל בטחוני בת"א

דרושים

א) עובד/ת מעגלים מודפסים.
ב) מכנאי ציפויים.
ג) עוזרות מכנאים [illegible]

● המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 ת"א 61330 עבור ב. [illegible]

סודיות מובטחת.

המועצה המקומית [illegible]

מכרז פומבי מס' 1/74

בהתאם לסעיף 15 לחוק המועצות המקומיות (שירות עובדים) תש"ך — 1962, אנו מכריזים בזה על קבלת מועמדים/ות לעבודה של:

עובד/ת סוציאלי/ת מוסמך/ת

לטיפול בנוער [illegible]

1. שיעור המשרה: 100%.
2. הדרגה: 2—4.
3. דרישות: נסיון בעבודה סוציאלית, [illegible]

את ההצעה יש להגיש למזכיר המועצה תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

1.3.74 · משה [illegible], ראש המועצה

משרד החינוך והתרבות · המחלקה להכשרת עובדי הוראה · מדרשת שדה-בוקר בנגב

צעיר וצעירה

ליהדו באוירה מיוחדת
יבנוך קסום
מקצוע שהוא יעוד

בבית-המדרש הממלכתי למורים ולגננות במדרשת שדה-בוקר בהר-הנגב

נפתחה ההרשמה לשנת תשל"ה

המגמות:
1. גננות
2. מורות לגיל הרך
3. מורים ומורות לביה"ס היסודי
4. מורים לבתי-ספר שדה ולטבע

[illegible]

בדבר פרטים נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות, מדרשת שדה-בוקר, הר הנגב.

למפעל בטחוני בת"א

דרושים

פחח, מסגר, חרט, כרסם, רתך

לעבודה זהה בשטח האלקטרוניקה

שרטטים/ות

המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 ת"א 61330 עבור מ' ולצרף תולדות חיים בכתב יד, כתובת ומספר טלפון.

סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול במרכז הארץ

דרוש: אח מוסמך/מעשי/חובש

לאחר שרות צבאי ובעל כושר בריאות תקין.

למועמד המתאים מובטח עניין מקצועי רב, היקף אחריות גדול, תנאים טובים, קידום וסיפוק מהעבודה.

בדבר פרטים בבקשה לפנות בכתב בצירוף תעודות והמלצות לת.ד. 19098 תל-אביב.

— סודיות — מובטחת —

הטכניון · מכון טכנולוגי לישראל · משרד העבודה · המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

ביה"ס להנדסאים

דרוש: אפסנאי וקנין לביה"ס

משוחרר צה"ל, בעל השכלה תיכונית, ידיעת שפות עברית ואנגלית, הכשרה כאפסנאי ונסיון של 5 שנים, רצוי בעל רכב.

● מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב להנהלת ביה"ס ת.ד. 4459 חיפה מיקוד 31040.

אגוד ערים אזור פתח-תקוה
שירותי כבאות
משרה פנויה

למנהל חשבונות עצמאי

הכישורים הדרושים:
1) מנה"ח סוג ב'/ ד'.
2) ידיעת השפה העברית על בוריה.
3) נסיון קודם של מספר שנות עבודה כמנהל חשבונות.
4) יועדף מועמד בגיל עד — 45 בעל נסיון מוניציפלי.
5) השכר ייקבע לפי כישוריו של המועמד.

את ההצעה יש להגיש עד 15.3.74 לאיגוד ערים אזור פתח-תקוה שרותי כבאות ת.ד. 174 פ"ת, בצירוף תולדות החיים של המועמד.

ד. טבצ'ניק, יו"ר האיגוד

לחברה טכנולוגית מתפתחת
עבור יחידת המחשב

דרושים מועמדים לקורס תכנות מחשבים

נושאי הלימוד:
ציוד מחשבים, אריתמטיקה בוליאנית, יסודות תכנות, עקרונות עיבוד נתונים, מערכות הפעלה.
שפות הכנות FORTRAN ו-COBOL ציוד תקשורת.
הקורס יימשך 4 חודשים בתנאי מילגה.

כישורים:
מהנדסים ואקדמאים במדעים שונים, ידיעת השפה: עברית ואנגלית.

העונים על הדרישות הנ"ל, מתבקשים לפנות בכתב אל: ת.ד. 9050 תל-אביב.

משרד ראש הממשלה
המכון למחקר ביאולוגי בישראל
ת.ד. 19, נס-ציונה

דרושים:

1. אחות / אח מוסמך / מעשי
אחרי שרות צבאי למשרה חלקית במרפאה.
2. לבורנט ביולוגי
בוגר ביה"ס מוכר ללבורנטים.
3. הנדסאי או לבורנט כימיה
בוגר ביה"ס מוכר ע"י אגוד הטכנאים.
4. פיסיקאי שמושי — מכשירן
אקדמאי בעל תואר M.Sc או טכנאי
בעל נסיון של 5 שנים לפחות.
5. כימאי אנליטי
M.Sc בעל נסיון באנליזה אינסטרומנטלית ומכשור המקובל במעבדות לכימיה פיסיקלית.

המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון בעבודה לת.ד. 19 נס-ציונה.

250 מילגות הוענקו לצעירות להמשך הלימודים

למעלה מ-250 מילגות הוענקו אתמול ע"י מרכזת המועצות בבית הועד הפועל בתל-אביב לבוגרות, בגיל 18 שנה ומעלה, להמשך הלימודים במכונים מקצועיים, בסמינרים ובאוניברסיטאות. המילגות, בגובה 300—600 ל"י, ניתנו לצעירות ממשפחות ברוכות ילדים וכן למשוחררות מצה"ל.

חיה ציפמן, מנהלת קרן המילגות, אמרה בטקס כי הקרן מחלקת השנה מילגות בסך 70,000 ל"י. כן ברכו את מקבלי המילגות רות קאופמן, יו"ר קרן המילגות ורינה זוהן, חברת מזכירות מועצת הפועלות.

ה"מילר היכל" מארה"ב מסתת שות בקרן לחלוקת המילגות. (ש) באמצעות הדואר.

לכפר יחזקאל

דרוש עובד צרכניה

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות
טלפון 81754

דרוש/ה מורה

בעל/ת נסיון לכתה ז'

בבית הספר בקבוץ אפיקים

[illegible]

[illegible]

שבעים שנה לעתלית

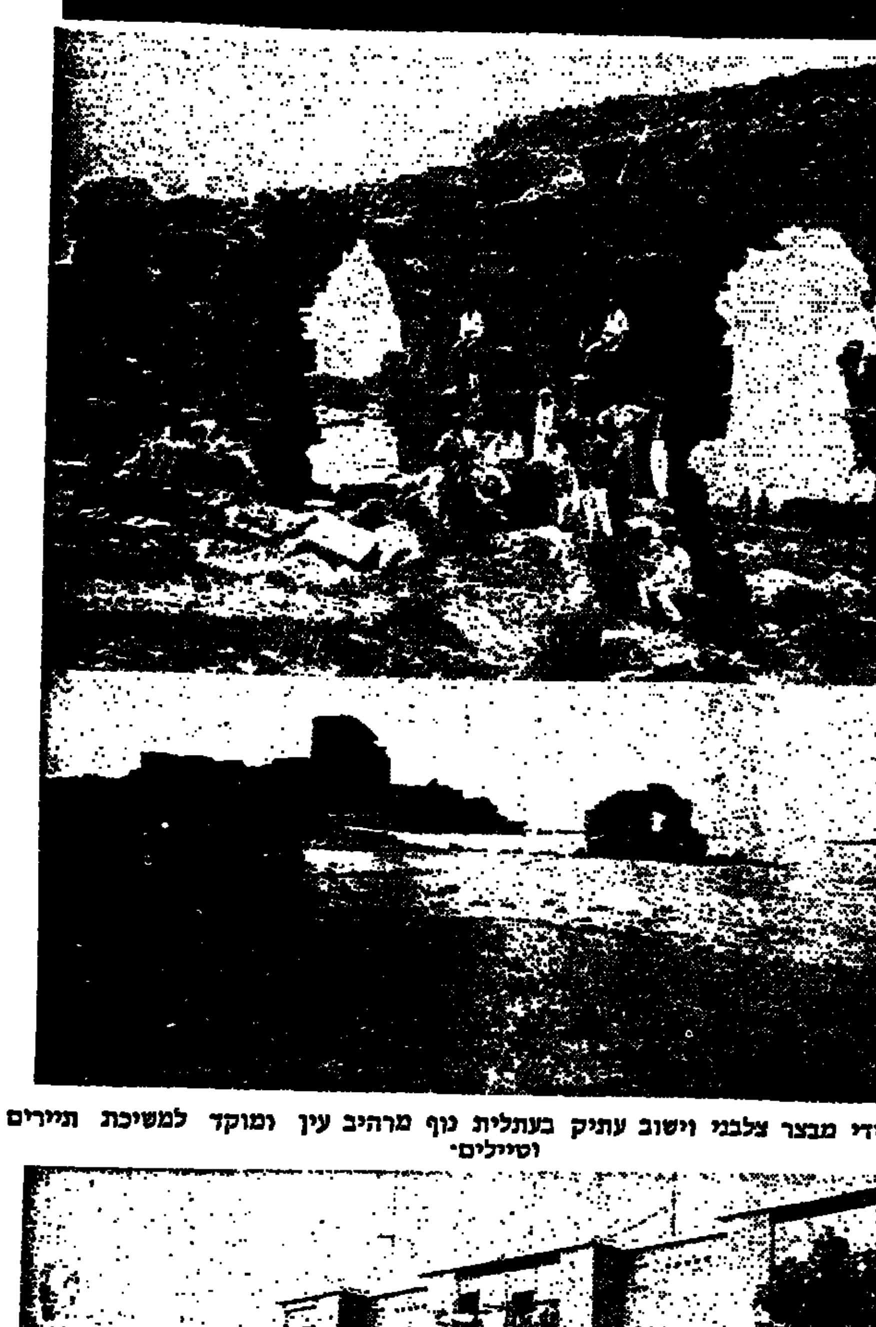

שרידי מבצר צלבני וישוב עתיק בעתלית נוף מרהיב עין ומוקד למשיכת תיירים וטיילים.

עתלית בעמדת זינוק לקראת תנופת פיתוח

שיחה עם אהרן גרינברג יו"ר המועצה המקומית עתלית

אם ידענו אי פעם. אחד מהקוראים לבקר במשרדי המועצה המקומית עתלית, כדאי שישמור לעצמו את עצתנו: להצטייד במפה מפורטת שתצביע בדיוק על משכן משרדי המועצה, כי אם לא יעשה כן, מובטח לו שלא ימצא את המקום בנקל והוא לבטח שיהיה ממש בסביבת בית המועצה, אלא אם כן יהמזל לו לפגוש אדם בדרך אשר יואיל להראותו את המקום. אך הבעיה היא אם לא יימצא אותו אדם ברחוב דווקא בעת ביקורו של האורח אשר הבית המבוקש כי כפי שכבר כתבנו קודם לכן, בעיירה שורר במעט שבתוך מהלום ומעטים האנשים המתהלכים ברחובותיה בפרט כאשר המדובר בשעות היום. אנו, שכבר התנסינו בחוויה זו, מצאנו במעט זו את משרדי המועצה בקלות. מסביב לבית הרשות נמצאת חורשת ארנים תמירים ועניפים המצילים עליו ומשרים על סביבתו אווירה רגועה ונעימה. מבחוץ, נדמה שאיש לא נמצא בבית המועצה, אך כשנכנסנו מצאנו במקום פעילות המאפיינת כל משרד אחר בכל מקום בארץ. אך בדבר אחד מצטיין משרד זה במיוחד, הלבביות בה מתקבלים האורחים, ואולי זו אף יותר מלבביות זו דרך הבייה נעימה שקבוצה של אנשים מסגלת לעצמה כפי שעובדי המועצה עמו זאת. כרגע ראשון הנך מרגיש עצמך כבבית, האמינו לי כי זה טוב ויפה והדאי שבמשרדים רבים במדינתנו יקחו דוגמה וילכו בדרכי הנועם של עובדי המועצה המקומית עתלית. חוויה הנעים של הפגישה המוכרה הקביל את פנינו והמזכירות מוסר ראשי רשויות מקומיות, ארוחה אותנו קיואה וכמדרש עד אשר התפנה אהרן גרינברג יו"ר המועצה לקבל אותנו בלשכתו. לידו, השתתף באותה שיחה גם גד כרמון מזכיר המועצה המקומית.

אהרן גרינברג

יו"ר המועצה המקומית עתלית

אהרון גרינברג (50) עלה ארצה מרומניה ב־1948 ביום הכרזת המדינה. עם עלותו ארצה היה במשך תקופה מסויימת בקיבוץ בית אורן ומאז 1949 נמצא בעתלית. בשנת 1967 נבחר כחבר המועצה המקומית וכיהן כיו"ר המועצה בקדנציה הקודמת במסגרת השניה. בבחירות האחרונות שהתקיימו השנה נבחר א. גרינברג כיו"ר המועצה המקומית עתלית מטעם רשימת אמת המערך. לידו מכהנים שני סגנים — ברקו לייבה, בן האון דני. לשאלתנו מה הן הבעיות המעיקות כיום על הרשות ואשר יש ברצונם לעשות למען ביצוען, השיב ראש המועצה: תכניות תמיד היו לנו וברובן הן תכניות הבנויות על המגמה לפתח ולהיטיב את מתן השירותים לאוכלוסי עתלית, בחלקן הצלחנו לממש ובחלקן נכשלנו, קח לדוגמה — בצפונה של עתלית נמצא שטח בן 300 דונם הנחשב כשטח היפה ביותר והמתאים ביותר לבנות עליו, על שטח זה ניתן היה לבנות כ־1200 יחידות דיור שהיו עשויות לפתור בעיות דיור השונות, שטח זה הוקפא על ידי גורמים בטחוניים ולדעת ראש המועצה אין כל הצדקה להקפאה. נוסף לזאת קיים שטח הנמצא ליד הכביש המהיר הנאים אף הוא למטרת בניה, השטח שלאחר שביתרו את השטח החקלאי שם כאשר סללו בתוכו את הכביש המהיר, יפשירו את הקרקע החקלאית ויהפכו חלק ממנה לאדמות בניה, פנינו למועצה המחוזית לשימור קרקע וזו קבלה את הצעתנו, אך כאשר הגיע הענין לועדה העליונה בטלה זו את החלטתה הראשונה. השטח הזה משתרע על כשמונה מאות דונם כאשר מאתיים דונם מתוכם נרכשו על ידי חברת „דניה" הדרעה. בתכנית חברה זו היה לבנות שיכון מעורב כולל בניינים רב קומתיים בני 4—8 קומות. על חלק מהשטח עמדה לבנות גם וילות ובתים דו־משפחתיים המיועדים לזוגות צעירים, לעולים ולאנשי המעמד הבינוני. סך הכל של מספר יחידות הדיור שעמדה חברה זו לבנות הוא 120. בנייתן של יחידות דיור אלה הן חשובות לאין ערוך לתנופת הפיתוח של עתלית לה היא זקוקה. מדאגי החברה נמסר לנו, כי התוכנית הוגשה לפני כשנתיים ועברה את אישור הועדה המחוזית, אך חודשיים לפני מלחמת יום הכיפורים, הועדה לשימור הקרקע דוחה כאימור את התכנית. יצויין כי חברת דניה ידועה כחברה רצינית ומבוססת שמאחוריה שנות נסיון רבות בבניה ובשיכון. בין השכונות שהוקמו על ידי חברה זו השכונה שבהוד הכרמל בחיפה, רמת דניה בירושלים, שיכון דניה ברחובות ובדעת הנהלת החברה להגיע לבנייתן של כשבע מאות יחידות דיור לאחר שעד היום ניבנו על ידה בשלוש מאות וחמישים יחידות. נוסף לזאת חברה זו היתה לדברי ההנהלה היצרן הראשון של משבתים טפטרוסים בארץ החדעים למטבחי דגאר שחדרו לשימוש ברחבי הארץ. (בעקבות דבריו של ראש המועצה על חברת דניה בעתלית, פנינו במגע להנהלת החברה אשר סיפקה לנו את המידע שהבאנו לעיל — ש.נ.).

בהמשך דבריו ציין גרינברג את העובדה שלמועצה כמעט ואין הכנסות, תוספת בניה והאוכלוסיה עשויים לשנות את המצב ולהזרים חיים לעיירה. אנו קרובים לחיפה, אומר גרינברג ורוב התושבים שלנו מוצאים את פרנסתם בחיפה כשם שרבים מחיפה עובדים במפעלים הנמצאים כאן אצלנו, על ידי כך שהיינו בונים כאן יחידות דיור נוספות היינו פותרים בעיות רבות ולכן ראינו בזה שיפור עצום לפרט ולכלל ותמכנו בתכניות, הוגש בזמנו עישור לבניה ואנו מקווים שבכל זאת יפשירו המוסדות הנוגעים בדבר את ההקפאה. אין אנו רוצים להפוך את עתלית לעיר סואנת, אנו רוצים להגיע לכך שמספר האוכלוסיה שבה יהיה בו די כדי לפתח ורגריים ממצאים שיאפשרו לנו להגיש לציבור את מלוא השירותים להם הם זקוקים. אנו בדעה כי עתלית חייבת לשמור על צביונה הכפרי, עליה להמשיך ולהיות שקטה ושלווה באווירת כפר, דבר שחשיבותו רבה לכל אזרח וזן ואנו מקווים כי אכן התמלא משאלתנו. נוסף לזאת, בימים הקרובים יציא מנהל מקרקעי ישראל מכרז על כעשרים וחמשה מגרשים שיועמדו למכירה בעתלית, כמגרשים אלה יהיו מיועדים לבניית וילות שעל פי תנאי המכרז, על הרוכש יהיה להתחייב לבנות על האדמה שרכש בתוך שנתיים. אנו עובדים על כך שהזכות לרכישת המגרשים תחול גם על תושבי עתלית וכי גם הם יוכלו להגיש הצעותיהם ביחד עם אלה שיגישו מחוץ ליישוב. על שטח המגרשים קירנת כבר הכביה לסלילת כבישים, תאורה, מים וביוב, אנו בטוחים כי השכונה שתוקם תהיה לדוגמה ותהווה נדבך נוסף בהדגשת העיתוה של ישובנו. ליום כמשיך בדבריו איש שיחנו, נמצאים בתיקי המועצה מאות מכתבי בקשות של אזרחים מכל רחבי המדינה המבקשים לרכוש בית בעתלית הרם הבקשות עדיין ממשיך להגיע אלינו, המשרת אדמות הקלאיות והפיכתן לאדמות בניה הוא צורך חשוב לנו, אין אנו מבקשים אדמות רבות, כל מבוקשנו הוא המשרת חלק קטן ביותר מהאדמות החקלאיות כדי מילוי אחר הבנין שהן חיוניות לפיתוחה של עתלית וקידומה, מסיים את דבריו ראש המועצה.

מוסף זה המוקדש לציון 70 שנות עתלית, מוגש בשיתוף עם המועצה המקומית עתלית, המפעלים והחברות. הראיונות והכתבות מאת שמואל נפתלי

מפעולותיה של המועצה המקומית כיום

שיחה עם גד כרמון מזכיר המועצה

גד כרמון מזכיר המועצה שהשתתף בשיחה סיפר לנו על פעילותיה האחרונות של הרשות בעתלית. גד כרמון (46) נולד בפולין ועלה ארצה ב־1943. ב־1947 התגייס לצה"ל ועשה בשרות עד 1950, לאחר מכן היה מזכיר סניף מגן דוד אדום בטבריה, מזכיר בנק. מאוחר יותר חזר לשרות בצה"ל ולפני כשנה סיים את שרותו, התקבל לכהן בתפקיד מזכיר המועצה המקומית עתלית בתוך היותו בחופשה ללא תשלום מצה"ל ולפני כחודש ימים הפך לאזרח לכל דבר. מספר כרמון: כאשר קבלתי על עצמי את התפקיד, מצאתי שיש הרבה מה לעשות ומה ליעל כאן. שיטות העבודה שהיו נהוגות כאן היו מיושנות היה צורך לעשות „מהפכה" שקטה, תיקים עודכנו, נקבעו נוהלי עבודה מתקדמים, הנהלת החשבונות אורגנה מחדש ועברה לעבוד בשיטת האוטומציה ונושא גביית המסים הודגש לשפת העשיה. לדבריו תושבים רבים היו חייבים כספים למועצה דבר שנבע לדבריו משיטות גביה מיושנות אשר נהוגות במקום שנים רבות. עם הכנסו לתפקיד וכאיש צבא הורגל על פי שיטות עבודה יעילות, הכין כרטסת מפורטת של התושבים והצביע את ההשבתות באמצעות המחשב, כיום נבנה השיטה הזו להלם לכל תושב בעתלית מקבל את הודעת החיוב והזיכוי שלו באופן מסודר ובמועצה יודעים בדיוק ונבו של כל אחד ואחד. גם משכורות העובדים משולמות לאחר שהן עוברות דרך המיכון, כך שהניהול האדמיניסטרטיבי של הרשות הותאם לעידן שנות השבעים. תקציב המועצה עלה לכשני מיליון לירות בשנת הכספים 1973/74 לעומת מחצית הסכום שהיה בעבר. איש שיחנו ממשיך ואומר, אנו נותנים דעתנו על כך שהיישוב יקבל את מלוא השרותים הנדרשים על מנת להקל על חיי התושבים, לאחרונה סללנו למעלה מ־3 ק"מ כבישים ומדרכות ולאורכן הקימונו קירות תומכים על מנת לשכור שלא יהיה סחף בימי החורף דבר שהביא גם לשיפור חזותה של העיירה. קטע שלם של כביש ומדרכות באורך של כחצי ק"מ נמצא בתיכנון. התאורה ברחובות תוגברה, הוספנו עוד כארבעים פנסים חדשים הוספל קו תאורה חדש לשכונה הוותיקה. הוקם גן ציבורי על שטח של כ־5 דונם אשר בשלב ראשון פותח רק חלקו (כ־2 דונם) והשלמתו תסתיים בסוף השנה. כן הכשרנו 2 מגרשי משחקים לילדים שבווייידו ביותר והיום ומחדשי. בין התכנים בתוכנן מגרש נוסף. הבתים שבבעלות „עמידר" עברו שיפוץ כללי, השפעות ברוכות ילדים קבלו תוספת חדרים, בבתים בהם היו תקרות וקירות קרסון ניבנו קירות ותקרות יציבים. במיוחד שערכנו בעתליה בהדרכתו של גד כרמון, עמדנו על העשיה ועל הצורך להיעשות במקום. עתלית בדרך כלל נקיה ומסודרת אך דוקא ליד הבתים הקומתיים הנמצאים על גבעת רמה, מצאנו עזובה. שיירי אוכל, נייר וכתם ליכלוך היו זרועים ברחובות ועשו רושם עלינו מאד מדכא. הכביסות לבתים היו מוזנחות כאילו וראינו שכונה מלפני מאות שנים, לשאלתנו מה קורה כאן? השיב כרמון כי לבעצה הבתים הם די חדשים, אלא שלדיירים אין תודעה בכל האמור בסדר ובנקיון ומשום כך נראית הסביבה מוזנחת, אם כי בתכניתם לעשות למען שפר המצב כאן, האכלם צברנו לאחרונה בשכונה זו כמצאנו כי המועצה קיימה את דבריה. ליד הבתים הקומתיים הוכנסו לשימוש מיכלי אשפה היגייניים שניתן באמצעותם לשמור על הנקיון בסביבת הבתים. המתקנים הישנים שלא היו יעילים כוסו ונעשתה פעולת הסברה בין התושבים להחדרת תודעת השמירה על הנקיון בסביבה. וזאת כאשר הוקם גוף והאגודה לתרבות הדיור ואשר רוכז ע"י שלבה סוסן ז"ל שנפל במלחמת יום הכיפורים. בהשקעה של מיליוני לירות הוקם מכון טיהור ובשנה האחרונה השלים חיבור רוב בתיהם למערכת הביוב המרכזית. הצנרת של המים שהונחה לפני שנים רבות לצריכה ביתית ולשכוש בחקלאות מוחלפת ומקוים בתוך השנה השוטפת הושלם הפעולה וכל הצינורות הישנים יוחלפו בחדשים.

מוסדות החינוך והתרבות

בעתלית קיימים שני בתי ספר יסודיים, בני ילדים ופעוטונים הקולטים למעשה את כל הילדים (כ־600 ילד) החייבים בחינוך חובה או הזקוקים למוסדות אלה. בביקור שערכנו באחד מבתי הספר קשה היה שלא להתרשם מהמסירות והאהבה הרבה שבשקיעים מורי הערים בילדים ובנושא החינוך והתרבות. המורה המפתי שמצאנו בבית הספר בו ביקרנו יכול לשמש דוגמה לבתי ספר רבים אחרים במדינה. אף שהרשים אותנו מכל, הילדים — קשה שלא להתפעל מהתנהגותם של ילדי בית הספר הזה, אשר השיבו על שאלותינו בנימוס ובדרך בוגרת. ליד בית הספר היסודי קיים מפעל הזנה לילדי אשר חשיבותו גדולה לאין ערוך. בבקרנו במקום נפגשנו עם בבי סעדון אם הבית, שסיפרה לנו על עבודתה במשך השנים הרבות בשטח זה. למעשה כל ילדי עתלית נהנים מארוחת, תלמידי בית הספר הקרוב סועדים את ליבם בחדר האוכל של מפעל ההזנה ואילו יתר מוסדות החינוך לרבות הגנים והפעוטונים מקבלים את התבשילים בסירים באמצעות מכונית הובלה המובבידה את האוכל אליהם בכל יום. כאמור, כשש מאות ילדים לוקחים במערכת החינוך בעתליה וכולם נהנים מארוחה אחת ביום, שלעתים זו הארוחה היחידה שלהם עד אשר הם חוזרים לביתם. משרד החינוך משתתף בכ־13 לירות לחודש על כל ילד ואילו מההורים נגבה סכום סמלי הול כ־6 לירות לחודש וצו לינג, מודרג בהתאם למצב המשפחה. תלמידי בתי הספר בעתלית לוקחים עד כתה ז' בחזקת היות ישוב זה במסגרת תוכנית החינוך העצמאי, המשך הלימודים מכל לכתה ח' נעשה בכפר גלים, והילדים מוסעים הלוך ושוב לבית ספרם בכל יום.

פגישה עם ד"ר י. לודוויג הממונה על בריאות ילדי עתלית

תוך כדי סיור בחדר האוכל של מפעל ההזנה, נפגשנו עם ד"ר י. לודוויג הרופא הממונה על בריאות ילדי בתי הספר במערכת החינוך שבעתלית. ד"ר לודוויג נמצא באתר זה כעשרה שנה, ובתוך תקופה זו ערך ועדיין ממשיך לערוך כחוקר בשיטת בדיקות מבית לבית. המחקר הוא בתחום מחלה הכליות ודרכי השתן. כאמור, במסגרת המחקר מבקר הד"ר בבתי התושבים ועורך את הבדיקות. לדבריו, עצמה הספיק להקיף במחצית מהאוכלוסיה האדר ומחצית זו של התושבים עברה בדיקה קפדנית בכל הנוגע למחלות הכליות ודרכי השתן וזה כולל גם ראיונות ומילוי שאלונים. לגבי חלק זה של הנבדקים אומר ד"ר לודויג, קיימות גם מסקנות. בארבעים אחוזים מכלל הנבדקים נמצאו ממצאים פתלוגיים בדרכי השתן ודרך אגב נתגלו באופן מקרי תושבים החולים במחלת הסכרת ואשר עד לבדיקות לא ידעו על כך. לאחר סיום המחקר אומר ד"ר י. לודויג נמצא באחר זה כאחת להם הכליות ודרכי השתן ההייה לנו תשובה ברורה יותר על מצב התושבים שבאזור הנבדק. המחקר זה ישמש אותנו בעבודתנו בתחום זה לטובת החולים כאשר המדגם סבירינו ילמד אותנו איך לנהוג בעתיד להדברה כחולות אלה ואולי אף נידע על גורמיהן ביתר ודאות.

בהמשך לסיור ולפיה עם גד כרמון, עמד איש שיחנו על העשה בתחום פעולות התרבות. בעתלית משמש בית ההסתדרות כמועדון בו מתקיימות מרביה הפעולות התרבותיות. בית קולנוע, ספריה, מרכז נוער, מגרש כדורגל,

גד כרמון

מזכיר המועצה

מגרש כדורגל ומועדון לקשישים. כמו כן, הוקם השנה גן ילדים נוסף אשר הופעל כבר בתכנון הקמת כיתון יום לקליטת 80 ילדים. על אחת הגבעות הניעאות שבקרנו בה אותו שטח לבניית מועדון נוער וספורט (המתנ"ס). הקמתו של המתנ"ס תעלה בכ־2 מליון לירות. חלק מהכסף כבר נאסף ולא כבבר הודיעה הנהלת חברת המלח בעתלית שהיא תורמה רבע מיליון לירות לבניה זו. עם קבלת ידיעה זו יצאו פרנסי העיירה מעודדים הם בטוחים כי יימצאו תורמים נוספים אשר יסייעו להם להגשים את הקמתו של המתנ"ס שחשיבותו לבני המקום רבה ביותר.

בחוברת שהוצאה לאור לרגל מלאת 70 שנה לעתלית מצאנו בין יתר הדברים שפורסמו בה, נתונים מעניינים שהובאו על ידי מזכיר המועצה על האוכלוסיה הנכבה. בעתלית האוכלוסיה מורכבת לפי הבא: תושבים וותיקים, ילדי עתלית או בניהם 12%, עולי שנות קום המדינה שמרביתם ממזרח אירופה 23%, מעליה של שנות ה־50 שמרביתם מצפון אפריקה 65%. סך הכל תושבי עתלית כ־3000 נפש שהם כ־570 בתי אב. מפעלי התעשיה שביישוב עצמו, מפעלים ומוסדות בסביבה נותנים תעסוקה מלאה לכל התושבים. שירותי הבריאות בעתלית הם: סניף קופת חולים של ההסתדרות הכללית, סניף מגן דוד אדום הנותן בשלב זה שירות אמבולנס בלבד. כן מאוגדת עתלית בשרותי הכבאות באגוד כבאות חיפה ומשתתפת בהקציבו כך שהיישוב מקבל את שירות הכבאות מחיפה במידת הצורך. התחבורה לעתלית מתבצעת על ידי אוטובוסים של אגד ורכבת ישראל במשך כל שעות היום הערב. עתלית בהיותה ישוב חקלאי, מאבדה לאחרונה בהדרגה את אופיה החקלאי והופכת לישוב עירוני. ענפי החקלאות העיקריים הם מטעי הבננות, ענבי יין ומאכל, ירקות ופלחה. לפי תכנית המתאר, יגדל הישוב ב־5—6 השנים הקרובות ויגיע לכ־7000 נפש. בעתלית קיימים 10 בתי כנסת של העדות השונות, שניים מהם מרכזיים אחד לעדה הספרדית והאחד לעדה האשכנזית.

יצויין, כי הרשות, לרבות תושבי המקום מקיימים יחסי שכנות טובים והדוקים עם הישובים הסמוכים וחלק מתושבי עתלית עובד במפעלים שבסביבה ביניהם במפעל שימורי נון שבקיבוץ נוה ים. חברי קיבוץ זה עשו רבות לכבוד עתלית בתחומים שונים וסייעו לתושבים להיקלט במקום. בשיחה שקיימנו עם אנשי נוה־ים, סופר לנו על חבלי הקליטה של המתיישבים בעתלית ועל העזרה שהושטה של ים למתיישבים. חברי קיבוץ זה רואים את עצמם כשותפים לקידומה של עתלית ועושים למען הקל על תושבית בתחומים שונים.

למעלה — שיכון נאה ומטופח — גדרות האבן השתלבו בנוף המקום.
למטה — השיכון הראשון בעתלית עם תחילת קליטת העליה בשנותיה הראשונות של המדינה.

מגרש משחקים לילדים — ילדי עתלית נהנים מתשומת לב מיוחדת ע"י הרשות המקומית.

כי מעתלית ייצאו עצים מחוסנים בפני רקבונות ומזיקים

אריזות יפוי של העץ הגרית העשוי לשמש אותנו לכפרות שרנות, תלויה בטיפול שהעץ מקבל בטרם ייכנס לשימוש. בפרט הדבר אמור לגבי עצים שבבי־בוש בחשמל, בכלפון, בחבבות, בטססנות וכריב. השימוש בעצים לבשורות שהוכרנו, הוא בדרך כלל נתון להשורות ולהליכה שבפני הטבע — שמש, גשם, טל, לרבות המזיקים לביניהם. כדי לתת לפני עבודות האסן לבהר שנים רבות, מקובל לעבוד ולהכבידו לכך.

בעתלית קיים מפעל יחיד במוגו בארץ, הניסה בתחום כניית רקבונות בעצים. בסיור שערכנו במפעל זה, נפגשנו עם ד"ר יחזקאל פירון שהוא המנהל ובעל המפעל, ששמענו מפיו פרטים על המפעל וההליכי העבודה בו.

ד"ר יחזקאל פירון, יליד בצרים, עלה ארצה ב־1947. עם עלייתו למד באוניברסיטה יעקה את התואר הראשון בכלכלה, את התואר השני והליכי צעת באוניברסיטת פאריס. לאחר שובו לארץ, עסק במשך תקופה בסוויכת בינוא עבודי ההבל והלפתן בצה"ל, קהיר בצבורים ובמוסכים כפני רקבון. לצורך הבאת העבודים בצה"ל, היה עליו בתחילה לזכות בבכרז. כידוע, לא הביד אפשר היה לזכות בבכרז, במבוד הדיר, עבודה זו הכביה עליו ולכן החלטתי שאם עלי להתפרנס בענף זה, הדבר הבריא ביותר הוא, להביא את הידע לכאן בכבודו ובעצמו. וכך עשה. נסע לעבודה, התקשר עם חברות המספקות את החומר המחסן את העצים בפני ריקבון, עבר קורס בהפעלת המיכון להיסון העץ, ובעזרתן של החברות בחו"ל הקים את המפעל בארץ.

ד"ר יחזקאל פירון, עסקתי במלאכה זו, וראיתי את הבוכאה כאתגר. תמיד התרתי לקראת קידום ופיתוח שיטות הייצור, ואמנם, לאחרונה אף הצלחנו בכך. הבאנו והתקנו במפעל ציוד חדיש ומודרני, המסייע לנו בביצוע החיסון של העצים בפני רקבון ומעני הטבע. הוספנו חדרון בייחוד שלא היה קיים עד כה במפעל והוא הוסון ב„קריאוזוט" המהשב הבילה ההחדרה בתחום כביעת רקבונות בעצים. הכנסנו למפעל מכונת קילוף עבודים חדשה בבנינה. ההדרכה ליישול ולהבברת הפוקת העבודה. המפעל קיבל לאחרונה תנופה גדולה. וזאת כאשר נוסף לכיכון ההייב בציודו בי את המפעל, הכבנו גם סדר הקיון השטה בדר בבר. לאמצעית המכונה לקילוף הבעבודים, ביהן עתה לגבל בקרשים עצים מקומיים, דבר שלא ניתן היה להיעשות קודם לכן, אומר ד"ר פירון. לשאלתנו: אם קיימת בעיה, השיב איש שיחנו, כי אכנם היו בעיות לגבי הקופה בשייכות עם המועצה המקומית. אך לאחרונה יקבלו השהדרים ונעשה כעת בהלים היחסים בינו ולבין הרשות המקומית לשביעות רצון הכל.

בדאגה לשמור על בריאות העובדים ושמירה על הסביבה משרד הבריאות נמצא בעיקוב מתמיד אחר פעולות המפעל. וזאת כתוך כוונה לשמור בפני הרעלים הנמצאים בשימוש במפעל הנמצאים לבקן את בריאות התושבים. בכלל כתב ההורים בכרתה, אומר ד"ר פירון, הוא האמה בקצב הייצור של המפעל וזאת בשום שהוחזר בעצים שהיינו מקבלים מחו"ל, אך עם זאת ב„עצ יצא כהוק". עקב הנאמנה והצבה, התבנינו לבצע בבריאים שהחאמנו בחבה להק הסדמה שבבים כתיקונם, ראינו כי הלופה זו החדכנות נאותה לבצע את החלפת הציוד הישן בחדש. ביחד עם הצבה המפעל ונקיונו וסידרה.

העצים המתקבלים במפעל לשם חיבות, עוברים תהליך אחד ביחצבי הייבון. האייד מביא מכל בביבה העץ את כל האוויר ומאבר בהדירים את החומר המחסן, בהחסן העץ והפך לעמיד בפני רקבונות ומזיקים. העץ המחוסן משמש העשיה נרחבת: רצפות לאוטובוסים, המבנים, בשפכות, ביבור ומבנים עמודי החשמל וכליפון, ביה, כמפעל זה בפסק את הצריכה לכל הארץ וידוע כיחיד שבדרגות הידע והטכנוגיות בארץ.

למעלה — ראשוני עתלית, ביניהם יוסף אבדיק שעדיין נמצא בעתלית. קיבל פרס יקיר המקום (כל משפחתו מתה ממחלת המלריה).
למטה — מראה ישן נושן של עתלית — בתיה הראשונים של המושבה.

לראש המועצה המקומית עתלית
אהרן גרינברג
לחברי המועצה ועובדיה
ולכל תושבי עתלית

במלאת 70 שנה
ליסודה של מושבתכם

ברכת
כה לחיו!

שימורי „נון"
קיבוץ נוה־ים

הנוף התעשייתי של עתלית

[illegible]

מראה כללי של המפעלים הכימיים בעתלית — שילוב יפה של מתקני תעשייה על רקע נוף יפה.

„כלמל כימיקלים"

[illegible]

מפעל להביות — יעול מקסימאלי בשיטות האריזה והאחסנה

[illegible]

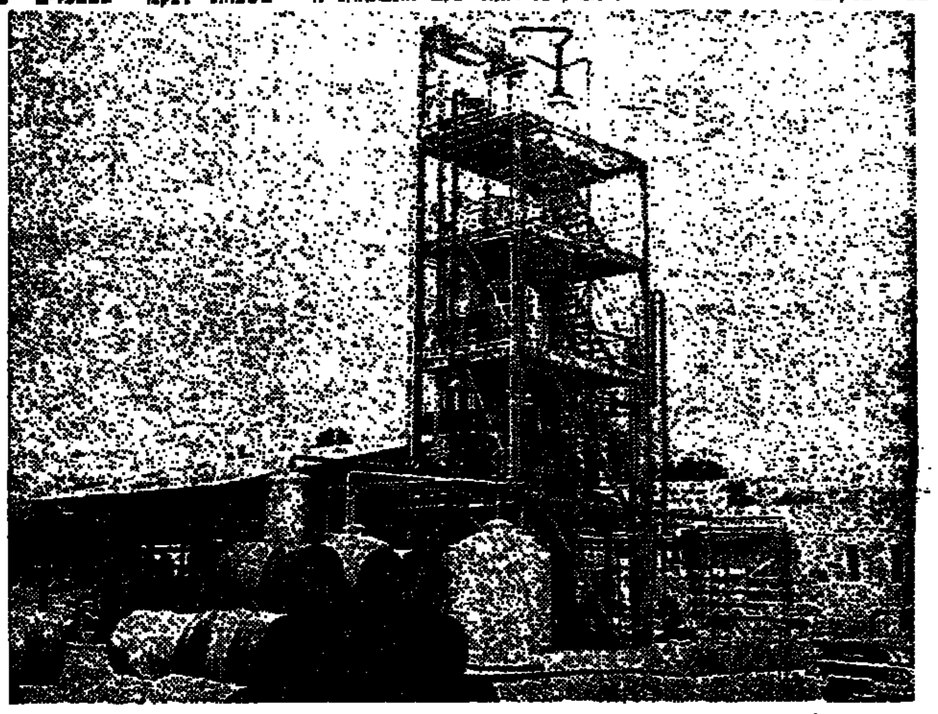
המגדל של מפעל „גד כימיקלים" — אחד מנדבכי התעשיה המתפתחת בעתלית

מועצת משנה לפועלי עתלית — מנוף לקידום העובד והתושב

[illegible]

רוברט לנקרי
מזכיר משנה למועצת פועלי עתלית

מפעולות ארגון אמהות עובדות

[illegible]

עת לשטיפת המלח

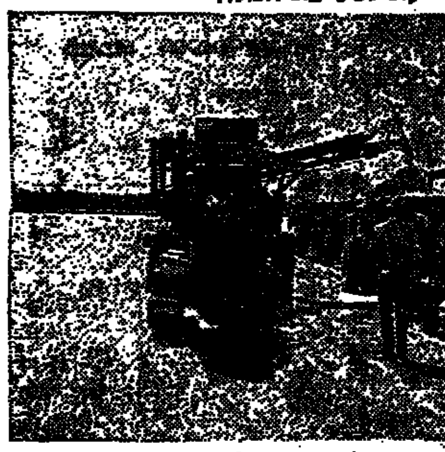
ועת לקציר המלח

דרכה של מועצת פועלים בשבילי תרבות, ספורט ובעיות איגוד מקצועי

[illegible]

שיחה עם רוברט לנקרי מזכיר משנה למועצת פועלי עתלית

[illegible]

ישוב ותיק המחדש נעוריו

עתלית, נקודה זעירה במפת ישראל, הקשר אליה מצד תושבי הארץ כמעט ואינו משמעותי, למרות היותה בריחוק של כ־20 ק"מ מחיפה הגדולה. לנוסעי הרכבת מוכרת עתלית כנקודה־מעבר או כתחנת ביניים ותו לא. גלי הים שלחופי הכרמל מלחכים את שרידי עתיקותיה המזדקרים אל על, או בהתנפצם אל החוף ומימיהם נשאבים בבריכות הענק של חברת המלח הקיימת במקום ומוצאים את דרכם לאחר התאיידותם כמלח בסל המזונות של תושבי הארץ.

עתלית, יפה ביום ואפופת מסתורין בלילה. על רקע הים הכחול מזדקרים חורבות מבצר צלבני המתבלט בשטח ואף נראה כמרחקים, וסלעי הכורכר המבצבצים מכל עבר ופינה שבאזור, ספוגים באבק ההודות והמעשה הטבע כאז שנים רבות. אשר הטביעו עליהם את חותם השנים כך שהעניקו לאזור זה, בו הם מצויים בשפע, מימד מיוחד מלא הוד קדומים אכסוטי ומסתורי. נראה שהישוב היהודי במקום שהתנחל על אדמות עתלית בשנת 1903 על ידי חברת יק"א (חברה להתיישבות היהודים שהוקמה על ידי הברון הירש, כמושבה חקלאית, על אדמות הברון רוטשילד) לא הצליח להתפתח כיתר הישובים שבארץ. ההתפתחות בשטח הבניה וגידול האוכלוסיה בהשוואה למספר השנים שקיים במקום זה ישוב יהודי, היא התפתחות איטית ביותר, אך לעומת זאת היא בסיסית מאד. אלה הנקלטים והמשתכנים בעתלית, נאחזים היטב במקום ונקשרים אליו מבלי שירצו אי פעם לעזוב ואף לא תעלה על דעתם מחשבה שכזו. בעתלית חיים כיום כשלושה אלפים איש שרובם ורובם נדבקו כנראה באווירתו המיוחדת של ישוב זה וסיגלו לעצמם הרגלי חיים ההולמים את אופיו של המקום בחזותו אפוף ריחו של העבר הרחוק. נדמה, כאילו גרמה עית הבריות מלהפריע את השקט והשלווה המסמורליים השולטים כאן שלטון ללא מיצרים. מי שיכיר את עתלית לפני עשרות שנים לזו של היום, לבטח שהוא בכך. המסייר שם, עשוי להלך ברחובותיה ולהרגיש את עצמו בודד ועזוב. במרבית שעות היום רחובותיה של עיירה זו ריקים כמעט לגמרי מאדם, אפשר להסתובב ולהסתובב מבלי שאיש ייצא ברחוב ואפילו לא ל„רפואה". ואם כבר תולוף כאן או שם דמות כלשהי, התמוה זו ותיעלם

[illegible]

עתלית עיר נמל ומבצר בימי קדם

ובכן, נחזור לעתלית, אך לא ההיסטורית, לזו של העבר הרחוק. בצפונה על צוק שבמערב ליד שפך נחל אורן נמצאים הד חורבות המבצר שימי הצלבנים המהווים אטרקציה יפה ומצוינת. לידם חורבותיו של נמל עתיק הד מוגן על ידי שוניות. המבצאים הארכיאולוגיים מעידים על קיומו של ישוב קדום כאן. גם שמה של עתלית אינו ברור מהיכן הוא לקוח, בתחילה היתה עתלית עיר פניקית ולאחר מכן הלניסטית. הפניקים בנו בה נמל ובפיהם נקראה „עתרה". בתקופה הרומאית נקראה בשם „קרת". שלטי רגל ממסדר ה„טמפלרים" הקימו בה בשנת 1217 עיר מבצר להגנת הדרך של עולי הרגל מעכו לירושלים וכן נקודת הגנה על עכו בדרום. גמלה של עיר זו והיתה

[illegible]

כאמור, בתיישבות הראשונים של עתלית, עלו על הקרקע ב־1903. שבתקופת מספר לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים חגגה העיירה מלאת 70 שנה ליסודה והדבר בוודאי בקיום ערב מוספים חגיגים בו נטלו חלק כאלפים והמשתתפים איש מבני המקום והתושבים שבאו לכאן להשתתף בשמחת בני המקום, יכולנו למצוא בערב זה את כל הנה ומי בישראל.

ראשיתו בניה של עתלית. לבנות שהיו מעתאים מכל המעולה

[illegible]

שלידוע הגישו את עזרתם לאנגלים בימי מלחמת העולם הראשונה ועזרו להם בכיבוש הארץ מידי התורכים. בעתלית היה קיים גם מחנה המעפילים הידוע שהקימו הבריטים התפרסמה בגיטו ובבנין מעשי הגבורה של ה„הגנה" כאשר אנשיה פרצו למחנה ושיחררו למעלה ממאתיים מעפילים צעירים, כתוצאה הורדו מעפילים שהגיעו ארצה בדרך בלתי ליגאלית. למעשה, רשמה עתלית פרקים חשובים במעילות המחתרתיות למען שיחרור הארץ.

מרבית תושבי עתלית כיום הם עולים שנקלטו בה בתקופות הזמן. מיקומה הגיאוגראפי לחוף הים וקירבתה לעיר הגדולה חיפה. מעניין לה עתיד וסיכויים להתפתחות הן במישור התעשייתי והן במישור קליטת העליה לה היא זקוקה וזאת כמובן במידה המוסדות העליונים המחליטים על נושאי השיכון. העליה הקליטה ירצו בכך יתנו את עזרתם ואישורם לתנופת פיתוח רחבה וקונסטרוקטיבית העשויה לשנות מקצה לקצה את מעמדה של פינת חמד זו.

למועצה המקומית עתלית
ולתושביה

במלאת 70 שנה
ליסודה של מושבתכם

ברכתנו
לשגשוג
ולהמשך
פיתוח

דניה
חברה לפתוח בע"מ

למועצה המקומית עתלית
לתושבי המושבה
לציבור הפועלים

לרגל מלאת 70 שנה למושבתנו
זר ברכות

מועצת משנה לפועלי עתלית

לראש המועצה המקומית עתלית
לעובדיה ולכל התושבים

במלאת 70 שנה לעתלית

שפע ברכות ואיחולים

להמשך פיתוחה ושיגשוגה של עתלית הוותיקה במושבות

חברת „עמידר"

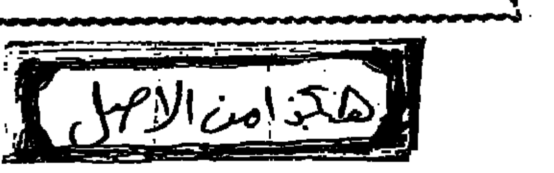

הטיפול בשחרור עובדי־מפתח ממילואים — בידי שלוש ועדות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הטיפול בשחרור עובדי־מפתח חיוניים במשק משירות מילואים ירוכז עתה בשלוש ועדות בעקבות שיחרורם של חלק ניכר מהמגוייסים. עם זאת, נעשה בדיקה מחודשת של רשימת המפעלים אשר עובדיהם ירותקו בעתיד אם תפרוץ מלחמה — מסר אתמול המפקח הכללי על כוח־אדם במשרד־העבודה, מאיר צ'ציק, בכינוס שסיכם את פעולות המטה לשיחרור עובדי מפתח ממילואים.

במקום 9 הוועדות הענפיות שפעלו עד עתה, יפעלו 3 ועדות — ועדה אחת תטפל בענפי אלקטרוניקה, טכסטיל, מזון והעשייה קלה; ועדה שניה בענפי הבנין והחקלאות; ועדה שלישית בשירותים ציבוריים ובתחבורה. במסגרת הבדיקה של המפעלים המרותקים, יפעלו במידת האפשר להכשרת כפילים לעובדים במפעלים חיוניים וייבדקו הדרכים להגביר העסקת נשים בתקופת מלחמה.

ראש המטה לשיחרור עובדי מפתח מגוייסים מסר, שבמשך שלושה חדשי פעולת המטה שוחררו ע"י הצבא 4,500 מגוייסים על־פי המלצות הוועדות הענפיות מתוך 14,000—15,000 מומלצים. מספר הבקשות שמתקבלות בוועדות הענפיות הגיע לכ־32,000.

נציג אכ"א, וזהר, שיבח את פעולת הוועדה, הענפיות אשר הכיחו עצמן כמכשיר מסייע למשק ולצה"ל. הוא מסר, כי מתגבשות המלצות לגבי דרכי הפעלת המשק, במיוחד לגבי מפעלים מרותקים, בתקופה של מלחמה כמסקנות לאור הלקחים במלחמה זו.

ביקשו להמשיך בהפעלת הוועדות

שר העבודה יוסף אלמוגי מסר, שלא אחת שקל את הפסקת הוועדות הענפיות, אולם היו פניות אליו גם מנשיא התאחדות התעשיינים וגם מראש אגף כוח אדם במטכ"ל להמשיך את הפעלת המטה. הוא ציין, שהוועדות הענפיות הפסיקו את התהליכים הביורוקרטיים בשיחרור מגוייסים, והבטיחו שהדבר יתנהל בצורה נקיה ללא חשדות וטענות של פרוטקציה. אלמוגי שיבח את שיתוף־הפעולה בין נציגי המוסדות הממשלתיים.

● ביצוע מכבות ברזל למכוניות ולמטרות שונות

● גדרות

● ועבודות מסגרות שונות. ביצוע מעולה

בהנחה מיוחדת

טל. 794730 ר"ג בשעות הערב

סופה באשדוד גרמה נזקים כבדים

מאת סופר „דבר" בדרום

35 דירות בשיכון ה„קליפורניות" באשדוד ניזוקו וחלקן אינן ראויות יותר למגורים, כתוצאה מסופה פתאומית, שהשתוללה אתמול בשכונה במשך כמה דקות אחרי השעה 12 בצהריים.

עיריית אשדוד, „עמיגור" ומשרד השיכון, העבירו אמש את המשפחות שנפגעו לדיור זמני בבתי מלון בעיר. היום ייחל בתיקוני הדירות שנפגעו ובהעברת חלק מהמשפחות לדירות חדשות שיועמדו לרשותם על ידי „עמיגור".

הרוח שמהירותה הגיעה ל־100 קשר, תלשה גגות, העיפה דודי־שמש ורעפים, עקרה עצים על שרשיהם. שפגעו בקו המתח הגבוה וגרמו להפסקת חשמל בעיר לכמה שעות. יצוין, כי עד מסירת הידיעה, לא הגיעו עובדי הדואר למקום כדי לטפל ברשת הטלפונים שגם היא נפגעה בסופה.

אחת האניות בנמל ניתקה ממעגנה והוחזרה למקומה על ידי גוררת. עובדי נמל הוזעקו לחיזוק הכבלים הקושרים את האניות לרציפים.

ראש העיריה צ. מילקר ומנהל סניף „עמיגור" ע. אריאלי, סיירו בכל הבתים שנפגעו ונפגשו עם התושבים, שרובם ככולם דרשו להעבירם לדירות חדשות. שכונת ה„קליפורניות" היא השכונה הראשונה שנבנתה מחוץ למעברה באשדוד. מתגוררים בה בתנאי תת־דיור כ־150 משפחות.

מחירים חדשים בקווי־שירות 4 ו־5

דובר משרד התחבורה הודיע על תעריפי־נסיעה חדשים בקווי־שירות 4 ו־5 בתל־אביב.

מחירי הנסיעה בקו 4 — 0.70 ל"י מ־5 בבוקר ועד 11.29 בלילה ו־0.90 ל"י מ־11.30 בלילה ועד 4.59 לפנות בוקר.

בקו 5 — 0.85 ל"י מ־5 בבוקר ועד 11.29 בלילה ולירה אחת מ־11.30 בלילה עד 4.59 בבוקר.

דובר משרד התחבורה מוסיף, כי ההעלאות בתעריפי הנסיעה בנסיעות מיוחדות בכל הארץ בשיעור 23 אחוז ובאוטו מונה ת"א 25 אחוז מתבססים על המחירים שהיו בתוקף עד למועד בו נכנסו לתוקפם ההעלאות האחרונות השבוע.

הלוואות, בסך רבע מיליון לירות, אושרו ע"י הקרן המשותפת לבנק הערבי־ישראלי ומשרד המסחר והתעשיה לאזרחים ערביים בצפון לשם הרחבת עסקיהם.

בתגובה למשאל „אגד"

משרד התחבורה יעיין בחלוקה מחדש של קווי התחבורה הציבורית בגוש דן

משרד התחבורה יצטרך לעיין בחלוקה מחדש של קווי האוטובוסים בגוש דן הפועלים עדיין לפי חלוקה היסטורית ושאינה תואמת את צרכי הנוסעים והפיתוח האורבאני בגוש זה כיום.

דברים אלה אמר אתמול שר התחבורה שמעון פרס, בתגובה להחלטת חברי „אגד" לא להתאחד עם „דן".

פרס הביע את צערו על החלטת חברי „אגד", כפי שהובעה במשאל הפנימי. והוא קבע עוד, כי זכותם של חברי „אגד" היא אמנם להחליט כפי רצונם המבוסס על שיקולים הם, אולם הוא כשר התחבורה חייב לראות ולהעדיף את האינטרס של מאות מיליון נוסעים המשתמשים באוטובוסים מדי יום ביומו. אינטרס זה, אמר פרס, חייב לעמוד מעל האינטרס החלקי של חברי „אגד".

התפטר יו"ר מזכירות „אגד"

מאת סופר „דבר" לענייני תחבורה

יו"ר מזכירות „אגד" י. גיל, התפטר אתמול מתפקידו — כנראה בגלל תוצאות המשאל ב„אגד" שבו הושג רוב זעום למתנגדי האיחוד עם „דן".

במכתב ההתפטרות מציין י. גיל, כי הוא רואה בהחלטה זו סכנה ל„אגד", לחברים ולמשפחותיהם. גיל היה אחד היוזמים והדוחפים לאיחוד בין שני הקואופרטיבים.

נודע, כי הנהלת „אגד", בישיבתה אתמול, לא קיבלה את התפטרותו של י. גיל ותבעה ממנו להישאר ולהמשיך בתפקידו אולם לפי שעה סירב גיל לבטל את התפטרותו.

עיריית רמת־גן העלתה הארנונה ב־20—50 אחוז

לקראת שנת הכספים 1974/75 יתחייבו תושבי רמת־גן בארנונה כללית לפי שטח הדירה ולא לפי מספר החדרים, שהיה נהוג עד כה — הודיע ראש העיריה ישראל פלד, בישיבת המועצה.

לדבריו, השיטה הנ"ל באה לתקן עוול סוציאלי לגבי משפחות רבות הגרות בדירות קטנות, אשר שילמו אותו מס ששילמו משפחות שגרו בדירות גדולות.

בשנת 1974־75 תועלה הארנונה: באזורים ג' ו־ד', הכוללים אזורים מעורבים ושכונות דרומיות של העיר, מ־20 אחוז; באזורים א' ו־ב', הכוללים את מרכז העיר, שכונות של בתים בודדים, בתים בסטנדרד גבוה, מ־30 אחוז אך בשום מקרה לא מעל 50 אחוז.

הנחות ניכרות ממיסים ומהתוספת יקבלו משפחות מרובות ילדים, עולים חדשים, זוגות צעירים, מעוטי הכנסה, פנסיונרים וכו'. כן תבוטל איגרת חינוך בסך 24 ל"י לשנה לילד, המשתלמת ע"י הורים בגני־ילדים ובתי־הספר היסודיים.

כן הוחלט בישיבת המועצה על העלאת מחיר הספקת המים ב־30—35 אחוז.

הועלו המסים בעמק־חפר

על שינויים בהיטל מס הארנונה הכללית לשנת 1974 על אדמות שלחין, בעל, בריכות־דגים ויחידות־דיור בישובי עמק־חפר — החליטה מליאת המועצה האזורית בישיבתה ביום ד' בכפר ויתקין.

אלמוגי מתכנן הקמת חברות לפיתוח חיפה

מאת סופר „דבר" בחיפה

ראש עיריית חיפה יוסף אלמוגי הודיע אתמול בישיבת מועצת העיר, כי בכוונתו להקים חברות גדולות לפיתוח חיפה ולהחיות את החברות הקיימות שלא גילו יוזמה בעבר — כגון החברה להייזות.

כן אמר, שהחברה הכלכלית לחיפה תעסוק בעתיד בייזום פרוייקטים חדשים אולם לא תשתתף בביצועם אלא אם יהיה הכרח בכך. הוא הביע תקווה שהממשלה תאשר מהר את תכנית החברה החדשה, העומדת להתארגן, המשותפת לעיריה ורשות הנמלים. חברה זו תעסוק בפיתוח נמל תעשייתי בקישון, תיעול האזור והקמת שדה־תעופה בינלאומי בעיר.

בישיבה אושר פה אחד הרכב הוועדות העירוניות. ברוב קולות הקואליציה ובהימנעות האופוזיציה אושר חבר מועצת המנהלים וההנהלה של החברה הכלכלית לחיפה.

בישיבה בירך יוסף אלמוגי את משפחות השבויים, ושבי העיר, שנכללו ברשימת שבויינו בסוריה והביע תקוה שהם ישובו בקרוב לארץ.

„ועדת רצון טוב" תוקם לקראת ועידת ההסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל נפגש אתמול עם ראשי הסיעות והתחיבות הפוליטיות המיוצגות בוועידת ההסתדרות ה־12, והציע לכונן מעין „ועדה משותפת לרצון טוב", שתפקידה לדאוג לכך שדיוני הוועידה יתנהלו בהקשבה הדדית וברוח ענייניות.

משל הבהיר שלמרות חילוקי דעות והשקפות פוליטיות של הסיעות השונות, שבאו לידי ביטוי במצעי המפלגות לבחירות ובהצעות־ההחלטה שהוגשו מטעמן לוועדה־המכינה, ניתן למצוא את הדיון הכללי ברוח טובה ולחתור יחד לקראת המטרה המשותפת לכלל הסיעות — חיזוק ההסתדרות, עצמאותה האידאית והערכית והתוויית דרכה המעשית לארבע השנים הקרובות.

כל ראשי הסיעות היו תמימי דעים עם משל שאמנם יש מקום למימוש הצעתו בדבר כינון לאור של מה שקרוי ועדה מטוהפת לרצון טוב. ועדה כלל־סיעתית זו תפעל עד כיום הוועידה ה־12 של ההסתדרות ברוח הדברים שהשמיע משל לנציגי כל הסיעות המשתתפות בוועידה.

108 עורכי־דין חדשים הוסמכו

108 עורכי־דין קיבלו אתמול את תעודותיהם מטעם לשכת עורכי־הדין בישראל. בטקס־ההסמכה שנערך באולם „וייז" בקריית האוניברסיטה העברית בירושלים.

הטקס נערך בנוכחות קהל בודנים ובני משפחותיהם כל מקבלי התעודות. (ע)

מועצת עיריית חדרה החליטה פה אחד לפנות בקריאה אל שר המשטרה, כי ימקם בחדרה את משרדי משטרת מרחב השרון, המשתרע מבית־אורן בצפון עד כפר־סבא בדרום.

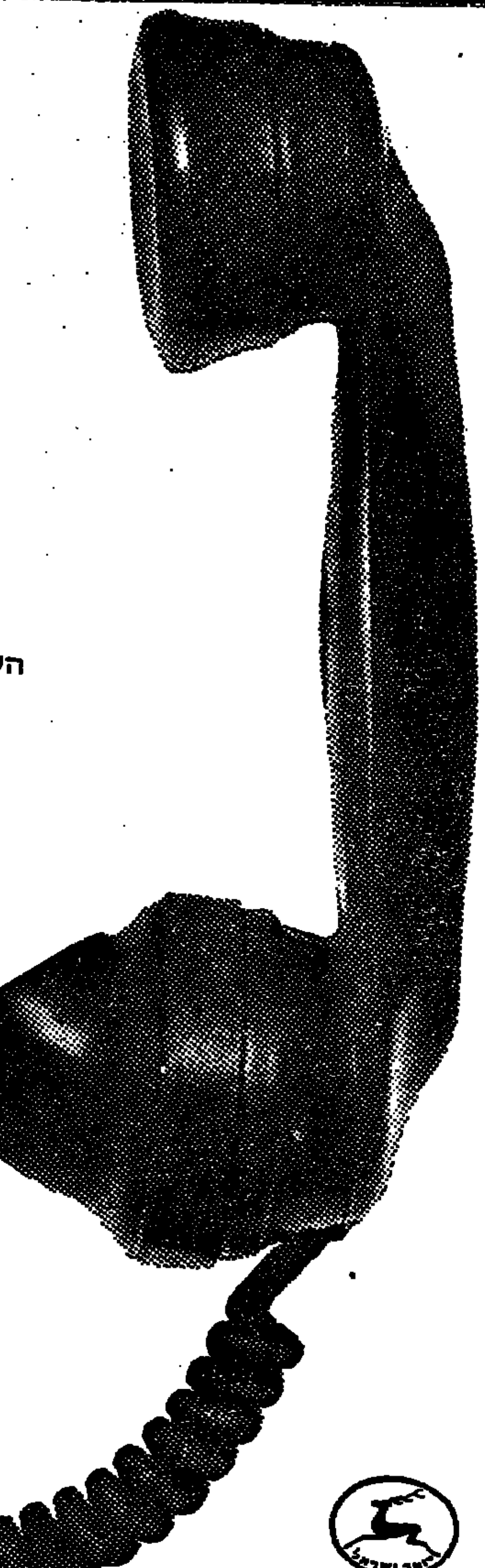

היום

יום שישי ז' אדר תשל"ד 1.3.74
בשעה 14.00 אחה"צ יוחלפו
10.000 מספרי טלפון בתל־אביב
המתחילים בספרות "77".

השינוי יתבטא בהחלפת שתי הספרות הראשונות ל־"47", בשאר הספרות לא יחול שינוי.

הציבור מתבקש להמנע ככל האפשר מלחייג אל המספרים המוחלפים בשעות הקרובות שלאחר מועד ההחלפה.

זכור!
החיוג אל מספר שהוחלף גורם לעומס סרק על רשת הטלפונים ולשיבושים לכל המשתמשים בטלפון.

הערה: ב־90 מתוך 10,000 המספרים הוחלפו כל הספרות. המחייג אל מספרים אלה יופנה לשרות מודיעין "14".

משרד התקשורת

דואר ישראל

חידון דבר

היום מתפרסם בדבר־השבוע

חידון הפרסים הגדול מס' 8

שנושאו גפן ויין בתנ"ך

פתור את החידון ותשתתף בהגרלת הפרסים הגדולה.

בין הפותרים שישלחו פתרונם בשבוע הקרוב יוגרל פרס 500 ל"י מתנת חברת „שיכון עובדים".

פרס ראשון — מכונית פיאט 128

לכל ידידינו

החל מיום ראשון הקרוב, 3.3.74 יוחלף מספר הטלפון שלנו.

המספר החדש: 957575

קבוץ משמר דוד

בית יהודי בסרביה

תל־אביב, דרך בני אפרים 228 • טל. 770111-2

במוצאי שבת שושן פורים 9-3-74 בשעה 6 בערב יתקיים

מפגש פורים

של יוצאי בסרביה בישראל עם עולים חדשים שהגיעו לאחרונה ארצה.

המפגש יתקיים בבית יהודי בסרביה, רחוב בני אפרים 228, מעוז אביב תל־אביב.

משרד הבריאות

ביה"ח הממשלתי „פוריה" על־יד טבריה

שינוי מספר הטלפון

מספר הטלפון של בית החולים יהיה החל מהיום, 1.3.1974.

067-22777

כפר יחזקאל

מציע למכירה

גנרטור 35 ק"א

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות

טלפון 81754

פתחנו שלוחה חדשה באזור הפיתוח בהרצליה

אם יש לך הורים עצמאים שאתה רוצה לשמור על בריאותם, בנה ל„נאות השרון".

החדרים עם שרותים צמודים. זהו המקום האידיאלי ביותר להורים, הנמצא תחת השגחה רפואית מעולה.

בית יפה בסביבה שקטה ● פארק גדול צמוד לבנין ● אוירה כפרית רגועה ● שרותים מעולים ● גינה בסביב ● מטבח דיאטטי ● פעולות חברתיות מגוונות.

הכתובת: רחוב הקדמה 77, הרצליה פיתוח, טלפון 932227

ביום ראשון ט' באדר תשל"ד, 3.3.74, בשעה 4 אחה"צ

נביא לקבורה בבית העלמין בנען את בננו־חברנו

אורי ברקאי ז"ל

שנפל במלחמת יום הכיפורים

המשפחה
ובית נען

ביום ראשון ט' באדר תשל"ד, 3.3.74, בשעה 2.30 אחה"צ

יום השנה הראשון למות חברנו

יוסף יחיאלי ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין שבעין חרוד איחוד.

המשפחה
ובית עין חרוד איחוד

לחברנו חשמונאי כהן

אתך באבלך הכבד במות בנך

אביך ז"ל

חבריך ב„דבר"

דואבים ואבלים על חברנו

גדי שומך

שנפל במלחמת יום הכיפורים תשל"ד

המשפחה
וכל בית נתיב הל"ה

רשות השידור

רשות השידור מודיעה על משרה פנויה

תואר המשרה: **כלכלן בכיר**

הדרגה: 4—5 של דירוג המח"ר.

מקום העבודה: ירושלים.

הכישורים הדרושים:

השכלה אקדמית בכלכלה (תואר ב.א.) והשתלמות במינהל עסקים בתוספת נסיון של 5—7 שנים בעבודות כלכליות, כולל נסיון בעריכת חישובי כדאיות. ידע בשיטות תמחיר. כושר לנהל מו"מ, כושר ארגון, כושר הבעה בכתב ובע"פ. ידיעת השפות עברית ואנגלית. רצויה התמחות בתחומי המיכון (אוטומציה).

הערה:

מילוי התפקיד כרוך בעבודה גם מחוץ לשעות הרגילות ובנסיעות מחוץ לעיר.

המעונינים יפנו בכתב בצירוף אישורים על השכלה ונסיון כנדרש, למחלקת כח־אדם, רשות השידור, רוממה ירושלים עד 29.3.74.

פניות שתגענה לאחר התאריך הנקוב לא תטופלנה.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מחלקת מינהל תלמידים
המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים מגוייסים לשנת הלימודים תשל"ד - מחזור ב'

(הודעה זו אינה נוגעת למי שכבר התקבל לאוניברסיטה)

לרגל המצב שנוצר עקב המלחמה החליטה האוניברסיטה לקבל מכסה מצומצמת חדשה של תלמידים לשנת הלימודים הראשונה במסגרת מחזור ב' של שנת הלימודים תשל"ד (המיועד לתלמידי האוניברסיטה שמסאת גיוסם לא יכלו להופיע למחזור א').

לימודי מחזור ב' יתחילו ב־כ"ג באדר תשל"ד (17.3.74) ויימשכו עד כ"ו באלול תשל"ד (13.9.74). הרשמה חדשה זו מוגבלת לחיילים משוחררים כמגדרתם בחוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה), תשל"ד — 1974.

להלן פירוט היחידות האקדמיות אשר תקלוטנה תלמידים חדשים במסגרת זו וכן הכישורים האקדמיים המינימליים לגבי כל יחידה:

1) הפקולטה למדעי הרוח (למעט החוג מקרא, לשון עברית, היסטוריה, תולדות האמנות והחינוך): מועמדים שציונם הממוצע בבחינת הבגרות הוא 7.5 ומעלה, ולגבי החוגים הבאים כישורים או תנאים מיוחדים כדלקמן:

החוג לאנגלית — ציון 9 באנגלית בבחינת הבגרות. החוגים לצרפתית, יידיש, ערבית ותרבות האיסלאם — הוכחת ידיעת השפה (בראיון). החוג למוסיקולוגיה — ראיון.

2) הפקולטה למשפטים: 30 תלמידים אשר יתקבלו מבין המועמדים, לפי הישגיהם כמתואר במדריך לתלמיד החדש לשנת תשל"ד.

3) הפקולטה למדעי החברה (למעט פסיכולוגיה וביולוגיה): מועמדים שציונם הממוצע בבחינת הבגרות הוא 7.5 ומעלה. מועמדים לפקולטה למדעי החברה המבקשים ללמוד מתימטיקה יצטרכו לעמוד בדרישות הקבלה של הפקולטה למתימטיקה ולמדעי־הטבע כמפורט להלן.

4) הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע (למעט ביולוגיה): מועמדים אשר נבחנו בבחינות בגרות במתימטיקה, ציונם בבחינת הבגרות באנגלית אינו נמוך מ־6, ואשר ציונם הממוצע בבחינות הבגרות הוא 8 ומעלה.

קבלתם של מועמדים כנ"ל אשר ציונם הממוצע בבחינת הבגרות הוא בין 7.5 ו־8 תידון לאור היקף לימודיהם ורמת ציוניהם במקצועות המתימטיקה ומדעי הטבע.

במועד הרשמה זה לא תיערכנה בחינות כניסה בפקולטאות השונות.

חיילים משוחררים כנ"ל המבקשים להגיש את מועמדותם במסגרת הרשמה חדשה זו, יפנו אל המשרד לקבלת תלמידים אישית. שעות הקבלה: בימים א'—ה' בין השעות 08.00—18.00 וביום ו' 08.00—14.00, או בכתב, בבקשה מפורטת. הפונה יצרף אישור מצה"ל על היותו חייל משוחרר במובן החוק הנ"ל והעודת בגרות מקורית או העתק מאושר ע"י נוטריון. מועמדים שלמדו לימודים על תיכוניים יתבקשו גם אישור על כך.

רישום התלמידים במכסה הנ"ל יימשך עד 5.3.74 בלבד, בקשה שתגיע למשרד הקבלה לאחר תאריך זה לא תיענה.

היכונו „למבצע הקש בדלת"

קיסינג'ר בין דמשק לירושלים

מאת חגי אשד

מותר לקוות שהיום יושלם בירור ההסכם בנוגע לשבויים הישראלים בסוריה שהושג באמצעות שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר. שהרי ידועים לאחר מעשה כל פרטי „המשאל הטלפוני" המפורסם שבו „נוליחה" סוריה לאשר את ההסברים ויסוד להסכם השבויים וחי־עובה בשיחות בין קיסינג'ר לבין שגריר ישראל בוואשינגטון שמחה דיניץ. הלא כבה היה דרוש לכך הידוס של שר החוץ הסורי איסמאעיל פחמי בוואשינגטון עיכבה ימים כדי שיסכימו גם הסורים לבצע את ההסכם והיה דרוש ביקור של קיסינג'ר בדמשק, באלכסנדריה, ביאהוד, בירושלים ושוב מדמשק כדי שהנשיא אסאד יתן את הסכמתו הסופית לבצוע ההסכם, ועתה לא נותר כאמור אלא לקוות, כי הוא יבוצע בשלימות. התסריט זה ושל כל מה שהיה כרוך בעבודה, בתכנון ובביצוע היא ההחלטה אופטימית לבירור הד־כשולים הארוך של יחסי ישראל־ערב ואף של סיכה־הצפלה של ישראל בנסיון להתקדם לקראת הסדר על ידי דילוג ממכשול למכשול, כאשר כל אחד מהמכשולים הוא עולה בלא בכבי עבר.

לא בכדי יצר של פילבום, אלא בסכסוך דיאלקטים אין בנוס ביקבה את התהליך האמיר, את איחוד בכסאל כלפני המשלה והתסיבה לכבות זאת בין הד ביקורת עליהם. גם בעתיד הצפרך הממשלה לקבל החלטות שבוות בחלוקית וגם בעתיד כמו במקרה זה הצרך הממשלה לדעה להבחין בין עיקר לטפל. בין הוך לקליפה, היק כדי דבוות במטרה שיוצאים יכולים להגיע בכל שלב. בפקוח הנדון העיקר היה להחיש ככל האפשר את קבלת רשימת השבויים כדי להקל מסבלן של המשפחות ואף להבטיח את ביקור נציגי הצלב האדום אצלם כדי למנוע את הפיכת הביקור לקלף מיקוח בידי הסורים ולאמצעי להתישת ויתורים מהותיים לגבי נסיגה ישראלית במסגרת הפרדת הכוחות. אחרת לא היתה ישראל בסכנה לה. התסריט של הסכם השבויים, כפי שהוא מתבצע על ידי קיסינג'ר בביקור הנוכחי, מבסיס את הבנת המטרה העיקרית הזאת. הסורים יקבלו לידיהם את ההצעות הישראליות לגבי הפרדת הכוחות רק לאחר שיתקיימו הביקורים של נציגי הצלב האדום אצל השבויים. יתר על כן, אפילו מסירת ההצעות הישראליות לידי קיסינג'ר תיעשה רק לאחר שיתחילו הביקורים ולא קודם לכן. יש כאן ערובה לסורים שישראל לא תתחמק, כביכול, מלמסור הצעות לגבי הפרדת הכוחות לקיסינג'ר כדי שהוא יעבירן לסוריה — לאחר שישראל תבוא על סיפוקה בעניין מסירת הרשימה והביקורים. הואיל ולא היתה לישראל כוונה של התחמקות כזאת לא נגרם כל נזק על ידי לוח הזמנים של התסריט הזה המבטיח לסורים באמצעות קיסינג'ר, כי ההצעות יימסרו למתווך האמריקאי מיד לאחר שיתחילו חילופי הביקורים אצל השבויים וכי השיחות של הישראלים עם קיסינג'ר יתחילו מיד לאחר מסירת הרשימה. בכך סילקו הפחדים הסוריים נטולי היסוד וסולקו הפחדים הישראליים לגבי הביקור של אנשי הצלב האדום, שלא היו נטולי יסוד. עובדה היא שישראל לא התנגדה למסור את ההצעות, בעוד שהסורים לא רצו לאפשר את הביקורים. העתונאי הישראלי וחבר הכנסת הישראלי שחברו יחד בהתקפה על ההסכם, לא עשו שירות טוב לא לאמת ואף לא להתפתחות המדינית של ישראל.

תמיד קיימת האפשרות של הפרת ההסכם, אבל בכל מקרה כזה צריך להעריך מראש מה יפסיד הצד שיפר את ההסכם בהשוואה להפסדו של הצד השני. אם „יתחמקו" הסורים ברגע האחרון ויעכבו את הביקורים בניגוד מפורש להסכם שהם קיבלו על עצמם בדרג הגבוה ביותר — הנשיא אסאד — כפי שפורסם על ידי הדרג האמריקאי הגבוה ביותר — הבית הלבן — הם יאבדו בכך את ההבנה האמריקאית האפשרית בכל תביעה שלהם בעתיד כלפי ישראל ויחזקו פי כמה את יכולתה של ישראל להתנגד לכל ויתור שלה כלפי סוריה.

ומה ירוויחו הסורים בהפרת ההסכם? „רציונות ישראליים" על הפרדת הכוחות, שאין בהן התחייבות לביצוע. לאמיתו של דבר, מדובר לפי שעה רק על רציונות ולא על הצעות ובוודאי שלא על תכנית להפרדת הכוחות בין ישראל לבין סוריה וצריך להיזהר מן הטעות של השוואת השיחות עם סוריה לשיחות עם מצרים. היות והשיחות עם סוריה באות אחרי שיחות ההפרדה עם מצרים, נוצרת הטעיה של ראיית השיחות הסוריות בהמשך השיחות המצריות במקום שהללו הופסקו, אבל האמת היא שתחילת השיחות עם סוריה היא התקדמות גדולה מבחינה זו, שעד כה היו הסורים נוקשים ואטומים להליכים. אך היא מהווה נסיגה מהותית בהשוואה לאופי ולתוכן של השיחות ושל ההסכמים בין ישראל למצרים שהגיעו לשלב מתקדם פי כמה וכמה.

מטעות פסיכולוגית והגיונית זאת יש להישמר ולהיזהר. המשא־ומתן בין ישראל לבין סוריה נמצא עדיין בשלב של מיפוי הרקע. עדיין יש צורך להתגבר על מכשולים מוקדמים קשים ביותר לביצוע. כגון ההסכם בנוגע לשבויים הישראלים, שהוא בגדר חובה סורית אלמנטרית שלא היתה צריכה לשמש כלל נושא למשא־ומתן, אבל עובדה היא שלא היה מנוס ממשא־ומתן ארוך וביצוע בשר תופס של מבואים עדרים וחריגה של שר החוץ המבוי ואף של „המשאל הטלפוני" כדי להגיע להסכם זה. מכאן אפשר ללמוד על השאר. לפי שעה מדובר בחילופי רציונות ראשוניים לגבי הפרדת הכוחות: הסורים מבלידים שהם לא יוכלו להסתפק בחזרת חלק ניכר מרמת הגולן ומסיפון העיר קונייטרה כמחוז בכוללת האלמנטרית של הבחה, שייחזר לריבונות סוריה, ואילו ישראל נדרכה כי הסכם הפרדת הכוחות צריך להתבצע כולו במחוזה המובלעת שנכבשה במלחמת יום כיפור וכי גם הדרי הפרדה והפיקוח של כוח או"ם צריכים להיות במובלעת של הרדיה לגבי הגזרה כולה.

עדיין יש צורך בבירורים רבים על מתכונת שיחות ההפרדה — על המקום שבו יתנהלו, על המסגרת ועל הדיבג, כאשר ישראל מצפה מעדיפה כמסגר מכר תחלים קטן ככל האפשר והעדיף ביותר מבחינתה הוא הרכב מצוף לס „ישראלים־אמריקאים" ובמכד של הסורים מצוים כגדרים שיחות שהם עצמם לא יסתפקו בהן.

ואף־על־פי־כן אין כעת לזלזל בהתקדמות שחלה על ידי הפעלת התסריט של הסכם השבויים הכולל גם „חילופי רציונות". מסירת רשימת השבויים וביקור הצלב האדום אצלם הם בגדר מכשול ראשון שנפרץ ואולי לאחר שנבירין המכשול הראשון, יהיה יותר להתגבר על המכשולים הרבים האחרים שבדרך להסדר חלקי גם בין ישראל לבין סוריה.

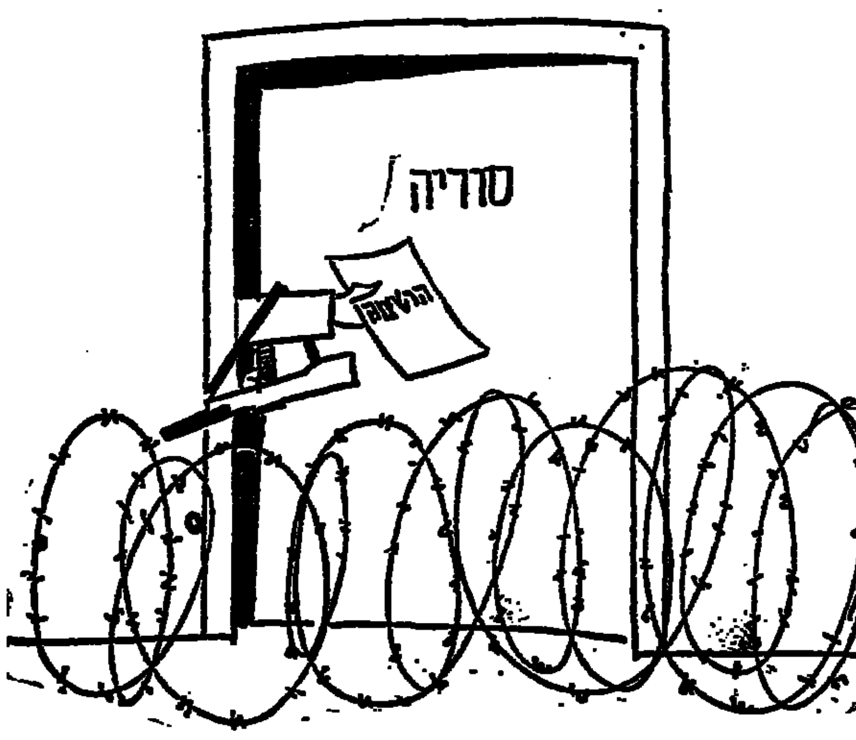

גם אם יעמוד משה דיין על דעתו שלא להצטרף עתה לממשלה — אין זה הכרח שהסיבה תוותר על ייצוגה בתפקידים הממלכתיים המרכזיים, ואין הדבר נוטל את הזולת בבני הצטרפות מאחורת יותר על מ. דיין.

אין להצטער גם על המאמצים הנעשים עתה כדי לאפשר למפד"ל להמשיך בשותפות רבת השנים ורבת ההישגים בין תנועת העבודה ובין המחנה ההיסטורי. צריך לקוות, כי ראשי המפד"ל יצליחו להתגבר מכעוותיהם של חוגים קיצוניים, לקבל את הצעת הפשרה ולהרים את חלקם הן לחיזוק השלטון בשעה קשה למדינה והן למניעת התרבות הרגשות האנטי־דתיים בציבור החילוני.

אם יצליחו מאמצים אלה, הרי הארכה שביקשה ג. מאיר תהיה יותר מכדאית. ואם לאו — יש להציג ממשלת מיעוט.

איזו מסגרת לשיחות ההפרדה?

ישראל וסוריה כאחת מעוניינות בהפרדת כוחות, אולם הפער העמוק בין עמדותיהן מורה כי השגת הסכם בעניין זה, אם היא בכלל אפשרית, לא תהיה מלאכה קלה. הצעד הראשון נעשה עם קבלת רשימת השבויים וההסכמה הסורית לביקורי הצלב האדום אצלם; ישראל מבזה בוודאי הקלה על שר החוץ האמריקאי במאמציו בעניין זה והפגינה רצון טוב. אך עם כל חשיבותו של הצעד הראשון אין בו כשלעצמו כדי לבסס תקוות להסדר מהיר בדומה להסדר שהושג עם מצרים. הפעם מדובר כנראה בתהליך ממושך יותר של גישור על פני הפער.

תפיסתה של דמשק לגבי השגים טריטוריאליים, שהפרדת הכוחות צריכה להביא לה, היא מדהימה. לא זו בלבד שהיא מבקשת לזכות בדרך הסדר־ארעי, שאיננו שלום ואיננו הפסקת לוחמה, בכל השטחים שהפסידה כתוצאה מתוקפנותה במלחמת יום הכיפורים, היא מבקשת פרס טריטוריאלי נוסף. אם יש בעולם הערבי אי כתוצה לו מי שמטפח אשליה כזאת, הרי ישראל צריכה להבהיר היטב, כי אין היא יכולה להיות שותפה לעיסקה מדינית אבסורדית כזאת.

אולם אם יש בסוריה נכונות להגיע להסכם, עתידים לצמוח לה כמה יתרונות טריטוריאליים מסוימים ומכאן שגם מבחינתה יש טעם בשיחות. חשיבותן, והתחזיות להיותן ממושכות, מייחדת משקל לשאלה טכנית־לכאורה בדבר המסגרת לשיחות כאלה. בעניין זה אין עמדת ישראל נוקשה והיא משאירה אפשרויות שונות, לפי היעילות הרצויה. אך ברור, כי אין לקיים שיחות על נושא צבאי במהותו במסגרת מדינית רחבה נוסח ועידת ז'נווה, שנועדה מלכתחילה לקיום שיחות־שלום ולהשגת הסכמי שלום. נסיון להלביש את מתכונת דיונים על המאמצים להשגת הסדר מצומצם, יכשיל אותם מתחילתם.

ארכה כדאית

הארכה הנוספת להרכבת הממשלה, שהעניק נשיא־המדינה לגולדה מאיר במסגרת החוק, מאפשרת למיועדת לראשות הממשלה לנסות ולממש את הסיכוי שהסתמן באמצע השבוע החולף להבטיח את השתתפות הסיעה של חטיבת רפ"י בממשלה הבאה, ולמצוא מוצא גם מן המבוך שאליו נקלעו המגעים עם המפד"ל. ממשלת מיעוט היא רע במיעוטו, ואנו סבורים, כי באין ברירה תהיה ג. מאיר חייבת להציג ממשלה כזאת, כי כל עוד אפשר למנוע את הדבר, אין להטיל את המדינה לקלחת בחירות חדשה. אולם ברור, כי הרחבת הבסיס הממשלתי הוא מוצא טוב יותר ולכן יש טעם בבירורים הנוספים המתנהלים עתה, לאחר שנראתה תקוה ליישוב המחלוקות.

שיחות ההידברות, הנערכות עכשיו עם חטיבת רפ"י לשעבר — ושבמקרה הצורך אפשר יהיה לקיימן בדרג גבוה יותר — חשובות גם לגבי שלמותה של המפלגה הגדולה בישראל, וגם להבטחת הרכבה תמכון של הממשלה החדשה.

חילופי־ביקורים ירושלים־פאריס

מאז יחסי הקירבה הידידותית שהתקיימו בין פאריס לירושלים בשלהי הרפובליקה הרביעית ובתחילת הרפובליקה החמישית הגוליסטית עברה צרפת כברת דרך ארוכה ובשנים האחרונות בלטה בעויינותה כלפינו. המיפנה במדיניות החוץ הצרפתית, שהחל עוד עם החלטת דה־גול לסיים את מלחמת אלג'יר והגיע לשיאו אחרי מלחמת ששת הימים, היה תוצאה מהערכת מצב חדשה שלפיה מחייבים האינטרסים הלאומיים הכלכליים והפוליטיים של צרפת הסתמכות על העולם הערבי. על מזבח אינטרסים אלה הקריבה פאריס את כל השיקולים ההיסטוריים שהיו ביסוד אהדת הציבור הצרפתי למאבקינו עד בתקופה שלפני קום המדינה. באחרונה אף קיבלה אוריינטציה פרו־ערבית זו מימד נוסף בעקבות משבר האנרגיה: בצורת הידוק הקשרים עם ספקות הנפט הערביות מקווה צרפת לחזק מחדש את מעמדה בזירה הבין־לאומית, שנפגע בעקבות ההפשרה וההידקים בין מעצמות־העל והיא מנסה לגרור אחריה גם את יתר ארצות השוק האירופי. אוריינטציה זו, שנקבעה על־ידי הנשיא פומפידו בשיתוף עם מיניסטר החוץ שלו מישל ז'וברט, לא תשתנה בעקבות הריאורגניזציה שמבצע בימים אלה ראש הממשלה פייר מסמר בקבינט.

למרות כל אלה ועל אף היעדר אשליות בקרבנו יש לברך על הסיכום העקרוני שהושג השבוע בפגישה ז'וברט עם השגריר בינתן בדבר חילופי ביקורים בדרג של שרי החוץ בחדשים הקרובים. דווקא בשעה שהנשיא ניקסון מוזמן על־ידי הנשיא סאדאת לבקר בקאהיר ושלא רק מצרים אלא גם מדינות ערביות אחרות מבקשות לחדש יחסיהן עם וואשינגטון — יש לנו עניין בנורמליזציה של יחסינו הדיפלומטיים עם צרפת. כשם שאנו מעוניינים בחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ברית המועצות. גם אם אין סיכוי להחזרת הידידות הצרפתית־ישראלית הישנה על כנה, יש לנו עניין רב בהפגנה המהותית הפעילה של פאריס המשתקפת לא רק בזירת היחסים הדו־צדדיים אלא גם בזירת אירופה השוק כולה. עם עדיין ממלאה צרפת תפקיד נכבד. במסגרת מגעים דיפלומטיים מחודשים אלה אף נצטרך להעמיד את צרפת על הרציניות הרבה שבה אנו מתייחסים לעיסקת הנשק הטכנולוגי ביניה לבין המדינות הערביות הקיצוניות.

„הכרחי לבנות את מפלגת העבודה כמפלגה בלי חטיבות"

יוסף אלמוגי בשיחה עם „דבר" על האפשרויות לפתרון המשבר הפנים־מפלגתי

מאת דניאל בלוך

ראש עיריית חיפה ושר העבודה היוצא יוסף אלמוגי ביקש השבוע למלא תפקיד מתווך ומפשר בסכסוך שבין חטיבת רפ"י לשעבר ובין המרכז במפלגת העבודה. בשנים שבתו כיהן כשר העבודה ביקש אלמוגי להתגבר בענייני מדינה ומפלגה בהרון לתחום הנושאים הקשורים במשרדו. אך דווקא עתה הוא מבקש להשמיע את קולו בעניינים האקטואליים הבוערים ולהחזיר לחיפה את המקום הראוי לה בתנועת העבודה, כפי שהגשים בעירו את ביטול החטיבות וכי שהיה בעבר איש רפ"י, סבורים חוגים רבים במפלגת העבודה כי טוב עשה ויעשה יוסף אלמוגי, אם יהיה פעיל במאמצים לשמור על שלמותה של המפלגה.

בעשית שבין כנס רפ"י ובין כניסות ההידברות בין החטיבות הבנהי ליוסף אלמוגי שאלות אחדות. השאלה הראשונה היתה האם לדעתו היה מוצדק צעדו של משה דיין.

אלמוגי: אני אינני דן את דיין על פי השאלה, אם צעדו היה מוצדק או לא היה מוצדק. אני מתייחס להחלטתו של דיין כאל עובדה שאין להשלים עמה בשלב זה. וודאי שלדיין היו ויכבם נימוקים כבדי משקל לצעדו זה. אולם יש מצבים שבהם איש ציבור אחראי איננו יכול תמיד, ובכל שעה ובכל רגע, לעשות בדיוק את רצונו ולמלא בדיוק את מאווייו. אני מצטער שגם דעתו של דיין היתה כזאת ביום פרוץ מלחמת יום הכיפורים, אבל נראה שהעניינים התפתחו בצורה כזאת, במיוחד בתוך מפלגת העבודה, עד שהגיעו אותו לעשות את צעדו. שאני חוזר ואומר שאין לקבלו בשלב זה. בזאת אינני רוצה לומר שבשום מחיר, תנאי וזמן אין להוליך שר. ויהיה הטוב ביותר במשרד האחראי ביותר. אבל אני דן במצב הנוכחי, ואני חושב שבנסיבות הקיימות התתירה לאחדות לאומית מירבית ולאחדות תנועתית מירבית הם שני צווים לאומיים גדולים.

— האם אחדות לאומית ואחדות תנועתית מתחייבות כיום בכל מחיר?

אלמוגי: לא, בכלל. לא הייתי רוצה להגיע לקרע עם הרפורמים בארצות הברית. גם אם מתגלים קשיים בהרכבת הממשלה. על אחת כמה וכמה שלא הייתי רוצה לגרוך הרחבת הבסיס לוותר על דעתי, כי יש להתגר לשלום. גם בטחון ובחוגים טריטוריאליים. ואילו היום הייתי עומד בפני הברירה בין התלטה של אף לבין ממשלת מיעוט, אני מבכר ממשלת מיעוט. אולם איננו יכול להשלים עם העובדה שלא נעשה לשבת יחד, ולסרב ויתורנו על נסיון כזה. עם זאת אינני בא בטענה, כי אינני יודע את כל הפרטים. גם אין לי זכות להתאונן, כי הייתי חבר בוועדת הכד"פ. אך לא השתתפתי בישיבותיה. באשר לאחדות התנועתית, כאן חל פרדוקס משונה. דווקא בכל הקשור למדיניות חוץ ובטחון כבעת יש הסכמה בין הרוב של אנשי מפא"י הוותיקים ובין חברי רפ"י לשעבר, ולכן אני חושב שיש לעשות מאמצים גדולים בכל האפשר כדי להגיע לאחדות מירבית.

— מה ניתן לעשות עכשיו באופן קונקרטי ומיידי?

אלמוגי: ביום חמישי שעבר במרב נדבה היה, כי כלה ההרצה הרעה של הליכה לממשלה בלי השתתפות נציגי חטיבת רפ"י, תוך הבטחה שהם יתמכו בממשלה. בינתיים חלה התעוררות בימים האחרונים, והדחייה בהצגת הממשלה מספקת חיפושים די רציניים למציאת פתרון. ביום חמישי שעבר הייתי הראשון שהביע ספקות לגבי הבטחון המוחלט שאכן כל חברי רפ"י יצביעו בעד הממשלה. אין זה דבר שמובטח מראש וייתכנו הפתעות מאוד בלתי נעימות. עכשיו מחפשים אפשרויות לפתרון המשבר, ואני מקווה שהחיפושים אכן ישאו פרי.

השר יוסף אלמוגי

— השאלה היא, אם המשבר איננו עמוק יותר ואיננו ניתן לפתרון בתרופות פלא, שיעילותן לזמן קצר בלבד?

אלמוגי: שרשיו של המשבר הם בראש ובראשונה במיבנה המפלגתי־תנועתי. עם כינון הממשלה החדשה חייבים להיערך לקראת שינויים בתוך מפלגת העבודה. אם המפלגה לא תשוחרר מסיעות ומשנאות היא, למעשה, עלולה לסיים פרק היסטורי של היותה ושם העדרה והמרכז של אחריות לאומית וממלכתית. בהיותי חסיד של שיטת בחירות אחרת אינני נבהל ואינני מתחלחל משינויי שלטון. אולם במלוא ההכרה יכול אני לומר, כי במצב הנוכחי ובשנים הקרובות אחדותה ותקיפות פעולתה של תנועת העבודה הן אינטרס ממלכתי עליון. כדי שלא נידרדר עד התפוררות הכרחי לבנות את מפלגת העבודה כמפלגה בלי חטיבות, כמפלגה שהשלטונה בלויה לעז־כל והתקלות בכהודות לבישיים. הכרחי גם לשנות את שיטת הבחירות: בתוך המפלגה — בחירות ללא חטיבות. בעיריות — בחירות ישירות לראשי ערים, ולכנסת — בחירות אזוריות.

— קל לומר „ביטול החטיבות", אך כיצד עושים זאת?

אלמוגי: הנסיון שלי, לצערי הרב, מצביע על כך שאין לסמוך בביצוע התמורה על החטיבות הקיימות, שהרי לוועידה הקודמת הלכנו בהחלטה נחושה של ביטול החטיבות, אך מסיבות כיוהדות שונות נוצר מצב גרוע מזה שהיה מיד אחרי האיחוד. לכן אין תולכת בהחלטה של המרכז והלשכה. אני תולה תקוות בלחץ מלמטה למפלגה, מהמחוזות ומהסניפים. לי נראה — ייתכן שאני טועה — שאותם הפגמים והיחסים הבין חטיבתיים, הגרועים במרכז, הם הרבה יותר טובים במחוזות. לכן אם יחליטו על בחירות פנימיות, ואני תומך בכך, הכרחי להפעיל את המחוזות ולהתחיל בהם.

— זה הצעד הארגוני, אך מה בתחום הרעיוני?

אלמוגי: בתוך תנועת העבודה היו בימים ימימה התגששויות אידיאות וארגוניות בין שלושה זרמים: היה זרם שמשך ימינה, היה זרם שמשך שמאלה, והיה הזרם המרכזי. הזרמים שמשכו שמאלה היו שונים. הזרם שמשך ימינה היה בתוך המרכז. גדולתה של מפא"י היתה, שהיא היוותה את המרכז. יש לי רושם שעכשיו יש נסיון להפר את האיזון, וכל הפרה — נושאת בחובה סכנה של ניכור בין תנועת העבודה ובין הציבור הרחב, וירידה גדולה וניכרת בכוחה האלקטוראלי ובאיבוד הפס. לכן עלינו להחזיר לעצמנו מה שבעצם אנו רוצים, ולאן מועדות פני תנועת העבודה בארץ. בירורים מסוג זה, בתוספת ההצעות הארגוניות שהזכרתי, צריכים להיות אבני היסוד לחידוש ורענון פני תנועתנו. ויכולת הנגועה להשפיע על שלוהגי בכעבל.

— האם אתה מאמין שדבר אפשרי?

אלמוגי: באמת — כן. במנה — לא. תלוי, מה יהיו הכוחות שיבידו עצמם לקראת השינוי. יש מאגר גדול של כוח אדם בתנועת העבודה שאינו בשפל בצורה המגוונת ויש, ואשרי, להפעילו.

— האם קיימת סכנת פילוג במפלגת העבודה?

אלמוגי: אני חושש שהסכנה קיימת. אם אמנם לא ייצא מוצא ונציגי רפ"י לא ישתתפו בממשלה. אפילו אם יחליטו עצמי להצביע בעד הממשלה, הרי אני רואה סכנה די חמורה לקרע. אשר יהפתח דרכול להביא לידי פילוג. גם אם אלה שעומדים בראש רפ"י אינם רוצים בו ואינם מעוניינים בו.

— ומה תעשה חיפה במקרה כזה?

אלמוגי: חיפה תעשה כמיטב יכולתה כדי למנוע קרעים. אך עד כמה שאני מכיר את המחוז אין בחיפה אנשים המעוניינים לפילוג איזשהו. חיפה יכולה למלא תפקיד חשוב למניעת הקרע. קודם כל, משום שהסיבות מפא"י ורפ"י מאוחדות בה הלכה למעשה. נוסף על כך, בקרב הפעילים בחיפה לא תמצא את הקטביות בעניין מדיניות חוץ ובטחון. בחיפה אין שנאות בשרשות בין החברים, אם כי אינני אומר שכל הגברים מתנשקים בכל בוקר. והאחרון אחרון, בחיפה אין מתיימרים לעמדות מפתח רציניות. אחרי אלפיים שנה הייתי השר היחיד מחיפה. וגם שר זה עזב ברצונו את הממשלה. לכן בחיפה יש אלמנטים די טובים שיתרמו לחיזוק תנועת העבודה ולשלמותה, משום שאין בה קנאות קיצוניות ויש בה מאגר גדול של רצון טוב. כל מה שאמרתי, בא לידי ביטוי בתוצאות הבחירות במחוז חיפה הן לכנסת והן לעיריות. אמנם גם אנחנו ירדנו לכנסת, אך הרבה פחות מבשאר המקומות.

לבטי הישות הפלשתינאית

מאת מיכאל אסף

הישות הפלשתינאית היא תוצאת יצירה של התנועה הציונית והפוליטיקה הבריטית (כולל הצהרת בלפור), תוצאה זו מושמה משנת 1920 ואילך על־ידי מנהיג ערביי ארץ־ישראל, מוחמד אמין אל־חוסייני, שנתמך על־ידי הגרשות מוסוליני והיטלר ומפרוציהם וטובביהם בארץ. יסוד מדינת ישראל והוצאת מאות אלפי פליטים, שליוותה יסוד זה, חיזקו והעמיקו את הישות הפלשתינאית, כי המדינות הערביות — חוץ מירדן — לא קלטו את הפליטים „האחים", אלא ביצרו את עובדת הפליטות ושמרו עליה בקיצוניות למען האינטרסים שלהן. אמנם רוב — כשני שלישים ויותר — מן הפליטים התרכזו בירדן וגדה המערבית, שסופחה על־ידי המלך עבד־אללה לממלכה הירדנית, וברצועת עזה, שסופחה לא־סופחת למצרים. אבל בכל מוגות הפליטים ובריכוזיהם טופח הרעיון של „שיבת־פלשתין" (מעין שיבת־ציון שלנו). זה היה הקרקע שעליו צמחה — במשך השנים — הגרעת המחבלים, או הפדאיין. גם התושבים של הגדה המערבית, שלא נהפכו לפליטים ולא עברו לגדה המזרחית, לא נזדהו יפה עם הממלכה הירדנית בגלל הפוליטיקה של רבת־עמון, שזיהתה אותם, אף כי חלה במשך כעשרים שנה התקרבות של אינטרסים כלכליים ומשפחתיים בין תושבי שתי הגדות. ברצועת עזה נהגו המצריים כשלטון כיבוש כמעט. כלומר: הקפיאו את העניין הפלשתינאי וקימוהו שם באופן רשמי, ממשלת „כל־פלשתין", תחילה בהסכמת אל־חוסייני ואחר־כך בלי הסכמתו. מלעמה־הקירוב, הממשל היחיד היה מתן אפשרות למתלמדים מהרצועה ללמוד במוסדות השכלה גבוהה במצרים ואפשרות מסחר של הברוזה בין הרצועה ומצרים. הן הפוליטיקה הירדנית הן הפוליטיקה המצרית גרמו בדרך כלל במישרים ובעקיפים לבידוד קיומה של הישות הפלשתינאית.

מצב זה נתהפך במלחמת יוני 1967. מן הגדה המערבית ברחו לגדה המזרחית פליטים, ישנים וחדשים, במספר רב. מספר הפלשתינאים בירדן הגיע לכדי 60 אחוז מכלל התושבים ויותר. התוספת הפלשתינאית גרמה לפיצול ירדן ונידולה מצד אחד ולהרחקת רגליהם של התושבים העיקריים, הירדנים מלפני 1947־8 — מצד שני. למשל: מקומות בממשלה (שרים), בשלטון (פקידים, צירים בבית הנבחרים), בצבא ועוד. העיקר: התושבים הירדניים נהפכו הלכה למעשה למיעוט מול הפלשתינאים המשתרותים והמשתגבלים יותר משום, ההתם פליטים־נגולים. רק על־ידי הסתמכות על שבטים בדויים — כלפי הפלשתינאים — יכול המלך חוסיין לישקיש את אי־הרצון שגדל והלך בקרב ראשי הציבור הירדני ואפילו — לפי שמועות בלתי־מוסמכות — במשפחה המלך עצמה. הסיכסוכים [illegible] הישות הפלשתינאית [illegible] ברצועת עזה ושם התפשטה התעסקות בכל מחנות הפליטים בירדן, בסוריה ולבנון, לבסוף ב־1970־71, והעמד חוסיין לפני ברירה: או השתלטות ארגוני המחבלים בשם הישות הפלשתינאית על הממלכה הירדנית או חיסול השפעת הארגונים הללו. הוא חיסלם, כידוע, אבל התוצאה היתה העמקת המינה נגד חוסיין והמכיכו המסודות מקרב הירדנים בלבות רבים מהפלשתינאים בשתי הגדות, וביחוד בלבות בני הדור הצעיר הפלשתינאי.

בינתיים חלה התפתחות חשובה בקרב תושבי הגדה המערבית והרצועה שתחת שלטון ישראל מאז יוני 1967. גרמו לכך: שיטת ממשל מקיף במשטר הפלתיר המימשל לישראלי בכל יתר השיטורים; על־ידי רווחה כלכלית ופיתוח ותקלאות, שלא נודעה כמוה בעבר במקומות האלה, נקשרו קשרים חשובים, חיוביים, בין התושבים הערבים הללו ובין ישראל. תוך שנתיים־שלוש שנים נתאפסה תנועת המחבלים בשטחים הכבושים. השפעתם נשמרה בתנאי מחתרת פה ושם בצורה רופפת מאוד. הפגיעות הישירות של המחבלים בישראל, כולל השטחים, נעשו נדירות ואם כי ממשלת ישראל הרשתה הופעת מנהיגים ערביים, יומיים ולא־יומיים, אנטי־ישראליים קיצונים בתוכה, הרשתה הנפש ביטוי בעל־פה בהזדמנויות שונות, הרשתה נסיעות אישים לארצות ערב, בידיעה שחלק מהנוסעים עומדים במגע גם עם ראשי המחבלים המבקשים חיסול מדינת ישראל בשם הישות הפלשתינאית, — אין ספק שהנוכחות הישראלית הליברלית שהביאה רווחה כלכלית כל כך גדולה, נתנה פירות, ודאי אין פירוש הדבר, שפלשתינאים אלה יחדו במוסבי שרוצי להם השלטון הישראלי. יותר מזה: הם ודאי אינם רוצים בשלטון זה לנצח, אבל פירוש הדבר שרבים השתיחים, ברובם הגדול, לא היו ואינם בעומק לבותיהם בין ה מ ז ר ז י ם לסילוק השלטון הישראלי מהשטחים, ביחוד לא עתה. אחרי המלחמה האחרונה ולאחר ה כ ש ל ו ן ה מ כ ר י ע של המחבלים במאבקיהם לעורר מהומות בשטחים. ברובם הגדול, לא היו ואינם היחיד שהשיגו, בלי כל מאמץ, שהפועלים הערבים נהנוד בשעת המלחמה ממש מלבוא לעבודה אצל יהודים.

ההתרוננות או נכון יותר — האפשרויות, העומדות עתה לפני הפלשתינאים בשטחים, ואפילו לפני אלה הדבקים בישות הפלשתינאית בכל מאודם, גורמות להם לבטים רבים. מה הן הברירות? א) צירוף מחדש לירדן בתוספת (או בלי) הרצועה? ב) הבלטת הישות הפלשתינאית תוך הצטרפות פדרטיבית לירדן? ג) כינון מדינה פלשתינאית עצמאית? ד) מדינה פלשתינאית עצמאית קשורה לירדן ולישראל או לאחת משתי אלה?

לדעת רבים (הרוב?) של המנהיגים הפלשתינאים, הערבים, הגופים עתה, אחרי מלחמת יום הכיפורים, לפתרון בעתיד לא־רחוק, גם אם לא קרוב ביותר, יש לקבוע את עתיד השטחים הכבושים במשאל־עם כלל־פלשתינאי. לפי־עתה היזמה הקולנית ביותר היא נגד שיבה לממלכה הירדנית, כמו בעבר. אבל בשטחים עצמם, וביחוד בקרב הדור הבוגר, המסורתי ובעלי הנכסים, יש נטייה חזקה לקבלת הצעת חוסיין על כינון פדרציה ירדנית־פלשתינאית (כולל רצועת עזה), תוך הבטחת אוטונומיה מירבית לשלטון המקומי, הפלשתינאי. יחד עם זה חל מיפנה רציני לגבי תכנית מדינה פלשתינאית עצמאית. מצד אחד נוצר רושם, כי גברו החיסוסים והפקפוקים אצל עורך־הדין בראמאללה, עזיז שחאדה, מאבירי תכנית זו בעבר. לא כן לגבי אבו־שלבאייה, העתונאי הירושלמי, שנתן בעבר וממשיך לתת פרסום לתכנית זו, שעבוסה בינתיים להילוך גבוה, לאחר שלפי שמועות רווחות חלק ניכר של המחבלים, ויש אומרים יאסר ערפאת עצמו, אימצו את תכנית המדינה הפלשתינאית בלוצה של מצרים ובאישור ועידת הפיסגה באלג'יר.

התפנית אצל המחבלים — אם יש אמת בשמועות — היא פרי נצחונה של התכנית הפוליטית של בורגיבה, שנתן לה פרסום כבר בשנת 1965: בעיית פלשתין הערבית תיפתר בשלבים; בהווה קח מה שניתן לקחת ובעתיד לכשתגיע לעמדת־כוח תתבע עוד ועוד. זו, בעצם, תכנית שלום של סאדאת בימים אלה: התמקחות מסובכת, מציאותית תוך שימוש מזערי (לעת־עתה) בכוח צבאי ותוך שימוש מירבי באמצעים ובדרכים של משא־ומתן מדיני וכלכלי ובעיקר בלחץ נפט והתמרון בין שתי מעצמות־העל. למעשה בשביל תושבי השטחים הכבושים זוהי תכנית המצוררת חששות ודאגות כבדים ביותר. כי להם לא תביא תכנית זו, אם תתבצע, שלום. ערפאת, בהסתמכו על תמיכת מצרים ופיסגת אלג'יר, יראה עצמו זכאי ומוסמך לכונן את המדינה העצמאית הזאת. הרי הוא ותומכיו הם עתה בשביל תושבי השטחים אנשים מן החוץ שירצו להשתלט בשם „המהפכה הערבית". מהפכה זו איננה רק עניין השמאל שבקרב המחבלים כד"ר חבש, למשל, אלא עניין כל המחבלים לסוגיהם לאחר הסתלקות הכוח הישראלי.

אינני יודע, לאיזה פתרון יגיע קיסינג'ר בתהלכיו הפוליטיים במזרח זה. עד כה היה ידוע, כי ממשלת ארה"ב מתנגדת לקריעת השטחים מהממלכה הירדנית. ועל אף התשורה ביחס לבריה"מ, אין להניח, שארה"ב תסכים על־נקלה ליצירת מדינה נוספת כאן, שמכוננית ותומכיה יישענו באמצעות סוריה ועיראק על רוסיה ויבינזו טריז סובייטי בין ישראל וירדן. גם אין ספק, כי בירדן חזק עד היום הגוש שעליו נשען המלך, גוש שאינו מוכן לוותר על השטחים ולו בצורת פדרציה בלבד (אחרי משאל־עם). על אחת כמה וכמה אי־הקמת מדינה עצמאית נוספת היא שאלה חיונית למדינת ישראל. אגב: מדינה כזו לא תאפשר כביאה פתרון בעתיד גם לבעיית המקומות הקדושים לאיסלאם בירושלים. ברור כי תורת השלבים, שהיא תורת הבבטחה ההגנשמות ושהלחמה בלתיישיות בלתיה, תתבסס ותתגבר עם הקמת המדינה הנוספת, שבה יהיה משקל רב להשפעת ערפאת והמחבלים בכלל — ההיה שמהם עתה כה שתתה. לתרבות הסיהיב מירושה של מדינה כזאת יהיה סיכוי להקיפה נודאה, ובכאן לבטיים הקשים, שישיגה אלג'יר רק תוסיפה עליהם.

עתה, כתוצאה של המאבק המדיני המתנהל בהדרכתו של קיסינג'ר וכתוצאה של התנהגות בישראל עצמה, מבחינה מדינית־פנימית וכלכלית, צפויים ודאי זעזועים ותגובות בקרב ערבי השטחים. בלי ספק יש גם חשיבות־מה להחלטת הוועידה המוסלמית העולמית בלאהור על אישור הארגון לשחרור פלשתין כנציג יחיד המבטא את הישות הפלשתינאית. החלטה זו היא המשך השלמה לאישור שניתן בוועידת הפיסגה באלג'יר. אבל הדבר המכריע ברגע זה הוא דבקותם התקיפה של הנשיא סאדאת יחד עם עוזריו ושותפותיו בביטול הלאווים של ועידת חארטום ובהתירה להסדר עם ישראל הלד בשלבים. הסדר של סאדאת, כמובן, שואף להביא לאבוד ככל האפשר.

מפזמוני השעה

אמונה בעורף־עוצמה בחזית: האיש העובד ראוי שתתן לו טרמפ!
מוגש על ידי כור תעשיות

,נתבדו החששות לאנטישמיות באה"ב'

נציגי הקונגרס היהודי־האמריקאי על בעיות ישראל־ארה"ב והתפוצות

מאת שלמה שפיר

מתי הגיעה העם האמריקאי בי־ החודש החמישי להרס הנפש ה־ ערבי? כיצד מצליחים יהודי אמ־ ריקה להבין בשאלת ההפשרה ה־ ייקון ניקסון בין הנשיא ניקסון לקונגרס? האם וכיצד משפיע ה־ משבר הפוליטי הפנימי המוקד ב־ ימים אלה את ישראל על נציגי הממסד היהודי האמריקאי המוז־ הים עצמו? באיזו מידה הולך ה־ במשך התמיכה של יהודי ארה"ב בגו בדמותה על ממשלת ישראל? והאם עלול שיהוד כערכות אצלנו להוליל בהחמרה זו? האמנם הגבירה מלחמת יום הכיפורים את התחושה הסולידריות היהודית ב־ ארץ ובתפוצות?

שאלות אלו ואחרות — שלא על כולן נתקבלו תשובות חד־ משמעיות — הוצגו השבוע על־ ידי כותב „דבר" לראש משלחת הקונגרס היהודי האמריקאי: מנן יו"ל המועצה גב' ז'קלין לוין בניו־ יורק, הנבו"לית גב' נעמי לוין יבכן המנהל ויצ'ירד כהן, כוחם בניו־יורק, עצם ביקורה של מש־ לחת הסולידריות בת 132 חבר במקום וצדית הקונגרס בניו־יורק הוא חידוש מעניין התורם לחיזוק הקשר בין ההפצאה האמריקאית לישראל ולהבנה טובה יותר של המציאות בארץ אחרי המלחמה. הקונגרס היהודי האמריקאי, שבר־ ראשו עומד עתה רבי ארתור הרצברג והכיתה באירגון הגג, עידית הנביאים, הוא אירגון פרו־ ציוני ליברלי שנוסד לפני יותר מ־50 שנה על־ידי הנהיג הציבור הדגול רבי סטיפן ווייז.

האמנם התאמתו עד כה הימור עד סוף פברואר 1974, התחושות לגבי תגובת אנטישמית בארה"ב בעקבות מחסור הנפט, שלהם הוד־ גבאו אירגונים יהודים שונים? אנשי הקונגרס הליברלים והאופ־ טימיסטים שמחים כי חששות אלה נתבדו: „כל משאלי דעת הקהל הפריכו חששות אלה לחלוטין. תבריהם של אירגון אירגונים קי־ צוניים וחברי־הכנסת מדביקים כרז־ זת שיקנה על המכוניות. אך ה־ רוב הגדול של הציבור מטיל את האחריות לא על היהודים ולא על ישראל כי אם על הערבים, על ה־ בכושל ועל הברית הנפט. לפעמים, האפתענו מהמילוי הגדול של רצון טוב, מהגבר שהבהרה האמריקאית אוהבת ושובה יותר בכפר סטפי־ סר". ובהצגנה הם מוסיפים: „אולי תרם לכך גם עבודה השיטתי ב־ תחום ההסברה ושיתוף הפעולה ה־ בין־קהילתי".

יתר על כן, על פי משאלי הא־ ריס האחרונים אף מסתבר, כי בעקבות החורם גדלה האהדה ל־ ישראל לטובת הנוטים כאוקמר־ בר. בציפומה של כלהבת יום הכפירים, ברוב של 66 לעומת 20 אחות דוחה הציבור האמריקאי ביטוח להרם הערבי כנסיון על הבחבת בדיניה־ההין של ארה"ב. רוב של 61 לעומת 23 אחות שולל את ההצעה שיש להתקרב לערבים על חשבון ישראל; ו־65 לעומת 20 אחוז בעבים להשלים עם כמי־ פרסויה גבוהה יותר בהורף בגלל תמיכת ארה"ב בישראל. למרות בהיוזות כסייפת ביחסים היהוד־ ייסר־דיים בשנים האחרונות ב־ הודחות האינטלקטואלים של „ה־ כוח השחור" עם „העולם השלי־ שי", ארצות אפריקה וערב נגד ישראל — אין נציגי הקונגרס בהיאשים בהציבור הכושי. לדע־ תם, חלק גדול מהמכושים, הברי האיגודים המקצועיים והאירגונים המתנים לשיוי זכויות נוקסים עדיין יחס של הבנה כלפי העם היהודי וישראל. ואשר לכנסיות הפרוטסטנטיות הקאתוליות, היו גילויים של רצון טוב על בסיס מקומי, אך לא במישור הארצי. ואם כי בדרך כלל רווחת בציבור היהודי הדעה שעבדות הקאתולים גוהה יותר בשאלת ישראל מעבר דה הפרוטסטנטים הליברליים בצי־ פון, כמו קארדינאל לא פצה פיו בעת המלחמה האחרונה.

באיזו מידה תומך הקונגרס היהו־ ודי האמריקאי, שבעצות בהנהגתו הראשונה של ניקסון חלק בתוקף על מדיניותו בווייטנאם, על מדי־ נת הממשל הרפובליקאי כלפי יש־ ראל? הקונגרס, כארגונים יה־ הודיים האחרים, רואה עצמו חייב הודה למכשל ולקונגרס על ה־ סיוע שניתן לישראל עד כה ומבק־ שה כי ותמיכה הדו־מפלגתית תי־ משך. אולם עם כל הספקתם של מודים שונים בוינה הפנימית על פוליטיקאים יש לזכור, כי מדיניות הממשל כלפי ישראל נקבעת על־ פי האינטרס הלאומי האמריקאי: „גם אם אין ניקסון מזלזל בקולות היהודים, אין הציבור היהודי נמנה עם המפיע הגדולים והדבר אף בלט בבחירות ב־1972", כל צוד האינטרסים הוואכים תימשך הת־ מיכה האמריקאית; אם יעמיק ה־ פער אין בטחון לא רק לגבי ה־ רפובליקאים אלא אף לא לגבי הדמוקרטים. אך לפי עצה מרוצה הציבור היהודי מהלך השיחות של ד"ר הנרי קיסינג'ר.

בהקשר זה, מהי עמדת הקונגרס כאירגון ליברלי בעניין הספרת המתיחות הבינלאומית לדי־ מות תיקון הסנטור הנרי ג'קסון המבוגד, כידוע לאמצעי ניקסון וקיסינג'ר להעמקת שיתוף־הפעולה עם ברית המועצות? בוועידת ה־ קונגרס בניו־יורק התנהל בעניין זה ויכוח בין שני מומחים נודעים. פרופסור מארשל שולמן מאוני־ ברסיטת קולומביה ופרופסור האנס מורגנטאו מהסיטי אוניברסיטי של ניו־יורק. בעוד שהראשון חייב ב־ עיקרו את מאמצי ההפשרה כהגון הצדיפות שהוא מעניק למניעת שואה גרעינית, פירב מורגנטאו לראות במשטר הסובייטי המסתאר ליטאורי שותף מהימן לדיקיום. לקונגרס בתור שכזה אין מדיניות מוצהרת בשאלה זו: „השאלה היא כה הוא המחיר, ואיננו מוכנים לוהר בגלל הפשרה לא על עניינים חיוניים לישראל ואף לא על זכויות יהודי ברית המוע־ צות". תיקון ג'קסון להה לתמיכת הקונגרס היהודי האמריקאי, הואיל וסייע לקידום האינטרסים של יהו־ די ברית המועצות. אולם להשגת מטרה זו מעוניין הוא בהפעלת הרועות המחוקקת הבמבצעת כא־ חת, ומשום כך אינו קובע מסמ־ רות לגבי העתיד. כדברי רבי הרצברג: „אנו תומכים בתיקון ג'קסון אך אין התיקון בגדר ה־ דיבר ה־11". האם קיים חשש שהממשל ינסה לכרוך זה בעיית ישראל בצימצום התמיכה היהודית במאבקו של ניקסון? „אנחנו לדב־ לים בהפרדה מוחלטת בין שני ה־ נושאים".

האורחים, שכולם כבר ביקרו כאן פעמים רבות, מאוחדים בתק־ זה כי בעקבות הזעזוע והתהלב־ טויות שלאחר המלחמה תחול הת־ חדשות מסויימת בתוך המפלגות הפוליטיות בארץ. ז'קלין לוין, ה־ משמשת גם בתפקידים נכבדים במועצה הפדרציות וקרנות הסעד המגביה המאוחדת, חולקת שהיינ־ דר מכשלה בעלת רוב פארלמנט־ רי עלול להחליש את עמדתה של ישראל בשיחות עם קיסינג'ר ולא טורכנה מתוקדימים הסקנדינביים, שהורגלו בשיחות עם נציגי המש־ לות על־ידי נציגי המערך. אומרת נעמי לוין, הקשה היתירה המכובבת כמנב"לית של אירגון יהודי גדול: „יתכן שיהודים אמריקאים ליבר־ ראליים היו רואים ממשלה ישרא־ לית בה נוקשה בעין רעה. אם כי עשויים להימצא חברי קונגרס יה־ הודי עבה". אולם דווקא ז'קלין לוין, המעידה על עצמה שהיא נמנית עם האגף השמאלי בקונ־ גרס, אינה מסה להאמין שהקבמת ממשלה יבין בארץ היתה כתולנת קינוי בתפיכת היהודת האמריק־ אית בישראל, שאחרי כלות הכל אינה מוהגנת בהרכב מפלגתי מסו־ יים. יוצא מן הכלל הוא היוזק השפעתו על הימין והחרדי: הפ־ עצות אלו עלולות לגרום קשיים לישראל בציבור היהודי האמריק־ אי.

בקונגרס היהודי האמריקאי יש חברים כשלושת הזרמים הדתיים, ובארה"ב יש לו לקונגרס והק במלחמה להפרדת הדת מהמדינה. לגבי המאבק הנושם עתה בארץ בשאלה „מיהו יהודי" אין הקונ־ גרס נבגם לויכוח על בעיות הל־ כתיות, אלא מתנגד לעמדת המפ־ ד"ל, הקובעת שרק גיור בידי רב־ בים אורתודוכסים ייחשב כתופס. מסבירה נעמי לוין: „התנגדותנו נובעת מכך שעמדה זו בסכנת את אחדות העם היהודי". מה עוד שאין היא מבוססת על עקרון ה־ גיור ההילכתי, אלא על הנודת הרבנות האורתודוכסית למונופולין בענייני הגיור. אפילו בוצע הגיור לפי כל כללי ההלכה, לא ייחשב לתופס אם לא נערך על־ידי רב אורתודוכסי". ונוכח ריבוי נישואי התערובת בארה"ב והתובדה, ש־ מרבית הגיורים שם בבוצעים בידי רבנים רפורמיים, אין זה עניין סמלי בלבד אלא דבר הנוגע לספ־ פר רב של אנשים.

לסכום, כיצד מסבירים המאר־ רעות האחרונים על יחסי התפו־ צה וישראל? מבהינה אמביוואר־ לית גברה בלי ספק ההזדהות הי־ הודית עם ישראל, גם אם לא כל אחד בודק את הקונצפט האידיאו־ לוגי הציוני של מרכזיות ישראל. אומרת נעמי לוין: „לו הם חד־ לילה חרבה ישראל היו לכך תוצ־ אות הרות־אסון לגבי הקיום הי־ הודי". בעוד שהירלמן של אנש־ הקיבוצים נשארים ספק אם היה משפיע בצורה כזאת". למרות הס־ עצות בדבר שתיקת האינטלקטוא־ לים והאקדמאים היהודים הרבים זהיה, כי מאמרו של איזרחים זאת, „מה שלא ביתן להצלות על הדעת", — ב„באריורק מבוייך" — שפור־ סם ביום ר' שעבר ב„דבר הש־ בוע" ושהופץ באלפי תדפיסים על־ידי אירגונים יהודיים שונים — מבטא את הזאגה הרווחת גם בחוגים אלה. מאידך גיסא מהייבת לדעת נציגי הקונגרס, שותפות הי־ גורל היהודיה הכרת ישראל בחיוד בית קיום התפוצות למווח ארוך. ובציין זה כביינים הם בסיפוק כי בפגישותיהם עם מנהיגים יש־ ראליים, נציגי ציבור מער מצאו הפעם יתר הבנה מאשר בעבר. ואשר לעלייה: מאז מלחמת ששת הימים, ובייחוד בעקבות התסיסה בקרב הדור היהודי הצעיר, נתוס־ פו עולים לא מעטים מארה"ב ל־ ארץ, אולם לגרות העמדת החיר בית של הקונגרס לעלייה אין לנציגים אשליות לגבי הסיכויים לעלייה גדולה מארה"ב, וזאת ללא קשר עם המהיאות הגיכהית רצם בטל הברות הבבאי. אכן, ב־ עניין זה גם לא יכלו לספק את מבאלות בני המצר שצבם מעכבו במוצדין בבית וגן שפעגו בפ־ ניהם, כי עליה גדולה מתמרב היתה פותרת את כל הבעיות.

לקיסינג'ר — ברגשות מעורבים

מאת ז'אן דניאל

המסע החדש של הנרי קיסינג'ר באזורנו מגודר במוסקה רגשות מעורבים ואפילו איריות בסוריה. מצד אחד הסובייטים אינם יכולים להתנגד לפעולה למען נסיגה יש־ ראלית מקו הפסקת־האש בהיות הצפון; מצד אחר חוששים הם בתוצאות הצלחתו. אם ישיג הס־ דר סורי־ישראלי, יהיה זה הישג אמריקאי מובהק, שיעלה שוב את יוקרתה של ארה"ב על חשבון בריה"מ.

מובן כאלו, שהסובייטים אינם ראים בעין יפה את הצלחת הנגבות של ואשינגטון בעולם הערבי. התקרבות קאהיר לאמרי־ קאים היא גלויה; כרה לקרמל, שלמעשה הציל את מצרים מהבדי כה בסוף מלחמת־יום־הכיפורים. יש לסובייטים כמה סיבות להיות מודאגים מההסכם המצרי־ישראלי. הוא מדחיק, ואולי מבטל, את סכנת חידוש המלחמה בין מצרים לישראל, כלהכה שהיתה למעשה על ברת"מ הסכך אותה בסיבי־ כים רבים. והדבר יביא לפתיחת תעלת־סואץ, שהסובייטים ישיקו מבגה הועלה מירבית.

ואף־על־פי־כן ההצלחה כלי־הי־ הקשודת הסובייטית במוסקבה; הם הסתפקו רק במסירת הידיעה על יחימת ההסכם על־ידי נציגי צה"ל צבא מצרים, אך מיהרו להוסיף, כי מדובר בהסדר בעל אופי באופי מוגבל ביותר... העתונים ה־ סובייטיים לא הוסיפו כלל את השבחים הרבים, שזכתה להם ברחבי העולם הדיפלומטיה האמ־ ריקאית ובייחוד שר־החוץ הנרי קיסינג'ר אישית על הסיום ה־ כוצלח של שליחות־השלום שלו במצרים ובישראל.

קיצונים יותר מהערבים

יתר על כן: מוסקה נוקטת — לשעות כלפי חוץ — עמדה קיצונית יותר מהמצביים עצמם. „איזווסטיה" מבקר־מוזר: „כדי בהלת הצהן הוסטל בגודרה תקי־ נה אין די בביצוע עבודה ניקוי. דרוש קודם כל לשחרר מהצבא הישראלי לא רק את ספות־ההצלה אלא את כל האדמות הערביות, שישראל כבשה ב־1967, רק ב־ תנאי זה תוכל תעלת־סואץ לשוב ולמלא את הפקידה בספנות העו־ למית ובסחר העולמי". קריאה גלויה זו למצרים לנקוטה אינה הרמיל התפעולה שיכרותו אלא מש־ קפת את איזהנות של הסובייטים מההבנה העולבת וגדלה בין קא־ היר לואשינגטון.

בדיבוריהם הגלויים — ב־ אמצעות כלי־התקשורת שלהם — בקייכים הסובייטים פתח גבוה בקו הפרו־ישראלי, זה שבעינה אודים מרבים שופרות־וקרמל ל־ הזוה על „רוחות מסוכנות ברמת הגולן", על „איומי ישראל כלפי סוריה ולבנון", על „התגרויות כוויות בלחי־פוסקות" של צה"ל בשני ארצות שוחרות־שלום אלה...

השמצות כרגיל

מתבלם בהקהלה זו „איזווס־ טיה", בטאונה הרשמי של ממש־ לת ברה"מ. „ישראל מוסיפה לבצע פעולות תוקפניות נגד המדינות הערביות השכנות: צבאה מתגרה מדי פעם ויורה מאחור לעתי־הגולן על המצות ועוריות", באמר ב־ אחת הידיעות. כתבה אחרת פסי־ פרת, כי ישראל אהוזה „פסיכוזה שליפלחמה" ובו משה דיין אמר כביכול, שישראל לא תוותר על המדיניות התוקפנית שלה ושאין מנוס מהתנגשויות מזויינות בין הצבא הישראלי הסורי. בידיעה אחרת מודגש, שהאוירליה הי־ ראלית פעילה מאוד ומפגיזה מצב פעם באורח אינטנסיבי עמדות סוריות וכן יפועים בדרום־לבנון וגורמת להם נזקים ניכרים.

אכן, הסובייטים מציירים בעתו־ ניהם אווירה־של־מלחמה, השוררת כביכול בגבול הסורי־ישראלי. ל־ מה מה־ השמצה שיגרתית? כדי להשיג שוב מסירות־ותיף לעניין הערבי ערב מסעו של קיסינג'ר? רמז לסורים, שמוסקה רואה ב־ הצורת את היורש האש בהיות ואינה מעוניינת במשבר? מכל מקום, ביקורו הפתאומי של אנדריי גרומיקו בדמשק מעיד על אי־נחת או חששות סובייטיים הקשורים ודאי גם במסעו של קיסינג'ר.

„איזווסטיה" משביע את ה־ ערבים לא להסתפק ב„צעדים חלקיים" אלא לתתור לפתרון, ש־ „יקיף את כל אזור הסכסוך". הבטאון הסובייטי מתריע על כך, כי „תל־אביב מנסה להקים תגודת־ במזון לאורך גבולותיו עם מדי־ נות־ערב, כדי שיהיה לה יתרון צבאי, אשר תוכל לנצל אותו בכל רגע בקרש־קפיצה לפעולות תוקפנות חדשות". ועוד כותבה וכתבה כתב „איזווסטיה" על יש־ ראל, ללמדך שבצעיונות הסובייטי מית כלפינו לא חלה תמורה לטו־ בה. הפסקנה המעשית היא, כי לדיפלומטיה הישראלית עדיין אין קלף סובייטי.

משבר־הנפט פרץ יחד עם מלי־ חמת־יום־הכיפורים ומאז מעשבים ללא הפוגה מאמצי ואשינגטון להביא לביטול האמברגו על יצוא הנפט לארה"ב. מוסקה עבדה מן הצד ועשתה לאחד למראה הוזעזעים הפוקדים את המערב ובייחוד את ארה"ב. אבל לא תתר־ ראשה על כך, שהן הערבים וחן הממשל האמריקאי קשרו את יישוב הסכסוך הערבי־ישראלי ב־ הפקת הנפט. אדרבא, הסובייט־ טים בירכו על הפעלת נשק הנפט בכל צעד צודק הגבן „ב־ מערכה נגד ישראל ופטרוניה", ואף עודדו את הדיקטטורים שלא להתיר על נשק יעיל זה עד לשיש את המטרה: פינוי צה"ל מכל השטחים הכבושים והגרה בזכויות החוקיות של העם הערבי של פלשתינה.

והנה, שוב מסעו של ד"ר קי־ סינג'ר למזרח התיכון מתח „איז־ ווסטיה" ביקורת גלויה על הממ־ של האמריקאי על שהוא קושר את מתנה את נכונתו להפעיל מאמצים להשגת נסיגה ישראלית ברמת הגולן בביטול האמברגו על יצוא הנפט לארה"ב.

כדי לזכות מכל העולמות

הסתירה שבעמדה הסובייטית כלפי מדיניותה של ארה"ב באזור, מאמציו של ד"ר קיסינג'ר להשיג נסיגה ישראלית בקוו הפסקת־ האש, ולפני ארצות־ערב — כל אלה שהוקפו בכתבה מוואשינג־ טון, שפורסמה לפני כשבוע ב־ „איזווסטיה" בחתימת א. פרסא־ מוטוב. לאחר שהוא מוכר על בטוי ההתנהגות של שר־החוץ ה־ אמריקאי למזרח התיכון לניהול מו"מ על הפרדת הכוחות בגבול הסורי־ישראלי, מציין פרסמובוב, כי ההפרדה העיקרית של ביקו־ רו של שר־החוץ הערבים (המצרי והסובייט) בארה"ב הייתה לשכנע את האמריקאים, שיש להשיג פינוי צה"ל מרמת הגולן לפני כל דיון בביטול האמברגו. הכותב הסובייטי לא מצא בכך כל פגם. אבל כיד לאחר מכן הוא מפיר בגד הממשל האמריקאי: כפי שנה־ דע, מעמידה ארה"ב כתנאי לתפ־ עלת מו"מ נוסף להפרדת־הכוחות את ביטול האמברגו על יצוא הנ־ פט לארה"ב והבך משבבת היא (ארה"ב) את התסוך בדרכי־שלום של המצב המורכב, אשר נוצר כתוצאה מהתוקפנות הישראלית.

אמנם, הנימה הוא מכרבל ד־ בוהר את מה שנאמר מפחת הי־ כתבה (שד"ר קיסינג'ר עומד לבד־ קר בגזרה התיכון למו"מ להפרדת־ הכוחות), אבל היא בעיד על ההילימות של הקרמל בבטרה לזכות בכל העולמות: גם להשיג — באמצעות האמריקאים — את בקשתם של הערבים (פינוי צה"ל מהשטחים הכבושים), גם לשלול מהאמריקאים את פירות הצלחתם ולזקוף אותה על חשבונם, וגם להופיע בעיני הערבים כבעלי ברית ונכבד הטוב והנאמן ביותר. כבאן גם כל ההתירות והפיתולים ברטוריקה הסובייטית באזורנו, ר־ לא מן הנמנע, שבאחד ה„מיבצבים" שלה היא תצוה — פותך אינר־ פרסים שלה, סבכך — בכתבה שיבשה ישראל.

הרבנות הראשית מסתבכת בפוליטיקה

מאת אהרן גבע

הרבנות הראשית איננה יציר כפיהם של התנאים והחיים בלבה. גם הוילונים נתנו יד להקמתה. גם ראו בה, ברבנות הראשית, ודוע סמלכותה, הי' כתאי המדינה בהדך. שם, בחו"ל, סורר הנוהג הכתוב. כה, בגולה, כוהר רב אחד את דעת רעהו. ואילו כאן, בארץ ישראל, כאכו, הכיה לנו רבנות ראשית, בין מרכזי, שדבריו יהיו מקובלים על הכל.

יתר על כן: דתיים כחילוניים קיוו, שהרבנות הראשית תהיה אחד מאבזבים שיחסבו את ארץ ישראל למרכזה של העם, מועצת הרבנות הראשית בירושלים מפ־ סה... היוכל יהודי מאמין להתעלם מהקול יוצא בעניין?

יבואה המפד"ל והרסה את הכל. היא הציגה לפני הרבנות הראשית שאלה, שהבליטה את חילוקי־הד־ עות, במקום לאחד את העם, ניבד בת הרבנות הראשית כנגד כלל־ יותי יהדות, המשתייכים לזרם ה־ רפורמי או הקונסרבטיבי. בירוש־ לים נאמר ליהודים אלה מעבר לים: הרבנו כתה, המנהיג למען יהודי ברה"ב, המפעיל את המעבר הכם על הממשל האמריקאי, אך רבניכם אינם רבנים ודרך הגיור שלהם בלתי־תקפית.

כאשר הוקמה הרבנות הראשית ריבונו, שבמבחה יתקע כבקבוד הד המצרים, המולה התהוב לא תגיע לאוניהם, ויכוחים פוליטיים יהיו מהם הולאה. הוויה השקפתם הד אשליה. אבל הציה, יתהרו שלא להזדהות עם פלג זה או אחר ושר לא להתערב בשיקולים מדיניים. ובאה המפד"ל והרסה את הכל, כי היא הציגה לפני הרבנות שאלה פוליטית מובהקת: הלהצטרף ל־ קואליציה?

והיו שאלה פוליטית, כי מדובר בהשתתפות או באי־השתתפות ל־ מה מפד"ל. אופיה הפוליטי של השאלה הובלט על־ידי המפד"ל עצמה כאשר זו קבעה, שהדרוש את עיקר הסטטוס קוו רק מ־ בבלה, שמבריכה מעמד המערך. צרפו את בגין ואת רימלט לבבי־ עלה והבטיח מותרת על תביעה תי הדתית. כלומר: השאלה הה־ הלכתית אמנם קיימת, אך היא משנית, השאלה העיקרית היא ה־ שאלה הפוליטית, ובעניין זה עי־ בבו את הרבנות הראשית.

עליך לזכור, שבעבר היתה ה־ מפד"ל מדה לפנות לרבנות בענייני בניית בשאלות מדיניות. המפד"ל התחסה בממשלה להמציאה היה־ דים לעבודה בשבת, הבאפשרות קיים הנוית למבכר חוזרים בבתי־ כניס יהודיים רצה. מעולם לא עלה על דעתה של המפד"ל לשאול את הרבנות: מה דעתה על מבכר בשר חזיר במרכזים יהו־ דיים? ואם זה אסור — כלום מותר להשתתף בממשלה המאפ־ שרת זאת? הוא בריא אמר ל־ מפד"ל, שכהצגתן של שאלות מ־ סוג זה לא הצמה הגאולה לרב־ בות הראשית, ושזו לא תחנב את דת משה על המכני בית ישראל. הפעם סטתה מדרכה, לא בגלל תרדה להלכה (כאן קום המדינה באים אלינו גיורים לא אורתודוק־ סים) — אלא בגלל ההעיצה של צעירי המפד"ל להעדיף הרכב אחד על הממשלה על הרכב אחר.

המפד"ל הציגה שאלה והרבנות לא דחתה אותה על הסף. הרבנות לא נהגה, כשם שהיו נוהגים שופ־ טים. היא לא אמרה, שהשאלה היא פוליטית ואין היא עוסקת בכגון זה. הרבנות הסיבה ובמתן התשובה (ללא השוב הכבה) היא איבדה מעמדה הכללי־ישראלי והפ־ כה לכורח־דרך פוליטי של המפ־ ד"ל. התוצאות לא איחרו לבוא.

כי מאחר שהכבכו לדון בבעיה פוליטית, לא יכלו לכנוע שיופעלו עליהם לחצים פוליטיים. המתאורים אתם לעצבכם מצב, שבו יושבים טופסים סביב שולחן הדיונים כדי לנבע מכורזיין הזהה כבלבן אליהם סולובייצ'יק או בבוא רוהני אחר מעבר לים כדי להשפיע על החד לטתם? פנה מכיון זו חיתה בעד רת לעבודת, השופטים היו טרי קים את השפרות, שרים היו בד רעים להתפטר. הנגבות היתה דועעה, חברי כנסת היו מדברים על טיכון במעמדם של השופטים. ואילו כאן? סולובייצ'יק טילבן, הרבנות התנוונה, איש לא הרים את קולו ועקם שעבודתה לא פ־ גה, כי כולם קיבלו את ההנחה: כאשר דנים בבעיות פוליטיות, מותר לגורמי חוץ להתערב.

אפשר להצטער על ההתפתחות האחרונה. אך ספק אם אפשר לפ־ נות את תוצאותיה. התערבות הר־ בנות בחיים הפוליטיים תתן יתר תוקף לדרישה להפריד את הדת מן המדינה. עד כה התנגד רבים — ואני בתוכם — להפרדת הדת מהמדינה. גם המפד"ל וגם תנועת העבודה השלימו עם סטאטוס קוו שהביא הרבה טבל וכן הסדרים שהיו רחוקים מלהיות הגיוניים. אמרנו שבארץ נבנה רק בגיור אורתודוקסי, אך קיבלנו כל גיור מעבר לים. עשינו זאת כדי לשמור על אחדותו של העם. אולם עכשיו מעמידים אותנו לפני מצב שונה לגמרי. על־ידי חידוד השאלה „מי הוא יהודי" והעמדתה בברכנו מ־ צויים מפלגים את העם, מעמי־ דים אותנו לפני הבריות: המפד"ל הערבי מלובבי"ך או מיליוני יהו־ דים רפורמים וקונסרבטיבים. הס־ טאטוס קוו והפרדת הדת מה־ מדינה, שהיו בעבר גורמים מלכ־ דים, הופכים להיות גורמים מפ־ רידים.

וקיים עוד נוסף לדרוש את הפרדת הדת מהמדינה: מעם הה־ גנה העצמית. כי לדיוקנו יתקפו. שמחר לא יקום גורם פלוני ב־ מפד"ל וישאל את הרבנים אם מותר לנסוע בשבת ואם לאו — האם מותר להשתתף בממשלה ה־ בוחרה נסיעה במוניות? ישראל היתה לארץ תיאוקראטית עבה קובעת הרבנות הראשית דרכי חיים, ואם כך — האם לא היובים להפריד את הדת מן המדינה כדי לפרצר את כוחה של הרבנות האורתודוקסית הפסבה מקדירה־ היים בספים? אכן, שאלות קשות. וכל ש־ אני נהנים לדרך שלא רצינו בה בשל המכשלה שנרמה השבועה שלה האבד את עיקול הדעה היהודית שהיה במשך עשרות שנים הביא לה השעם שבבו (סבתוכנו) באמרים.

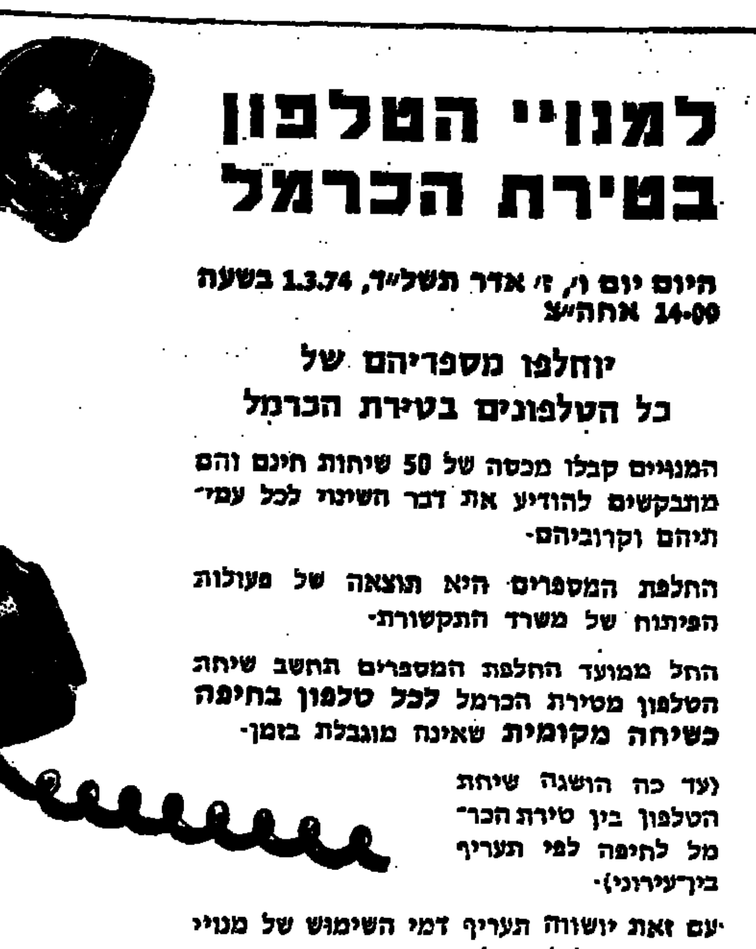

למנויי הטלפון בטירת הכרמל

היום יום ו', ז' אדר תשל"ד, 1.3.74 בשעה 14.00 אחה"צ

יוחלפו מספריהם של כל הטלפונים בטירת הכרמל

המנויים קבלו מכסה של 50 שיחות חינם והם מתבקשים להודיע את דבר השינוי לכל עמי־תיהם וקרוביהם.

החלפת המספרים היא תוצאה של פעולות הפיתוח של משרד התקשורת.

החל ממועד החלפת המספרים תחשב שיחת הטלפון מטירת הכרמל לכל טלפון בחיפה כשיחה מקומית שאינה מוגבלת בזמן.

(עד כה הושגה שיחות הטלפון בין טירת הכר־מל לחיפה לפי תעריף בין־עירוני).

עם זאת יושווה תעריף דמי השימוש של מנויי טירת הכרמל לזה של מנויי חיפה, ויהיה מעתה 18 ל"י לחודש לקו ישיר ו־16 ל"י לקו משותף.

משרד התקשורת

בסמ"ת
בית הספר להנדסאים וטכנאים
הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הרשמת תלמידים ותלמידות לשנת הלימודים תשל"ה 1974/75 לכתות ט' - י'

לכתות ט': מסיימי כתה ח' של בתי ספר יסודיים.
לכתות י': בוגרי כתה ט' בחטיבות ביניים ובבתי ספר תיכוניים, שאין בהם חטיבת ביניים.

בית הספר כולל:
הכיתות עתידות — למסיימי י"ב שנות לימוד. המקנה זכות לימודים אקדמיים בטכניון ובאוניברסיטאות.

ובנוסף עליה:
תעודת טכנאי — למסיימי י"ג שנות לימוד.
תעודת הנדסאי — למסיימי י"ד שנות לימוד.

המגמות המקצועיות:

אלקטרוניקה	מכונות
חשמל	
מכשור ובקרה	מכונאות רכב ודיזל
קירור ומיזוג אויר	בניה
בוק	כימיה

ההרשמה תתקיים ביום ו' 29.3.1974 בין השעות 8—13, וביום א' 31.3.1974 ו־1.4.1974 בין השעות 8—13 בבנין בית הספר.
על המועמד/ת להביא אתו/ה:
1. תעודת השליש השני של כתה ח' (עם הציונים) + צילום תעודה זו.
2. העתק תעודת לידה.
3. תעודת זהות או תלוש רשום של הנרשם/ת.
4. 3 תמונות דרכון.
5. על הנרשמים לכתה י' להמציא את תעודה של כתה ח'.
* יועץ ההכוון לנרשמים ניתן בכל יום שלישי, בין השעות 8—12 לפנה"צ, ובימים ראשון וחמישי בין השעות 13—18 אחה"צ, בחדר מס' 21 בבנין הראשי של בית הספר, הנוב בלפור פינת במגה.
* עבר ליפור מהרב.
דבר פרסים הרשמה — נא לפנות למשרד ביה"ס בבנין הראשי, רח' בלפור פינת מסדה. (טלפון 661150 שלוחה 26).

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע

מודיע כי

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

במסלולים הבאים:
1. גננות לגילאי 3—6 (דו שנתי)
2. מורות בכירות לגיל הרך (תלת שנתי)
3. מורים בכירים לבית־הספר היסודי (תלת שנתי) התמחות במדעי הרוח.
4. מורים לבית הספר היסודי (דו שנתי או תלת שנתי) התמחות בטבע
5. מורים למוסיקה (דו שנתי)
6. מורים לציור ולאומנות (דו שנתי)
7. מורים למלאכה (דו שנתי)
8. מורים בכירים לחינוך מיוחד (תלת שנתי)
9. מורים לחטיבת ביניים — התמחות בהיסטוריה ומקרא
10. מכינה (חד שנתית) — ליוצאי צבא או מורים מעל גיל 22 אשר סיימו כיתה י"א. בסיום השנה יוכלו להתקבל כתלמידים מן המנין בחלק מן המגמות שלעיל.

מוסדנו הוא אחד מעשרות בתי המדרש המיועדים להפוך למיכללות

★ ★ ★

ליד הסמינר קיימת פנימיה לתלמידות ולתלמידים מחוץ לבאר־שבע מוגבלת דיור. משרד החינוך והתרבות יעניק לכל תלמיד הראוי לכך, הלוואה מותנית אשר בתנאים מסויימים היהפך למענק.
צה"ל יקבל כל חייב גיוס למיסגרת העתודה המדעית, במידה שלימודיו יאושרו.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית המדרש, רחוב ויצמן, ת.ד. 65, באר־שבע. טלפון 057-2573.

קרן בת־שבע דה רוטשילד לקידום המדע והטכנולוגיה בישראל

מכריזה על מתן מספר מענקי מחקר לחוקרים צעירים בסך 7,500.— ל"י כל אחד לשנת 1974

המענקים מיועדים לחוקרים בשטח מדעי הטבע, הרפואה והטכנולוגיה אשר ברצונם לבצע מחקר עצמאי במסגרת מוסד מדעי בארץ.

להלן פירוט הדרישות לגבי מגישי בקשות:
1. גיל — עד 35
2. תואר — D. Sc. או MD. ph.D שניתנו לפני חמש שנים לכל היותר.
3. דרגה אקדמאית — עד וכולל דרגת מרצה.
4. מקום עבודה — במוסד מדעי בארץ.

המענקים ניתנים לתקופה של שנה אחת בלבד. עם תום השנה יגישו הזוכים דין וחשבון מדעי על המחקר שביצעו. שלושת החוקרים הטובים ביותר יזכו את בעליהם במענק לשנה נוספת.

על המעוניינים לפנות אל המזכירות האקדמית של המוסד בו הם עובדים לשם קבלת הטופס וההנחיות הדרושות.

מועמדים המשרתים עדיין במילואים או שמסיבה אחרת אינם יכולים לפנות למזכירויות האקדמיות, יכולים להתקשר אל: מלכה קינן, קרן בת שבע דה רוטשילד לקידום המדע והטכנולוגיה, רח' בלפור 16 ירושלים. טלפון: לפנה"צ: 67131, אחה"צ: 68546 ירושלים.

את הבקשות יש להגיש לא יאוחר מ־15 באפריל 1974.

חסכון יהב בע"מ

ליד יהב קופת עובדי המדינה בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של החברה תתקיים ביום ב' 25.3.74, בשעה 11.00 לפני הצהריים במשרדי „יהב", קופת עובדי המדינה בע"מ, רח' הלל 14, ירושלים.

על סדר היום
1. המאזן השנתי ליום 31.12.72
2. בחירת הנהלת ומליצצת
3. מנוי רואי־חשבון
4. טיפול בכל ענין אחר הדרוש טיפול באסיפה כללית.

במידה ובשעה הנקובה לעיל לא יהיו מנין מספיק בעלי תתאים לפי החוק, תתקיים האסיפה בשעה 12.00 בכל מספר משתתפים שהוא.

חסכון יהב בע"מ

ירושלים, 28.2.74

הוצאת הקיבוץ המאוחד
הפצה: רח' נחרדעא 15, טל' 228222, ת"א

הופיע

בסדרת ספרי זוטא:
נתן זך / מבחר
איורים: מוטי גרינברג
עד כאן הופיעו בסדרה זו: נתן אלתרמן, זרובבל גלעד, דליה רביקוביץ, אמיר גלבע, יוכבד בת־מרים, ע. הלל, אבא קובנר.

יונת ואלכסנדר סנד/טנדו
ספר נוסף ל: „אדמה ללא צל", „בין המתים ובין החיים" ו„הנסיון הנוסף".

דותי קרק / תולדות ההתישבות החלוצית בנגב עד 1948
מחקר מקיף למתנבים, מורים והלמידים.
פרקי הספר: טופוגרפיה, אקלים, מקורות מים, ימי המנדט, נשיונות חקלאיים, האזור ערב הקמה המדינה, התאות ההתישבות, סיכום.
בשיתוף עם מצפה רביבים ע"ש יוסף ויניץ.

חיל במילואים!
הצטרף לרבבות מנויי דבר

חבלי המאבק על המלווה האמריקאי הראשון לישראל

אליהו אילת, מי שהיה שגריר ישראל בוואשינגטון עם קום המדינה מתאר כאן מה שהתרחש לפני עשרים וחמש שנה מאחורי הקלעים בעת המשא־ומתן על המלווה בסך 100 מיליון דולר ■ חילוקי־הדעות בין הבית הלבן ומחלקת המדינה ■ איך ניסו אנשי הסטייט־דפארטמנט להשתמש במלווה כדי להפעיל לחץ מדיני על ישראל בשיחות לוזאן.

מאת אליהו אילת

א

בשנת 1948 שר״ח חיים ויצמן, נשיאה הראשון של ישראל, הכין את סר־דימנז לפגישה הראשונה עם נשיא ארצות הברית הארי טרומן. לאחר תקופת יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות, בית אחד הפעילים הראשיים והמרכזיים באותו סכסוך בקשת ישראל להעניק לה הלוואה בשיעור שבין חמשים לחמש מיליון דולר למימון צרכים הפיננסיים הדחופים ביותר של המדינה הצעירה למטרות פיתוח וקליטת העולים החדשים. פגישה זו, התקיימה ב־25 במאי 1948, עשרה ימים בלבד לאחר שהנשיא טרומן הכיר בישראל. ד״ר ויצמן ורעייתו התארחו ב„בלייר האוס", מקום האירוח הרשמי לאורחים רמי־מעלה של ממשלת ארה״ב, ובו גם סודרה ארוחת צהריים חגיגית מטעם הנשיא טרומן ורעייתו לאורחיהם הישראלים. שאלת המימון בה אני רעייתו, באותו המעצמתי את מדינת ישראל בוואשינגטון כ„נציג המיועד של מדינת המדינה הממנית של מדינת ישראל", תואר יוצא־דופן במינוח הדיפלומטי המקובל, שנתלה בתואר „שגריר" רק לאחר שארה״ב העניקה, בראשית 1949, הכרה דה יורה לישראל. בזמן הארוחה חזר הנשיא טרומן לשאול שאלות על המצב בישראל, ולהערכתו של ד״ר ויצמן. בכמה עדויה אותו הבטחה. טרומן להקל על הקשיים, שבפניהם עומדת המדינה הצעירה, השיב טרומן, שאין לו, לנשיא ויצמן, לדאוג. לנכונות ארה״ב לסייע סיוע הוגן לישראל, „כי הרי ידוע, שהיהודים פורעים את הבטחותיהם."

אכן, הבטחתו החגיגית של הנשיא טרומן לתמוך בהענקה הלוואה לישראל העמידה לפני נציגות ישראל בוואשינגטון אתגר לדאוג למימוש העניין. לא עבר זמן רב, ואליעזר קפלן, שר האוצר, הגיע לארה״ב לבירור אישי של התנאים, שלפיהם ניתן לקבל ההלוואה, לבדוק את ההליכים הקשורים בקידום הפעולה, כדי שהדרישות הקשורות בהענקת ההלוואה תתמלאנה במהירות האפשרית ולהקים צוות עבודה במקום לטיפול בעניין. הציבור להענקת ההלוואה צריך היה לשמש הבנק האמריקאי ליצוא־וליבוא, מוסד ממשלתי המוסמך על סוג זה של עסקות פיננסיות של ארה״ב. עלי הוטל לטפל בצד המדיני הכרוך בעניין ההלוואה, והאספקאי באם, היועץ הכלכלי בנציגות, קיבל לידיו את הפעולה הקשורה במגע עם הבנק, ממחלקותיו השונות, הממונות על הגשת הבקשות להלוואות והמלצתם עליהן. ברם, כעבור הפרום זמניה, שבשעה, שבאם לא הוקצה להבין יסוד לבירורים מעשיים ומהולת זו בנק על צרכי הביצוע של ההלוואה לישראל, נזקקתי אני באינדירה קירה וביחס בלתי־אמצעי במחלקת המדינה, אשר בלי המלצתה ואישורה לא ניתן היה לקבל את ההלוואה. הדבר נתגלה לי כבר בצעדיי הראשונים, כשהעליתי את הנושא בשיחותי עם לוי הנדרסון, ראש האגף לענייני המזרח התיכון ואפריקה במחלקת המדינה. יחסו של הנדרסון לא הפתיע אותי. הכרתיו באורח בלתי לציונות, וכמי שעשה הכל כדי להכשיל במאבקו המדיני ולמנוע את תמיכת ארה״ב בתכנית החלוקה, ומאוחר יותר בהכרת ארה״ב במדינת ישראל עם הקמתה. אך כאשר העליתי את הנושא לפני אחד מידידיי בבית הלבן ושאלתיו, איך יכול מנהל אגף במחלקת המדינה להפר הבטחה של הנשיא טרומן לנשיא ויצמן, הוסבר לי, שלא הנדרסון בלבד, אלא מזכיר המדינה, גנרל מארשאל, הוא שותף לדעה, שאין למהר במתן הלוואה ממשלתית לישראל כל עוד לא הותקן הנזק שנגרם למעמדה של ארה״ב בעולם הערבי על־ידי היותה הראשונה בין מדינות העולם להכיר במדינת ישראל. מארשאל הביא את העניין לפני הנשיא, ולאחר שהבעיה לא נראתה בעיני הנשיא אלא כשאלת זמן בלבד, לא מצא עילה בהסברות בנימוקי ההשהייה ואישר את עמדת מזכיר המדינה. כדאי לציין, שיחסו של הנשיא טרומן לגנרל מארשאל היה מיוחד במינו: הוא הגדיר אותו כ„גדול האמריקאים הגדולים בזמננו", העריץ את אישיותו כמוהו דעות מדיני ונהג לקבל את דעותיו ברוב השאלות הקשורות במדיניות החוץ של ארה״ב. אכן, הסכנה הגדולה ביותר, שעמדה לפני מדינת ישראל בזירה האמריקאית בימים הגורליים שלפני הקמתה, היתה כרוכה בעמדתו השלילית של גנרל מארשאל להעניק לה את הכרת ארה״ב עם בואה לעולם. מי יודע, איזה קו של התמוטטות היה טרומן נוקט בשאלה זו אילולא השינוי שחל בעמדת מארשאל ברגע האחרון ממש לפני ה־15 במאי 1948 לטובת הכרה במדינה החדשה, כאשר נוכח לדעת שאין לארה״ב סיכוי להשיג רוב לתכנית הנאמנות שניהלה עדיין בעצרת האו״ם ובשעה שבתל אביב כבר נעשו כל ההכנות להכרזת העצמאות היהודית. אמנם, הצורך לגבור על עמדתו השלילית של מארשאל בעניין ביצוע תכנית ההלוואה עמדה הפעם בפנינו כמשימה פחות דרמתית מזו של ערב הקמת המדינה. אך גם עתה היה חשוב להשיג את הדבר מתוך מניעת עימות חזיתי עם מארשאל על ידי הבנה בנושא בין הנשיא ומזכיר המדינה שלו.

באוגוסט פורסם בעתונות האמריקאית על חילוקי דעות הקיימים בשאלת ההלוואה לישראל בין הנשיא טרומן ומזכיר המדינה מארשאל. מחלקת המדינה מיהרה להכחיש את הדבר והודיעה, שבקשת ישראל להלוואה „נחקרת בבנק ליצוא וליבוא". הפרסום נוצל על ידי מוסדות יהודיים וציוניים בארה״ב כדי לפתוח במסע של פניות ולחץ על הבית הלבן לקדם את עניין ההלוואה, לאור הצרכים הדחופים של ישראל, ובקונגרס על שני בתיו הושמעו דברי ביקורת חריפים על מחלקת המדינה הערימה קשיים בדרך לביצוע ההלוואה. אישים רמי מעלה בחוגים הציבוריים בארה״ב, בהם עסקנים מרכזיים במפלגה הדמוקרטית, הפעילו את השפעתם על הנשיא שלא להיכנע אחרי הנימוקים של אנשי מחלקת המדינה העוינים את ישראל ולמלא את הבטחתו לנשיא ויצמן, שעליה חזר המכירין טרומן בהזדמנויות שונות ושחור חלק ממסע התעמולה שלו לקראת הבחירות לנשיאות ב־4 בנובמבר של אותה שנה. בנסיבות אלה, בשעה שהנשיא טרומאן עמד לפני האתגר הקשה והגורלי בשבילו לזכות בבחירות על ידי רכישת קולות שיבטיחו את המשך נוכחותו בבית הלבן, ומתחרהו היה תומאס דיואי, מושל מדינת ניו־יורק, בעלת אוכלוסיה יהודית רבת־עם התומכת בישראל, לא ראה לפניו מארשאל ברירה אלא לסגת מעמדתו ולהקל על סיכויי האדם שמינהו לתפקידו הרם כמזכיר המדינה. משום כך לא ראיתי את הדבר כמקרה, כאשר באחד מימי אוקטובר קיבלתי ידיעה מאחד הידידים שלי בבית הלבן, שלאחר שיחה בין הנשיא ומארשאל, שבה הוזכר עניין ההלוואה לישראל, הורה מארשאל להודיע למועצה הלאומית המטפלת בשאלות כלכליות וכספיות בין־לאומיות, „שאין התנגדות לדבר, כאשר הבנק ליצוא־וליבוא ישקול הענקת הלוואות לישראל לפרויקטים מוגדרים בעלי ערך כלכלי סביר." ימים אחדים לאחר מכן אושר הדבר באזני על־ידי דין אצ׳יסון, סגנו של מארשאל, אגב הצעה לפנות רשמית לבנק לבוא לטפל בעניין. וב־24 לאוקטובר, עשרה ימים לפני הבחירות, פירסם הנשיא טרומאן הודעה על הוראה שנתן „לכל המחלקות הממשלתיות של הדרוג המבצעת בממשלה ארה״ב לפעול בצורה לקידום כל פנייה להלוואות שתבוא ממדינת ישראל".

לאחר שגברנו על הקשיים המבצורים הרשמיים, ניתן היה לגשת במרץ לטיפול בנושאים השונים הכרוכים במגעינו עם הבנק ליצוא־וליבוא עצמו לקראת הוצאת תכנית ההלוואה אל הפועל. בארץ הנאבקת עם הבעיות הכלכליות החמורות והחותרת לסדרי חיים ולמינהל במלכותי כלכלי, שיקולי על מילוי הצרכים הגדולים בכל ענפי החיים של המדינה הצעירה, נתקבלה הודעת הנשיא כתוך סיפוק והערכה וכמעשה, שלמשמעותו המעשית עתידה להיות חשיבות שאינה פחותה מחשיבות התמיכה המדינית שקיבלנו מהנשיא טרומאן בהזדמנויות שונות בעבר.

ראוי לזכור, שבאותה תקופה היו עדיין המגביות היהודיות והציוניות בתפוצות, כולל ארה״ב, צנועות בהיקפן ובמעמדן הציבורי ולא עמדו בפרופורציה לצרכי המדינה והחוסים. ד״ר ויצמן שיגר לנשיא טרומן מכתב הערכה חם על מעשיו.

ב

אולם רק בינואר 1949 לאחר בדיקות קפדניות אישרה הנהלת הבנק ליצוא־וליבוא הלוואה למדינת ישראל בסך מאה מיליון דולר למטרות פיתוח שונות. החודש מלאו איפוא 25 שנה למן אותה ההחלטה, הולמת בעלת ערך היסטורי מבחינת חשיבותה המדינית לא פחות מאשר כספית וכלכלית. וכפתיחת תהליך הסיוע מצד ממשלת ארה״ב לפיתוחה ולשגשוגה הכלכלי של המדינה הצעירה — תהליך שנמשך מאז והלך במעמדים גדלים והולכים והיה אחד היסודות ביחסי הידידות בין שתי המדינות. בהענקת ההלוואה הפגינה ממשלת ארה״ב את אמונה ביציבות ישראל ובסיכוייה בעתיד.

לי אישית היה זה רגע רב־משמעות כאשר הוטל עלי, בתוקף תפקידי כנציג מדינת ישראל בארה״ב, לחתום על קבלת ההלוואה ולחייב את ממשלתי לפרוע את ההלוואה לפי התנאים שנקבעו בין הבנק וממשלת ישראל. היום, כשהורגלנו למדוד עזרה כספית של ארה״ב במיליארדים, נראה הסכום של מאה מיליון דולר, עם התוספת של 35 מיליון דולר, שקיבלנו בדצמבר 1950 כהלוואה חדשה מהבנק ליצוא־וליבוא, כסכום צנוע. אך באותה תקופה מילאו שתי ההלוואות הללו תפקיד בעל חשיבות רבה בביצוע מפעלי פיתוח שונים בענפי החקלאות והתעשייה, בהרחבת אמצעי התקשורת הפנימית, ובמפעלי הבנייה של בניין, סלילה ותיקון הכבישים הדחופים.

עם אישור ההלוואה, הוטלה המבצעים הרשמיים הדרושים ובפלה הסכום הראשון לפי תנאי ההלוואה, כאשר היה מתבצע כבר להחליט בעליו והסכם בין שני הצדדים „שאין להשיג עד לשנה קשיים בהחלטה, כשכל בך המלא את הנוכל עליו לפי תנאי ההלוואה. אך נבונה לו הפרעה, שהיה בה כדי להכיל בצה שהדגם ולגרום למשבר רציני ביחסי ישראל־ארה״ב.

מחלקת המדינה, שמאז בחירת מילאה את דרישת הנשיא בשפה לאפשר לבנק ליצוא־וליבוא להעניק הלוואה לישראל, לא החליטה עם צעם הריצה שנראה בעיניה בהחזה אמריקאית לישראל, מבלי שהשתדל לניסיכי להץ על ישראל להסכמת בשורות מדיניות. בראש הבעיות הללו עמדו שאלת הגבולות של ישראל והפליטים הערבים, נושאים שבהם עסקו באותו הזמן בלוזאן נציגי ישראל וועדת הפיוס הפלשתינאית מטעם או״ם. דין אצ׳יסון, מזכיר המדינה החדש, שמונה על ידי הנשיא בינואר 1949 במקומו של מארשאל, הידוע כבעל יחסים הפרטי של השופט לואי בראנדייס ובם ידידיו הקרובים כבית המשפט פליקס פראנקפורטר. אך למרות אלה לא שינה את יחסו השלילי של אצ׳יסון לציונות ואת התנגדותו לתמיכת ארה״ב בהקמת של מדינה יהודית והיה לה לאחר הקמתה. אמנם מינויו בארס 1949 של ג׳יימס פורסטל האנטישמי במחלקת ההגנה סילקו מהזירה המדינית אחד האויבים הקיצוניים ביותר של ישראל בממשלת ארה״ב, אך לא היה בכך כדי לשנות את יחס המשרד עצמו ואת יחסם של ראשי הצבא האמריקאי שהוא ישאר עויין למדינת ישראל. וכבר בתחילת הדרך הלכה והחריפה הגבר המאבק בין ארה״ב ובריה״מ על עמדת כוח והשפעה בכל פינה על פני כדור הארץ, גם בזירה דאגתו העיקרית של מחלקת המדינה ההגנה לחיזוק מעמדה הצבאי והכלכלי של ארה״ב באזור הים התיכון ובמזרח התיכון.

בתחילת, מאז 1949 הגיעו לנציגות ישראל בוואשינגטון ידיעות ממקורות מהימנים על החלטת מועצת הבטחון הלאומית של ארה״ב לנקוט אמצעים יעילים כדי למנוע חדירה והשפעה הרוסית הגוברת למדינות ערב ולסייע לחיזוק מעמדה הצבאי של בריטניה באיזור על־ידי תמיכה בתכניות האסטרטגיות של הצבא הבריטי במזרח התיכון בקשר לקו הגנה בריטי רצוף בין המפרץ הפרסי ותעלת סואץ, שיכלול את עיראק, עבר הירדן ומצרים ולא יופרע על ידי ריבונות ישראל על הנגב הדרומי, כולל אילת. היתה זו למעשה חזרה על „תכנית ברנאדוט", שהאנגלים והאמריקאים לא הצליחו לבצעה עם הופעתה, אך עדיין לא ויתרו על כוונתם, מלקדמה בכל הזדמנות נאותה. למרות התייגותו הרשמית של הנשיא טרומאן כמנה. לאצ׳יסון ולעוזריו במחלקת המדינה לא היה קשה להוות את עצמם עם עמדה מועצת הבטחון הלאומית לאחר שכל פעולתם במזרח התיכון היתה מכוונת כאן ומתמיד לפיוס הערבים על חשבון הציונות, ועתה — על חשבון מדינת ישראל.

מצבו של הנשיא טרומאן בנסיבות אלה היה שונה מהמצב בחודשים הגורליים לו בסוף 1948. הוא זה נבחר מקרוב כנשיא ארה״ב לארבע שנים ולא היה זקוק בעתיד הקרוב לרכישת אוהדים בקרב ציבור הבוחרים. כאחראי על מדיניות חוץ של המדינה וכמפקד ראשי של צבאה לא יכול היה להישאר אדיש ללחץ שהופעל עליו מצד יועציו הצבאיים בנימוקים של צרכי בטחון דחופים וחיוניים לארה״ב במאבק עם בריה״מ על מעמד השפעה באיזור בעל חשיבות אסטרטגית ראשונה במעלה, מקור הנפט הגדול בעולם ופתח לאירופה הדרומית וליבשת אפריקה. בשיחותי במחלקת המדינה ועם ידידינו בבית הלבן הבחנתי בדאגה גוברת מפני תוצאות התוקפנות הסובייטית בחלקי עולם שונים המאיימת על השלום בעולם. יותר ויותר הושמעו באותם הימים בוואשינגטון חששות לעימות בלתי־נמנע בין שתי מעצמות־העל, אם באירופה ואם באסיה ואולי בהיקף בין־לאומי, שיכריע בגורל העולם ועתידו במידה קטלנית אף יותר משקרה במלחמת העולם השניה בין האומות המאוחדות והגוש הנאצי־הפשיסטי. בשדרי באותם הימים למשרד החוץ, הזהרתי ותיארתי את המצב בוואשינגטון והדגשתי את הסכנות הכרוכות בו לצרכינו ולדרישותינו השונות ולסיכויים של הסדר בינינו והערבים מתוך תמיכה אמריקאית פעילה בנו ובעמדותנו.

המתיחות ביחסינו עם ארה״ב באה על ביטויה המוחשי כאשר שיגר ב־29 במאי 1949 הנשיא טרומאן מברק לראש הממשלה דוד בן־גוריון, שהביע אכזבתו על שמשלחת ישראל בלוזאן לא עשתה את הוויתורים הנדרשים בעניין הפליטים הערבים והגבולות, דבר, שלדברי טרומאן היה בו כדי לסכן את השלום. בהמשך דבריו הצביע הנשיא על חוסר ההתחשבות מצד ישראל בהחלטות או״ם מ־29 בנובמבר (גבולות) ומ־11 בדצמבר 1948 (פליטים ובינאום ירושלים). הנשיא סיים את מברקו בדרישה לישראל למלא את המוטל עליה בנושאים אלה (ויתור על שטח והחזרת פליטים). בעצם המברק, תוכנו וסגנונו, והתבטאה האזהרה, שארה״ב תסיק מסקנה מתגובת ראש הממשלה. אין זה המקום להרחיב את הדיבור בפרשת המברק הזה, אלא בהקשר להלוואה, שהיא הנושא של מאמר זה. אציין רק, שגם בארץ וגם בארה״ב נדרשה פעולה דיפלומטית מאומצת בצינורות רשמיים מקובלים וגם מתוך מגע עם ידידינו בבית הלבן ועם הנשיא אישית כדי לתקן את הנזק שנגרם על ידי המברק, שהוכן למעשה במחלקת המדינה והנשיא חתם עליו לאחר שהוסבר שקיבל על הסכנה הנשקפת לאינטרסים אמריקאיים חיוניים ולכלים במזרח התיכון, בגלל נוקשות ישראל, הפעולה לטובת ארה״ב ההיירה לרכוש את אהדת הערבים ולבצלם במאבק בין העולם החפשי והקומוניזם.

ואמנם, מחלקת המדינה לא קפאה על שמריה ובעקבות המברק ששיגר הנשיא לבן־גוריון פנתה לבנק ליצוא־וליבוא וביקשה להפסיק את העברת הכספים הנוספים לישראל מתוך הסכום של מאה מיליון הדולר שאושר כהלוואה וטרם שולם במלואו. יושב־ראש הנהלת הבנק, א. גאסטון, דחה את בקשת מחלקת המדינה שהציעה לו למצוא הנמקה כלכלית, לעיכוב ההלוואה. הוא סירב לשתף פעולה במזימה שרקמה המחלקה כדי למנוע ביקורת על מעשה העיכוב מטעמים מדיניים, כשייוודע בציבור. אמנם נכונות ישראל לקבל מאה אלף פליטים ערבים הפחיתה לזמן־מה את פעילותה של מחלקת המדינה בנושא ההלוואה, אך כאשר התברר בוועידת לוזאן, שאין הערבים מוכנים להסתפק במספר זה של פליטים שיורשו לחזור לישראל, החליטה מחלקת המדינה, שנכשלה בביצוע מזימתה, להשתמש הפעם בסמכותה הרשמית המקנה לה לפי תקנות הבנק לאסור מתן הלוואה למדינה זרה מתוך שיקולים מדיניים. על הגזירה הצפויה לנו בעניין ההלוואה נרמז לי בראשית אוגוסט 1949 על־ידי ג׳ורג׳ מאק׳גי, עוזר למזכיר המדינה והממונה הראשי על ענייני המזרח התיכון במחלקה. היה זה נסיון מחושב להשפיע עלינו כדי שנשקול את עמדתנו בנושאים שעמדו על הפרק בוועידת לוזאן. באותה שיחה אף הוברר לי, כי אלה שיזמו וחיברו את שדר הנשיא טרומאן לראש ממשלת ישראל ב־29 במאי, ראו במשבר שהתהווה בוועידת לוזאן הזדמנות לערוך חשבון נוקב עם הציונות וישראל ולגלגל את העניינים בצורה שתאפשר למשלחת ארה״ב בעצרת או״ם הקרובה להאשים את ישראל בהכשלת המשא־ומתן בלוזאן ובמניעת השכנת השלום באזור. הטלת עונשים על ישראל מטעם ארה״ב היתה עלולה לחזק בינתיים את ידה כעומדת על משמר השלום וכדואגת להעניש את האשם בחוסר „שיתוף פעולה" להשגתו. הפעם שדר בטחון במחלקת המדינה שהסתערותה על ישראל תישען על תמיכת הבית הלבן, ושהנשיא, שתמיכתו עמדה לנו במשברים שונים בעבר לסכל את הגזירות שנרקמו במחלקת המדינה, יעמוד עתה לימין המחלקה ומעשיה. חשבון זה הוא שהניע את המחלקה לאחוז באמצעי של הטלת ואטו על ההלוואה — מעשה עוין, אשר משמעותו מבחינה מדינית נראתה אף חמורה יותר מאשר ערכו הכלכלי.

ב־24 באוגוסט נמסר לנו רש־
העובדים הבכירים באגף המזרח
התיכון שבמחלקת המדינה. לפני

מית מהבנק ליצוא־וליבוא על ההוראה שקיבלו ממחלקת המדינה להפסיק התשלומים לישראל „עד להוראה חדשה". הברקתי את הדבר לשר החוץ, משה שרת, וביקשתי הוראות לפעולה. במברקי גם הצעתי כמה הצעות על אופן תגובתנו לגזירה ועל האמצעים ללחום בה. בתשובתו הדחופה אישר השר את הצעותי במלואן.

במקרה שהה בוואשינגטון באותו זמן שגריר ארה״ב בישראל, ג׳יימס ג׳. מאקדונאלד וב־25 באוגוסט ערך לכבודו ג׳ורג׳ מאק׳גי סעודה, שאליה הוזמנתי גם אני. מלבד המארח ומאקדונאלד השתתף בסעודה ריימונד הייר. ב־הסעודה סיפרתי למאקדונאלד על גזירת המחלקה בעניין ההלוואה, שלא ידע דבר עליה, כי לא שאלו את פיו ולא התייעצו עמו, לא בזמן שהיה בישראל ולא עם בואו לוואשינגטון. במשך הסעודה נסבה השיחה על נושאים שונים ועניין ההלוואה לא הוזכר. כאורח לא העליתי את הנושא והיה זה מאקדונאלד אשר עורר אותו. מאק׳גי הגיב והסביר באריכות שההלוואה לא עוכבה, כי אם נפסקו „לעת־עתה" התשלומים. הדבר נעשה, אמר, מתוך התחשבות במתיחות השוררת במזרח התיכון בקשר לשאלת הפליטים הערבים. הוא הוסיף, שרשאית מחלקת המדינה להתערב בענייני הבנק ליצוא־וליבוא בשעה שאינטרסים של ארה״ב מחייבים את הדבר. כבר קרו מקרים שממשלת ארה״ב נקטה אמצעי זה ועלינו לדעת שאישור הלוואה למדינה זרה אין פירושו, שהבנק מתחייב מראש להעניק את הסכום שאושר, אלא אם קיים הסכם בעניין זה בין הבנק ומחלקת המדינה. מאק׳גי סיים את דבריו באמרו, שהמצב יחזור לקדמותו כאשר יימצא פתרון לשאלות הפליטים הערבים והגבולות.

הקשבתי למאק׳גי בסבלנות ורק לאחר שסיים את דבריו, פתחתי בביקורת קשה על המעשה השרירותי של מחלקת המדינה בעניין ההלוואה. אמרתי שבמשך יותר מארבע שנות שהותי בוואשינגטון טרחתי ליצור אווירת ידידות והבנה בין הסוכנות היהודית ולאחר 15 במאי 1948 — בין מדינתי וארצות־הברית וממשלתה. בתקופה ארוכה זו קרו משברים רבים ביחסינו, אך מעולם לא נואשתי מתפקידי לחתור ולהעמיק את יחסי האמון ההדדי ביני ולבין מחלקת המדינה ועובדיה העוסקים בענייני אזורנו מתוך נכונות להבין את נימוקיהם בשאלות שעמדו על הפרק, גם כשנראו בעיני כבלתי־סבירים או כבלתי־צודקים מנקודת־המבט שלנו. את מטרותינו השתדלתי לקדם מתוך סבלנות ושאיפה להבנה הדדית. ועתה, פניתי למאק׳גי ושאלתיו, איך אוכל לבוא לממשלתי ולהסביר מה שקרה? איך יבין אזרח ישראלי את עיכוב ההלוואה (כי זה פירושה האמיתי של הגזירה ויהיה השם שבו תיקרא מה שיהיה) אם לא כמעשה של הפרת אמונים שרירותית על־ידי ממשלה ידידותית של מדינה אדירה כארה״ב? איך, המשכתי, יפרש העולם גזירה זו, שהוטלה עלינו כמעט באותו היום בו הכריז ויליאם פורטר (שליח מחלקת המדינה לוועידת לוזאן ולימים — נציגה של ממשלת ארה״ב במו״מ בפאריס על הסדר ענייני וייטנאם) על הקמת ועדת סקר בנושאים שלא הושגה בהם הבנה בין הצדדים המשתתפים בוועידת לוזאן, אם לא ככוונת ממשלת ארה״ב להציג את ישראל כמדינה שתהיה מוכנה לקחת חלק בפעולות הוועדה רק תחת לחץ האיומים, ולא מתוך רצון כן מצדה לתרום את תרומתה לחיפוש הדרכים והאמצעים לשלום צודק ואיתן באזורנו? סבורני, אמרתי, שממשלתי תעדיף לוותר על יתרת ההלוואה מאשר להיכנע לאמצעי אונס וכפייה, שאין להם הצדקה מוסרית ולא תכלית מעשית, כדי להשפיע על עמדת משלחתי בהחלטותיה המבוססות כאוריינטציה וכהוכחה להגן על האינטרסים החיוניים של מדינתנו. סיימתי את דברי באמרי, שאם לא יבוטל הווטו על ההלוואה לאלתר, יסבך הדבר את יחסינו בשעה שפעולות פורטר, נציגכם בלוזאן, תרמה לפתיחת אשנב חדש, שאולי יהיה בו כדי לגבור על הקשיים הקיימים ולגלות אופקים חדשים במאמצי כולנו למצוא פתרון שיקרב את השלום במזרח התיכון.

מאק׳גי ועמיתיו שמעו את דברי מתוך מתיחות ניכרת. מאקדונאלד והייר לא אמרו דבר. אחרי דומיה־מה העיר מאק׳גי שהוא מודה ברצינות המצב שתיארתי, אך גם עלינו להבין שהבעיות הגיעו לקצה לאחר שלא חל כל שינוי בעמדתנו הנוקשה בלוזאן. הוא חזר על הגדרתו הקודמת בעניין ההלוואה, שאין כאן אלא „הפסקת התשלומים" וכשיוחזרו הדברים לכנסם ה„נורמאלי", נוכל להשתמש בסכומים העומדים עדיין לרשותנו לפי תנאי ההלוואה. העיר שהוא דואג לסידור פגישתי עם דין אצ׳יסון, מזכיר המדינה, ושתהיה לי האפשרות להביא גם לפניו את טענותינו וגם לשמוע ממנו הסבר למעשה.

פגישתי עם מזכיר המדינה לא התקיימה. למחרת הסעודה עם מאק׳גי הזמין אותי לבקר באופן דחוף במשרדו, ובשיחתנו הקצרה הודיע לי, כי שקל מחדש את העניין שעליו שוחחנו בסעודה ולאחר שהביא את דברי לפני מזכיר המדינה מילא זה את ידו להודיעני על ביטול הווטו ועל החזרת הסטאטוס־קוו אנטה בכל הקשור בהלוואה ודרכי הוצאתה על הפועל. הוא הוסיף שכבר ניתנו לבנק הוראות מתאימות בנידון. לפני שנפרדתי ממנו אמר, שמחלקת המדינה תמשיך להתערב בעניין ההלוואה ותקבע עמדה גם לגבי התכניות שההלוואה תממן. כך, למשל, אילו בתכנית שלנו להרחבת נמל חיפה היה מתגלה פגם כלשהו מבחינת אינטרסים בין־לאומיים, או של ארה״ב, היה זה מחובתה של מחלקת המדינה להתערב כדי למנוע את אישור ההקצבה לאותה מטרה על חשבון ההלוואה. באמרו דברים אלה מיהר להוסיף, שבדיקה של הנהלת הבנק להוראה בבדיקה החומר בעניין נמל חיפה בהגזה שהוא רואה גופא זה כהזהב בשבילנו ושאין להענות את החלטת הבנק יותר כהדרוג. לאחר השיחה עם מאק׳גי לא מצאתי עוד צורך לפנות למזכיר המדינה, ועמדתי, אחרה על־ידי שר החוץ. בהערכת פרשת הווטו ציינתי בשדרי לשר החוץ את הקמת ועדת הסקר בלוזאן וחלקו של ויליאם פורטר, נציג מחלקת המדינה בהקמתה, כסיבה רבת־ערך ואולי אף מכרעת בשיקולי מאק׳גי לשנות את הלכת המחלקה ולבטל את האיסור להטיל על ההלוואה. כעבור זמן־מה נודע לי מחוגי הבית הלבן, שבהטלת הווטו לא שאלה מחלקת המדינה את פי הנשיא. הדובר העיר, ספק ברצינות ספק בהלצה, שמשמעי „משחק הוגן" המקובלים בעסקים הרי אילו נשאל, היה הנשיא, כמי שהוא בעצמו, כוחר בנוטה הוגן, מתנגד בוודאי לשימוש באמצעים העוגדים את הנוהלים המקובלים בין כל בנק ולקוחותיו, כל עוד לא הפרנו אנחנו שום סעיף מהסעיפים הקבועים בתנאי ההלוואה שאושרה לנו אף כי היתה למחלקת המדינה הרשות לנהוג כפי שנהגה.

יחסינו עם הבנק ליצוא־וליבוא, שהיו תקינים וידידותיים בכל שלבי פעולתנו בקשר להלוואה, הודקו עוד יותר בעקבות המשבר הזה והקלו, כאמור, על קבלת הלוואה נוספת מהבנק בזמן מאוחר יותר בסך 35 מליון דולר למפעלי חקלאות שונים ולתעשיית הדייג. את התחייבויותינו בפרעון ההלוואות מילאנו לשער, דבר שתרם גם הוא להרמת קרנה ואמינותה של ישראל בעיני עולם הכספים בארה״ב והבנקים לפיתוחים.

הארי ס׳ טרומן

גנרל ג׳ורג׳ מארשל

ג׳ורג׳ מק־גי

לוי הנדרסון

משה שרת

מ־1.4.74 השימוש בחגורת הבטיחות
חובה על הנהג והנוסעים לידו

הוא יודע...
רק עם החגורה*
הנסיעה בטוחה
*חגור גם אתה חגורה בכל נסיעה

משרד התחבורה • המועצה הלאומית למניעת תאונות

בית
GM GENERAL MOTORS
גדול יצרני המכוניות בעולם מציע לך
בתקופה זו של חסכון בדלק, ויוה היא המתאימה לך ביותר.
✶ תצרוכת דלק נמוכה — כ־14 ק״מ לליטר.
✶ מנוע חזק במיוחד 1300 או 1800 סמ״ק
✶ קומפקטית עם מרחב פנימי גדול, ל־5 נוסעים
✶ מירב אבזרי בטיחות...
הכוללת כציוד סטנדרטי:
מעצורי דיסקיות, משאבת מעצורים כפולה, הגה בטחון, כסאות נשענים, אורות חזרה, איוורור, חימום ועוד
✶ להשיג ב־2—4 דלתות או במבנה של סטיישן.
VIVA
מחיר הזדמנותי (זמני)
בהתאם לשער
הל״יש דהיום
ויוה 2 דלתות
28.950.- ל״י
ויוה 4 דלתות
30.950.- ל״י

VAUXHALL GM
חברת המזרח למכוניות בע״מ
ת״א, דרך ב״ת 78, טל. 35235/6 חיפה רח׳ הנאמנים 2, טל. 523086 ירושלים רח׳ יפו 70, טל. 222093

משנכנס אדר מרבין בשמחה
תוכניות פורים
של
הטלויזיה הלימודית

„אביזרים לתחפושות"
בהיה עוזיאל להורים ולילדים על תחפושות ועל אביזרים.
יום א׳, ט׳ אדר, 3.3.74 בשעה: 16.00

„התחפושות לפורים"
בחיה עוזיאל בתוכנית נוספת על: „תחפושות לפורים".
יום ד׳, י״ב באדר, 6.3.74 בשעה: 16:14

„נעמי שמר וידידיה מרחוב האוניברסיטה"
נעמי וידידיה במפגש פורים עליז.
יום ב׳, י׳ באדר, 4.3.74 בשעה: 16:00
יום ד׳, י״ב באדר, 6.3.74 בשעה: 17:05

„קרקס"
תוכנית מיוחדת לחג הפורים.
בהשתתפות:
ניצה שאול, עזרא דגן, גדעון זינגר, אבנר חזקיהו, סוביה צפיר, יורם בוקה.
יום ה׳, י״ג באדר, 7.3.74 בשעה: 16:00
יום ו׳, י״ד באדר, 8.3.74 בשעה: 14:00

המרכז לטלויזיה לימודית

תיאטרון הילדים והנוער בנתניה
בשיתוף עם „דבר לילדים" סניף נתניה
מציג
ביום השישי פורים תשל״ד, 8.3.74 בשעה 10.00
בבית הנוער ע״ש יהוגן ברמת־יפה נתניה
מעשה באוזן המן
עליז, מבדח, משעשע
מאת: לוין_קיפניס
עיבוד וביום: דב זמיר
פרסים יחולקו מטעם „דבר־לילדים" סניף נתניה
כרטיסי כניסה: במחיר —.3 ל״י בסניף „דבר" רחוב הרצל 31, נתניה

هكذا من الأصل

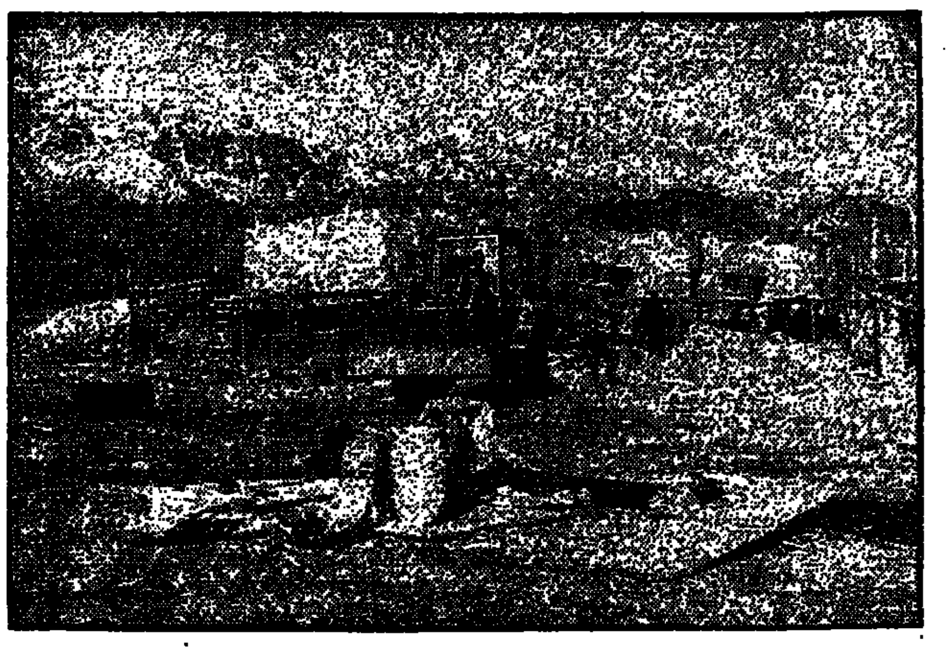
הבתים החדשים הנבנים בקליה

בבקעת הירדן העסקים כרגיל

כתב צבי אילן • צילם: בוריס כרמי

בישיבה שהתקיימה לא־מכבר במשרד ממשלתי הנו בבניינים שיש בהם קצר עקיף לעתיד ה־התיישבות בבקעת־הירדן, בשטח שבין ים־המלח וטירת־צבי, לפתע שאל אחד המשתתפים: אולי אין טעם כלל לכל הדיון הזה? באותם ימים נתפרסמו ידיעות בעתונות על תכניות להפרדת כוחות עם ה־ירדנים ואפילו על כך שהצבאות ייסוגו להרחק כמיים מהירדן. איתו אדם סיפר שיומיים קודם היה בסיור ביעובי הבקעה החד־שים ושבע עם דברי חרדה וחשש לעתיד הישובים.

לנוכח תיאור קודר זה יצאתי לראות מה נשמע בגבול הירדן, מה אומרים המתיישבים בו על המצב היום וכיצד הם רואים את העתיד.

מגי וזהבה מפצאל

בדרכנו לקליה שבדרום הקו־הארוך סיפור בחרושת. שאותו יום הוא האמורך להחזקת צה״ל בשטחים ממערב לתעלה ויום ה־סיום של שלב בהפרדת הכוחות. קליה היא היאחזות נח״ל ובנוסף לבניה המוכרים מכבר מצוי עתה בשטחיה כבר מטע תמרים. נגשנו למקום שבו מקימים את ישוב־הקבע לקיבוץ סיקום כאן, על רמה מוגבהת במקצה, כצפון ל־חורבת קמראן. לרגלי הבבוק ולנוכח ים־המלח בונים כאן ב־קצב מהיר ישוב חדש. כבר עומ־דים בנייני מגורים ובניין ציבו־רי. אל המקום מגיעים קו־חשמל וסוללים דרכים. איפה ההיענה? איפה החשש שיחזירו את השטח? אין טעם להמשיך לבנות בו? כאן לא פגשנו. כל אחד מהפו־עלים ובמועובדים (רבים מהם מאנשי האיזור) המשיך לבנות בקצב. מילא, אולי הפתח המהירה יימצאו לגר במקום הבא.

עברנו את ירחו, את הגנים של היאחזות נח״ל גצון והגענו אל גילגל, אשר בדרום בקעת פצאל. מצפון לכביש־הגישה ל־משק משתרעים גני־הירק שלה, שבהם עתה היא העונה הבוערת. שעת איסוף ירקות־החורף. עשרות צעירים עסקו רכונים בחלקות ה־בצלים והחצילים. מבני המשק מוקפים דשאים, עצים ושיחים, פרי טיפוחם של הנחלאים שישבו כאן קודם. עתה מחזיק את המקום הקיבוץ המ־אוחד, שלידי גרעין של הישבת הבנים, שהגיעו לפני כשנה לצה״ל, הבנים בפלוגה מקובצת ממשקים שונים, מתנדבים מחו״ל והיילות שלית.

האם האנשים כאן מודאגים בג־לל המצב הבטחוני־מדיני? שוחח־נו על כך עם כמה מבני השנה השלישית המוקדמת. צאלה, מב־תיב הליה: הייתי יותר שקטים מאנשים שלא היום כאן ושואלו — מה אתם שכחים שם, הרי ממילא יחזירו את האיזור!

הלמה מאיבור: גם אני נתקלתי בסוג זה של שאלות, אך לרגע לא האמנתי לדיבורים. לא חשבתי שעומדים בפני התקפלות. אולי כפני שלא באת כאן מבחינה בטחונית.

צאלה: התשובה שלי תמיד היא כזו: מבחינה פוליטית אני תומכת בתכנית אלון, והרי גי־גל וישובי הבקעה האחרים זוק־כו לפיה, ואני חושבת שהמב־שלה מתכוונת לקפל אותם. תלוי כמובן אם נהיה די חזקים כדי לתת תיחוק לעמדה כזו של ה־ממשלה.

אסף פרגבים: היה רק אחד או־שנים מהפלוגה המקובצת שהבי־עו דאגה. אמרתי שזה לא כבודיד אותי. מה שמטריד הוא היכן השב גילגל במקום־הקבע ומי ייבב בה, מי יעסיק אותנו. בינתיים, עד שההחלטה על מקום־הקבע, ה־פיתוח נבלם. אך כל זה לא קשור בבעיה הבטחונית הכוללת. אף־פעם, בשום דיון, לא דיברו על־כך. לא דובר על עזיבת שטחים. דובר רק על הערוהזור שצריך ל־היתנן לירדן במערב לירחו.

ת ל מ ה: אני בגלל הייתי ב־תרדמה בכל הנושא עד שבדר־הנה שמעתי ברדיו שכאילו רו־צים להחזיר לירדן את ירחו עד קו ההרים האלה. אבל לא דאגתי ולא השתני.

האם הגורם הבטחוני־מדיני מ־עכב פיתוח? להיפך, יש כל הזמן הפיכה רבורה בכל מה שעושים. לא שומעים מאנשי הסוכנות ו־הקיבוץ המאוחד מאומה על כך וגם זה מרגיע.

אולי מלבד על הלך־הרוח במ־קום קטע שפורסם ביומן המשק: ״רבים שואלונו: למה אתם עק־שים ולא נוטלים חלק במחאות נגד הממשלה המתכוונת כאילו למסור שטחים. התשובה פשו־טה. אנו בוטחים שהם בעל־תבונה לא ימסרו שטחים שנקבעו כמשבצת להתיישבות. אנו מחוי־כים כמעשים ורעש גדול שעברנו כסערה בכוס מים. אנו כולדים ממחאות ההכרזות שיש בכיון כוונות כל רוח פוליטי. לעומת זה אנו אוהבים להיות תכליתיים. כשהתכנסנו בגילגל ישיבת המז־כירות המתאמת בקיבוץ המאוחד השמיעו שידורי ישראל תכניות הפרדת כוחות עם ירדן, המדוברת 13 ק״מ בכל צד. היינו רגועים כאז. במתאמת לא השמיעו הכ־רזות ונבואות. דנו שם בצורה תכליתית על פיתוח גילגל בתק־ופה הקרובה, על הקמת אזורה בצרן, בוטאה עם הכוונה שהקי־בוץ ילך גם לגינתיה. אלה דב־רים הרבה יותר משמעותיים, מכ־עים ותכליתיים ממחאות והכ־רזות. לכן אנו שקטים כל כך״.

המשכנו צפונה ונכנסנו בתוך גני־הירק המפטים של פצאל. מכערבים. לרגלי ההר, בונים את בתי־הקבע של המושב. בפיסטוף לפצאל ליד הגן, ניצבות שתי נשים צעירות, חברות הישוב. איך מרגישים בתקופה זו של הפרדת כוחות? אתה מתק. זהבה: חביש, כשמדברים על הפר־דה כוחות ומפסיקים לבנות את בתי הישוב — אין דאגה השניה. מגי: לפני יומיים היה סגן ראש הממשלה יגאל אלון בגילגל ו־דיבר עם מתיישבי הבקעה. הוא סקר את המצב והרגיע אותנו. היה צורך להרגיע? כן, היה חלק שצריך היה להרגיעו.

ובהוך: אנו שקטים. ממשיכים לעשות גני ירק וגני ילדים. ומגי כבויסה בשכבבית על כרסה ה־תפוחה...

עוברים את גני פצאל, ההקל־אים הערביים המקומיים בעוג׳א, פצאיל, ג׳יפתליק, כרמי אבצאיה בכאר הכגרים, עסוקים במלאכתם כמימים־ימימה. אנו עולים דרך שדות ירוקים אל ארגמן, כוראה שני הישובים באיזור. במקום בונים — לולי נדיים, בתי־קבע לחברים. אבל המזכיר, עלה מב־רזם אפריקה לפני כשנתיים.

בהתחלה חשבנו, הוא מספר, שעניין הפרדת הכוחות כאן יהיה דבר נורא מאוד. אחר־כך אמרו שארגמן לא כלולה בשטח שיוחז־ר, אלא רק מירחו עד ירושלים. 13—16 ק״מ מירחו, ואנו נמצ־אים צפונה מזה. שמענו גם ש־הפרדת הכוחות לא כוללת אזר־חים. אולי רק הצבא יצטרך ל־לכת אחורה. ואם גם אזרחים? יכאב לי מאוד אם יחזירו את ארגמן. באתי מבואנוס־איירס לגור כאן. באתי הנה כי זו נקודה ש־צריכים לבנות מהתחלה, בשטח החדש שבידי ישראל. יש אנ־שים בארגמן שאמרו, שאם יעזבו את המקום יעזבו את הארץ.

ומה יהיה התשובה לשאלה? הם ממשיכים לבנות כרגיל, כשיב האיש. הנה כאן למעלה בונים לנו בתים. הקצב הוא רגיל. רוצים לגמור מה שנעצר בגלל המלח־מה. הלולים, הבתים.

הישוב, המכונף לבית״ר, דל במספר חבריו. אבי מספר שאחר המלחמה דווקא יש יותר פניות להצטרפות לישוב. יש להם רשי־מה של עשר משפחות שתגישו בקשה להצטרף. אך חסר השיכון מעכב את קליטתן.

ומה בצד השני, שאלתי. — שם בבראה שקט. הגשר פתוח. מכוניות רבות נוסעות על הג־שר.

השקט, אווירת העשייה השלווה הכהנגה גם צפונה משם, במחולה, שמצביה שדות בעיבודים נרח־בים. בונים עתה בנייני־שיכון רבים ואין אווירת התקפלות וא־מיות, להיפך. כמו בשאר המקו־מות אתה פוגש בסימני התבססות והעמקה, רק הגדרות, התעלות, הפתיה. קשתות הגבול ושקי ה־חול הנקבצים באיכה מזכירים לנו, היכן אנו נמצאים.

העסקים כרגיל עם מחשבה בטחונית לעתיד, אחד מלקחי מלחמת יום־הכיפורים.

איסוף בצל בגילגל

מלחמת בחירות בסגנון בריטי

מאת שלמה גינוסר, סופר ״דבר״ בבריטניה

לונדון, יום ה׳

שתי הערכות קודמו לבחי־רת הבחירות הקצרה שהת־נהלה בבריטניה בשלושת ה־שבועות האחרונים. האחת — שתהיה זאת מערכת הבחירות הבזה ביותר זה שנים. השני־יה — שתהיה זאת מערכת הבחירות החשובה ביותר מאז מלחמת־העולם השניה. ה־הערכה הראשונה לא נתממ־שה. היתה זאת מערכה קצ־רה וחריפה, אך לא פרה. היא התנהלה באיפוק יחסי כשי־היא נישאת על גלים של גי־אות ושפל מהולים במידה דומה של פלפל. ייתכן שיש לייחס זאת לתשלובת של מסורת ותכונות לאומיות. ה־איפוק והנימוס משלו בכיפה. לא היה זה נימוס פולני נוסח ״סלח לי אדוני, אבל אדוני הוא המנוול״ אלא — נימוס אנגלי טיפוסי נוסח ״סלח לי, אתה מדבר שטויות, אבל אי־נני מוכן לצאת מן הכלים בגלל זה״.

משקיף זר מתקשה לצהים לנכל את האיפוק (שלפרקים הוא גון־שאלאנטי וכובש ו־לפרקים — פלאגמאטי ומהתי־בל) השולט במערכת הבחי־רות האחרונה הזאת שתוצאו־תיה הן, לכל הדעות, גורליות לבריטניה בשנים הקרובות ו־אולי אף במאה ארוך יותר. אתה יכול רק לקנא בברי־טים בשל כך או להתה בזעם. אבל קשה להתעלם מן היי־חודיות שבסגנון מערכת הב־חירות הבריטית. זהו בהחלט שבורת־סבב. אין זה ״מחזור דמוקראטי״ כמו בארה״ב, מארסה כמו במוסקבה או ב־קאהיר וכמובן לא ״דמוקרא־טיה אליבה״ כמו בצרפת.

המדהים בכל הענין הוא, שבריטניה הלכה לבחירות הבהולות הללו כשצלקת עמ־וקה פורשת את אחדותה הל־אומית, צלקת הבוקעת את ה־עם הבריטי בקו כמבדי בדה. בעיתים דומה היה כאילו שני עמים שונים, ולא עם אחד, הולכים כאן לבחירות — אולם שני עמים המבינים את כללי המשחק ואינם מצלים על הרצת להתווכח כוהם.

שלוש שנים ושמונה חדשים שלטה בבריטניה הממשלה השמרנית. בתקופה זאת הגב־ילו עוד יותר הפער המעמדי במדינה שהיא דוגמה לכבאר־ליות ארכאית של חברה מע־מדית. במערב התעשייתי קשה למצוא דוגמה נוספת לפער כזה. השמרנים, כמ־דומה, לא רק שלא עמדו ב־התחייבותם לאחד את העם הבריטי אלא פעלו להרחבת הקרע. הם לא קיימו את הב־טחתם לבלום את עליית המ־חירים ולהשתלט על האינ־פלציה. היתה זאת ממשלה שפעלה בנוסח של ״מרכצת המהלים״ אשדה ואכוצה ב־בקצת. ״ממשלה חייבת למשול ולא ליצור מיכוח בינה לבין חלק מן האוכלוסיה״, אמר ג׳רמי תורפ, מנהיג הליברא־לים. הממשלה השמרנית של־טה בנוקשות והחריפה את היחסים עם האיגודים המקצ־ועיים. אין ספק שהיו לה כוונות טובות לבלימת האינ־פלציה, אך הביצוע היה מסורבל וכושל. עליית מחי־רי המזון בשוק העולמי ו־משבר הנפט רק החריפו את המצב. אולם למשבר הכל־כלי כבר היה ״בסיס מוצק״ עוד קודם לכן.

בקיץ 1970 סילק הבוחר ה־בריטי את ממשלת הלייבור מכהונתה בשל אי־יכולתה למנוע את עליית המחירים. יומיים לפני הבחירות פורסם רשמית מאזן התשלומים ה־חדשי של בריטניה שהצביע על גרעון של 31 מיליון לי״ש. זה היה השיא למח־לכמים רבים. המפנה חל ו־בהצבעה זכו השמרנים בנ־גוד לכל התחזיות. עליית ה־מחירים בתקופת שלטונם של השמרנים היתה הרבה יותר מהירה מאשר בתקופת של־טונה של ממשלת הלייבור ו־גם המצב. יומיים לפני הב־חירות, פורסם מאזן התשלו־מים החדש (לחודש ינואר) המצביע על גרעון שיא של 383 מיליון לי״ש. אולם ה־שמרנים ניסו ברגע האחרון להפוך גרעון זה, שלא היה כדוגמתו בבריטניה, לנשק בחירות. ראש הממשלה אדו־ארד הית הסביר כי גרעון זה מוכיח, שהמדינה אכן זקו־קה ל״יד חזקה״ בניהול ה־ענינים. יד חזקה, — זו היתה למעשה סיסמת הבחי־רות של השמרנים בשלושת השבועות האחרונים (הסיס־מה הרשמית היתה ״בריטניה איתנה והוגנת״). ב״יד חז־קה״ זאת ביקש הית למחוץ את ״הקיצוניות״ ולהת ס־כי ל״מתינות״. אולם בשלב הסופי של מערכת הבחירות נאלץ לשנות את הטון. הוא התגלם מנושאים ״להסית־בגון עליית המחירים ככל ש־יוכל. אולם כאשר משאלי דעת־הקהל החלו לצמצם את הפער בין מפלגתו לבין הליי־בור עד כדי אחוז אחד ולהצ־ביע על עליה ניכרת לליב־ראלים — החל הית תוקף בחריפות את שתי המפלגות הללו. את הליבראלים כינה בבה כ״בלתי רלבאנטיים״ ו־אילו את מדיניות הלייבור הגדיר ״הרסנית״.

ווערגעליס מגן על כבוד העם היהודי

עורך ״סאוועטיש היימלאנד״ מוקיע סילופים בקובץ מחקרים אנטי־ציוניים

מאת דב אפל

ארן (אהרן) ווערגעליס, עורך ״סאוועטיש היימלאנד״, נהנה כאי־מונה המלא של מזכירות המפ־לגה הקומוניסטית הסובייטית. ה־ירחון שהוא עורכו פטור מאיסור של הצנזורה והוא ממלא את תפקיד העורך והצנזור של המאמרים הנד־פסים בכתב העת הספרותי היה־הודי המופיע בברה״מ ביידיש.

משום כך ראויות לשימת לב מיוחדת שתי רשימות יוצאות דופן, פרי עטו של ווערגעליס, שנדפסו בחוברות דצמבר אשתקד וינואר 1974 של כתב עת זה.

הרשימה הראשונה מוקדשת לקו־בץ של ״עבודות מחקר״ שמבדר כותרתו — ״הציונות — תיאוריה ופראקטיקה״, שהופיע בשלהי ה־שנה שעברה בהוצאת הספרים ״פוליטיזדאט״. אני רשאי ל־הגדיר את המחקרים האלה כפסבדו־מדעיים, לא רק מתוך כוונה ה־אנטי־ציונית להשמיץ את מחבריהם, אלא על סמך הערכתו של אהרן ווערגעליס בכבודו ובעצמו.

אמנם הוא מעדיף להגדיר את הספר כ״חוברת״ אולם אין בכך כדי לטשטש את העובדה, שכמצויין בשער הספר מדובר בקובץ של פרקי מחקר, שנכתבו על־ידי ״קולקטיב של מחברים בראשותו של חבר האקדמיה למדעים״ פרופ׳ י. י. מינץ. שני ה״יודים״ המופיעים לפני שם המשפחה מינץ הם ראשי תיבות של השמות איסאק איזר־אליביץ׳ (יצחק בן ישראל) — ו־יתכן שהשמות האלה לא היו מצ־טמקים לראשי תיבות אילמלא צלי־לם היהודי. אולם אין לייחס לסברה זו חשיבות יתרה. חשובה היא ה־עובדה שבראש הצוות של מחברי קובץ המחקרים האנטי־ציוני עומד ההיסטוריון הסובייטי הוותיק (בן־שמו־נים) ובעל שם שעלה לגדולה בימי סטאלין ושתוסיף גם עתה לתרום תרומה ניכרת לחקר ההיסטוריה של ברה״מ.

אין פלא שב״פראוודה״ וכן ב־כתבי עת רציניים התפרסמו דברי שבח לחיבורים שנכללו בקובץ ״ה־ציונות תיאוריה ופראקטיקה״ ו־צויינה תרומתם למאבק האידיאו־לוגי נגד התעמולה הציונית וה־תוקפנות הישראלית. הכתבים ״ה־גויים״ סמכו כנראה יתר על המידה על למדנותו וחושו הפוליטי של פרופ׳ מינץ. הם לא העלו על הדעת שאיסאק יזראיליביץ׳ וחבר ההיס־טוריונים האחרים שהשתתפו בכתיבת ה־ספר עלולים לכתוב דברים, שיעו־ררו את חמתו של עורך ״סאוועטיש היימלאנד״. קרוב לוודאי, שהתגוב־תו המפתיעה של ווערגעליס גם לא נעימה אותם ביותר.

אולם מסתבר שבשנות השבעים של המאה העשרים יכולים לקרות בברה״מ דברים, ששום פילוסוף לא היה יכול להעלות על הדעת בימי סטאלין.

אהרן ווערגעליס ניסה את מזלו והשכיל לשכנע את הממונים עליו בהנהגת המפלגה, כי מן הראוי להוקיע רפואה למכה: כותב, ש״סאוועטיש היימלאנד״ חייב ב־צורה ברורה מן הסילופים הגסים, גילויי בורות וההגדרה היא של ווערגעליס — ״בגיהוב״ ודקוים אנ־טישמיים גלויים, הכלולים בספר. בטרם יעשו זאת סופרות והתעמולה האנטישמית המתנהלת על־ידי הציונות הבין־לאומית. ההיתר ניתן ועורך ״סאוועטיש היימלאנד״ כתב כה שכתב בסגנון המעיד שהוא עשה את זאת מתוך ידיעה שהוא עושה מלאכה רצויה מבחינתה של המפלגה.

הוא מתריס בין היתר על שבספר משמיצים דברים והערכות, שיש ב־הם כדי לפגוע ״ברגשותיהם הלאו־מיים של הקוראים היהודים״: מח־בר הפרק על ״האימפריאליזם האמ־ריקאי והציונים הבינלאומי בארה״ב״ מבסס מספור של היסטוריון אמרי־קאי בין ימה, כי ב־1880 חיו ב־ארה״ב מאתים וחמישים אלף יהו־דים ממוצא גרמני (ווערגעליס מת־קן — ״כלומר יהודים שבאו מגרמ־ניה״). ״ברובם מצאו להם מקומות חמים על אדמת אמריקה״. בהער מוסבר בהיר לקורא העברי שהמושג ״מקומות חמימים״ (מינח־ליה מייטסטיקי) נכלל באוצר ה־מלים הבסיסי של האנטישמים הר־וסים, בקשר לאופיים של היהודים השואפים ״היהודים להתהדר בכל מקום״.

ארן ווערגעליס

בהמשך הדברים מביא ווערגעליס ציטאטה המופיעה בפרק על ״המר־כזים הציונים בארה״ב״ מספר של הסופר האמריקאי ב. רוזנברג: ״היהודי האמריקאי המצוי משתוקק להתבולל. עצם הערעין של השתיי־כות לאומה היהודית מביך אותו. אם תאמר לו שאינו נראה יהודי יקבל זאת כמחמאה״. ווערגעליס אינו מתאפק לבת עד כדי הפלאה הספנה שמחבר הפרק הזה נזקק לציטוטים מחיבורים של סופרים בעלי שנאת יהודים מובה־קים כדי להסיח את כבגנו האנטישמי. [illegible]

בגלותם וראשוני תנועת החסידים, הבעל שם־טוב ומבשרי הדתה, סל־לו את הדרך לציונות. כי הוא גם דחה את העצה המתבססת על פי־רוש כוזב ובסילוף של דברי אחד־העם, שנועד לעכורה כי לדעתו של אחד־העם ״הנצר היהודי והגאולה של היהודים מעניקה להם את הז־כות לשליטה על העולם״. ״הנטנה, אומר ווערגעליס, מביא בתרגום רוסי את דבריו של אחד־העם ״כי ארץ ישראל הייבת להקיף את כל הארצות כדי לתקן את העולם במ־לכות שדי״ אלא — ״אחד־העם פיקח לא אמר דבר כזה. הוא היה תיאורטיקן רציני, אם כי הגה אידי־אה לא נכונה, והוא לא יכול להג־לות רעיון כה משונה שהיהודים חייבים להשתלט על העולם״. במ־לים אחרות מחבר המחקר על ״הפילוסופיה ציונית״, פשוט, מ־סלף. ווערגעליס מסיים את הר־שימה בהערה שהמאבקת מציגה באופן מסולף את המדיניות הסובייטית לגבי יהודי ברה״מ: ״בחברה נאכה, שבין האומים הסובייטים בני הלאום היהודי נצעים [illegible] הם מתהמסים בשפת אמם רוסית, באוקראינית, בביאל־לורוסית, בליטאית ובשפות אחרות״. אולם בחבר השורות הבבצעה ל־יל — קובל ווערגעליס — אינו מזכיר אף במלה את שפת יהודי ברה״מ [illegible]

עורך ״סאוועטיש היימלאנד״ מת־עסק לטפל בנושא הזה בגליון שה־ופיע בינואר השנה. [illegible]

מפעל יחיד במינו בארץ

ספרית אפקים 1974

ספרי־מפתח להבנת האדם והחברה בישראל ובעולם.
ניתוח מעמיק של בעיות־התקופה הבוערות.

המדינה התעשייתית החדשה מאת ג. ק. גלבריית (כרך כפול)
מחבר ״חברת השפע״ בוחן בניתוח מבריק ומשכנע את התהליכים המהפכניים המתרחשים באחרונה בכלכלה ובחברה המודרנית.

תגליות במרחקי חלל מאת בן בובה
סקירה מרתקת על שפע התגליות בחלל החיצון. המחבר שהוא סופר־מדע נודע מנסה להסיר את הלוט מעל תעלומות בריאת־העולם, סיבו של החומר ומציאותם של חיים בעלי־הכרה במרחבי החלל.

היהודי הבודד והיהדות מאת פרופ׳ אליעזר שביד
בעיית קיומו של האדם היהודי בן דורנו היא מוקד ספרו של פרופ׳ א. שביד, מבחירי ההוגים הצעירים בסוגיות היהדות.

פנים חדשות למדע מאת פרד הויל
ספר רצוף־חכמה והומור, המבטא את השקפתו האופטימית של אחד מגדולי המדענים על עתידו של המין האנושי.

בעידן האלימות מאת פרופ׳ יעקב טלמון (כרך כפול)
גילויי האלימות — הן במישור החברתי והן במישור העיוני והפילוסופי — הם מסימני־ההיכר של העידן שבו אנו חיים. פרופ׳ טלמון בודק את גורל עם ישראל ואת בעיות קיומה ומדיניותה של מדינת ישראל בעידן זה.

לקח המלחמה — קובץ בעריכת דן פתיר
טובי המומחים וההוגים בתחומי הבטחון, המדיניות, הכלכלה והחברה מנסים למצות את לקחי מלחמת יום־הכיפורים אשר בהם תלוי עצם קיומנו.

עולם בדים — קובץ בעריכת הלגה קלר
תהליכי היצירה הקולנועית והשפעת הקולנוע במישורים התרבותיים והחברתיים. ראיונות ומאמרים של גדולי הבמאים כברגמן, טריפו, פליני, בנואל, אנטוניוני.

אירופה לאן? מאת ד״ר שלמה אהרונסון
האומנם מתגבשת אירופה לכוח מלוכד אשר יהיה מסוגל להתמודד עם מעצמות־העל? מה מתחולל למעשה בשוק המשותף ומהי השפעתו על כלכלת ישראל? מה מניע את אירופה לתמוך בערבים? על שאלות אלו משיב ד״ר ש. אהרונסון על סמך מידע מכלי ראשון.

10 ספרים ב־—.60 ל״י בלבד (דמי משלוח חלים ע״ח ההוצאה).

על אף ההתייקרות הגדולה במחירי הנייר, הדפוס, הכריכה וכיו״ב — קבענו למנויים מחיר נמוך ביותר לכיסוי הוצאות היצור.
ההוצאה לא תעלה את המחיר למנויים במשך השנה.

בין רבי־המכר שהופיעו בספרית ״אפקים״:
בכור המהפכה המדעית מאת פרופ׳ אהרן קציר
הלם העתיד מאת אלבין טופלר
מוח האדם מאת נייג׳ל קולדר
אני והשימפנזים מאת ג׳ין ון־לוואיק גודול
חברת השפע מאת ג׳. ק. גלבריית
האדם המורד מאת אלבר קאמי

החתימה מתקבלת בכל בתי־המסחר לספרים בארץ, במפעלי השכפול באוניברסיטאות, במוסדות, בועדי־עובדים ובהוצאות הספרים עם עובד, רחוב מזא״ה 22 תל־אביב, טל. 611526.

הוצאת עם עובד

מפעלי — ״ידיעות אחרונות״ — מחלקת הספרים

ספרים חדשים
שהופיעו זה עתה

״משפחת הפלמ״ח״

ילקוט עלילות וזמר • חיים גורי / חיים חפר

• למעלה מ־100 שירים שהושרו באהלי הפלמ״ח
• כל השירים — בלוית תווים שליקט גיל אלדמע
• רישומים — אריה נבון • פורמט אלבומי, נייר משובח

״משפחת הפלמ״ח״ שיריו, סיפורי אהבתו, געגועיו ומלחמתו של דור שלם.

המחיר לתקופה קצרה —.30 ל״י בלבד

מיכאל בר־זהר
האיש שמת פעמיים
• הספר שזכה לתפוצה בלתי רגילה
• המהדורה השניה בקרוב!!
המחיר —.16 ל״י

ד״ר הרצל פישמן
זה איכפת לי
ספר ראשון מסוגו בארץ הדן באיכות חיינו הלאומיים
הספר לכל אזרח שאיכפת לו
המחיר 14.50 ל״י

שלח צ׳ק או המחאת־דואר אל ״ידיעות־אחרונות״ ת.ד. 14125 תל־אביב וקבל את הספרים לביתך. —

משרד הבטחון אגף השיקום

אגף השיקום במשרד הבטחון

מודיע בזה לצבור נכי צה״ל והמשפחות השכולות

כי נפתחה לשכת שיקום ומשפחה מחוזית ברחובות:
הלשכה תטפל בכל הנזקים המתגוררים באזורי ראשל״צ, נס ציונה, אשדוד והסביבה עד אשקלון.

כתובת הלשכה: רחוב בניבין 21, רחובות.
טלפון: 952323, 951315
קבלת קהל: בימים א׳—ה׳ בשעות 08.30—12.30 פרט ליום ד׳ ובשעות 13.30—15.00 אחה״צ.

כתובת המרפאה: רחוב בילו 22, רחובות.
קבלת קהל: בימים א׳—ה׳ בשעות 08.30—12.30 פרט ליום ו׳.

„אימפונדראביליה"

מאת חיים איזק

דשוקי בספרי היסטוריה אין בו בדרך-כלל הרבה תועלת מעשית ישירה. הרי מסילא אין אנחנו לומדים „לקחים היסטוריים" ודרכי התנהגותנו בהווה אינן נקבעות על-פי דגם מאורעות עבר, רחוקים וקרובים, גם אם הם דומים דמיון רב למאורעות ימינו. בכל זאת יש אולי תועלת-מה בצלילה לתוך זכרונות זמנים עברו. סקירת העבר כמהלך מושלם, מעבר לשקט היום-יום, בהנהגת פרספקטיבה, תוספת מימד העומק אפשר שהיא הרווח העיקרי שאנו עשויים להפיק מעיון בהיסטוריה.

בימים אלה נזדמן לי להציץ שוב בכמה ספרים העוסקים בקורותיה של מלחמת-העולם השניה. שלד ההתרחשויות מן ההתחלה המרה של מצעדי הנצחון הנאצי ללא מעצור ועד לסוף עטור ההילה של כיבוש חורבות הרייך השלישי, הלא הוא חרות באותיות דם ואש בזכרונם האישי של הקשישים בינינו וידוע היטב לצעירים יותר כפרק-חובה בתכנית הלימודים בבתי-הספר. ואף-על-פי-כן הפגישה המחודשת עם אותם הימים הגדולים והנוראים בהווייתה של היסטוריה כתובה היא חוויה. שבבריטניה היא, כמובן, יותר מי שהוא קשורה אצלו באסוציאציות של חוויה ראשונית. אף כי הקורא יודע את ה„הפי-אנד", הריהו עוקב במתיחות אחרי הדרך הארוכה-הארוכה שהוליכה מפני של כשלונות רצופים — מחדלים, היינו אומרים בסיכה ישראלי של ימינו — אל תקופת הכפנה הזוהר.

בספרו של ארתור בריאנט, „התהפכות הגלגל"* המבוסס על יומני המלחמה של פילד-מארשאל אלאנברוק, משכו אותי בייחוד הפרקים שעניינם „הקרב על בריטניה", זו דוגמת המופת של גבורת העם האנגלי ומנהיגו וינסטון צ'רצ'יל מול העוצמה הגרמנית שבפסגת-משנתה, אחרי הכנעת צרפת, בידי קלגסי היטלר. נצחון חיל-האוויר המלכותי בהשראת חוקו מעשה הסיגד וחזצב המלחמה הגרדרות („מעולם לא חבו כה רבים תודה לכה מעטים") על ה„לופטוואפה" הגרמנית בקיץ של 1940 הפיח בלב עמים כבושים ומדוכאים תקוה חדשה. היה קרן-אור בתוך ארפלת שקועה באפלה עבה. ולולא עמידה זו ספק אם היתה אמריקה נחלצת לחלצה „העולם הישן".

הנה מזכיר לנו שוב הספר דבר שצ'רצ'יל כבר גילה אר־תר בזכרונותיו — כמה דחוק היה אותו נצחון היסטורי. לא זו בלבד שההפרש בינו ובין מפלה, שעלולה היתה להורות את גורל האיים הבריטיים, למרות כל הגבורה וההקרבה, היה קטן ביותר, אלא שאותו הפרש זעיר, שבו הוכרעה הכף, היה תוצאה של מקרה כמעט, של טעות גרמנית. די בך לספר בריאנט: „...אף כי הוכרז מצב-כוננות 1 ...עדיין לא נתמלא התנאי שהוטל והאדמירליות הגרמנית ראו אותו כהכרחי לפני שחיל הפלישה יפליג לבריטניה. פיקוד מטוסי-הקרב עדיין היה קיים, ואף כי פחת הלך במהירות מספר המטוסים. הרי במשך היום (7 בספטמבר) חל שינוי חשוב במלחמה האווירית. גרם לך בעיקר צ'רצ'יל. שבועיים קודם, ב־24 באוגוסט, נפלו הפצצות הראשונות באיזור מרכז לונדון. אם כי הכוח המאקסימאלי שהיה מצוי להפצצת גרמניה הגיע בקושי לעשירית ממה שיכלה ה„לופטוואפה" לשלוח מעל אנגליה... הציע ראש-הממשלה בלי היסוס להפציץ את ברלין. בליל 25 באוגוסט בשלוחו 81 מטוסים בריטיים לדרך, וכאשר הגיעו 28 אל יעדם. אחר-כך בערכו עד התקפה-לילה. ואף-על-פי שגרמו רק נזק מועט, השפעתן על מגמי של היטלר היתה קשה. ב־4 בספטמבר הכריז על כוונתו למחות את לונדון מעל פני האדמה. הנה כי כן, ברגע שבו שורדו הפגיעות הגוברות במערכת הבקרה ובשרות התעופה של חיל האוויר וכל אפשרות הכוחות המחמירה של פיקוד את הדאגה הרציניות ביותר. שבה האויב את שגיאתו הפאטאלית. כיוון שהרחיק האויב את מפציציו מן המטוסים ולהוציא קשה ושילח אותם בבירה. נתן למגינים על שמי הארץ את מרווח-הנשימה שהיו זקוקים לו. כך ניצלה בריטניה.

*

אם יש לקח ממה שקרה אז לימינו ולמלחמותינו. הרי לדעתי רק בדבר קטן אחד: בתזכורת שמלחמה איננה מתימאטיקה, שבה, אם אתה עושה פעולה אריתמטית מסוימת, תקבל בהכרח תוצאה מסוימת ולא אחרת. מלחמה, עם כל הצורך לנהל אותה בתוך הבנה מדוקדקת דגם תכניות מפורטות, שיענו על אפשרויות שונות, היא ביסודו של חשבון גם משחק ב„אימפונדראביליה". כדברים שאינם ניתנים להישקל. לכן מי שאומר: כזה ראה וקדש — ומובטח לך הנצחון בוודאות במהלכה. טועה ומטעה משום שהוא יוצר רושם, כי-אילו במלחמה קיים רק צד אחד ואין יריב בעל רצונות ותבוניות הכבות משלו. בעצם, נראה לי, כי אלה הטוענים שאפשר לקיים בקלות עליונות צבאית של ישראל בכל מקרה ומבססים על הנחה זו את השקפותיהם על מחדלי יום הכיפורים, לוקים בעוורון לאומי. גם אם אין הם מאנשי הזירות או הליגה של הרב כהנא אלא „יוניים" טהורים. שבמהותה אידיאולוגית הם כושרים ביתרונות ובחולשות מסוגי גוף. כדאי לא לשכוח: במלחמה — בכל מלחמה — יש שני צדדים. ויש אבידות. ויש גם אלמנטים לא-ידועים שאין להחשב מראש במלואם.

* Arthur Bryant, The Turn of the Tide.

מיפוי הצרכים – תנאי להתנדבות יעילה

מאת יונה שמשי

בארץ יש, כמסתבר, התנדבות לשמה, שלא על מנת לקבל שכר במשמעות המקובלת. זוהי התנדבות של אנשים המבקשים לעזור לזולתם, באשר הוא זקוק להם, שכרם — הסיפוק הנגשר שהם מפיקים מההתנדבות. אף כי היקף ההתנדבות בארץ אינו מגיע לממדים המקובלים בארצות שבהן נפוצה תופעה זאת, הרי מתברר שהבעיה אצלנו אינה בחוסר מתנדבים בבירה העונה על הצרכים אלא בהגדרת צרכי ההתנדבות.

המרכז לשירותי התנדבות הוקם לפני כשנה וחצי. הוא התמקד על טיפול בהתנדבות בשני כיוונים עיקריים והם: פעולות שמטרתן להביא לצמצום הפער החברתי ופעולות למען קליטת עולים חדשים בצעדיהם הראשונים בארץ.

מנהל המרכז שמואל פיער אומר, כי המרכז משמש כרשות מסייעת ומתאמת ויעוצת ועיבוד ומקשרת בין המיסוד לבין הארגונים וההתנדבותיים הקיימים בארץ, כגון ארגון אחות עובדות, ויצ"ו, בני-ברית וכו'. תפקידו של המרכז לתת הדרכה למתנדבים, אם בקורסים או בקבוצות, כדי שיוכלו לתת לנזקקים עבודה על רמה נאותה, כן מבקש המרכז לכוון ולהדריך את העובדים המקצועיים, כמו עובדים סוציאליים וכל העוסקים בשירותי רווחה, כיצד לשלב את המתנדבים בעבודה בכתנן הצורה.

מלחמת יום הכיפורים מצאה את המרכז לשירותי התנדבות בלתי ערוך למשימות שהוצגמו לפניו. עם גיוסם של רבבות אנשים נשארו תפקידים רבים בשירותים החיוניים ללא אנשים. למילוי תפקידים חיוניים אלה באו המתנדבים מכל רחבי הארץ. הם פנו אל הרשויות המקומיות ואל לשכת המרכז לשירותי ההתנדבות. ערב המלחמה היו חמש לשכות בכל הארץ, באו נוספו עוד 11 לשכות. 16 הלשכות. הפעילות בתיאום מלא עם הכירית ההתנדבות הבקומיות. קולטות בעיקר את המתנדבים הבודדים. שלא מבין שורות הארגונים הקיימים, ומפנות אותם אל המקומות שבהם הם נדרשים. בין היתר עוסקים המתנדבים בהגשת עזרה לילדים בהכנת שיעורים, בהשגחה על האם בהכנסת על ילדיה שעות מספר בשבוע כדי לטפל בעניינים הנצרכים את יציאתה מהבית. במקרה מסוים נזקקה אם לילדים, בבעלה בגוייס, לעזרת מתנדבת בתכנון הוצאות הבית, דבר שבו עסק הבעל כאן ובחהבית. במקרה אחר הצטרכה אבה להתאפות של עיוות לליבן צרכי הילדים הנבלבלים לאב המגויס.

מנהל מרכז שירותי ההתנדבות אומר, כי ציבור המתנדבים מצא את דרכו פחד מאוד אל הארגונים ואל לשכות ההתנדבות. אלא שהיו הצרכים כבד השירותים לא כפל כהלכה — מקום שלא היו צרכים כראוי. „בחד כי צריך להיערך לשעת חירום ויש להגדיר את מפת צרכי ההתנדבות ואבני צבירה גמים את המתנדבים", אומר שמואל פיער. לדעתו אין כה צורך בחוק שירות לאומי. „על ידי מיפוי צרכי התנדבות בשעת חירום נלמד גם על הצרכים בשעות רגיעה". הוא סבור. לדוגמה, התברר, כי בעיית הבדידות של קשישים בעת מלחמה היא חמורה. בעיה זו קיימת בלי ספק גם בימי רגיעה ורצוי מאוד שמתנדבים יקלו לפתרה במידת-מה את מצוקתם זאת.

מסקנתה של מנהלת לשכת ההתנדבות בתל-אביב, רבקה בר, היא כי הציבור בארץ מוכן להתנדב, אם מגדירים לו את המטרה. נכון שכיום יש פחות מתנדבים מאשר בימים שלאחר פרוץ המלחמה, אבל גם עתה אין מחסור במתנדבים לעזרה נזקקים. אפילו היו חיילים בצורות חובה, אשר התנדבו בכתוך צבע ההפסקה שהיתה להם כחופשותיהם. משפחות המגויסים הזקוקות לעזרת מתנדבים אינן דווקא בשכבות החלשות במבוקה כלכלית.

מי המתנדבים? מתברר, כי כשני שלישים מהם נשים. חוגן הן נשים מבוגרות שילדיהן גדולים ועובדים ברשות עצמם. הרוב המכריע הן נשים עובדות ומיעוט קטן ביותר — עקרות בית. גם חלקם של מבוגרים בהתנדבות הוא קטן מאוד. רבקה בר אומרת, כי גם בקרב בני עדות המזרח יש הירענות מעטה להתנדבות באמצעות לשכות ההתנדבות. יתכן כי הדבר נובע מכך שבדרך כלל עוזרים בני עדות המזרח לקרובי משפחה בהתנדבות. נוהג מצוין אחר הוא, כי הרוב המכריע של המתנדבים הם מבני המעמד הבינוני הנמוך והמעמד הבינוני. חלקם של בעלי המקצועים אינו ניכר בין המתנדבים. בולטים בהתנדבות בני משקים קיבוציים ומושבים הוותיקים הבאים לעזרת בני גילם מהמושבים החדשים, בעיקר בהכנת שיעורים ובארגון פעולות חברה.

מי יבנה בית לעולה

מאת אריה כנרתי

גדל הולך מספר המשתחררים מקרב פועלי הבנין שגויסו במלחמה ועל פיגומי הבניינים נראים יותר ויותר פועלים. אך הגרעון בדיור לעולים לא יוקטן כנראה בקרוב. בינתיים מתנהל ויכוח בין ראשי שני משרדי ממשלה, הקליטה והשיכון: מי יבנה בית לעולה?

האם ישארו תקציבי הבנייה לעולים בידי משרד השיכון, כנהוג זה שנים רבות. או האם יועברו למשרד הקליטה, כפי שתובעים לאחרונה ביתר שאת ראשי משרד זה. הוויכוח בנושא זה התעורר מחדש לאחר הבחירות ועם התחלת המו"מ הקואליציוני על הקמת הממשלה החדשה ועל מיבנה משרדי הממשלה. במשרד הקליטה לוטשים עין מכבר לתקציבי הבנייה במצבה, כי יהיה בכך משום ייעול הקליטה ולא רק משום הרחבת סמכויותיו של המשרד. העיקר — טוענים — העברה זו היא לטובת פתרון בעיית הדיור של העולים. תקופת „בין המנגנים" של משרד השיכון, שהשר שלו עומד לפרוש ממנו, יצרה כנראה הרגשה של „סכיכת סוף העניין" אצל ראשי משרד הקליטה ותקוה להתרגנות לקבל נתח כמנו.

במשרד הקליטה מדגישים, כי התביעה איננה חדשה ולא התעוררה דווקא עכשיו עם חלוקת העוגה הקואליציונית. עוד בפברואר 1973, כלומר, לפני שנה אמר השר נתן פלד בהודעה פומבית (ולא במו"מ קואליציוני):

„אני מציע שתקציב הבנייה לעולים יהיה בידי משרד הקליטה, שהוא הכתובת העיקרית לעולים. למרות כל השותפים האחרים לבר־שאי. הדברים נאמרו אז בימים של החמרה במצוקת הדיור לעולים ורחלצה לפתרונות דיור נוספים ולא-שיגרתיים. כגון התחלת המיבצע לעבירת דירות זמניות הזמנת ה„מטבעים" (קראוואנים). ימים שעמדו גם בסימן גיאות בבנייה. כשאלפי דירות לעולים ניבנו ברחבי הארץ על ידי משרד השיכון. לא היה אז שומע לתביעתו של שר הקליטה אבל הגורמים המגעים בדבר בוודאי לא נאמרו.

אך חודש אחרי הבחירות האחרונות השמיע שלמה רוזן, סגן שר הקליטה הבא לרשת את נתן פלד, את הצעה הנ"ל הפעם כתביעה תקיפה בהכריע. כי משרדו צריך להיות הקובע העיקרי בשיכון העולים.

נכון שמשרד הקליטה מקבל את הדירות מידי משרד השיכון, לפי צרכי הקליטה. ונכון שבבנים אתנן (בעיקר בשנים האחרונות) לדון במקומות שבהם משרד הקליטה מבקש לבנותן על פי תחזיות העליה והקליטה, התעסוקה, שיקול האוכלוסיה וכו'. אך סגן שר הקליטה טוען, כי אין למשרד הקליטה שליטה על קביעת סוגן וגדלן של הדירות לעולים. התוצאה היא שהוא מקבל מידי משרד השיכון במקרים רבים דירות גדולות למשפחות קטנות; מקבל דירות בדרום — כשזקוקים להן במרכז הארץ ולהפך. גם את מחירי הדירות קובעים משרד השיכון ו„עמידר", אך בצעקות ובתלונות על מחירים ותנאי תרוה באים העולים אל משרד הקליטה.

מנכ"ל משרד הקליטה פנחס דגן מבהיר את הנושא: הוא מכחיש שמשרדו רוצה לעסוק בבנייה לעולים. אין המשרד מתכוון להיות מוסד קבלני לבנין ומוכן להשאיר זאת לאחרים. „אנו תובעים להעביר את תקציבי השיכון המיועד לעולים לשליטתנו לא כדי לכבוש את ענף הבנייה כ„שטח-מחיה" נוסף".

דגן אומר, כי משרד השיכון צרשה עבודה ממלכתית גדולה ותשר בה כקבלן לבנייה ולא רק לעולים, אלא גם לזוגות צעירים, למשפחות מרובות ילדים, למפוני שכונות עוני ועתה יתוספו לו „לקוחות" חדשים — חיילים משוחררים ממלחמת יום הכיפורים שיזדקקו לשיכון. אך הדיקי הגדול של מפרלות משרד השיכון הוא מקור הבעיה. בעיות הדיור לעולים הן ספציפיות והדיור לעולה שייך לריקמת הקליטה הכללית; מטבע הדברים אין משרד השיכון יכול להיכנס לפרטי הפרטים של שאלות הדיור המיוחדות של העולים.

הדיור לעולים — אומר דגן — אינו גזור לפי מידה אחידה לכל העולים. יש עולים בני עדות ואזורים המעוניינים לגור יחד במקום ישוב אחד ואפילו בשכונה אחת. יחד עם עולים מאותו מוצאם. אך משרד הקליטה, גם כשהוא מתכבצ בדבקות התביעה, אינו יכול במקרים רבים להיענות להם מאחר מלאי דירות באותו מקום. תכנון הדירות הוא לא של משרד הקליטה ויש בו לא מעט מהמקריות. מנכ"ל משרד הקליטה סבור, כי אם יהיה תקציב הבנייה לעולים בידי משרדו, יהיה התכנון מוקדם ויעיל ביותר, עוד לפני בואם ללוד.

אם זה כל כך טוב — מדוע מתנגד משרד השיכון בתוקף להעברת תקציב הבנייה לעולים למשרד הקליטה? מדוע ההתנגדות להצעה שהוא לטובת העולה?

ראשי משרד השיכון כופרים בהנחה זו. הם אומרים בתוקף, כי אין לעשות ניתוח זה; בשום ענין העצה לא טובה ואינה לטובת קליטת העולה. במקום איחוד ריכוז סמכויות שמשרד הקליטה רוצה בהם יביא הדבר לפיצול תקציבי בינוי השיכון. להסיר תיכנון הוויר היאום בשטח הדיור לעולים ואף להתרות בקבלת משאבים ותקציבי בנייה על ידי משרדי ממשלה.

גם אנשי משרד השיכון אומרים, שהתביעה של משרד הקליטה בדבר ההעברה איננה חדשה. היא הועלתה כבר פעמים לא מעטות ונדחתה מפני שנמצאה לא יעילה. יתרה, כי כיום קיים פיצול גדול בבנייה הממלכתית ושר השיכון אף הביע לפני כמה שבועות דעתו בעד ריכוז הבנייה ביד אחת, על ידי הקמת משרד לבנייה, שייקבע סדר עדיפויות לדירות לעולים, לזוגות צעירים ולצרכים סוציאליים.

התביעה של משרד הקליטה היא אימוא, לדעת ראשי משרד השיכון, בניגוד לדרוש בהצגה זו בשטח הבנייה. ויותר הדבר, כי משרד ממשלתי אחד יעסוק בבנייה וישלוט על יעדי הבנייה הממלכתית והסוגיה גם מבחינה כלכלית לא כדאית ההעברה. פועים במשרד השיכון. היא עלולה לצמצם את יכולת ההשפעה של הבנייה הממלכתית על שוק הדירות ועל מחירי הדירות. העברת תקציב הבנייה לעולים לידי משרד הקליטה תיצור מנגנון נוסף לשיכון עם ביורוקרטיה נוספת. וכל אחד מהמנגנונים יעסוק בשיכונים שבאותה שכונה ואפילו באותו בניין, כל אחד במגע המשתכנים שלו...

להקמת מנגנון נוסף לשיכון עולים ברשות משרד הקליטה עלולות להיות גם השפעות חברתיות שליליות. במקום ליצור כור היתוך בשכונה ובשיכון — של עולים וותיקים ותיקים של שכבות אוכלוסיה שונות — עלולים לקום ריכוזים של עולים ועדות — דבר שאין בו לסייע למיזוג גלויות ועדות. היה זה בשעתו מנכ"ל „עמידר" צבי אלדרוטי. שתבע בזיון על קליטה חברתית של העולים, לבנות שיכונים מעורבים לעולים ולתושבים הותיקים, כדי להחיש את הקליטה החברתית.

המתנגדים לתביעת ההעברה של משרד הקליטה הטוענים בגד הסיכום בנושא זה במו"מ הקואליציוני להכנת ההעברה אומרים, כי אם תתקבל התביעה של משרד הקליטה, לא יהיה לדבר סוף מדוע לא להעביר אז למשרד הקליטה גם תקציבים במשרדים אחרים במגשלת העובדים לקליטת העליה? מדוע לא גם תקציבים במשרדי העבודה, החינוך, הסעד, הבריאות ואפילו מתקציב משרד הבטחון?...

(רשימה שלישית והאחרונה על עתיד משרד הקליטה)

האוניברסיטה העברית בירושלים

המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל

בבנין בלומפילד — הר הצופים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

הרישום החל ויסתיים ב־31.3.74

מתקבלות בקשות לכל הפקולטאות ובתי הספר

המועמדים הבאים מתבקשים להירשם באמצעות המשרד לקבלת תלמידים מחו"ל:

- בעלי תעודות-בגרות מחו"ל (מלבד מועמדים שהשי־ליטו לפחות שנת-לימודים אחת כתלמידים מן המניין באוניברסיטה בארץ).
- מועמדים הלומדים במכינת הכנה לעולים חדשים באו־ניברסיטאות בארץ.
- עולים חדשים המתכוונים להבחנות-בגרות ישראלית כיהודות לעולים.
- מועמדים ללימודים מתקדמים שלמדו במוסד להשכלה גבוהה בחו"ל.

לשם קבלת טופס בקשה — נא לפנות בכתב (למשרד לקבלת תלמידים מחו"ל, ת. ד. 24100, הר-הצופים, ירו־שלים), או אישית (לחדר 214, בנין בלומפילד, הר־הצופים).

מועמדים המעוניינים בריאיון אישי — מתבקשים לפנות בכתב לכתובת הנ"ל, או להתקשר לטלפון 288201, שלוחה 63, על מנת לקבוע מועד לראיון.

מועמדים לשנה א' חייבים להגיש את הטפסים עד 31.3.74.

במלאות 4 שנים לפטירתו של ש"י עגנון

יצא לאור

פרשנות להמישה מסיפורי ש"י עגנון

מאת הלל ויס

והיה העקוב למישור

שני תלמידי חכמים שהיו בעירנו

הכנסתה

תהילה

בלבב ימים

בנעשה בתב שתי זהב

שוקן

מולד

יצאה לאור חוברת מס' 29—30 של „מולד" וזה תכנה: כחוד הפיכחון — ישראל קולת, סיכום ביניים בין שתי מערכות — יגאל אלון, כישורים — אפרים ברוידא, הגון ליבים — מ. ח. צבישי, ויכוח כוססה — מ. בן-יוסף (הגר), על יוסף בוסל — יהושע מנות, צפויות יהודית במדינה אי"ד גורדון — אליעזר שביד, ארץ הבחירה — זרובבל גלעד, כיפים ראשונים — ש"י עגנון, סיכובי להם מימי כשוטר הקדושה — ש. ג. קרמר, מלכה בקו בבוע — ח. שירמן, שני שירים — אורציון ברתנא, האינטגרציה החברתית וכדיניות החינוך — צבי לם, על ספר בית הבנהורים: פרצת המדינה הספנית — ש. סגר, שיחה עם מסאלין — י. ברזילי, היהודית וההדים בעיני וולסר — יעקב כ"ץ, דיוקהים ומשנה ישראל — מרגלי כרון, על קרל יונג — ה. י. צבי ורבלובסקי, הגנם קלזן ויוחרו — נתן פיינברג, עם דוד הספטרין — ישראל גוטין, שאלות ותשובות — יוסף שכטר, מדע הגדם וראשית דעו על עם ישראל — רפאל הלוי, ספר הגנבות לדבר עם טוב בן שם טוב — מאיר בניהו, הלשון הערבית בהתפתחותה — משה פיאמנטה, סיפורי „גבורי" לש. הלקין — יוסף דן, המחה של יהדות ארצות-הברית — חיים ברור.

מחיר החוברת הכפולה — 7 ל"י.

דמי החתימה לשנה — 22 ל"י.

ההתימה מתקבלת במשרד „מולד", רח' פינסקר 2, תל-אביב.

משרד החינוך והתרבות

המחלקה להכשרת עובדי הוראה

סמינר ש"ין

(לשעבר גבעת השלושה)

פתח-תקוה, רח' קפלן (ליד בי"ח בילינסון) טל. 914924

נמשכת ההרשמה

לשנת הלימודים תשל"ה

למסלולים האלה:

גננות — שתי שנות לימוד

גיל-רך — (גננת + כיתות א'־ב') — 3 שנות לימוד

מורים לביה"ס היסודי (כיתות א'־ו') — 3 שנות לימוד

מורים לחטיבת הביניים (כיתות ז'־ט') — 3 שנות לימוד + קורסי השלמה

התמחויות: אנגלית; טבע; מלאכה; תנ"ך; לשון וספרות.

ייעוץ והדרכה במזכירות הסמינר:

בימים א'—ה' בין השעות 9—15

ביום שישי בין השעות 9—12

קיימת תחבורה מיוחדת לסמינר מתל-אביב, רמת-גן ופתח-תקוה.

קיים קו „אגד" רחובות — ראשון לציון — פתח תקוה.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

הודעה לסטודנטים המגוייסים

ביום ראשון כ"ג אדר תשל"ד (17.3.74)

יפתח מחזור ב'

לשנת הלימודים תשל"ד

סטודנטים שנבצר מהם, עקב גיוסם להצטרף ללימודים במחזור א' ומבקשים להצטרף למחזור ב', מתבקשים להתקשר בהקדם עם היועצים בחוגים, במחלקות לקביעת תכנית הלימודים שלהם.

סטודנטים שהחלו לימודיהם במחזור א' ויצאו לשירות מילואים יוכלו בעזרת היועץ לקבל השלמות בתקופת הקיץ.

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

מודיעה

סטודנטים שסיימו לימודיהם בתשל"ג ומבקשים לקבל

תואר בוגר ו/או תעודת הוראה

ואשר לא קיבלו עד כה הודעה ממזכירות הפקולטה, מתבקשים לפנות בכתב ולא יאוחר מ־13.3.74 לפי הכתובת:

מזכירות הפקולטה למדעי הרוח והחברה ת. ד. 2053, באר-שבע, מיקוד 84120.

אוניברסיטת חיפה

ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית

אורנים

נפתחה ההרשמה לחטיבה אקדמית

להכשרת מורים לבתי ספר על יסודיים

ולקבלת התואר „בוגר" (B.A. או B.Sc בהוראת המדעים)

המחלקה ההומניסטית:

1. מקרא
2. שפה וספרות עברית
3. היסטוריה כללית
4. תולדות עם ישראל
5. שפה וספרות אנגלית (במסלול חד חוגי)

המחלקה הריאליסטית:

1. ביולוגיה (במסלול חד חוגי)
2. מתימטיקה, פיזיקה

ההרשמה נפתחה ב־17.2.74 ומסתיימת ב־31.3.74

מדריך לנרשמים וטופסי הרשמה ניתן לרכוש באורנים.

הוצאת ספרים ש. זק ושות'

רח' המלך ג'ורג' 2, טל. 227819 ירושלים

הודעה חשובה למורים בכתות א'-ב'

של בתי הספר העממיים וביחוד למורי הכתות הפעלתניות

הופיעו אמצעי הוראה חדשים בנושא

„כתב וספר"

והם:

א. כתב וספר - כרטיסי עבודה לתלמיד בשלוש רמות

ב. כתב וספר - דפי עבודה לתלמיד

ג. כתב וספר - תדריך למורה

מאת: רפאלה גירסי

להשיג בכל בתי מסחר לספרים בארץ

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה לחקלאות ברחובות

מחזור לימודים שני לתלמידי שנה א'

מחזור הלימודים השני לתלמידים שהתקבלו לשנה א' בפקולטה לחקלאות להשלים והיו מגויסים, יתקיים בקמפוס שברחובות. הלימודים יפתחו ביום א', 17.3.74, בשעה 10.00.

ביום ג', 12.3.74, בשעה 11.00 תתקיים פגישת הדרוך ויעוץ לתלמידים באודיטוריום ע"ש אייבין שבקמפוס ברחובות. באותו יום בשעה 13.30 יתקיים מבחן מיון באנגלית, לשם חלוקת התלמידים לקבוצות לימוד.

מספר המקומות במעונות ברחובות מצומצם מאוד והפקולטה מצליחה להלמידים להאוג בעצמם לסידורי הדיור שלהם. מוסדות הפקולטה והסתדרות הסטודנטים יסייעו לתלמידים כמיטב יכולתם. המעוניינים יפנו בכתב, או אישית, אל הגב' בת שבע יהלומי בפקולטה לחקלאות ברחובות.

כל התנ"ך בארבעה כרכים

לארבעת הזוכים בהגרלה השבועית

של חידון „דבר" 1974

בהגרלה השבועית, שנערכה בין פותרי החידון המפורסם מס' 2, זכו מלכה חיים, רח' ב' שמריק 7/2 באר-שבע. תחיה בידיוף מיבנאל, וייסברגר שמואל, התשבי 22 חיפה, הורד מאיר, אילנות 9, חיפה.

כל אחד מהם קיבל מערכת של כל התנ"ך בארבעה כרכים עם פירוש פרופ' הרטום ע"ש קימת פרופ' קאסוטו — מתנת „ספריה דבר".

ארבעת הזוכים זיהו את כל הספרים שהוצגו בחידון. תלושי הפתרונים תוחזרו לשק התשובות, שהגיעו עד כה למשרדי „דבר" והם ישתתפו גם בהגרלת הפרסים הגדולה, שתיערך בגמר החידון.

הופיעה

חוברת ששית בכרך ד'

מדע למעיר המתבגר

לדעת

ובה נושאים מעניינים ואקטואליים

כמו: משבר האנרגיה, חומרים מנקים, מסע אל צדק, איך אנו חושבים, בלמים במכוניות, חלום בהקיץ, תרופה חדשה ויתר המדורים הקבועים.

„לדעת" כתב-עת לכל שוחר מדע

מחיר חוברת בודדת 1.25 ל"י. דמי מנוי לכרך ד' (10 חוברות) 10 ל"י.

יוצא לאור על-ידי

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי-הטבע ובטכנולוגיה

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.

גזור ושלח

לכבוד

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ת"ד 801

ירושלים 91000

אבקש לחתום על „לדעת" כרך |א| |ב| |ג| |ד| (סמן בעיגול את המשבצת המתאימה).

מחיר כל כרך 10 ל"י. ניתן להשיג אוגדן לכריכת הכרכים א'־ב' ביחד וג'־ד' ביחד. מחיר כל אוגדן 1.50 ל"י.

מצ"ב ______ ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

השם ______ הכתובת ______ מיקוד ______

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המחזור ללימודי חוץ

מודיע על פתיחת

קורסי הכנה

לבחינות המיון לטכניון ולמוסדות להשכלה גבוהה

בחיפה ובתל-אביב

1) קורס מרוכז: המיועד לבעלי תעודת בגרות מכל המגמות, המעוניינים לחזור על החומר לקראת בחינות הכניסה לטכניון למועד אפריל ש. ז.
מועד התחלה: 3 במרץ 1974.

2) קורס מורחב: המיועד לבוגרי המגמות הריאליות בבתי הספר התיכוניים, אשר סיימו לימודיהם לפני מספר שנים רב, המעוניינים לחזור וללמוד את החומר לקראת בחינות המיון למועד אוגוסט ש. ז.
מועד התחלה: מחצית מרץ 1974.

3) קורס יסודי: המיועד לבעלי תעודת בגרות במגמות האזרחית והביולוגית, וכן למועמדים מסאר המגמות שהפסיקו לימודים לפני מספר שנים רב.
מועד התחלה: מחצית מרץ 1974.

פרטים והרשמה:

בחיפה: הטכניון, בנין ראשי, הדר הכרמל. טלפון 667818, 661151.

בתל-אביב: הטכניון, רח' ליסין 14. טלפון 268126/7, 266992.

תנועת תכלת אדום

מקיימת כנס פעילים ארצי

ביום שבת, 2.3.74 באולם „אחווה" רח' ברנר 21 תל-אביב. בשעה 10.30 בבוקר.

על סדר היום:

א) עמדת התנועה להרכב הממשלה;

ב) יתסי „תכלת אדום" — „מוקד";

ג) התארגנות לקראת הוועידה.

עקב חשיבות הדיון מתבקשים החברים להשתתף.

המכללה

המדרשה למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים

נפתחה ההרשמה למכללה למינהל לסמסטר האביב תשל"ד ולשנת הלימודים תשל"ה

לימודי-ערב אקדמיים

בחוגים:

- מינהל ציבורי
- מינהל עסקים
- ראיית-חשבון

לימודי תעודה מתקיימים בחוגים הנ"ל ובבנקאות, לימודי מחשב, ביקורת פנימית, חקר ביצועים, ניהול כח-אדם, ניתוח מערכות, תקשורת ויחסי ציבור.

פרטים והרשמה בשלוחות המכללה:

ירושלים — בית-הפקיד, מטריק 10, טל' 02-66380

תל-אביב — המכללה למינהל, אלנבי 113, טל' 03-624462

חיפה — בית-הפקיד, מאור 44-46, טל' 04-524103

באר-שבע — בית-הפקיד, השלום 18, טל' 057-3704

דבר לחקלאות ועבודות עפר

מדור פרסומי

פגעי טבע קשים בבננות — ארבע שנים ברציפות

מאת א. סדומי

הקרה שפקדה את עמק הירדן בימי ינואר, [illegible] באותה עת באיזור החוף, הקרה שהייתה במרכז הארץ בתחילת פברואר והמופע [illegible] שהתחוללה בימים אלה באיזור הגליל המערבי, פגעו בצורה קשה ביותר במטעי הבננות ברוב חלקי הארץ. ובמקומות רבים זו השנה הרביעית ברציפות!

לאחר שלוש שנות קרה רצופות, [illegible] היבול השנתי של הבננות מ־53 אלף טונות ב־1969/70 ל־32.5 אלף ב־1972/73, היתה תקווה כי המטעים יתאוששו השנה, היבול יגדל עד 38 אלף טונות ולשנה הבאה יתקרבו שוב ליבול שנתי של כ־50 אלף טונות. [illegible]

[illegible]

שתילה בננות בעמק־הירדן

שיטה חדשה בהאבסת דגים בבריכות

מאת מ. יסוד

שיטה חדשה בהאבסת דגים בבריכות פותחה בשנה האחרונה ע"י קיבוץ [illegible] [illegible]

השיטה המקובלת בהאבסת הדגים [illegible]

[illegible]

לאספקה מבחר טרקטורים
מ־49 כ"ס עד 200 כ"ס המתאימים
לכל ענפי החקלאות.

פנה אלינו לקבלת פרטים נוספים

המשביר המרכזי בע"מ

האגף הטכני - המחלקה למכונות חקלאיות

ת"א, גבורי ישראל 76, טל. 39955; חיפה, טל. 662161; ירושלים, טל. 524181; באר-שבע, טל. 5243

המשך מוסף שבעים שנה לעתלית שבעמודים 8—9

כך נראית עתלית ההיסטורית — מראה מקסים ואכסוטי

ליו"ר המועצה המקומית
עתלית,
לחברי המועצה,
לעובדים, למזכיר
ולכל ציבור תושבי עתלית

במלאת 70 שנה למושבה

שלוחה ברכתנו הנאמנה
לקידום, לפיתוח
ולשגשוג

ההנהלה
והעובדים של
מפעלי קירור
בצפון בע"מ

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ

מפיצי
CATERPILLAR
בישראל

עכשיו הזמן לחדש ציוד!
הזמן מעמיסי
קטרפילר
כדי להבטיח הספקה מהירה

מעמיסים זחליים

דגם	קיבולת הכף במטרים מעוקבים
977L	2¾
955L	2
951	1¾
941	1½

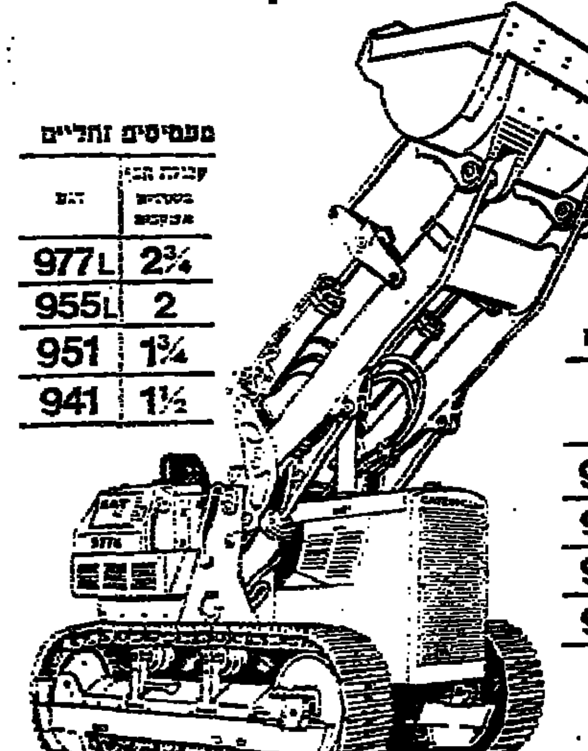

מעמיסים אופניים

דגם	קיבולת הכף במטרים מעוקבים
966	4
950	3
930	2¼
920	1¾

תנאי אשראי נוחים
לרכישת ציוד חדש מתוצרת קטרפילר
פרטים מלאים במחלקת המכירות

משרד ראשי
אזור תעשיה חדש, חולון
דה"המסגר 8, טל. 856125

סניף חיפה
עיר התעשיה, מפרץ חיפה
טלפון: 729181 ת.ד. 10097

היא מסתובבת...

ומסתובבת...

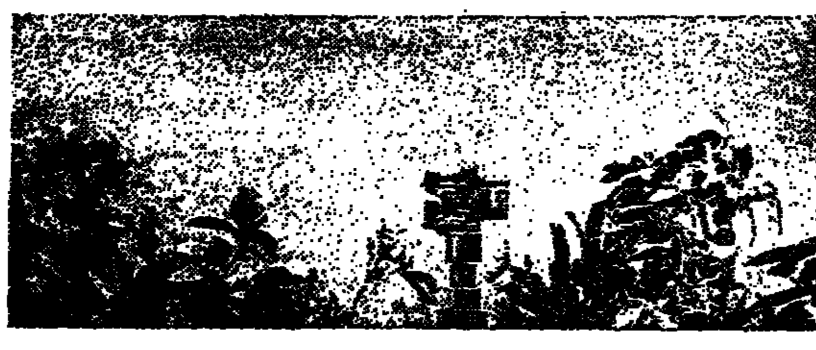

ומסתובבת...

ומסתובבת כבר
4000 שעות
ותמשיך להסתובב.

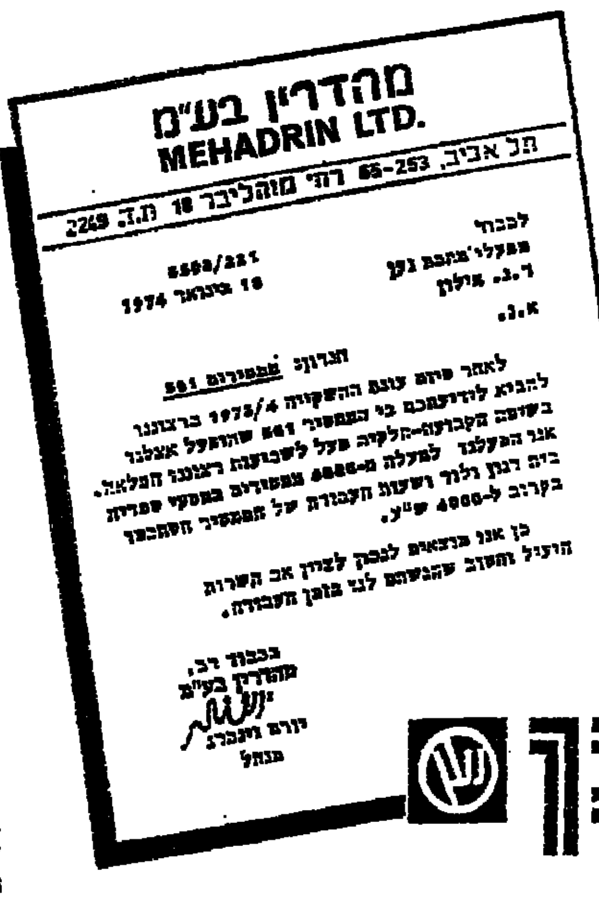

מהדרין בע"מ
MEHADRIN LTD.
תל אביב, רח' מוהליבר 18 ת.ד. 2249

לכבוד
מפעלי מתכת נתן
[illegible]

[illegible]

ממטרת
נתן 501

הממטרה היחידה עם פיה
של 1,0 מ"מ,
נוסף לכל הפיות המקובלות.

סימן
ההשגחה
של מכון התקנים
הישראלי

מפעלי מתכת **נתן**

משא
לספרות, אמנות ועיון

בגליון זה
* על המלחין האוואנגארדי לוציאנו בריו – חנוך רון
* מצבה לוארשה וליצחק גרינבוים – ג. קרסל
* נובלות של ו. פוקנר בעברית – צ. זמורה
* פסטיבאל בניו־יורק – עמנואל ברמן

אלכסנדר סולז'ניצין
שני סיפורים
חירגם מרוסית: יורם ברונובסקי

תהלוכה של פסחא

המומחים אומרים לנו שבציור שמן לא הכל צריך להיות כמו בחיים. לשם כך קיים התצלום הצבעוני. ואילו הקווים המפותלים והמשולשים והמרובעים מביעים את המהות של הנושא ולא מתארים את מראהו. קשה לי להבין איך יצלית תצלום צבעוני להבליט מתוך ההמון את האנשים הראויים ולהקיף בבת־אחת את כוליותה של תהלוכת־פסחא בכנסיית הפאטריארך בכפר פירידילקינו. חצי מאה אחרי המתסכה! התהלוכה הזאת, המתקיימת היום, היתה עשויה להסביר לנו לא־מעט. גם אילו היו מציירים אותה בדרך מיושנת ביותר. אפילו בלי משולשים.

חצי שעה לפני צלצול הפעמונים לתפילת „התחייה" נראה בית־העלמין סביב הכנסייה הפאטריארכית „גס האדון" כמו טיילת לפני מועדון ריקודים במושבה תעשייתית נידחת. פרועה. בחורות בשביסים צבעוניים ובמכנסי ספורט (אמנם יש גם הלובשות שמלות) הולכות בשלישיות או בחמישיות צעקניות. נכנסות לרגע אל הכנסייה, אבל באולם צפוף, הזקנות וממסו מקומות עוד אמש — והבחורות מתקוטטות איתן כמה רגעים ויוצאות שוב החוצה או גם סבות־סובבות ברחבת הכנסייה. צועקות בלי רסן, קוראות זו לזו ממרחקים ונועצות עיניים בלהבות הירוקות, הוורודות והלבנות הדולקות בחלונות הכנסייה ועל קברות הכוהנים הראשיים. האריכיאראים והפרוטופרזביטרים. והבחורים ·· הז'לובים והגמגשות, בלי הבדל — לכולם פרצופים של מנצחים ואילו נצחונות נחלו בחמש־עשרה עשרים שנות חייהם? אולי בהשלכת אבנים בזגוגיות). כל רביעי שתוי. כל שישי שיכור. כל שני מעשן ועוד איך מעשן. מגעיל. עם סיגריה דבוקה לשפתו התחתונה. ועוד בטרם תוצת הקטורת מתאבכת אלומת עשן טבק במקום עשנה ועולה מרחבת הכנסייה אל שני הספחא מיאי העננים האפורים שקפאו בלי נוע.

יורקים על האספלט, מתגוששים לשם ביחור. שורקים שריקות רמות. מקללים. לכמה יש טראנזיסטורים. מוסיקת ריקודים נשמעת. זה ואחר כבר תופס את החתיכה שלו באמצע הדרך. כבר נאבקים על בחורות. מחציפים פנים כתרנגולים ועוד רגע ישלוף מישהו סכין, תחילת ילך עם הסכין על החבר ואחר כך על המאמינים. כי הנוער הזה מסתכל בזקנים לא כמו כל הצעירים בקשישים ולא כמו אורחים בבעלי בית אלא כמו בעלי־בית בזבובים טורדניים. ובכל זאת לא שולפים סכינים: שלושה ארבעה שוטרים מסתובבים כאן. על כל מקרה. לכן גם הקללות אינן מדקיצות שחקים אלא משתלבות בשיחה רוסית נלבבת, רמה. לפיכך אין המשטרה מבחינה כאן בעבירה כלשהי והיא מחייכת באהדה אל נציגי הדור המתבגר. הרי אי אפשר להוציא לבן־אדם סיגריה מבין השיניים או להוריד כובע מראשו — הרי אנחנו ברחוב. והחוקה עומדת על זכותו של כל אחד לא להאמין באלוהים.

המאמינים הדחוקים אל חומת בית העלמין ואל קירות הכנסייה אף אינם מעלים על הדעת להתנגד למישהו. ורק נשמרים שלא להקלע במקרה לטווח של סכין או חוששים שמא יצווה עליהם מישהו להסיר שעון מן היד. השעון הזה שהם מגניבים אליו מבטים. סופרים את הדקות החסרות לתפילת „התחייה". מחוץ לכנסייה נופל מספר המאמינים ממספר הנכברברים המשתחצים. המאמינים נפחדים יותר מאבותיהם בימי התקפות הטאטארים. הטאטארים לא ארבו כך לתפילת „התחייה" של פסחא.

העניינים רחוקים כביכול מכל פשע. ובעצם הרי כאן טבח ללא־דם. העלבון הנורא ביותר הוא בעווית הלעגנית של השפתיים הללו. בשחצנות השיחות, בצחקוקים, בחיזורים. במזמוזים, בעישון ובירקה במרחק שני צעדים מיסורי האדון, בעמידה המנצחת הזאת. הלועגת. של בני הנער הללו. המסתכלים איך חוזרים סביהם ומקיימים את טקסי סביהם.

בין אנשי הקהילה נראות מדי פעם בפעם פנים יהודיות רכות. אולי אלה מומרים. אולי באו סתם להסתכל. מסתכלים בזהירות לצדדים ומחכים גם הם לתהלוכה. כל הזמן אנו מדברים סרה ביהודים. רק היהודים מפריעים לנו, ואם לחשוב כך לעצם העניין: איזה מין רוסים הצלחנו לגדל במשך כל הזמן הזה? מסתכל הבנאדם סביבו ואחד נופל עליו.

והרי אין אלה אנשי הסער של שנות השלושים, אלה שהיו מוציאים מידי המאמינים את כלי הפולחן והאיקונין ומבריחים אותם לכל רוחות בצעקות ובשריקות שטניות. לא! אלה רק מעין צופים בטלניים: תחרות הכדורת בטלוויזיה כבר נגמרה, משחק הכדורגל עדיין לא התחיל ובינתיים שעמום, אז צובאים על האשנבים שאפשר לקבל בהם נרות. דוחפים הצידה את המאמינים. כמו היו שקים של קש. מקללים את כל „העסקים הכנסייתיים" האלה וקונים נרות. לא ברור לשם מה.

רק דבר אחד משונה ממש: כולם גרים מחוץ לכפר אך מכירים זה את זה ופונים זה אל זה בשמות. מדוע באו כולם ביחד? אולי הם מבית־חרושת אחד? ואולי הלכו לתהלוכה הזאת יחד. כמו למשחק של קבוצת אורמוב?

קול פעמונים נישא מעל לראשים. קול אדיר ורם. אבל כאילו מלאכותי; צלילי פח כאלה. לא צלילים מלאים. עמוקים. הפעמון מצלצל לאות תחילת התהלוכה.

ואפילו ברגע כזה -- לא המאמינים. לא. אלא שוב הנוער הצעקני הזה. עכשיו התקבצו כולם ברחבה. כאילו התרבו פי שניים או פי שלושה. מתפשים את המקום שבו תתחיל התהלוכה. מדליקים נרות־פסחא אדומים ומנורות אלה. לא פחות ולא יותר. לוקחים אש לסיגריות. מצטופפים כך. כמצפים שבעוד רגע יתחילו לנגן פוקסטרוט. רק קיוסק עם בירה חסר כדי שהבחורים הנכבדים. המגודלים הללו — הנזע הרוסי אינו הולך וקטן, השבח לאל! -- ישפכו קצף על הקברים. ומן הכנסייה כבר יצאו ראשוני הצועדים בתהלוכה לקראת בני הנוער. הולכים לקול צילצול נמוך. בראש צועדים שני אנשים מודאגים ומבקשים מן החברים הצעירים לפנות דרך, ולו־במעט. במרחק שלושה צעדים אחריהם הולך איזה אדון מבוגר. אולי מישהו מחברי הקהילה הכנסייתית. ונושא פנס־זכוכית כבד. מרובע. ובתוכו נר גדול. הוא נושא מבט חרד אל הפנס. חושש פן יאבד את שיווי המשקל ומגניב מבטים חרדים לא פחות לעברים. אל העומדים בצד. מזה מתחילה התמונה שהייתי רוצה כל־כך לצייר: החרדה של חבר הקהילה הכנסייתית מפני בוני ההברה החדשה. פן יקומו על ההולכים בתהלוכה ויעשו בהם שמות. החרדה הזאת עוברת אל המסתכל מן הצד.

בחורות במכנסיים, עם נרות. ובחורים עם סיגריות בין השיניים. כובעים על הראש ומעילים פתוחים (והפרצופים אפלים. מדובללים. חוצפה מצטיירת על כל אחד מהם וטימטום כוהה כזה). אבל יש גם פרצופים נעימים. תמימים. פתאים מאמינים לכל דבר כאלה — פרצופים רבים ניסוח צריכים להיות בציור. מצטופפים וצופים בתצגה חינם אין כסף. אחרי האיש עם הפנס הולכים שניים עם כסאות קודש. אבל לא רחוקים זה מזה כפי שתובע המנהג הקדום אלא יחד, כאילו חברו לזה לזה לנוכח סכנה.

ואחריהם, בחמישה טורים, שתיים בכל טור, עשר נשים זקנות ונערות עבים דולקים בידיהן. על כולן להיות בציור! הנשים זקנות. פניהן קשות. קשות. מוכנות להקריב את חייהן אם ישסה כהן מישהו נמרים. שתיים מהעשיריה הזאת הן בחורות, שגילן כגיל אלה הנדחקות בצדי הדרך עם הבחורים. אבל כמה טוהר בפניהן, כמה אור! עשר הנשים הצועדות שפי נושאות קולן בשיר. זוג כזה עוטה עליהן. כאילו היו כולם מסביב מצטלבים, מתפללים, מתחזרים על חטאיהם ומשתחווים עד הארץ. אל הנשים הללו לא מגיע עשן הטבק, הקללות אינן מגיעות את אוזניהן. כפות רגליהן אינן מרגישות שבית העלמין הכנסייתי היה לרחבת־ריקודים.

כך מתחילה דרך־הצלב האמיתית! קשהו בכל זאת נגע בסראי האדם שבצדי הדרך. הם שקטו קצת.

אחרי הנשים הולכים כמרים ודיאקונים בגלימות צחורות. כשיבנה במספר. אבל הולכים צפוף, נוחקים זה אל זה. מפריעים זה לזה. כמעט אינם מנענעים בכלי הקטורת. אינם נושאים את הצלב אל־על. והרי הספריארך הכל־רוסי עצמו היה יכול לבוא לכאן לערוך את טקס התפילה, אלמלא הזהיר אותו מישהו להתרחק מכאן.

בכן, עוברים בהופזה צפופה, ואחריהם -- אחריהם כבר אין שום תהלוכה! איש אינו הולך אחריהם! איש מן המאמינים לא הצטרף לתהלוכה. מחשש שלא יצליח להידחק אחר־כך אל הכנסייה. לפיכך אין מאמינים בתהלוכה. אבל כאן בדיוק פורצת החבריה שלנו. ועוד איך! כמו דרך דלת פרוצה של חנות נשדדת. לטרוף, לבוז ולברוח מהר. כך נדחקים ונדחפים הבחורים והבחורות. ולשם מה? כאילו הם יודעים! להסתכל איך הולכים הכמרים כמו ליצנים? ואולי פשוט כדי לעמוד בהמון? תהלוכה בלי מאמינים! דרך־צלב בלא סימן־צלב אחד! תהלוכה בכובעים. עם סיגריות. עם טראנזיסטורים התלויים על החזה. שורות הקהל הראשונות הללו. הדוחק בשערים. הכרחי להכניס את זה לציור! רק אז תהיה התמונה מושלמת! זקנה אחת מצטלבת אי שם בצד ואומרת לרעותה: „השנה זה היה בסדר, בלי שום חוליגאניות. כל־כך הרבה משטרה..." ובכן כך! לכך קוראים שנה מוצלחת!

מה יצמח מן המיליונים החשובים ביותר שנולדו וגדלו אצלנו? מה היה על כל המאמצים הנאורים והתוכניות הנשגבות של חכמים רבים כל־כך? מה טוב יביא לנו העתיד הזה שלנו?

אכן, יקומו יום אחד וירדסו אותנו. את כולנו!

ואף אלה ששיסו אותם כך, גם אותם ירדסו!

אלכסנדר סולז'ניצין

לאורך נהר אוקא

כאשר אתה נודד בדרכי השדה של רוסיה התיכונה אתה מתחיל להבין את מהותו של הנוף הרוסי הרוגע.

עצם מהותו בכנסיות. הכנסיות עלו על החלים. טיפסו על הגבעות וירדו אל הנהרות הרחבים כנסיכות לבנות יפהפיות. מגדלי הפעמונים העדינים, המגולפים שלהן נישאים מעל חולין של קש ועץ ומאותתים זה לזה עם למעלה. בין הכפרים שעל פני האדמה, אי אפשר לראות אותם זה מזה. בכל אשר תלך, בשדה, באחו או הרחק מסגורי אנוש, לעולם אינך חש בדידות. מעל חומת היער, מעל תלי האלומות באסמים, מעל כל הינשאות של הקרקע, תלוי, כגביע של פרג, מיגדל־פעמונים.

ואז אתה נכנס אל הכפר ורואה שקידמו את פניך לשלום לא כנסיות חיות אלא מתות. הצלבים נפוצו או נכספו זה מכבר. הכיפה המקורצפת מאיימת בשלד צלעות החזה החלודות שלה. עשבי־פרא עולים בפיגות הגגות ובסדקי הקירות. רק לעתים רחוקות נשמר בית־העלמין סביב הכנסייה, צלביו מוטלים ארצה, קבריו מחוללים. הפרסקאות של מאחורי המזבח נשטפו בגשמים של כמה עשרות שנים וכתובות תועבה צוירו עליהן.

במבוא הכנסייה חביות עם כאוס שמגיעים אליהן טראקטור הנוסע אחורה או משאית הנכנסת בשער האחורי של הכנסייה ואוספת שקים. בכנסייה אחרת עובדות מכונות. עוד אחרת פשוט סגורה. דוממת. ובכנסיות אחרות מועדונים. „נשיג את מירב / תוצרת החלב!", „פואמה על השלום", „מעשה רב!".

תמיד היו האנשים רודפי בצע ולעתים קרובות היו רעים. אבל קול פעמון ערבית עלה ונישא מעל הכפר, מעל השדה והיער.

הזכיר שיש להפסיק את עסקי החולין הקטנים ולהפנות את המחשבה לשעה קלה, אל הנצח. הפעמון הזה, שעדיין מצוי בשיר נושן אחד, שבר על בני האדם לבל יידמו לחיות.

באבנים הללו, במגדלי־הפעמונים הללו, הפיחו אבותינו את כל כה שהיה טוב בהם, את כל מה שהבינו על החיים.

שבור, ויטקה, נפץ, אל תחוס!

קולנוע בשש, ריקודים בשמונה...

משא, גליון מס' 9 (116), מוסף ל„דבר", יום ו', ז' אדר תשל"ד, 1 במארס 1974
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

שלושה ספרים והצעה

יצחק בצלאל

אלישע פורת

מה יעשה אדם

הרי לך

לרוץ אחריך תמיד

לילות השבוע

„נסיכת הקרקס" ב„אופרה הישראלית"
משב רוח קלילה

יריב אזרחי

ספרים חדשים

פרופסורים ואלים

אספקלריה

ביוגראפיה של אלכסנדר הגדול

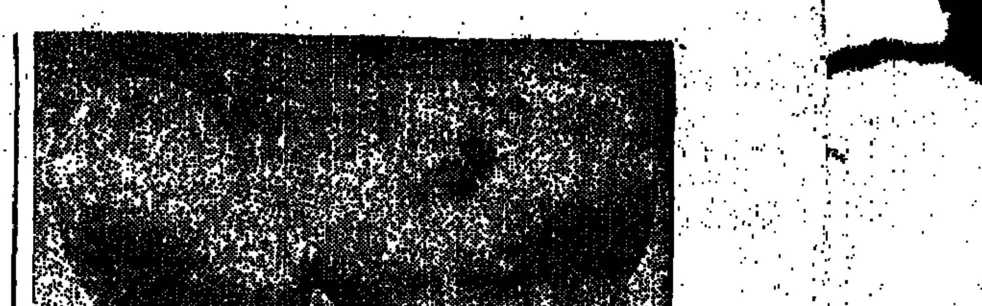

מתאמים
מאת ניצה סלקטר

מיקבץ

זה עתה הופיע
נרקיס וגולדמונד
מאת
הרמן הסה
הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

תולדות האמונה הישראלית
מאת
יחזקאל קויפמן
4 כרכים
88.- ל"י
רק עד 31.3.74
הוצאת דביר

ספרית פועלים
רוסאריו קאסטיאנוס
באלון קאנאן
יורם קניוק
סוסעץ
יהודית מיילר
ההרמוניה החברתית

הופיע
פתחים [א] 27
לקחים מן המלחמה
משמעות השואה
ספרים
להשיג בקיוסקים או בת.ד. 7295

מצבה לווארשה ולגרינבוים

מאת ג. קרסל

ו א ר ש ה. כרך ג', א: יצחק גרינבוים; ב. אחריתה של יהדות פולין. המערכת: ח. ברלס, אריה טרטקובר ו־דב סדן. ירושלים, הוצאת „אנציקלופדיה של גלויות" (כרך שנים־עשר תשל"ג/1973.) 726 טורים ושפע תמונות. שני ה־כרכים הראשונים יצאו בשנות תשי"ג—תשי"ט (1953—1959).

לאחר פטירתו של יצחק גרינבוים, קברניטה הבולט ביותר של יהדות פולין בין שתי מלחמות העולם, ראוי לבה של הוצאת „אנציקלופדיה של גלויות" (קרי: חיים ברלס) רעיון נאה: לקשור הנצחת זכרו של גרינבוים בכרך השלישי והאחרון של קהילת וארשה, שאת שני הכרכים הראשונים שלה ערך יצחק גרינבוים. וכך מחולק הכרך שלפנינו לשתי חטיבות: א) יצחק גרינבוים ; ב) אחריתה של יהדות פולין. ואכן, היה בכך משום סמל של יהדות פולין, שעם עזיבת גרינבוים את וארשה, לאחר שנואש ממאבקיו עם המימשל המרושע בשל יחסו ליהודים,

הביקורתית על האיש, את דרכו של גרינבוים בתחומי העסקנות הציבורית במשך שישים שנה ו־מעלה, מעיין מעלות ומורדות בחיי עמנו ברוסיה ובפולין, שאת כל אלה ליוות בפעילותו מזה ובפובליציסטיקה בכמה לשונות מזה. את כל אלה חמרורים על גרינבוים משלים המדור, שכל כולו משל גרינבוים עצמו.

הפרקים האוטוביוגראפיים, אף שהם מוכרים לנו כבר מקודם, נקראים בעניין ובעונג, שעל כן גרינבוים סופר היה בכל רמ"ח איבריו וקשה ביותר להפריד את הפובליציסטיקה שלו מכלל ספרות. בפרקים מימואריסטיים אלה ניצב לפניך דור בישראל, חוקר את עצמו מיום עומדו על דעתו עם הכלל היהודי, משתתף במכאוביו ומבקש בכל הדרכים האפשריות להקל מעל סבלו. ודאי שגרינבוים „צדי" בכל התי־אורים האלה, וביחוד מאז עצי־מאותה של פולין, אולם מיתוך הארה רב־צדדית של צד זה שי־לו מסתברות גם העמדות שכ־נגד. קשה להפריז בערכן של כמה וכמה פרשיות, עליהן הוא מרחיב את הדיבור, המאירות פרקים נכ־

רים עליו גם ביידיש, הלשון בת השתמש הרבה, מאת מ. צאנין ו־מאת י. ויגודסקי, הכותב עברית דברים נרגשים ביותר על גרינ־בוים ויהדות פולין.

„המחשה" יתרה לקיצה של פו־לין היהודית היא אסופת המחק־רים והמסות במדור האחרון ב־ספר, המוקדש לאחריתה של יהדות פולין בימי המשטר הקומוניסטי. פרקים אלה אי אתה יכול לק־רוא ללא חריקת שיניים: צא ו־ראה מה עלה להם לאחינו, שניצ־לו באורח פלא משיני הרוצחים ההיטלראים וזכו למישטר, שמי־טב בני עמנו כה נכסף לו, שעל כן לא היה משטר „פרוגרסיבי" ממנו, והנה גם משטר זה המשיך את דרכיהם של קודמיו בשנאה גזעית לעמנו. לא בבת־אחת בא הדבר. תחילה עדיין היתה תקו־פת־מעבר קצרה, שבה היה עד־יין אפשר לדבר בקול רם על ציונות, והנה באה השתלטות ה־קומוניסטים, ואז החלה ההידרד־רות ביחס ליהודים, שנסתיימה ב־גירוש גזעי־טוטאלי. כל אותם אי־רועים מוארים במחקר מאיר־עי־ניים של אריה טרטקובר, המוסר את הדברים כהווייתם לאור ה־

גן־העדן האבוד

מאת צבי זמורה

(הדוב / הראשונים, מאת ויליאם פוקנר; תרגם: אמציה פורת, הוצאת „רביר" 1978)

העוקב אחר הפרוזה האמריק־אית שנכתבה עד אמצע המאה העשרים רואה שיצירות חשובות של סופרים אמריקאים מטפלות בתהליך התבגרותו־התפכחותו של הגיבור תוך חוויות הפגישה עם המציאות. אלא שבשעה שאצל אחרים מתמודדים הגיבורים עם מציאות החיה שבו הם חיים ו־מתייסרים, מיוחדים גיבוריו של פוקנר בהתמודדותם עם מורשת ה ע ב ר, שהוא חלק בלתי־נפרד מן ההווה. עמידתו או כשלונו של הגיבור בהתמודדות זו תקבע גם את עתידו. זאת הבעיה שבמרכז יצירותיו החשובות של פוקנר, ו־בכללן קובץ הסיפורים „רד, משה", ששניים ממנו — „הראשונים" ו„הדוב" — מגיעים ב־ראשונה אל הקורא העברי.

בסיפורים אלה ניצב הגיבור בפני שני סוגי עבר: העבר ה־קדום של הארץ, של „הראשונים", והעבר הקרוב יותר שבו הביא האדם קללה על הארץ ועל עצמו. איזק מקסלין, גיבור ה־סיפורים, נכסף אל הראשון ומ־נסה לדחות את השני.

לביא לציד הדוב, המקבל מצדים מיתיים. כלב רגיל לא יוכל ל־הכריע את הדוב, אך לביא — „כולו אומר לא רק אומץ־לב וכל שאר הדברים המעמידים את הרצון ואת התשוקה לרדוף ו־להרוג, אלא גם סבילות, רצון ותשוקה לסבול למעלה מגבול סבלו של הבשר כדי להדביק ו־להרוג" (עמ' 94).

יש יותר מרמז לכך שסם פאת־רס, סבא בן (הדוב) והכלב לביא זוד הם. בסיפור „הראשונים" אר־מר דודנו של איזק (המשמש לו כאפוטרופוס):

„לא מורשת הם, לא אות ה־עבדות אלא אות השעבוד; דעת זו שהוא (סם) יודע שפרק־זמן היה מקצת מדמו דמם של עב־דים. כ א ר י ה (או „לביא", אותה המלה במקור) הזה או כ ד ו ב הזה בכלוב... הוא נולד בכלוב והיה בו כל ימיו" (עמ' 34). כדוב כן גם סם שרוי בלא אשה ובלא בנים.

תכנתו של הכלב לביא בידי סם להכרעת הדוב היא מעין טקס הכ־נתו של מותו שלו. לא לשווא חוזרת השורה: „היה לך (לאיזק) אימוא לשנוא את לביא ולירוא אותו" (עמ' 69, 72). אם אכן מסמל לביא את היסוד המעורב בדמו של סם פאתרס — היסוד שיכריע את היסוד הבראשיתי ש־בו (הדוב) — אין איזק יכול לש־

ויליאם פוקנר

עה אחת יחידה ומושלמת טבועת מלידה ואינה קנוית במעשה וק־דומה כימי זמן מן האדם". (עמ' 162). האשה היא אם־כל־חי וגופת „נצטרף מכל בשר־אשה מימות אדם שמשתרע על גבו מעולם ו־נפתח לרצונו שלו" (עמ' 163). אך האשה גם משתתפת באובדן גן־העדן, ועם התמסרותה היא מבקשת: „תכטיה... את התווה", את ירושת האחווה שניסת לדחות. האדם החברתי מנצח.

הפרק החמישי והאחרון בסיפור

עם ביקורו הראשון של ל. בריו בישראל

להעלות את החום האנושי

מאת חנוך רון

לוציאנו בריו

„המוצרים המוגמרים חשובים פחות מהרעיון ו־המחקר. אני מעריך את ההתנסות במוסיקה אלק־טרונית לא רק מפני שהיא פותחת שער לצלילים חד־שים אלא בעיקר מפני שהיא מוכיחה שאפשר להגיע לתוצאה מוגדרת של דואליזם בתפיסת החומר המו־סיקאלי, וזה נותן למלחין אמצעים לאינטגראציה של המחשבה המוסיקאלית". במילים אלה של לוציאנו בריו אפשר אולי לראות חלק מה„אני מאמין" של המלחין, אחד המעצבים התורמים למחשבה המוסיקאלית של ימינו.

יש אנשים השואלים האם יש לראות בבריו מורד, אנארכיסט או מייצג זרם שהוא אנטיתזה לסגנונות של העבר. לשאלה הזאת אפשר לתת רק תשובות באנאלוגיות שאינן מתאימות לאישיותו של בריו ולדרך כתיבתו. בריו איננו מהפכן וכוהו איננו בשבירת מסגרות וכלים. הוא יונק מקודמיו, אך פורץ לו דרכי־ביטוי חדשות המרחיבות האפשרויות הקיי־מות. וילפריד מלרס אומר כי האוואנגארד המוסיקא־לי של היום הוא הממשיך הטבעי של המסורת ה־קודמת וכי בולז ובריו הם ממשיכיהם של ובר ן ומאסייאן.

הצלם האיטלקי הצעיר שלמד בקונסרוואטוריון של מילאנו בשנות הארבעים, היה נתון להשפעתו המהממת של ובר וכן להשפעתו הרבה של מאסייאן. הוא מצא את דרכו המיוחדת רק בארצות־הברית אחרי שנפגש עם התמורות שחלו במוסיקה. בשנת 1952 נכח בריו בקונצרט ההיסטורי למוסיקה אלק־טרונית שהעלו לונינג ואוסאצ'בסקי במוזיאון ל־אמנות מודרנית בניו־יורק. בריו שהה אז בניו־יורק לשם לימודים, והקונצרט הזה היה לגביו כמעט טראומה ושינה לגמרי את גישתו לכתיבה המוסי־

הוא רגיש מאוד למילים, לאור ולאפקטים בימתיים. חוקרים יגלו ודאי ביצירותיו משקעים של דראמא־טיות לאטינית, אך כמאזין נראה לי שהיסוד ה־דראמאטי שלו הוא קודם כל מוסיקאלי, כי הוא אינו נתפס לדראמאטיות המילולית ואין לו צורך בתכנים חוץ־מוסיקאליים. ב„מנחת לג'ויס" הוא משתמש בטקסט מתוך „יוליסס". הוא הקליט קטע מתוך הספר, וזה חומר־הגלם „הקונקרטי" של ה־

פרס ניומן ליבוריי יצירה — לדוד שולמן ורוני גבעתי

פנקס אמריקאי

„מדוע ישראל" בפסטיבאל

מאת עמנואל ברמן

זה היה יום ראשון, 7 באוק־טובר. היום השני למלחמה הביא חרדה גוברת לישראלים שבניו־יורק, ממשיכים בשיחות הטלפון הבהולות, שהחלו בשבת בבוקר, מצוים חדשות מתחנות שונות, מעמתים פרשנויות של עיתונים, עושים ספקולאציות על סיבות הת־קפת הפתע ועל המצב הצבאי ו־המדיני. הנסיונות לטלטן הביתה עולים בתוהו: הקווים עמוסים, יש להמתין יממה ויותר.

מוזר היה, בערב של אותו יום, למצוא את עצמי עם חבורת יש־ראלים בפתח ה„לינקולן סנטר", שבו התקיים — זה עשרת ימים — פסטיבאל הסרטים הבין לאומי של ניו־יורק. קולנוע בעת כזאת! לא היה זה נסיון לברוח מן המ־ציאות הקודרת: הסרט שנועד ל־אותו ערב היה, בצירוף מקרים מוזר, דסטו של קלוד לנצמן „מדוע ישראל". מחיאות הכפיים הסוערות שנשמעו באולם עם סיום הסרט והמשך העידו, שבעיני רוב הקהל היתה לסרט אותה מש־מעות שהיתה לו בעינינו. הייש־ראלים שבאולם, היתה זאת הפגנת הזדהות עם ישראל הנלחמת על קיומה.

הכיתי לסרט בפחד ובתקווה. ראיתי סרטים דוקומנטאריים רבים על ישראל, ורובם ככולם היו פש־טניים, תועמלניים ומעליבים. אך מאחר שמארגני הפסטיבאל הישוו את „מדוע ישראל" לסרטיו של

„מדוע ישראל" — סרטו הדוקומנטארי של קלוד לנצמן

דוקטור מבוזה (גרמניה, 1922) — סרטו הקלאסי של פריץ לאנג

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

בטלוויזיה

יום שישי

* 15.00 „משפחת פרטריקג'" — „הגילוי".
* 15.25 „לקראת שבת".
* 21.00 „סרט קולנוע" — „ידידות אמיצה". עם טרוור האוורד, אן טוד וקלאוד ריינס.
* 22.35 „צלילי לילה" — פרקי נגינה במשתתפים: התזמורת האקדמית הירושלמית בניצוחו של שבתאי סיסרלי. המוסיקה הישראלית לכלי נשיפה לגץ ואחרי שוחם: הליל, אליהו מדרר: אבגד, ריצ'רד לבר: קלינס, מאיר רישון; קרן, מרדכי רכטמן: בסון; שלישית התזמורת אותמונה שירה: התזמורת, יעקב מישורי: קרן, דייר, פרנס; מרוסבגן. בתכנית יצירות מאת קורלי, בסתובן, איבה, מסריקיר, מילנר ומוצרט.

יום שבת

* 10.00 „בידור לילדים".
* 10.30 „סרט קולנוע" — „הנשר מברוקלין". קומדיה מוסיקלית עם דני קיי בתפקיד הראשי, ובהשתתפות וירג'יניה מאיו, וורה אלן ונצרות „גולדווין".
* 12.20 „אצל ראובן" — סרט תעודי על הצייר ראובן, הנו פרס ישראל.
* 18.45 „בידור הצ"ל" — פרי הופקינס, „בארץ הספרים".

בוקר בידור

שישי

* 20.00 „המבדיל" — „ידיד נפשי" הספים ולהטוט.
* 21.10 „אירונסייד".
* 22.00 „כבם ספורט".
* 22.50 „בידור הצ"ל" — עם בילי פליקס, פליטמד מאק ושאקו מנקו.

ברדיו

שישי

* 16.05 „יהורם גאון" — בהגיית של שירים, סיפורים, קטעי פולקלור על צדות, אמנים וגל ירושלים (צ).
* 17.05 „מוגמר" — אומר מיה של קבוצת הכדורסל מכבי תל-אביב (צ).
* 20.05 „נסיון אישי" — משה נתן מראיין את סאיל יוסף שנלכד ונפצע ברמת-הגולן במלחמת יום הכיפורים (בשידור חוזר) (צ).
* 21.05 „קונצרט ליל שבת" — (סטראו), חלק א': הקלטות מקונצרטים מרכזיים של התזמורת הפילהרמונית של ברלין בניצוח גבריאל כמוהה וקארלרמריה ג'וליני. בתכנית: סימפוניה מס. 34 במדמולר ק. 338 מאת מוצארט; קונצרטו מס 5 בסול-מג'ור לפסנתר ולתזמורת מאת פרוקופייב (סולן: ג'וקיפה מאגאלוב); מבוא לאופרה „חובאנשצ'ינה" מאת מוסורגסקי. בחלק ב' של הקונצרט: הקלטות מפסטיבל סיבור וארגה, 1973, סיורת הלרפר אופוס 40 מאת בריט; ושסיפיה, אופוס 20 מאת מורלסון (א).
* 23.05 „קולנוע של מאיר ברגליה ז"ל" — במלאת 30 לפטירתו מובאות תכנית הסוקרת את עולמו הרבגוני של השחקן והותיק, לאורך עשרות רבות של תפקידים עם שחיק בראשם (צ).

שבת

* 12.05 „מה שהיה" — כאירועי החודש שחלף (א).
* 12.05 „מורה-קרוז לסנפיאנו" — שירים וסיפורים מ...

קולנוע

ירושלים:

* „לוזה עם הדוהה" (רון) — הבלורזאה הראשונה הבהירה, התגרה שוב ושוב — להגאות הכל. הגליזה פפר פקלאגם. „אין דין כה לה, נו מלפני 22 שנים (!), הבהוארה הראשה אישית על רקע גראקסיני לא כמעט) של כלוכבת האהרוקים, המבוססת על סבירה ר"י הסבר ד"ר דאא"אייה דיבציל.
* „איוה מין עירוניה" (אדירה) — קומדיה והאמאסיה ארוכה ר"ב מרקעת של מיחלי יאסי בשפסה בסיצליה, בשמנרכה „השירידי" עת בעלי משמשת כשולה בין בשורתה הרצה להודות בעלתביה לבין ילד אמצליבסי בן 14. קצת יותר מדי „קיטי" דיבורי. קצת פחות. כדי הנמסה רצינית. יחד עם זאת — סרט שלא הייתי מוותר עליו.
* „מאקי האמצבאי" (ירושלים) — ג'ולאנו מינאאלו משיהור את פרשת הביצבש הגליוני המפורסם בנבמה רציניות מאוד ובבהירה ביחד ואף אבטסית מאוד. אך יש כאן הרבה באוד „מורים" מבבתים, המכתבים יכילו מאוזן על הסבך המראגי וקלעביים ביוון כמי בראש.
* „הבנגו האחרון" (סמדר) — אחד הסרטים המפורסמים על ימי בה, ש„העלהה השעתוינה" של...
* „איוה מין עירוניה" (מאי) — ראה „אדירה", ירושלים.
* „האשר על הבהר קואי" (הבל) — הספקטאקל המפורסם של דייוויד...

תל-אביב:

* „סקוראליה" (אסתר) — ברוח צלף, פצע, על פי המסורת הצד בה של להקים צוגים בסרט מהה הקלקע ואפילו בפנית, הבנית היא כי כחה גם כבולא כרקיעות הביצורים־סכולוגיים ישולסים כי יאה יתבר לריבן, כבאן — הוה מספסה לרווחו ולפסבצה בסופתה ולזהוביה, כבך הכל, כמאדרי הר בפתה הגיע — נסיה להכנסה בגיטם אותו להגיע כסגיה פבצאר.
* „בארדי ואריקה" (אלנבי) — פרסינתה בצרים, הנשאר בר החם יצירתיתפה סוג ב' — על רקע שוד מורים דן זינל קונפליקטים הבנתיים ובנימוסר גיות. אך במידה שהמבנים הד השובים הללו לא יפגעו בהכנה שהוא ביסודו קה, הוה הנינק ד סלדה.
* „הזאלי" (הבלה) — באגוס של אדם במצבל של ימינו נגד בעלות בבהירת, סרט בגזייה עם הקלטות־המשפטיה הטובות והמש' רחה, בבמנע הייב באמצבאים בגל"עים, מלבד הזהו סרט טוב מרהם ריתוך ומהנה, הנ גרם זידעקני בעבלש — שילוב ביה.
* „באנטדרי" (אודרן) — הר סרט הראשון הממללה את בציית הבושים באחתים בצבייה נאה, עצ' ביקא, אינבבראליות, בבבועה — כבר זההר רנה, ככר ד"ר פייב ד' בנת, סרט טאי בר „סבאידרי ששה" ההזד עם הגבם צבה הובובון הר ביצי — סרט בפידן, הזהמינה לה כי הכביעים הבם ביבר אבריקה לא עירות בהלדים.

חיפה:

* „מלכודת ההופעי" (שביט) — סרסירקול בתחמבם (ברהק בו בעלה גיא) יקמבן תרים חוסים של הציינות הבאורסקפה שלו בימי „הגו בטאלוקה" ניתן כאן לפלוח אפילו שפדות מסויימת. הסרט בהנה באבה, להבדיל מסרסירקיבל שברמים המשובלים כינת.
* „בהודה בבבר" (אורלי) — כרכ קשה, אנצר, בבראות וצבים באוד על נערה שבאה בפאבלת בוה ויאאבבה את אבלייות בבני המדינה. הסד קצת פלפלי, ואגודים מבנים (בביונה) פקים יפה כבבר הצבעת בגוזל הבה.
* „לודה בקואבלאצקה" (לסשיקלו) — בהבלאה האוד נז על האגים מארקס. סרט „בגדי הבפגנ גם ידה, בה דיל הה לא הבוב. לכל הובב קולנוע שבי הידה.
* „הזדוי שירה בנזדי" (פאר) — ביאגואפיה בחתקת של בילי הולידי — נספחת על הבראגודיה זכוארה פיפלאויה הזדי. דייאבה רוס בבייבה, אישיה דרמטית מיבלוסיה, אך לא איתה הבלזדי שבנבסה בכבבייתבב.

משרד הבטחון
אגף - השיקום
הלשכה המחוזית ת"א—יפו
אגף השיקום במשרד הבטחון
מביא בזה לידיעת
צבור נכי צה"ל
שהחל מיום ג', י"א אדר תשל"ד, 5.3.74 תועבר המרפאה ביפו מרח' יהודה הימית 43 לרח' יהודה מרגוזה 13.
קבלת קהל:
בימים א'—ה' בשעות 08.30—13.00 (פרט ליום ד')
בימים ב' וה' בשעה 14.30—16.00 אחה"צ.

משרד הבריאות
מודיע כי
מס' הטלפון בבנין הראשי
רח' בקריבאי 2, קריסטן, ירושלים.
יהיה החל מהיום 1.3.1974 — 38211

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל-אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה
מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף כ"פ עד 11).

1. מרפאת התקוה ב' רחוב זיו פינת רח' ברכיהו. טלפון 51122 — לחברים מסניפי: התקוה א' רבי נסקה וכפר שלם.
2. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת ורשה מספר 12—10, טלפון 478095 — בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה, לחברים מסניפי: הדר-יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת החייל, הל-ברוך וכן לחברים המשתייכים לקופות החולים של הסניפים הללו.
3. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה פינת לוינסקי טל. 53483 — לחברים מסניפי: נוה שאנן, ושיינבוץ ופלורנטין.
4. מרפאת קטוביץ, רחוב רבינות קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי, טל. 444494 — לחברים מסניפי: קטוביץ, רביבפיץ ורמת אביב.
5. מרפאת תל-נורדוי, רחוב דב הוז 1, טל. 243233 — לחברים מסניפי: תל-נורדוי, אלי הוידי, בארי, אמרובם, גלבית, הגבל ורמפורים.
6. מרפאת קרית שלום, רחוב דיעגסקי 12, טלפון 822715 — לחברים מסניפי: קרית שלום וקרית-פלום (שכון צבא קבע).

הערה
א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד 7.00 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א, רח' מזא"ה 13, טל. 101.
ב. החברים מסניפי: אילון, יד-אליהו, רבת תק, עממי ב', רמת ישראל, בבלובי, ביראור, אר ליפנה, שבזי יונה הנביא וטור סיפורי — הזקוקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

ב. תורנויות ערב שבת
בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת במרפאת זמנהוף, רח' זמנהוף 42, טלפון 289221, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ. במרפאת מנדלבוים, רח' אלנבי 75, טלפון 614467, בין השעות 2.30—5.00 אחה"צ.
2. מעבדה, במרפאת זמנהוף, רח' זמנהוף 34, בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג
1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה"צ במרפאות:

גלבוע	טל' — 242870
התקוה א'	טל' — 32579
רשינגטון	טל' — 828180
הדר יוסף	טל' — 778095
יד־אליהו	טל' — 34278
יונה הנביא	טל' — 55979
כפר שלם	טל' — 31546
מנדלבוים	טל' — 614467
נוה שאנן	טל' — 33483
קרית שלום	טל' — 822715
קטוביץ	טל' — 444494
רמת אביב	טל' — 412294
רמת חייל	טל' — 771162
תל נורדוי	טל' — 243233

משעה 1.00 בצהרים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טל' 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז, במרפאת מנדלבוים, רח' אלנבי 75, טל' 614467.
א. רופאי א.א.ג. גרון ורופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.
ב. רופא ילדים בין השעות 9.00—12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה — לכל סניפי המחוז, במרפאת זמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 284242, בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחה"צ.

בית מרקחת במרפאת מנדלבוים, רח' אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

בית מרקחת מנדלבוים, רח' אלנבי 75, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב, ללא הפסקה.

קופת-חולים מחוז חיפה

תורנות רופאים בקופת-חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות במרפאות קופת-חולים
1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ-8 בערב עד 12 בחצות.
2. בימי שישי ובערבי חג מ-4 עד 5 אחה"צ.
3. בשבתות ובחגים מ-9 עד 11 לפנה"צ.

ב. תחנות התורנות
1. מרפאת פרישמן, רח' פרישמן 4, טלפון 662195 לחברים מהסניפים: פרישמן, אחד-העם, שדרות ארים, יבנה, ד"ר גליקר, ברוילי, גאולה, תל-עמל, חליסה וקיבוץ גלויות.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל טלפון 585226 לחברים מהסניפים: קרית אליעזר, קרית אליקה, בת-גלים, עין-הים, מתנה דוד וקרית שפרינצק.
3. מרפאת רש במרכז הכרמל, רח' אלחנן, טלפון 86868 לחברים מהסניפים: בונן — אחוזה, רש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי ורוממה.
4. מרפאת נווה שאנן גלבוע, מיסמת פרומפלדר, טלפון 222121 לחברים מהסניפים: נוה שאנן, קליפס ברגר, גלבוע ורמות-רמז.
5. מרפאת קרית-חיים מזרחית, טלפון 721331 לחברים מהסניפים: קרית חיים מזרחית, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמריהו ואזור שלום.
6. מרפאת קרית-ים א' רחוב ירושלים 3, טלפון 718953, לחברים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ב', קריתים רסקו וקרית-חיים מערבית.
7. מרפאת עזריאל קרית אתא, טלפון 722384, לחברים מהסניפים: עזריאל, ברימוי, פינסקר וקרית בנימין.
8. מרפאת מירית-הכרמל טלפון 571034 לחברים מהסניפים: מירית הכרמל, טירה מערב.

ג. במגן דוד אדום
רחוב יצחק שדה טלפון מספר 101 לחברים הגרים בשטח שיפוט של חיפה, פרט לסעיף:
1. בימים א'—ה' משעה 13 עד 16, ומשעה 19 עד 20, משעה 24 עד 7 בבוקר.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד 7 בבוקר למחרת השבת או החג.

ד. החברים מהמרפאות הליהנה, בשר ובוך-דור במגן דוד אדום טל. מספר 101.
1. בימים א' — ה' משעה 13 עד 16, ומשעה 19 עד 7 בבוקר.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד שעה 7 בבוקר למחרת השבת, או החג.

ה. במספריז חיפה
עקסי ביאליק טלפון מספר 713232
1. בימים א' — ה' משעה 13 עד 16.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד 20.
3. בשבתות ובחגים משעה 13 עד 20.
4. כל לילה משעה 24 עד 7 בבוקר.

אין לפנות לתורנויות אחד רות בשעות שתחנות התורנות בקופות-חולים פועלות.

ו. קרית טבעון, קרית-עמל ואלרואי טלפון מספר 932055.
1. בימים א' — ה' משעה 8 בערב עד 7 בבוקר.
2. בימי שישי וערבי חג משעה 14 עד 7 בבוקר למחרת השבת או החג.

ז. קרית אתא טלפון מספר 720971.
1. משעה 24 עד 7 בבוקר.

ח. תורנות למקרים בירור-יגיים דחופים
בשבתות ובחגים במחלקה הכירור-גית רח' אבן סינא 8.
1. בימי שישי וערבי חג משעה 4 עד 5.30 אחה"צ.
2. בשבתות ובחגים משעה 9 עד 11.30 לפנה"צ.

ט. תורנות מעבדה:
במעבדה המחוזית שד' ארים 54 טלפון 532107 לחברים מכל סניפי המחוז משעה 9—11 לפני הצהרים.

י. בית מרקחת מחוזי
רחוב אבן-סינא 7 פתוח בימים א' — ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

בתי-מרקחת

בירושלים

שישי
אורה, המלך ג'ורג' 27, טל. 222043; התנביאי, ריבת הנוצר רים, טל. 283401.

שבת
ד"ר פרקש, הפלמ"ח 22, טל. 36084.

מוצאי שבת
אופלפקה, יפו 110, טל. 224021; אל פויז, רחוב האן אליה, טל. 82040.

תורנות בתי מרקחת בת"א

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 223221; קסטל, רח' אבן גבירול 147, טל. 443716; יאבי, רח' יהודה הלוי 67, טל. 612474.

שבת
הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 22, טל. 286740; נרדאו, רח' בן יהודה 163, טל. 243673; גרושה, רח' ויצמן 27, טל. 284791.

מוצ"ש
פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל. 223221; כפר הבזינה, רח' ה' באייר 48, טל. 258046.

תורנות בתי מרקחת בחיפה
מצוה, פרזה 107, טל. 242621.

בבת-ים
שישי
בלפור, בתיים רחוב בלפור 90.
שבת
בתיים, בתיים רחוב בלפור 45.

ברמת-גן
שישי
רמה, רמת-גן רחוב ז'בוטינסקי 65.
שבת
הן, רמת-גן רחוב ז'בוטינסקי 99.

תורנות בתי מרקחת בחולון
שישי
אסתא, רחוב סוקולוב 4.
שבת
שיינק, רחוב סוקולוב 68.

בני-ברק
ארז, רחוב המכבים 46, בני ברק.

פתח-תקוה
שישי
רפה, רוטשילד 39.
שבת
בריאות, חובבי ציון 12.

בנתניה
הדסה.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת-השרון, רעננה, כפר-סבא, רמתיים
שישי
בריאות, הרצליה רח' סוקולוב 65.

שבת ומוצ"ש
כפר שמריהו, פרנס פסטור.

זמני הדלקת הנרות

ערב שבת	5.08	5.17	4.59
מוצאי שבת	6.13	6.14	6.12

טלוויזיה לימודית

7.30 פיזיקה — ואתן ישר; 8.15 חשבון ד' — ציר המספרים השלם; 8.40 פרקי כבודה ו'-ח — כל משל ונמשל; 9.05 חשבון ו' — פעולות בשברים עשרוניים; 10.00 ביולוגיה י' — מערכות הואוח, החדכונים; 10.40 אנגלית; 11.00 שלבאנר; 11.30 דמי הייל בשבע בלתי רגיל (אמנות); 13.30 אנגלית; 14.00 „מחיל הביצה" — סרט מדעי על החיים בביצה; 14.30 „כתב הרימוסים"; 14.40 „שביל קליפות התפוזים" — סיפור.

טלוויזיה כללית

שישי
15.00 — הכנית ילדים — משפחת פרטריקג'; 15.25 — לקראת שבת; 18.00 — הדשות עברית לערבבה; תכנית ערבית — 18.04 — ברים צלילגי בערבית; 19.45 — חדשות; 20.02 — ספורט תכנית, המכנית בערבית — 20.05 — ציר שבת; 20.10 — הסבות יומן אירועים; 21.10 — סרט קולנוע „ידידות אמיצה"; 22.35 — צלילי לילה; 23.20 — פסוקים לשבת החדשות.

שבת
10.00 — תכנית ילדים — בידור לילדים; 10.30 סרט קולנוע „הנשר מברוקלין"; 12.20 — „אצל ראובן" הצייר; 18.00 — חדשות עברית וערבית, הכנית ערבית — 18.04 — ד"ש עם שיר; 18.32 — היהודים המצאות; 18.45 — בידור הצ"ל; 19.30 — חדשות; הבניה בעברית — 20.00 — המבדיל; 20.30 — מבט לחדשות; 21.10 — אירונסייד; 22.00 — מבט ספורט; 22.50 — בידור הצ"ל; 23.30 — פסוק מדברי הצ"ל על מלחמת עמלק החדשות.

שדורי ישראל

שישי
רשת ב'
00.05 אני שלך ואתה שלי; 1.05 עד אור הבוקר; 5.55 מה טובו; 6.05 התעמלות; 6.15 שעון מוסיקלי; 6.59 רבע של עברית; 7.00 הבוקר הזה וסקירת שהורי הבוקר; 7.25 זמר זמר לך; 7.55 אור ירוק; 8.10 בוקר טוב; 8.55 בעקבות החדשות; 9.05 המשך בוקר טוב; 10.05 כאן בית; 11.45 לאן הערב (מוסיקה קלה); 12.05 בעקבות יוצר; 12.30 תן היוך; 13.25 שירים משלנו; 14.10 עד ארבע; 16.05 רבע של עברית; 16.06 פי מבחר במוסיקה קלאסית; 16.30 אבנים וכירות; 17.05 אחרי קרב; 18.05 מהת שמי מוסקבה; 19.00 עברית לעם; 21.05 עד פעם אחת; 22.50 בבית קלות; 22.05 מבט אל ידלנה — קולאג' קלות; 23.00 הלילה הזה; 23.25 אני פרשה לי פבודה.

רשת א'
00.05 רבע של שיר; 2.00 הגבורה מרשת ב'; 3.05 עד אור הבוקר; 8.05 קולנים מוסיקים — פאנקיוני: סוכנה לשני ארגנים (מארי-קליר אלין ולואיג'י-פרדיננד טאגליאבינ), קול-שלוס: צנגואל באך: טרידיסלסה בספר סינור להליל, אבוב צ'לו וצ'מבלו (בביצוע מקבטב לאריה), דראר: שלישית בפתודמינור לבנור, כנור וצ'לו, אופוס 65 (שלישיית „בוזאר"); 9.05 מקהלות התזמורת הסימפונית ירושלים — א. ג. שמרבריג „אהורי היונתן" (מבצת: איתן לוסטיג), בצתובן: מיסה בדו-מגיור (עם מקהלות בגמת וילי גוחל); באך: כיכה מס. 3 להבזורת ובנור ואר קלדונות ולתזמורת (סולן: יוזה אסדבלבג, בגנה: אלפרד אגסיר ביגי); 11.00 עברית לעם; 11.15 לשעה התפרה — לבמות הגברים; 11.35 לקראת שבת — ידי כבות הגבהות; 11.50 שיר ושיר בן; 12.05 קונצרט צהרים — שוברים: סימפוניה מס. 9 „העולם החדש"; 13.00 בהגי היום; 13.25 מוסיקה קמרית — שוברט: רביעייה מס. 1 לכלי-קשת, קיסלר: „מבנים" שלוזיות לבנור, בלי סנסבנר; 14.10 לאם ולילד — בה שלא המסקנה לשבת, לילדים הנגללים — התגנדה הבתה בבפני מכמני תלב; 15.05 קבלה שבת — פרשת „תצוה"; 16.05 רבע של עברית; 16.06 הבהזי הגנוקי; פזמונים אל תוך הלילה עד שנה 16.30 הדש בהקלטיה; 17.05 מוסיקה קלאסית בבקבקנן — ד"ר סיני: פרשת „התרוגי הלקוח" רוזמבבנבי: קונצרטו מס. 2 לפסנתר ולתזמורת; 18.05 בהת בשר בר"ב: 18.30 שבועון לגברות; 19.05 כוד השבוע; 20.05 ברוכים; 21.05 קונצרט ליל שבת (סטראו) — חלק א' — הקלטות בקונצרטים מרכזיים של התזמורת הפילהרמונית של ברלין בניצוח גבריאל כמוהה וקארלומריה ג'וליני. בתכנית: סימפוניה מס. 34 במדמולר, ק. 338, פרוקופייב: קונצרטו מס. 5 בסול-מג'ור לפסנתר ולתזמורת (סולן: גוקישת מאגאלוב), מוסורגסקי: מבוא לאופרה „חובאנשצ'ינה", חלק ב' — הקלטות מפסטיבל סיבור וארגה, 1973, בריט: סוויטת הלרף, אופוס 40, מנדלסון: שמינייה, אופוס 20; 23.00 הלילה הזה; 23.25 ביטנדיר — „לנגדו ראשון של הבכר שזרא בסיפור" (עם הדמבה הרשמית כל שקה).

שבת
רשת ב'
00.05 לילה של ביבובים; 1.05 משירי המבחר הפרזי; 2.05 עד אור הבוקר; 6.05 שעון מוסיקלי; 6.57 אדוני עולם; 7.06 זמר זמר לך; 7.35 זמר זמר לך; 8.10 שירים בבוקר בבוקר; 8.55 ניח הארץ; 9.05 המשך שירים בבוקר בבוקר; 10.05 קלאסי קל; 11.05 עם הילים; 12.05 בהרת קרן לטטראה; 13.05 בימה בדים; 13.40 נעימה קלה; 13.50 הכרזות; 14.05 לאן הערב הנסיקה קלה; 14.30 שירים ושיחים; 17.30 בוכב הערב — דגי גרנה; 18.05 עבודים אבו בכססבות; 18.30 מבנרש הספי פרוס; 19.00 עברית לעם; 21.05 בהזגר; 21.45 מוצאי פבורש; 22.05 המנגינה לצללם נשארה; 22.52 נעימות לילה; 23.00 הלילה הזה; 23.25 „רדיוטק"; 1.05 עד אור הבוקר; 5.55 פה טובו.

רשת א'
2.00 הגבורה כרשת ב'; 2.05 עד אור הבוקר; 5.05 הגבורה מרשת ב'; 8.05 שירות לשבת — סלבן: פתיחה בהדושבנר (סיטב) (תזמורת חברת סלבן מהמר בתרג בניצת ולפייר בקפך), כבאריפי: קונצ'רטו בסי-במינור לחליל ולתזמורת (סולן: דאנך סייר רבסל), פרגולזי: קונצ'רטו מס. 1 בסול-מג'ור לכלי-קשת (מבצת: בין כבטל); 9.05 שלש המנים; 9.35 היהן פוכיקלי; 10.05 יומן השבוע; 11.05 המסך צולה — „בהפקיד פיוחי" (הד בשר); 12.05 כה שהיה; 13.05 קונצרט צהרי-שבת (סטראו) — ראבל: „דפניס וכלואה", מוסיקה לבאלט (התזמורת הסימפונית של בוסטן בנצת שאול פינס); 14.05 לאם ולילד — מסור לשבת — „עד כאה הבונבית", הגרי בשק; 15.05 מוסיקה קאמרית — הייין: רביעייה ברהמוליה, אופוס 76 מס. 5, לכליקשת (רביעיית אמדאוס), בראמס: רביעייה בדו-מינור, אופוס 60, לפסנתר ולכלי-קשת (ארטור רובינשטיין והברי רביעיית גוארנרי); 16.05 ואני הפילוסוף; 17.05 רצף פוסיקלי; 18.05 „רביולי" (סטראו) מיכאל רדזיאקוב (צ'לו) עם קוזשנה רזדיאקוב (פסנתר) — שומאן: שלשה קטעי־פנטסיה, אופוס 73, אליום קאוסר: סונטה (1948); 18.40 שירים ביידיש; 19.05 יומן השבוע; 19.50 פרקי היום בתנ"ך: יחזקאל, פרקים ה', ו'; 20.05 המלהין הלבדית — מוצארט ומשורריו; 20.40 ג'רום בורל (באריטון) עם שירה צבי (סופרן) שירים מאת באמהולה ושומאן; 21.05 הגבדיל; 22.05 האם הכנסת ממלאה תפקידה; 23.00 הלילה הזה; 23.25 אוגה שעה; 00.05 רבע של שיר; 2.00 הגבורה מרשת ב'; 3.05 עד אור הבוקר; 5.05 הגבורה מרשת ב'.

גלי צה"ל

שישי
6.05 — צלילי בוקר הרשים; 6.55 — לטבויים ולמשפחות; 7.0 המשך צלילי בוקר; 8.05 — יומן הבוקר; 8.20 ד"ש עם שיר; 10.55 — פינת הסיפור החסידי הקצר; 11.05 — הבים ושנים דו-שיים; 11.55 — כה הדש; 12.05 — יומן הצהריים; 12.30 — המשך חבים ושנים; 13.30 — הנקודה היהודית; 13.35 — המשך המים והשנים; 13.55 — החדשות להיילים; 14.05 — קיבת קל; 14.30 — הר הכלך; 15.05 — המשך קיבות קל; 15.55 — הפטרת השבוע; 16.05 — שעת המן; 17.05 — מבנבר; 18.05 — יומן גלי-צה"ל מנזק שבעי; 19.05 — יום שישי הקצר; 20.05 — נסיון אישי; 21.05 — אהבת עם כל דבר; 22.05 שעת רצון; 23.05 — עולמו של מאיר מרגלית ז"ל; 23.53 — שיחת הצוה; 00.05 — יומן הצוה; 00.30 — ביפודי לילה; 03.05 — פזמונים אל תוך הלילה עד שעה 6.

שבת
6.05 — שבת בבוקר — ד"ש יום; 7.05 — המשך שבת בבוקר; 8.05 — מנדווויץ; 12.05 — יומן גלי-צה"ל; 13.05 — שאלה אישית; 14.05 — היקם זה שביעי; 16.05 — האדם השלישי; 17.05 — יומן הצוה; 18.05 — פה חיה קודה אילך ניצת נפוליון בווטר לו; 19.05 — סמבי אליך; 20.05 — כרמבכב; 21.05 — מבמות מסורת; 21.35 — פזמונים מתוך מחזות ומרטים; 22.05 — היה לשיר; 23.53 — שיחת הצוה; 00.05 — יומן הצוה; 00.30 — ביפודי לילה; 3.05 — פזמונים אל תוך הלילה עד שעה 6 (כל היממה חדשות כל שעה).

בולים

מאת אריה לינדנבאום

במדור זה ב„דבר" הגבנו לא מזמן על החלטת השירות הבולאי ומשרד התקשורת שלא להנפיק בולים מיוחדים ליום העצמאות. כמתברים אלה הוזלש. להנפיק לקראת יום העצמאות הגמה בולי וכיכן להולי צה"ל בלבד ולסיים את הנפקת בולי-העצמאות המסורתיים, בסידרה של 1973 בכיות שנים למדינה.

מסתבר שלא הייתי יקודים לדעה, שהחלטה אינה במקומה, והסבר נגע ללבם של אנשים בס"פים. נראה, שהכוונה היא שקוד בית הן בכמול הציבור הן בכל השירות הבולאי, והבאת הבי"צה אל בכת-הכבסת היא הכוונה הרוצה לרצינות.

בעקבות הפילטום ב„דבר" הגיש ח"כ הלל ויזיל שאילתא לשר הדואר, מדוע לא ינפקו עוד בולי יום-העצמאות המסורתיים? עם כתיבת שורות אלה, טרם השיב השר ותשובתו ודאי תינתן בימים אלה. ואולם כבר ידועה לנו עמדת השירות הבולאי בנדון זה אשר קיבלה ודאי בתשובת השר. ההסבר לעמדה מעניין מאוד:

„תמי הנושאים לבולי יום העצמאות".

האומנם סתנה זו היא הסבר מספיק להחלטה עקרונית, כמו הנפקת בולי עצמאות, שהיו 25 שנים מסימני הריבונות המדינית של נו? 25 שנה הסבנו את בולינו בשלום כולו וכאילו הגבנו את דגל עצמאותנו במיליון בתים בעולם. אין זה דבר של מה בכך.

שר הדואר חייב תשובה

אבל נניח שלמ-שהו מקברניטי הבולאות שלנו נכאס הנושא של יום העצמאות ולדעתו אפשר לותר עליו ולהוציא במקומו, למשל, בולי כ"ו בשבט, ב-25 השנים הקודמות(!) (יהיו בולים כאלה). יתכן מאד גם, שההחלטה כזו אינה צריכה לעורר התנגדות מיוחדת, אולם מה שעורר את התנגדותנו הוא פרט להחלטה על ביטול בולי העצמאות, היא שנת 1974, אותה השנים הקשות שידעה המדינה במאבקה על ריבונותה. האומנם הי"ה דווקא צריך להפסיק להתפאר בבולי-העצמאות ולהוציא בולי-זכרון להולי צה"ל בלבד שהתור בה שבו והודעה אותנו במלא?

דעתנו היא, שהמשרד אינו מהראים להפסיק הנפקת בולי העצמאות, ולעצם הנימוק, שימצא ראי את הבעיה בתשובה לדו" „הדואר" לשאלת הח"כ הלל זיזיל, יש לשאול: האומנם צריך באמן הורן אשר יבציא ב-1974 נושא בתאים לבולי יום העצמאות, אחרת אין אפשרות להנפיק בולים כאלה? אם כן, אדוני השר, אני לשותף...

50 לטיסה הראשונה סביב אוסטרליה

הדואר-אוויר בולאי ביוחד יוסט סביב אוסטרליה בטיסה של מספר טייסים משל צבא אוסטרליה שנועדה להמחיש מחדש את הטיסה הראשונה סביב היבשת. בשנת 1924 סבו הטייסים גובל ובקיאנטייר 44 יום (!) מסביב ליבשת אוסטרליה, מרחק של 8,500 מייל, כדי לסלול נתיבי טיסה ונתיחה לאורך החוף והאוסטרלי למען משרד התעופה המקומי.

נקודת המוצא של הטיסה תהיה הפעם באמברליי, קווינסלאנד, ב-30 במארס 1974, כמעט באותו...

...הבולבריכה שבצעך לפני 50 שנה. המצבנים ישובו לאמבר-לי... נחרה היום, לאחר הבזה בהודיין, פירס ואריגבוס. בפסר יהודה יבסר בביבוס הכל באמברליי ההיבנת ביהודה יבכה יראה הבבוס של 1924 לבד זה על החם על רקע כפה אוסף בזליה.

על המצביניים בסעפפת בהד סוג הנ"ל להפנות במעטפות עם מבן מרוקו, אך ללא בולים, לבעירות הבולאי האוסטרלי בטלבורן, 3000, רח' בורקי 374, ולציין זה לפיסור הוצאה המטלה.

הנשיא איינדה — בברה"מ

נשיאה הממכה של צ'ילה, סלבדור אלינדה, הופיע בבול סוביייטי בקיה. בבול שערכו 6 קופייקות, דיוקן הנשיא וביון זכרון. הבול הופיע בסלוסה צבעים: אדום-כתם, הום ושחור.

דואר יהודי במרוקו

איבגינר ארי סמפלר העביר אלינו כמה פרטים כעבינים בקשר לשירותי הדואר היהודי במרוקו בסוף המאה ה-19. סטפלר חקר את הנושא ומצא סתירות בעובדות שהיו ידועות עד כה. בין השאר הוא מתקן שמות מפעלי הדואר הפרטי במארוקו. ידועים לו 11 קווי-דואר-פנים, כשכל קו קשר בין שתי ערים בלבד. מכתב שהיה צריך לעבור לעיר מרוחקת יותר הועבר על-ידי שני קווי-דואר שונים. הדואר בין כאראקש לפאס הועבר על-ידי שירות דואר של יצחק בירהו מכאראקש לטאנגן, ומכאן לפאס על-ידי הדואר הצרפתי. מסיבה זו אפשר למצוא סימני הכמנה והחותמות של שני שירותים. (ראה בתמונה: כימין הוותמת של יצחק בירהו ובשמאל של הדואר הצרפתי).

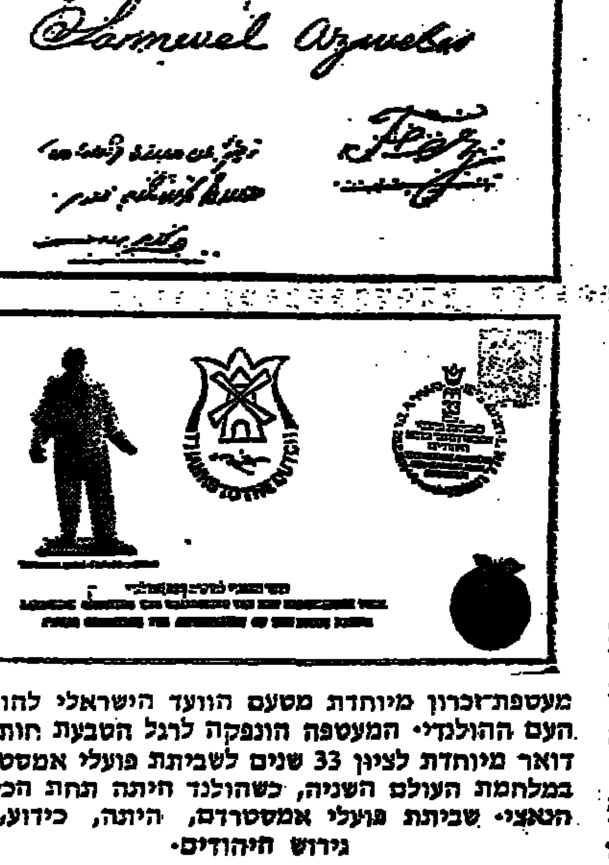

מעטפת-זכרון מיוחדת מטעם הוועד הישראלי להוקרת העם ההולנדי· המעטפה הונפקה לרגל הטבעת חותמת-דואר מיוחדת לציון 33 שנים לשביתת פועלי אמסטרדם במלחמת העולם השניה, כשהולנד היתה תחת הכיבוש הנאצי· שביתת פועלי אמסטרדם, היתה, כידוע, נגד גירוש היהודים·

שחמט

בעריכת אליהו שחף

ביום ד' — פתיחת אליפות הארץ

אליפות ישראל לשנת 1973/74 תיפתח ביום רביעי, 6 במארס, בשעה 3.30 אחה"צ בבית „הדר לבנים" בתל-אביב, בהשתתפות 16 שחמטאים. אליפות הנשים תיפתח בו במקום ביום ראשון, 10 במארס.

באליפות הגברים והבמותה השתתפותם של ליברזון, צ'רניאק, כגן, בלשן, הרשקוביץ, פרידמן, פרת, פלאי, גרינפלד (שני מנצחי מותות חצי-הגמר ברישונה), אורין, ד"ר דובקה, פרק, בסיטן שאלם. עמנת השתתפותם של קריידמן, בליימן ולדרמן, ממלאי המקום (לפי סדר העדיפות): צ'סקינב, ברנשטיין, קלדוה, דוס.

לאליפות הנשים נרשמו: אולגה פודרזנסקי, לאה נודלמן, מרינה שטיין (שלשתן עולות חדשות מברה"מ), פרידה טיימלבאום, צבה וקרית, אורית בן-חורין, מרים היימוביץ, מרים ברקנר.

המשחקים ייערכו בין השעות 1600—2100 (בשבתות משעה 1700) המשחקים הבלתי גמורים באותן השעות לאחר כל שלושה סיבובים.

בתחרות הקיבוצית ה-19, שנערכה בשבת שעברה בחולון, חילקו את המקום הראשון שני הקבוץ הארצי והאיחוד הקבוצות והקבוצים עם 24.5 נקודות. השלישית היתה נבחרת „הפועל" חולון עם 22.5 הרביעית נבחרת הקיבוץ המאוחד עם 18.5. בין שלש הנבחרות הקיבוציות היה הקיבוץ הארצי ראשון עם 17 נקודות המגן הנודד „ישאר בידה. המצטיינים: יעקב ברנשטיין, בגלל-חיים, מאחד (לוח ראשון) ל' ארנון כהן, אפיקים (לוח רביעי) שצברו את המקסימום של 3 נקודות.

באליפות קריית-אונו ניצח שלום קנדלשיין עם 8.5 מ-9, שהקדים את סליס 7.5, סימון 7, אונגר 6 ועוד.

מחר בליגה הלאומית: מכבי-יף א' — „רבינשטייין"; „לסקר" חיפה — „הפועל" ירושלים; „לסקר" ת"א — מכביון ב'; „הפועל" בת-ים — „הפועל" קמקחסר/בנגיה; אוניברסיטת ת"א — רמת גן; מרכז הנוער ת"א — „אלדר קלייך" ראשל"צ.

הוויקרמזט. רב-הואמן הלטר בראול ניצח בתחרות הראשית עם 11.5 מ-15. אחריו: דוגר 9.5; מסלובין, פלאבינץ והכפ 9 כ"א ועוד. בתחרות האמנים: ב. קרדאיבה עם 10.5 מ-15. בתחרות הנשים: מ. איבקה וא. ניקולאור עם 9 מ-11.

ב„תחרות דלורף" באמצן ניצחה השחמטאית היגוסלאבית לאסטה קלנברגר עם 5.5 מ-7.

ברה"מ. אליפות האמנים הגברים: קוזריבציק ופלמניק 10.5 מ-15; רומאנישין 9.5; בליאבסקי 9; אניקייב 8; קוצ'ייב, סוזאשווילי, מימשבצ'ינקו, אוביליבה 7.5; ספאנצ'נקו 7, ועוד.

ההודות התמדמות. אחרי הסבוב הראשון: אלכסנדריה 3; פורט-1.5; לורינגה 1; קנהליבה 0.5.

התחרות המפורסמת בגוהרלסם (ספרד) נסתיימה בנצחונם המשותף של אמבציי קורצ'נוי ל' לפינים ורב-האמן הרומני פלוריאן באנציאן שצברו 9.5 נקודות מ-13. המקום הראשון הוצבע ל-קורצ'נוי בזכות עדיפות במספר הנצחונות. אחריהם: ושטרין והורט ברלי 8.5; אנסטאסיה 8; קליסנדוס וסאדיאן 7.5, ועוד.

ואריאנט הראוי לדיאגרמה

זמן מה לפני התחרות הביין אחרית נערכה בלנינגרד אליפות הצי ה-46 בנצ'ין, מבין שני הבר האבנים שנטלו בה חלק, כבש פיק טימננב את התואר. אולם גדולו של ויקטור קורצ'נוי לא שפר עליו: הוא המסיר לא פחות מ-9 (!) קרבות וסיים במקום השמיני (בין 15 משתתפים). פרלוד בלהי מוצלח זה לא הפריע לקורצ'נוי לחלק את המקום הראשון בהגיאהורה, ואילו טימנב סיים במקום התשיעי.

הסיבה העיקרית לכשלונו של קורצ'נוי באליפות צירך היתה אגרסיה מאד שבפעת. קשה לדעת אם הכולה היא שהעלתה את ההתום בקרב נגד שאשין. בכל מקום היה זה אחד מהמסעירים המסעירים של קורצ'נוי, ומה שלא התרחש לבעשה על הלוח הוא המקפה לך את יתודה.

תגנת ניסצוביץ

שאשין	קורצ'נוי

(מהלכי המשחק במקור; רישום השחמט אינו קריא במלואו בסריקה.)

כאן מסיק המחבר מסקנה, כי „סבות השחור אבודה, כבל הנראה". על דעת זו חולק הקורא א. זנוב בכתבו למערכת הדר שבועון הלסבי „שחמטי" (המכוונה אצלנו „שוסט של סאל", להבדיל מ„השוסט בססרים"). אלוף העולם לשעבר היה עורך הראשי של הדשבועון. הערוך כיום בידי רב-האמן א. ניקטלים. בעוד האל מרפי ברשימת זכרי המערכת כ„ריג'" מנוב סבור, כי אחרי 23 — ... !הב; צריך הלבן, ולא השחור, לחפש הצלה. למשל: ... הרבה הטעמה השמית בואריאנט זה ראויה לדיאגרמה:

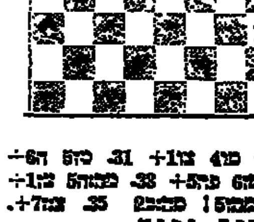

30. ... 31. ... 32. ... 33. ... 34. ... 35. ... שחור נכנע.

מי צריך לחפש הצלה?

בספרו של א. מטקביץ' „התנבה הפיזית הגבעית", מובא הואריאנט הזה:

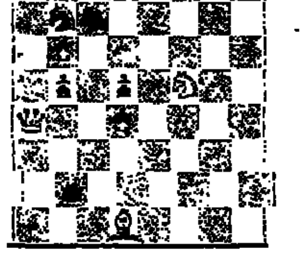

א. ויסרמן, הולנד
פרס 3, ב.ב.פ. 1972/73
מט ב-3 מסעים 9+13

ס. בלוקין, ברה"מ
1973 "64"
הלבן זוכה 6+8

פתרונים
(פתרונים במהלכי שחמט; לא קריאים במלואם בסריקה.)

קורסים ✶ אוניברסיטאות ✶ סמינרים ✶ בתי-ספר ✶ אוניברסיטאות

משרד החינוך והתרבות - מינהל החינוך

הודעה למוסדות החינוך המכינים לתעודת בגרות ומוסדות על תיכוניים

אנו מביאים בזאת לידיעתם של מוסדות החינוך המכינים לבחינות הבגרות וכן מוסדות חינוך על־תיכוניים שבהתאם לתקנות חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד — 1973 יינתן תשלום שכר הלימוד מאוצר המדינה למוסדות דלהלן:

1. מוסד שהוענק לו רשיון ע"י משרד החינוך והתרבות בהתאם לחוק פיקוח על בתי ספר תשכ"ט—1969. או מוסד המעניק ללומדים בו השכלה במקצועות הנידרשים בבחינות הבגרות — בהתאם לדרישות משרד החינוך והתרבות.
2. מוסד שיש לו ניסיון בהכנת תלמידים לבחינות הבגרות והוא קיים שנתיים לפחות לפני החלת החוק.
3. מוסד, כאמור לעיל, המעוניין להיכלל ברשימה הנ"ל, יפנה למנהל מרכז הקרנות במשרד החינוך והתרבות.
4. מנהל מרכז הקרנות או אדם הפועל בשמו, יבדוק את הבקשה בהתאם לקריטריונים האמורים לעיל.
5. מוסד שנפתח לאחר החלתו של החוק ו/או במסגרת התקופה של עד שנתיים לפני החלת החוק, יזדקק לקבל אישור של משרד החינוך והתרבות כדי להיכלל ברשימת בתיה"ס המכינים לבחינות הבגרות לצורך חוק זה, לפי התנאים הנידרשים למתן רשיון לבית־ספר כאמור בסעיף 9(א) לחוק הפיקוח על בתיה"ס תשכ"ט—1969.
6. הכללת ביה"ס ברשימת בתיה"ס המאושרים לצורך החוק זה אין בה משום מתן רשיון לפי חוק הפיקוח על בתיה"ס תשכ"ט—1969.

כדי להקל על ביצוע תשלום שכר הלימוד לחיילים משוחררים — מתבקשות הנהלות המוסדות לפנות מיד למנהל מרכז הקרנות, מינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות ת"ד 292, ע"מ לקבל טפסי בקשה מתאימים והנחיות להגשת הבקשות.

חייל משוחרר דע את זכויותיך בחינוך

חיילים משוחררים הזכאים לתשלום שכר הלימוד עפ"י „חוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד 1973" לשם לימודים במוסדות חינוך המכינים לבחינות הבגרות ו/או במוסדות על תיכוניים — יכולים להגיש את הבקשה לתשלום שכר הלימוד מאוצר המדינה בהנהלה המוסד שבו נרשמו ללימודים או מבקשים ללמוד בו. או ב־9 המרכזים לתיאום הטיפול בחיילים משוחררים הנפתחים החל ביום רביעי, ה' אדר תשל"ד, (27.2.1974).

את הבקשה יש להגיש על גבי טופס מיוחד שניתן לקבלו במוסדות החינוך או במרכז התאום ולציין את מס' תעודת החייל המשוחרר וכן לצרף אישור הרשמה למוסד החינוך בציון גובה שכר הלימוד.

הבקשות על צרופותן יוגשו ע"י הנהלות מוסדות חינוך לביצוע התשלום למנהל מרכז הקרנות, מינהל החינוך, משרד החינוך והתרבות, ת"ד 292, ירושלים.

ביה"ס להנדסאים

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיע על פתיחת ההרשמה למועד האביב לכתות הרגילות ולכתות לנשים

א) למסלול יום במגמות ההנדסאים

אלקטרוניקה, מכונות, תעשיה ונהול, מחשבים, הנדסה רפואית (ביו־הנדסה), בניה, אוירונוטיקה

ב) למסלול יום במגמות הטכנאים

אלקטרוניקה, מכונות, כימיה, מכשור ובקרה, בניה

ג) למסלול הערב

הכשרת מורים הנדסאים
הנדסאי חשמל
טכנאי מכונות
טכנאי אלקטרוניקה
טכנאי בניה
קדם־הנדסאים

פרטים:

א) תנאי קבלה
1) מתקבלים/ות לכתות ההנדסאים ו/או הטכנאים מסיימי/ות י"ב כתות בתי־ספר עיוניים ו/או מקצועיים לרבות בעלי/ות תעודת בגרות אקסטרנית.
2) לכתות הטכנאים יכולים/ות להרשם גם בעלי/ות תעודת גמר של י"א כתות אשר מקבלים/ות למודי השלמה.

ב) מענקים והלוואות
1) ללומדים/ות במסלול יום נתנות הלוואות של 2,000 ל"י לשנת למודים (בתנאים נוחים).
2) לנשים הלומדות בקורסים לנשים תנתנה הקלות ולנוגעות בדבר עזרה בקליטת ילדיהן במעונות יום, עפ"י אפשרויות מקומיות.
3) תלמידים/ות נצרכים/ות נזקקים/ות מקרן המלגות של משרד העבודה.
4) תלמידים/ות מחוץ לחיפה נהנים/ות מהשתתפות בהוצאות בדמי נסיעה ו/או בשכר דירה.

ג) פרטים נוספים
ניתן לקבל בכתב או בע"פ במשרד ביה"ס הארצי להנדסאים בקרית הטכניון חיפה, ת.ד. 4459 (אוטובוס 19, 19/1).

- ההרשמה — כל יום בשעה 09.00—14.00.
  בימים א' ב' 09.00—18.00.

אורט ישראל
המכללות הטכנולוגיות

אל בוגרי בתי־ספר מקצועיים (כתות י"ב) מסמ"ת ומסמ"ר א' פתוחה בפניכם אפשרות המשך לימודים במכללות הטכנולוגיות של „אורט", לפני שרותכם הצבאי, לקראת התואר

טכנאי והנדסאי

הלימודים מתקיימים במכללות הבאות:

איזור ירושלים:
המכללה הטכנולוגית „אורט" ירושלים
רחוב הנביאים 42, טל. 225919, 233675
במקצועות: אלקטרוניקה ומכונות

גוש דן:
המכללה הטכנולוגית „אורט" יד־סינגלובסקי, ת"א
רחוב הטייסים 28, טל. 762291
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל ומכונות

המכללה הטכנולוגית „אורט" טכניקום גבעתיים
רחוב גולומב 15, טל. 729795, 729105
במקצועות: מכונות, מגמת קירור ומיזוג אויר ומגמת אוטומציה, בנין ואדריכלות.

איזור השרון:
המכללה הטכנולוגית „אורט" נתניה
איזור התעשיה החדש, טל. 053־22922
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל, מכונות, מיכשור ובקרה.

איזור הצפון:
בית הספר המקיף „אורט" קרית־ביאליק
רחוב הגליל, טל. 04־727724
במקצועות: מיכשור ובקרה, אלקטרוניקה

הלימודים יתקיימו בשעות היום. בית־הספר ידאג להשגת דחיית שירות צבור התלמידים אשר יתקבלו ללימודים.

שכר הלמוד — מדורג.

הרישום יתקיים בכל המכללות הנ"ל בתאריכים 10.3.74 — 11.3.74 (יום ראשון ושני).

בדבר פרטים נוספים בא לפנות להנהלת המכללות.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך

הודעה להורים

משרד החינוך והתרבות מודיע כי

הרישום וההעברות של תלמידים למוסדות חינוך

יתקיים במועדים הבאים: —

מוסדות חינוך יסודיים
י"א אדר תשל"ד (12 במרץ 1974) — כ"ח אדר תשל"ד (22 במרץ 1974).

חייבי רישום: —
גני ילדים — כל הילדים שנולדו בין א' טבת תשכ"ט (22.12.68) וי"כט כסלו תש"ל (9.12.69).
בתי ספר — כל הילדים שנולדו בין א' טבת תשכ"ח (2.1.68) ור"ל כסלו תשכ"ט (21.12.68).

מוסדות חינוך על יסודיים: —
ז' ניסן תשל"ד (29 במרץ 1974) — כ' ניסן תשל"ד (12 באפריל 1974).

חייבי רישום העברה: —
לכיתות ט' — כל התלמידים שסיימו ח' כיתות של בית־ספר יסודי (שאיננו חטיבת ביניים).
לכיתות י' — כל התלמידים בישובים בהם חל חוק לימוד חובה בכיתות י' שסיימו ט' כיתות בבית ספר שאיננו צמוד לחטיבה עליונה.
הודעות מפורטות על סדרי ההרשמה יפורסמו על לוחות המודעות.
רשימת הישובים בהם יחול חוק לימוד חובה בכיתה י' יועברו אל מנהלי רשויות החינוך המקומיות, הבעלויות על בתי הספר ומנהלי בתי הספר במועד מאוחר יותר.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
באר־שבע

מודיעה על הרשמה של מועמדים חדשים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75)

להוגים / מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה (בחסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוג לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: ביולוגיה, גיאולוגיה, כימיה, מתמטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתימטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין (אנרגיה גרעינית).

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה).

הפקולטה לרפואה: בית הספר לרפואה.

לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלריה למדור הרישום, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב ת.ד. 2053 באר־שבע, מיקוד 120 84.

האגודה להענקת פרס לספרות צבאית
ע"ש אלוף יצחק שדה ז"ל

הודעה
בענין חלוקת הפרס לשנת תשל"ד

הפרס השנתי יוענק ליצירה מקורית ישראלית באחד מן התחומים:
1. תיאוריה צבאית;
2. היסטוריה צבאית יהודית;
3. תולדות ההתגוננות היהודית בארץ או בגולה;
4. זכרונות על שירות בהגנה או בצה"ל;
5. הבור על אישיות צבאית יהודית.

הפרס בסך 5.000 ל"י (חמשת אלפים לירות). יוענק לחבור (ספר, או כתב־יד מוגמר, שיצא לאור או עומד לצאת לאור, כתוב בשפה העברית), שיימצא ראוי לכך ע"י חבר שופטים שייבחר ע"י הועד המנהל של האגודה ובכפוף לתקנותיה. באם יוגש כתב־יד, יש לצרף אליו אישור של מו"ל על הוצאתו לאור כספר. עבודת מחקר אקדמאית תתקבל רק אם אושרה ע"י המוסד האקדמאי לתואר שני לפחות.

הפרס יוענק ביום השנה לפטירתו של אלוף יצחק שדה ז"ל (ג' אלול תשל"ד — 21.8.74).

לפרס תשל"ד, לא יתקבלו חיבורים, שנתפרסמו לפני אלול תשל"ב — אוגוסט 1971.

את החבורים יש להגיש ב־4 עותקים (מודפסים או במכונת כתיבה). לא יאוחר מיום כ"ג ניסן תשל"ד — 15.4.74 במעטפה סגורה ועליה רשום: „פרס לספרות צבאית". לפי הכתובת: דב בנארי, — האגודה להענקת פרס לספרות צבאית ע"ש אלוף יצחק שדה, בנק הפועלים, שד' רוטשילד 50, ת.ד. 27 — תל־אביב (טל. 03־623211).

הועד המנהל

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין בית־הכרם, ירושלים

הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מגמות הלימוד:
1) מחנכות לגיל הרך
2) גננות
3) מחנכים לביה"ס היסודי
4) מחנכים לחטיבת הביניים
5) מורים לאומנויות טכניות (מלאכה)

התמחויות לבחירה:
— מתמטיקה
— אנגלית
— מדעי הטבע
— מקצועות הומניסטיים
— ספרות ילדים וניהול ספריה
— חינוך מיוחד
— חינוך מבוגרים

קורסים:
1. מכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר לילדים המוגבלים בשכלם ולילדים גם ליקויים בתפקודי המוח (לבעלי תעודת הוראה או בעלי תואר אקדמי)
2. מכינה לתלמידים עולים.
ליד המשרד קיימת פנימיה.

לקבלת פרטים נא לפנות למזכירות בית המדרש בבית הכרם, ירושלים, ת.ד. 3578, בשעות 9—12 לפנה"צ, טלפון 523151/2.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — אורט ישראל

המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

מודיעים

על פתיחת מחזור לימודים שני ביום 17.3.74 במכללות הטכנולוגיות של „אורט"

המיועד לתלמידים אשר מפאת גיוסם או כל סיבה אחרת לא יכלו להתחיל לימודיהם עם פתיחת שנה"ל.

ההרשמה מתקיימת במוסדות הבאים:

איזור ירושלים: מכללת „אורט" ירושלים —
רח' הנביאים 42, טל. 225919, 233675
במקצועות: אלקטרוניקה, בנין, אדריכלות ומכונות לקראת התאר הנדסאי ומדריכים טכניים בלימודי ערב

גוש דן: מכללת אורט יד־סינגלובסקי, ת"א
רח' הטייסים 28
במקצועות: אלקטרוניקה, חשמל ומכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום
אלקטרוניקה לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי ערב
בדבר פרטים: על לימודי יום 761480; על לימודי ערב: טל. 762291
מכללת „אורט" גבעתיים —
רחוב גולומב 15, טל. 729795, 729105
במקצועות: אדריכלות, בנין מכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום ולימודי ערב

איזור השרון: מכללת „אורט" נתניה
איזור התעשיה החדש, טל. 22922
במקצועות: אלקטרונקה, מכונות וקדם הנדסאות בלימודי יום לקראת התאר הנדסאי ולימודי ערב בקדם הנדסאות.
בית הספר להנדסאים כפר־סבא
ליד משטרת כפר־סבא, טל. 923130
במקצועות: אלקטרוניקה וחשמל לקראת התאר הנדסאי וטכנאי בלימודי יום וערב.

איזור הצפון: „אורט" קרית ביאליק, ביה"ס לטכנאים והנדסאים
קרית ביאליק, רח' הגליל, טל. 04—727724
במקצועות: מכונות לקראת התאר הנדסאי וטכנאי.

תנאי הקבלה:
מתקבלים בוגרי בתי־ספר טכניים ובוגרי תיכון או בעלי השכלה מקבילה — בהתאם לצורך תפתחנה כיתות מכינות להשלמת ההשכלה הנ"ל.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בהקדם למוסדות הנ"ל.

הלוואות ללומדים: הלוואות בסך 2,000 ל"י לשנה תועמדנה לרשות המעונינים (ריבי 6.5%).

פטור משכר לימוד ומלגות קיום למשתחררים: לפטור משכ"ל ומלגות קיום זכאים לומדים אשר שרתו במילואים במשך 75 יום (ברציפות או לסירוגין) בתקופה שבין 25.9.74 — 6.9.73.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות להנהלות המכללות הנ"ל.